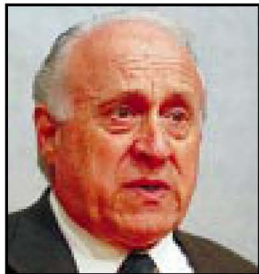

politika

■ **Hasitako bidetik**
atera gabe, baina,
poliki-poliki, «ibiltzeko
garaia» dela dio
Arzalluzek • 8

■ **'Lasa-Zabala auzia'**

Akusatuen aurkako
zigor eskaerak igoko
dituzte fiskalak eta
akusaziokoek • 11

gizartea

■ **Hizkuntza**
koofizialek leku gutxi
dutela aitortu du
Espainiako Botere
Judizialaren Kontseilu
Nagusiak • 13

ekonomia

■ **Madrilgo Gobernuak**
onartu egin du beste
lan erreforma bat
bultzatuko duela • 22

kirola

■ **Atletismoa**

Diego Garcia: «Ez da
maratoi txarra Seulgo
hau erretiroa
hartzeko» • 34

■ **Txirrindularitza**

Setmanako etapa eta
lidergoa eskuratu ditu
Unai Etxebarriak • 35

MONOGRAFIK

Gaur

loregint

EH batzorde parlamentarioetatik kanporatu dute UPNk eta PSNk

Nafarroako Parlamentuko txosten juridikoaren gomendioaren aurkako erabakia da

■ **NAFARROAKO** Legebiltzarreko Bozemaileen Mahaiak Euskal Herritarrok taldea batzorde parlamentarioetatik baztertzea erabaki zuen atzo, UPN eta PSN alderdien botoekin, gainontzekoek kon-

tra bozkatu zuten. Parlamentuko txosten juridikoak ordezkaritza horri eutsi behar zitzaiola bazioen ere, bi alderdiok kontrakoa egitea erabaki zuten. EA-EAJk, IUN-NEBk eta CDNk ez dute bat

egin ekimenarekin, eta, gainera, ez dute onartu EHk utzi beharko dituen karguak ordezkatzeko. EHk, berriz, erabakia-ri aurre egiteko neurriak aztertuko dituela iragarri du. • 6

EHUko errektore berriaren kargu-hartzea

JOSEBA OLALDE

EHU, «euskal kulturarako erakunde giltzarria»

■ **MANUEL MONTEROK** atzo egin zuen Euskal Herriko Unibertsitateko errektore karguaren zina, Ajuria Enean egin zen kargu-hartze ekitaldian. EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretxeren aurrean egin zuen karguaren zina errektore berriak —elkarri bostekoa ematen ageri dira argazkian—, eta han izan ziren Hezkuntza sailburu Inaxio

Oliveri eta errektoretza talde berriko nahiz zaharreko kideak ere. EHUk euskal kulturarako erakunde «giltzarria» behar duela izan esan zuen Monterok, eta gizartearen eta kulturaren «aniztasuna» bultzatzeko asmoa azaldu zuen. Ibarretxek, berriz, Unibertsitateak aldaketa garaiotan «zuzen» esku har dezala eskatu zuen.

• 12

Bardeetako tiro eremua deusezteko eskatu du Nafarroako Parlamentuak

■ **UPNren abstentzioarekin onartu zuen eskaera**
Bozemaileen Mahaiak • 15

...elkarriketa

Agustin Unzurrunzaga

• SOS ARRAZAKERIAK
TALDEKO KIDEA •

«**Poliziari
erraztasunak
emango zaizkio
atxilotzeko**»

Arrazakeria eta xenofobiaren aurkako nazioarteko eguna ospatuko da gaur.

■ **Erakunde publikoei epe luzerako politikak eskatu dizkiozue. Zein helburu behar dute izan politika horiek?**

Lehenik eta behin, epe laburrera abegi edo babes politika egin behar da. Euskal erakunde publikoek ez dute abegi politikarik asilo politikoa eskatzen dutenei bideratuta.

■ **Baina, eta epe luzera?**

Integrazioa lagunduko duen politika gauzatu behar da, eta erakunde ofizialak bizitzako alor guztietan inplikatu beharko dute: hezkuntzan, etxebizitza politikan... Jendearen integrazio politiko eta soziala erraztu behar dute erakundeek, etorkinak arazo gisa ikusteari utzita.

■ **Orain, Espainiako Gobernuak Atzerriartasun Legea aldatuko duela dirudi. Zertan nabaritutako da atzerapausoa?**

Batik bat hiru arlotan: bisatua ez ematea arrazoitu egin behar da gaur egun, legeak dioelako, baina Gobernuak exijentzia hori kenduko duela uste dut; bigarrenik, erregulatua gabeko egoeran daudenek gaur egun dituzten eskubide batzuk —hezkuntza, osasuna— murriztuko ditu PPK; eta hirugarrenik, poliziari erraztasunak jarriko zaizkio jendea atxilotu eta kanporatzeko.

Iban Arregi
DONOSTIA

...esaera

«**Gizonak itsasoari: ezkon hadi! Mantxotuko haiz bai**»

...hizpideak

Pekinek soilik 'Txina bakarra' oinarrian negoziatuko du Taiwanekin

■ Txinak ezezeko biribilaz erantzun dio Taiwanek hauteskunde ondoan Pekin eta Taibeiren arteko elkarriketak hasteko egin dion proposamenari. Txinako lehendakari Jiang Zeminek ohiko mezua bidali dio Taiwango lehendakartzarako bozetako garaile Chen Shui-bian-i: «*Txina bakarra* oinarria onartu behar da lehenik. Horren ondoren, edozertaz eztabaida deza kegu gero». Larunbateko hauteskundeak irabazi zituen Chen Shui-bianen Alderdi Demokrata Progresistak eta

uharte errebeldean Kuomintang-en 55 urteko agintaldia hautsi zuen. Chen Shui-bian Txinatik independentzia formala aldarrikatzearen alde azaldu da, baina hauteskunde kanpaina bitartean atzera egin du, neurri batean Pekinen gerra mehatxuen ondorioz. Kontinente eta uhartearen arteko harreman gatazkatsuak une ezin larriagoetan daude, baina nazioarteak lasaitzeko egindako deiak funtzionatu du orain arte: bata eta bestearen asmoak erretorikan geratu dira.

UPN eta PSN egoskor

■ Nahiz eta Nafarroako Parlamentuko zerbitzu juridikoek ohartarazi EH baztertzeko proposamena legez kontrakoa izan daitekeela, eta oposizio guztia neurri horren kontra egon arren, UPNk eta PSNk bereari eutsi diote eta Parlamentuko batzordeetako ardura tokietik EH kentzeko erabakia hartu dute. Legearekiko eta gutxiengoe-kiko begirunea erakutsi beharrean, etekin mediatikoei begira jarri dira.

Lan erreformaren hotsak

■ Espainiako Gobernuak lan merkatuaren erreforma sakondu nahi duela onartu arren, ukatu egin du kaleratzea merkatuko duen kontratu bat proposatuko duela. Egitasmo batek zer erantzun izango duen sumatzeko, ohiko bihurtu da komunikabide batzuetan albisteak filtratu eta erreakzioen zain gelditzea. Atzo, kaleratze-agatiko kalte-ordaina lan egindako urte bakoitzeko 45 eguneko soldatatik 20ra jaitsiko lukeen kontratua izan zen (albisteak).

Gehiengo osoarekin bere negoziatzeko borondate amaigabea bikoiztu duen Aznarren gobernuak sindikatuarekin elkarriketa bultzatuko duela azaldu du. 1997an, CCOO eta UGTekin hitzartutako erreforman, 33 laneguneko kalte-ordaina jasotzen duen eta milioika lanpostu sortu omen dituen kontratua onartu zen. Langabezia nola zenbatzen den badakigu. Nola zenbatzen dira lan baldintzak?

...pertsonaiak

UNAI ETXEBARRIA • Setmana Catalanako lehen etapa irabazi du Euskaltel-Euskadi taldeko txirrindulariak. Euskaltelek bi garaipen lortu ditu azkenaldian: larunbatean, Martinezek Portugalen irabazi zuen.

MISTXA MAISKY • Biolon txelo jole letoniarrek Bilbon bi emanaldi eskainiko ditu Elkarte Filarmonikoko bazkideentzat. Bachen suiteak interpretatuko ditu musikariak.

ANGELA MERKEL • Alemaniako Alderdi Kristaudentokratako zuzendaritzak bera proposatu du CDUko presidente izateko. Kohlen garaiarekin hausteko asmoz, Merkel izango da, ziur aski, aurpegi berria.

...datua

20.000 emakume bortxatu zituzten Bosniako gerran (1992-95); hala dio Europako Batzordearen ikerketa batek. Bosniako Gobernuak, berriz, 50.000 inguru izan zirela dio.

...adierazpena

«**Kantuek arima propioa dute**»

Benito Lertxundi
Abeslaria

... seiko urrea

• ITXARO BORDA •

Lolo

boan, mundu honetako inguru minguruak utzi zituen hogeita hamar urtetan, Grasse, okzitandar herriko bere pizina-rekilako villa erraldoiko laugarren logelari. Eric senarrak hedailo atzeman zuen, eta supituki hil zela deklaratu zuen lekura lehiatu mediku forenseak. Emazte gozoa, lagunkina, langilea —alabaina gazte izanagatik hamarnaka X filmetan parte hartu zuen, ikusleen zoramenarako—; irri egitea maite zuela erantsiko zuen *Herria*

astekariko kronikariak, nik oraintxe bezala. Bularrak eta ezpainak silikona-tuak zituen ehunez ehunez eta zioten ez zela hegazkinez ibiltzen ahal papoa zarta beldurrez. Lolo Ferrariaren ehortzetan jendalde ederra bildu zen, kartsutasunik handiengan, negarra begian, Jainkoak bere bildots pulposa garai-zegei bereganatu zuelako. Doluminak familia osoari eta bereziki apezpe den Loloren anaiari.

Maradona nandralonatua

aipatzen delarik orrialdeak beteka, Erwan Menthour txirrindulariak Belgikar Dupineko isuri debekatuz hanpaturik Tourmaleta igotzen zuelarik, laneko kolegak lanera anxiolitikoz aserik etortzen direlarik, dolorearen gainditzeko milaka erremedio saltzen direnean ordonantzariak gabe, kabalak halaber hormonaz hazten diren unean, ez dut ulertzen zergatik ez ditugun behako miserikordiatuaz gerizatuko gizonen atsegin soilerako, euskaldunak izan ezik baina hau beste historia bat da, gorputza silikona txertoz hantzen duten emazteak: zergatik gaudetu? Laster, bizidunen genomak trafikatuak dira, kirolaren edo pornografiaren alorrean irabazteko.

R.I.P Lolo...

• MATTIN •

Abstentzioa dela eta

• SABINO CUADRA LASARTE •

[ABOKATUA]

Astebete igaro eta lehenengo ateraldi berotsuak ahaztu ondoren (ederra, benetan, Otegik esandakoa, espainiar hauteskundeetan Iparraldeko abstentzioaren alde agertu zelakoa), burua epeldu eta oinak lurrean jartzeko ordua ailegatu zaigu berriro.

Abstentzioaren aldeko jarrerak, dudarik gabe, bazuen abantailarik. Estatuarekiko loturak salatzea eta apurtzea txalotzeko da beti eta bide horretatik zihoan planteamendua, pauso bat bezala. Hala ere, emaitzak ikusita, nabariagoak izan dira alde ilunak, abantailak baino. *Kotoiaren frog*a, nire ustez, ez du gainditu abstentzioak.

Lehendabizi, gogora dezagun, HBk Estatuko hauteskundeetan mantendu ohi duen jarrera, aski haustailea —*rupturista*— izan dela: botoak eskatzea eta Madrilera ez joatea. Europar Parlamentuari buruzkoa baino askoz haustailegoago, jakina. Hori dela eta, zeintzuk izan dira arrazoi politikoak (*politikoak* diot) jarrera hori mutur-muturreraino eramateko? Geure buruarekin harro-harro sentitzea ala jendea hurbi-laraztea? Nafarroan, kasu, zer izan zitekeen hobia, parlamentari bat ateratzea (posible zena) eta PPkoei muturretatik pasatzea hori, ala lortu duguna (...?) lortzea? Eta, beste aldetik, nola konpaginatu tiroi haustaile hori Eusko Legebiltzarrean (Konstituzioaren kumea, ezta?) mantentzen ari den jarrerarekin: partehartze normalizatua, aurrekontu-akordioa,...? Eskizofrenia kutsurik ez al dago joko horretan?

Abstentzioa neurtzeko orduan, abstentzio mota asko nahastuta dagoenez (EHkoa, tekniko, instituzioen aurkakoa, PSOE-IUtik desentkantuagatik sortua,...), zaila da zenbatzea EHk eragin duena. Hala eta guztiz, ezinbestekoa dugu balorazio-

ak eta iritziak plazaratzea, ondorioak atera behar ditugu eta.

Abstentzioak, dudarik gabe, bere fruituak izan ditu. Begiratu, besterik ez, EHk eragin handia duen herrietan (Goizuetan, Hernanin,...) gertatu dena. EHko hautesleagoak, oro har, fidelotasunaz jokatu du. Hala ere, oso etekin gutxi lortu da beste alderdietatik eta, aitzitik, EHko mordo potolo bat (norainokoa?), EAJra (32.865 boto gehiago lortu ditu) eta boto *zuri-baliogabe*ra (43.413 boto gehiago) joan dira.

Abstentzioak gora egin du Euskal Herrian (6,8 puntu gehiago), baina Estatuan baino gutxiago igo da (7,38 puntu). Beste aldetik, Euskal Herriko 1999ko hauteskundeetako abstentzioa (%34,65) eta oraingoa (34,88) berdintsuak dira. Horretaz gain, azken hiru Estatuko hauteskundeetan (1993, 1996 eta 2000) Estatu mailako eta Euskal Herriko partizipazioen arteko aldea begiratzaren badugu (partizipazio hori baijuagoa izan da beti Euskal Herrian), 2000koetan alde hori pittin bat murriztu egin dela konturako gara. Horregatik, zilegia da pentsatzea eskubiko jende mordo batek, normalean jarrera abstentziazalea duena, EHkoarekin ez nahasteagatik edo, partehartzaile bihurtu duela bere portaera, abstentzioaren fruituak ezaibatuz.

Beste aldetik, PSE-PSN, IU-EB/PPren botoen azterketa sinplegia iruditzen zait. Beraien botoak batu

ondoren 1996ko %40ko portzentaia berberan segitzen dutela esatea ez da oso zentzuzkoa. Haien arteko ezberdintasunak kontutan ez hartzea (*españolistak* dira..., eta kitto!), itsuarena egitea, besterik ez da. Zeren, ez baita gauza berbera PSE-EEtik eta IU-EBtik PPra botoak joatea —gertatu den bezala—, kontrakoa suertatzea baino. Azken finean, IU-EB partehartzailea izan da Lizarra-

“

*Abstentzioaren
aldeko jarrerak,
dudarik gabe, bazuen
abantailarik, baina
emaitzak ikusita,
nabariagoak izan
dira alde ilunak
abantailak baino*

Garaziko akordioan eta zenbait mugida gehiagotan, eta PP/PSE-EE, aldiz, etsai amorratuak. Gainera, etorkizunari begira, berdina al dira, benetan, IU-EB, PSE-EE edo PP?; berdin zaigu bata edo bestea gora edo behera joatea, indartzea edo ahultzea?

Abstentzioaren alde jotzea akats polita izan da. Emaitzak hortxe ditugu eta eskuarki alde onak ez dira ia ikusten. Esan dugun bezala, gaurko erronka ez da geure buruarekin harro sentitzea, gizartea berpiztea eta gure esparrua handitzea eta sendotzea baizik. Helburu horiek betetzeko, abstentzioak ez du balio handirik izan. Beste aldetik, apustu hau ez da zerutik jaitsi. Beste apustu batzuekin batera hartu zen bere momentuan (su-etenari bukaera ematea, alde bakarreko greba orokorrari deitzea,...) orain urte eta erdi sortu zen prozesuaren norabidea aldatuz. Horregatik, abstentzioaren ondorioak gaitzitzen ezin da ongi planteatu beste jarrera orokor hori zuzendu gabe. Dena dela, beste kupeleko sagardoa da hori.

••• JUAN LUIS ZABALA

Larrugorritan

Emakume bat eta gizonezko bat, larrugorritan biak, besoak altxatuta, inolako babesik gabe, mikrofono aurrean paper batzuk irakurtzen ari den gizon gorbatadun baten aurrean. Non ikusten duzu, irakurle, zeure burua? Ba al duzu benetan esaterik argazki horretan ez duzula zeure burua ikusten, ezagutzen?

Jakina denez, Itoitzen alde biluztu ziren argazkian larrugorritan ageri ziren bi lagunak, Itoitz herriaren alde eta Itoizko urtegiaren aurka, hobeto esateko. Baina izan zitekeen gisako beste txikizio askoren aurka ere, orain aldeko propaganda-bolada izatea egokikoa bide zaion AHTaren aurka esaterako; izan zitekeen emakumearen zapalkuntzaren aurka; izan zitekeen aberats eta pobreen arteko ezberdintasun gero eta handi eta lotsagarriagoa salatzeke, kanporozorren deusezteke eskatzeko; izan zitekeen torturaren aurka; izan zitekeen espetxeen apurtzea eskatzeko edo izan zitekeen, zehazkiago, euskal presoaren sakabanaketaren aurka; izan zitekeen Pasaiaiko sarraskia gogora ekartzeko, Frantziako Gobernuari Jean Louis Larreri buruz galdera egiteko, Espainiakoa —eta EAEkoa— Jose Luis Gerestari buruz, NATOri Iraken etengabe hiltzen duen jendeari buruz; izan zitekeen armagintza negozio-iturri duten enpresariaren aurka; izan zitekeen XXI. mendean lotsa izpirik gabe monarkia bizibide izaten jarraitzeko asmoa duten errege-erregina guztien aurka; izan zitekeen UEMArekin alde edo, zabalago jakatuz, euskararen alde oro har... Ugariak dira agintearen larderiaren joerak eta jokabideak, jiteak eta gorbatak. Biluziaren azpian are biluziago, ugariak dira gure biluztasunaren geruza amaigabeak.

Emakume bat eta gizonezko bat, larrugorritan biak, besoak altxatuta, inolako babesik gabe, mikrofono aurrean paper batzuk irakurtzen ari den gizon gorbatadun baten aurrean. Gutxitan bezala, irakurle, geure buruak ikusi ditugu telebistan eta hedabideetako lehen orrialdeetan (hedabide batzuetakoetan behintzat), garen bezalakoxeak, geure eguneroko ibileretan —ezta geure ahaide, lagun eta adiskiderik minenen aurrean ere—, agertzen ausartzen ez garen moduan, larrugorritan.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Alienazioa

■ Pentsa liteke Ugandako txikizioan hil direnek pena handirik gabe utziko zutela mundua, agian ez zitzaizela gehiegi inportako zeru baten bila abiatzea Ugandan bizi izanda infernua ezagutzeko aukerak handiak dira-eta. Erlijio eta sekten atzean dagoen gezurra dago hemen, ordea, betiko gezurra. Amarrua eta engainua, eta noski negozioa. Marx eta Engels izeneko bizar zuriko agure haien eta ondorengo gauzak ikastea oraindik ere gaitz baten seinale ez ziren garaietan, alienazioa izeneko zer zen ikas zenezakeen. Oso kontzeptu interesgarria.

Irakurria dut afrikar baten erdi haserreko komentarioa, «zuriei» leporatuz geuk eraman genuela jainkoa Afrikara, eta orain guk bazterrerara utzia dugula. Lehenengo partearekin ados nago, bigarrenarekin ez hainbeste: jainkoa utzi ez, desberdin «sinesten» da. Hemen infernua telebistaz ikusten da-eta.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Udaberri berdea Erronkari bailaran

Hilaren 11n, gaueko 3etan, Erronkari bailara zeharkatzen duen errepidean, Urzainki herriko altueran hain zuzen, Guardia Zibilak jarritako beste kontrol arrunt bat sofritzeko aukera paregabea izan nuen. Autoa gelditu ondoren, guardia zibil bat hurbildu zitzaidan eta gabon esan ondoren, autoko paper eta dokumentu guztiak eskatu zizkidan. Une horretan nik segurtasun-uhala askatu nuen eskularru kaxan (guantera) nituen paperak hartu eta aurkezteko. Paperak miatu eta dena legepean zegoela ikusi ondoren, segurtasun-uhala jarrita ez eramateagatik isuna jarri behar zidala esan zidan. Nik galdetu nion ea ez ote zuen modurik izan segurtasun-uhala lotuta neramala ikusteko eta «yo no he visto nada» erantzunaren ondoren, ordubete pasatako itaunketa eta auto miaketa jasan behar izan nuen. Itaunketan eginiko galdera bat honakoa izan zen: «Usted no tendrá amistades en Urzainki o Izaba?» Tate moreno!! orduan konturatu nintzen ni eta nire autoa aspalditik fitxatuak geundela. «¿Por qué me preguntas eso?» «Porque me suena tu cara». Nola ez!! bere aurpegia ezaguna nuen nik ere, normala, azken bolada honetan dozena erdi bat kontrol jasan baititut Erronkari bailaran, bertakoa ez izanda. Azkenean, hotzez dardarka gaueko lau eta erdiak inguruan, hamabost mila pezetako isun batekin eta kriston poker aurpegiarekin alde egiten utzi zidaten.

Honekin ez dut nire egoera pertsonalaren salaketa zuzen bat egiterik nahi, Erronkari bailaran jasaten ari garen egun eta gaueko kontrol eta polizi presio itogarriaren egoera salatzea baizik. Zein da bertako jende eta turistok sofritu behar ditugun kontrolen arrazoa? Droga arazoak edo gidari baldarren kopuru handia? Edo euskaldun larregiren presentzia bertan? Lotsagabekeria handiegia litzateke euskalduna den zerbaitekin lotura txiki bat dugunok kartzelara zuzenean sartzea, baina horren ordez gure poltsikotari astindu ederrak emanez, bertan bizi diren bizimodua zaildu edo paraje eder haietan egoteko grina hoztu nahi digute.

Dena dela, niri gertatutakoa euskaldunok pairatu ditugun milaka irainen arteko bat baino ez da. Hala ere, ezagutzera eman nahi izan dut bakoitzak bere iritzi eta konklusioak atera ditzan, eta batik bat Erronkari bailarara datorkigun udaberri hau berde edo orlegia izan dadin, aurrerantzean zelai, landare, animalia eta basoen berdea ikus dezagun, eta ez azken bolada honetan jasaten ari garen berde tonalitate itsusi hori. **Eneko Egiguren • EIBAR (GIPUZKOA)**

Abstentzio pasibotik abstentzio aktibora

PNVk irabazitako 30.000 bozkek EHren hautesleriarenak direla suposatuz, azken honi, 245.000 geratuko litzaizkioke. Gehitutako %6,6ko abstentzioa bozkatan neurtuz gero, 140.000 bozka lirarteke. Non daude orduan falta

diren 105.000, abstentzioan bertan ez bada?

Datu oso adierazgarri bat dago hauteskunde emaitza honetan; izan ere, alderdi estatalistak ezberdintasun izugarriak izan dituzte Euskal Herriko emaitzetan, Estatu osoko emaitzekin alderatzen baditugu.

–PP-UPNk, Estatuan 331.000 bozka irabazi dituzte 24.000.000 hautesleren artean. Hemen, 2.000.000 pasatzeko hautesleren artean, 30.000 igoera legokioke, baina 120.000ko igoera izan dute. Hau da, Estatuko proportzioan baino 4 aldiz gehiago igo dira PP-UPN Euskal Herrian.

–PSOEk, Estatuan, 1.565.000 bozka galdu ditu. Hemen, proportzioan, 140.000ko galera legokioke, baina 50.000 bakarrik galdu ditu, ia 3 bider gutxiago.

–Era berean, IU-EBk, Estatuan, 1.408.000 bozka galdu ditu. Hemen, 130.000ko galera legokioke, baina 70.000 soilik galdi ditu, ia erdia.

Alderdiek, estatalistek batez ere, denok dakigun neurriak erabiliz, aurreko hauteskundeetako %28ko abstentzio pasiboa, limitaraino murriztea lortu dute.

Korapilo guzti honen muina, aritmetika hutsa ez denez, eta gutxiago hemen dugun egoera bereziagatik, nahastu nahi diren elementu guztien ginetik, EHren hautesleriaren igoera guztiz gaiturik geratu da gauzatuta %35eko abstentzio aktibo berri honetan. Grinazko abstentzio bizia, bai horixe! **Esteban Belaustegi • ONDARROA (BIZKAIA)**

galdeiozu...

Andoni Aizpuru

ETBKO 'BERTATIK BERTARA' SAIOKO
AURKEZLEA

'Bertatik Bertara' saioan ez al dira gai ezberdin gehiegi ukitzen? Ez al da hobe saio espezializatuak egitea?

Aitor Ormaetxea [Donostia]

■ **LEHENENGO** galderaren erantzuna baiezkoa izan liteke; ikusle batzuei hala irudituko zaie beharbada. Saio espezializatuak egitea, berriz, hobe litzateke nire ustez, baina gure ikusleak sekula ez du ahaztu behar ETB1 telebista katea xumea dela, bitartekoak neurtuak dituen ikusle kopurua bera bezalaxe, eta horrek baldintzatu egiten duela, latz gainera, saio askoren edukia, gurea tartean dela. Ez da ahaztu behar espezializazioak ikusle mordoa uxatzea ere ekar lezakeela.

Martxoaren 28tik aurrera
Andolin Eguzkitza

• EUSKAL IDAZLEEN ELKARTEKO
LEHENDAKARIA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

UNAI ITURRIAGA

Bisita

Esplaloian behera, jendearen artetik kale kantoirantz zetorrenik ohartu ere ez nintzen egin, egun on esan, banketatxoan ipurdi kolpe batez lekua egin, eta godaleta eskuan ardoa eskatzen ari zenaren keinua egin zuen arte. Zergatik ohartu behar nintzen? Tipo hark igande arratsalde batek baino pertsonalitate gutxiago zuela zirudien. Ez zen handia ezta txikia ere, borobil samarra arrautza ukitu batekin, kolore definigaitzeko begi arruntak eta izebaren batek egingako jertse artilezkoa. Tirrin parean loturik zeramatzan galtzek areagotzen zuten haren zentzubako izatea. Ardoa dastatu eta onespena eman ondoren zigarreta bat eskatu zidan eta porro bat egiteko agindu inorena ez zirudien ahots batekin. Jatekorik ez nuela esan behar izan nion erretakoak gozo gosea sortu ziola adierazi zidanean. Sorbaldak jasoz godaleta eskaini zidan berriz ere odoldu niezaion. Zigarroa zupatzen zuen bitartean koskabiloak igurtzen zituen tartean-tartean, lepoa horman pausaturik, begiak barrura begira.

– Badakik nondik natorren?

– Ez.

– Inondik. Eta nora noan?

– Ezta ere.

– Inora. Ba al hator?

Eta lipar batez jaiki eta tipo haren atzetik, mundua gurutzatzekotan egon nintzen. Berak kalean gora jarraitu zuen ipur masailak elkarren kontra kulunkatuz. Santxo Panza ona zatekeen.

Hizkuntza eta bizikidetasuna Katalunian

• DANIEL E. JONES •

[BARTZELONAKO UNIBERTSITATE AUTONOMOKO IRAKASLEA]

Hizkuntza oso fenomeno garrantzitsua da Katalunian. Beste leku guztietan ere hala gertatzen da, baina Katalunian eginkizun berezia betetzen du. Herri honetan, bertako hizkuntza kultura eta nortasun nazionalaren bereizgarritzat hartzen da, eta hori ez da garrantzi berarekin gertatzen beste lurralde batzuetan. Horregatik, hizkuntzarekin zerikusia duen orok kataluniar gehienek arreta bizia erakartzen du, hau da, interesatzen eta gustatzen zaie, kezkatu egiten ditu, arranguratu. Hizkuntza, beraz, eztabaidagai bihurtzen da, eta, ondorioz, kultur errealitate hori politizatze-ko arriskua dago.

Kataluniako herriak, historian zehar, hainbat migrazio berreganatzen jakin izan du. Kanpotik iritsi diren pertsonak edo, bertan jaio arren, bestelako kultura eta hizkuntza batzuetatik zetozenak batere traumarik gabe berreganatu ditu Kataluniak. Hau da, pixkanaka arragoa etniko, kultural eta linguistiko batean urtuz joan dira, eta zeregin horretan bertako hizkuntza izan da integrazioarako bide nagusietako bat.

Hala bada, hurrenez hurrengo etorkin-saldoez, duela hainbat mendetik, baina batez ere XX. mendean, propiotzat hartu dute Kataluniako hizkuntza, kataluniera, familian beste bat izan arren, gaztelania bereziki. Hortaz, kataluniera ez da oztopo izan gizartean, eta, gaztelanitik nahiko hurbil egon arren, pixka bat ahaleginduta eta gogoa jarrita ikasi ahal izan dute.

Hala ere, Estatuaren botere politikoak denboran zehar *berezko* jokabide hori oztopatu du, batez ere aldi frankista luzean, gerra zibileko *desegigoaren* ondoren. Diktadurak egingako errepresio politiko, ideologiko eta kultural horrek ia erabat desagertarazi zuen kataluniera esparru publikoetatik (Administrazioa, irakaskuntza, komunikabideak eta abar), eta, horregatik, demokrazia ezarri ondoren, herria *normalizatzeko* funtsezko zereginetako bat batez ere Generalitatearen Gobernuari egokitu zitzaion 1980. urteaz geroztik.

Irakaskuntza eta irratitelebista

Generalitateak bere gobernu jardueran nolabait *estatu* moduko bat sortu du Espainiako Estatuaren barruan, eta berreirakuntza nazionala, kulturala eta linguistikoa bultzatu ditu funtsezko bi tresna erabiliz: irakaskuntza eta irratitelebista. Kataluniako haur guztiak, haien jatorria gorabehera, lehen bezala orain ere katalunierazko *hizkuntz murgil-keta* deritzon eskolatan dituzte lehen eta bigarren mailako irakaskuntzetan, al-

di horren amaieran ondo jakin ditzaten atzerriko hizkuntza bat ez ezik, autonomia erkidegoko bi hizkuntza ofizialak ere (kataluniera eta gaztelania).

Telebistari dagokionez, 1983an Kataluniako Irrati eta Telebista Korporazioa izeneko ente publikoa abiarazi zuten, eta telebista kate bat eta irratia emisore bat sortu ziren, katalunieraz soilik emiti zezaten, gaztelaniazko eskaintza orekatzearren, herrian sendo sustraituta zegoen eta. Bai telebistak (orain bi kate alternatibo ditu) bai irratia (lau emisore osagarri ditu) arrakasta handia lortu dute ikus-entzuleen kopuruari dagokionez, Espainiako

beste edozein autonomia erkidegotan baino askoz handiagoa.

Katalunieraren presentzia publikoa hobetzeko, urte berean, Kataluniako Parlamentuak (ganbera osoa alde zegoela) *Hizkuntz Normalizaziorako Legea* promulgatu zuen, herriko bizitza sozial eta publikoan katalunieraren erabilera arautu eta sustatzeko. Denbora iragan zen, eta emaitza onak argi geratu ziren; izan ere, ordudunik egin diren inkestek guztiz baieztatu dute

gero eta jende gehiagok dakiela katalunieraz, eta gaur egun dakitenek kopurua herriko biztanleen %95ekoa da.

Generalitateak, 1997an, katalunieraren gizarte-erabilpenean gehiago sakontzearren, *Hizkuntz Politikako Lege* berria bultzatu zuen, katalunieraren erabilpena Administrazio Publikoan (bereziki Justizian, oso urria baita), oro har merkataritzan eta enpresan, eta kultur industrietan (bereziki ikus-entzunezkoetan) bultzatzeko, baina oraingoa guztiak ez ziren bat etorri, Parlamentuko bi muturretan absentsioak izan zirelako: Kataluniako ERC, legea ahulegia zela uste zuelako, eta PP, interbentzionistegia zela iritzita.

Ilde beretik, 1999an, Generalitateko Kultura Kontseilariak dekretu bat bultzatu zuen atzerriko filmak katalunierara bikoiztera sustatzeko (%1etik %25era pasatzeko), baina banatzaileek eta erakusleek (Hollywoodeko *major*-ek kontrolatuta) osatzen duten *lobby* ahaltsuaren interesak aurkitu zituzten aurrez aurre, eta, ondorioz, dekretuaren aplikazioa geldiarazi zuten. Generalitateko Gobernuaren azken birmoldaketaren ondoren, Kultura kontseilari berriak *major*-ekin itun bat egitea lortu du, eta, hala, errazagoa izango da Katalunian eskaintzen diren filmen %10 katalunierara bikoiztea.

Babel Foroaren presentzia

Convergencia eta Unioen nazionalismo moderatuak (CiU), Pujol lehendakaria buru izan duela, bi hamarraldi eman ditu gobernuan, eta epe horretan Katalunian

nahiko ona izan da bizikidetasun sozial eta linguistikoa. Hala ere, desadostasunak areagotu egin dira, batez ere hizkuntz lege berria Parlamentuan tramitatze prozesua hasi zenetik. Orduan agertu zen Babel Foroa deritzona. Foro hori presio talde bat da, ez kide askotakoa, baina bai oso aktiboa eta kualifikatua. Kideen kopurua, guztira, hainbat dozenatak da, eta haien artean unibertsitateko irakasleak, intelektualak, politikariak eta sindikalistak daude, Francesc de Carreras katedraduna buru dutela.

Talde horrek badu non azaldu bere ideiak, Madrilgo *El Pais*, *El Mundo* eta *Abc* egunkarietan hain zuzen ere (hiruren artean gutxi gorabehera 80.000 ale saltzen dituzte Katalunian), eta, gainera, Aleix Vidal-Quadrasen sostengu politikoa du. Politikari horrek, Kataluniako Partidu Popularreko buruetakoa bera (PP), hizkuntz gatazka Pujolen aurka egiten zuen oposizioaren ardatz nagusia bihurtu zuen. Hala ere, PPK eta CiUk Estatuko eta Kataluniako gobernuei eusteko egingako lege-gintzaldi-itunen ondorioz, Vidal-Quadrasek Kataluniako PPko zuzendaritza utzi eta *atzerrira* jo behar izan zuen eurodiputatu gisa.

Babel Foroak elebitasunaren alde egingako aldarrikapenak gorakada handia izan zuten 1999ko urriko azken hauteskunde autonomikoetan, baina errealitatea egunez egun egiaztatzen ari da belau-naldi berriek bi hizkuntzak propiotzat onartzen dituztela, eta berdin erabiltzen dutela bata zein bestea testuinguru sozial eta pertsonalen arabera.

Arazo handirik gabe

Ezin ukatuzkoa da azken bi hamarraldietan katalunierak aurrerapen publiko handia egin duela. Katalunian saltzen diren %30 liburu eta %20 egunkari katalunieraz idatzita daude, batez ere eskoletakoak eta eskualdeetako prentsa. Irratiak, halaber, oso eskaintza garrantzitsua du hizkuntza horretan, baina ez da gauza bera gertatzen telebistarekin, eta oraindik gutxiago zinemarekin, bideoarekin, fonografiarekin, publizitatearekin edo, berrikiago, Internet edo *multimediarekin*.

Baina, dudarik gabe, katalunieraren gorakadak ez du arazo aipagarriarik sortu gizartean, ez baita gertatu gaztelanieren lepotik, kanpoan batzuetan uste bezala, harekin bat eginik baizik, harekin batera biziz. Hau da, nahiko era naturalean egin da, gizarte-ingeniaritzako lan zaila izan arren. Horregatik, Kataluniako iritzi publikoarentzat harrigarria izan da Ameriketako EEBBetako Estatu Departamentuak giza eskubideei buruz berriki argitaratutako txosten batek esatea Katalunian gaztelania baztertu egiten dela, gezurra delako. Bi hiztun kolektiboak oreka zailan daude, baina oreka baketsua da.

EH BATZORDEETATIK AT UZTEA, «EZ DELA KONSTITUZIOAREN ARABERAKOA» DIO LEGEBILTZARREKO TXOSTENAK

EHko ordezkariak batzordeetatik kanpo uztea onartu du Nafarroako Parlamentuko Mahaiak

■ Parlamentuko txosten juridikoak ordezkaritza mantendu beharra azpimarratu arren, UPNren eta PSNren bozekin onartu zen

■ EA-EAJ, IU-EB eta CDN erabakiaren aurka azaldu dira eta EHk utzi karguak ez dituztela ordezkatzeko esan dute

■ UPNk eta PSNk ganberako abokatuen esana «euren irizpide politikoaren aldekoa denean soilik» onartzen dutela salatu du EHk

Irene Arrizurieta / Iruñea

FORU ERKIDEGOKO Parlamentuko Bozeramaileen Mahaiak EH taldeko ordezkariak batzordeetatik baztertzea erabaki zuen atzo UPN eta PSNren bozekin. EA-EAJ, CDN, IU-EB eta EHk aurka bozkatu zuten eta bi alderdion jarrera kritikatu zuten. Are gehiago Legebiltzarrari eskatu txosten juridikoak, atzo aztertu zenak, «gutxiengoak baztertzea Konstituzioaren aurkakoa dela dioenean», salatu zuten.

Dena dela, ez da uste berekoa Juan Jose Lizarbe, PSNko idazkari nagusia eta proposamenaren aurkezlea. «Juridikoki sostengatuta dagoen, eta oinarri konstituzionala duen ekimen eta erabaki politiko bat hartu dugu», argudiatu zuen Lizarbek. Haren ustez Parlamentuko txostenak ez du esan euren ekimena Espainiako Konstituzioaren kontrakoa denik. «Konstituzioaren aurkakoa da gutxiengo diren alderdien Parlamentuko ordezkarien postuetan alderdi nagusien kideak jartzea, eta UPNk eta guk EHren postuak ez hartzeko hitza eman dugu». Hala ere, gainontzeko alderdiek EHren tokiak ez dituztela onartuko adierazi zuten.

Bien bitartean, EH zer gertatu zain gelditu da Auzitegi Konstituzionalean helegiterik jartzen duen erabakitzeke, eta erregionalisten eta sozialisten jokaera kritikatu zuen. «UPN eta PSNren jarrera markurkeria politiko ikaragarria da, erantzukizuna CDN, IU-EB eta EA-EAJri pasa dielako. Gerta daitekeena da hurrengo batzordeetan gu kargurik gabe utzi eta gu ordezkatzeko hautagairik ez egotea, gainontzeko alderdiek espreski esan dutelako ez direla hautagai izanen», deitoratu zuen Fernando Barrena EHko bozeramaileak.

Konstituzionalean helegi-

JOXE LACALLE

Atzo PSNk eta UPNk hartutako erabakiaren arabera, EHko ordezkariak ez dira gehiago izanen Nafarroako Parlamentuko batzordeetan eta argazkiko irudia ez da errepikatzen ahaliko.

JUAN JOSE LIZARBE

■ ■ ■ «Oinarri konstituzionala duen ekimen eta erabaki politikoa hartu dugu»

BERNANDO BARRENA

■ ■ ■ «UPN eta PSNren helburu bakarra onura alderdikoia eta sasikoia lortzea da»

tea aurkeztuz gero, ekimena behin-behinekoz geldituko litzateke, baina EHk dio hori ez dela gakoa. «Ez zaie inportatu Parlamentuko zerbitzu juridikoek diotena. Aurrera jarraituko dute proposamenarekin euren helburua onura alderdikoia eta sasikoia lortzea delako», salatu zuen. PSNri «hain arinki» ez ibil-

tzeko esan zion. «PSN gehien-go politikoaren paperean ari da, baina bera ez da gehien-go, EHk baino hiru parlamentario gehiago besterik ez ditu», esan zuen. Halaber, Parlamentuko zein proposamen onartu pentsatuko duela erantsi zuen. «Nondik datozen eta edukin politikoari begiratuta erabakiko dugu».

Batzorde bereziak «irekiak» izatea kritikatu du UPNk

IA / Iruñea
UPNk izan ezik, Parlamentuko Mahaiako beste alderdiek Batzorde bereziak komunikabideei itxiak behar zutela zioen araudiari PSNk aurkeztu helegitea onartu zuten atzo. UPNk «gogor» kritikatu zuen gainontzeko taldeen jarrera.

Jakina denez, Parlamentuak iragan martxoaren 6an onartu zuen Legebiltzarreko batzorde berezietan komuni-

kabideei sarrera debekatzea. PSNk erabakia errekurritu egin zuen argudiatuz Espainiako Kongresuan eta Senatuan egin izan direla batzorde bereziak eta hedabideei irekiak izan direla. Halaber, PSNren helegitearen arabera, gai oso berezietan Parlamentuko Mahaiak «batzordea sekretupean mantentzea erabaki dezake».

Alberto Catalan, erregionalisten bozeramaileak

PSNren jarrera deitoratu zuen. «Erabakiak Parlamentuko araudia hausten du eta PSNk legalitatea eta ezarritako araudiak apurtu ditu».

Ildo berean, IU-EB, CDN eta EA-EAJ ere kritikatu zituen. «Proposamen honen alde bozkatu dute, baina ETArek atentatuak gaitsetsi gabe jarraitzen duen alderdiaren, hau da, EHren kontra aurkeztu ekimenen aurka bozkatzeko dute», gai-

neratu zuen Catalanek. Halaber, UPNko kidearen iritziz, EA-EAJko, eta IU-EBko kideen jarrera «berezi-ki alderdikoia eta baztertzaila izan zuen». «Mahaiaren dauden ordezkariak behar luketen objetibitatea eta inpartzialtasuna ahaztuz, eta Parlamentuko abokatuen txosten juridikoari muzin eginez, nahi dutena bozkatu dute», salatu zuen Catalanek.

Xabier Kalparsoro zaintzapean izan zuten lau polizia epaituko dituzte apirilean

Atxilotuaren zaintzan zuhurgabezia arriskutsua izana egotziko die akusazio partikularrak

Iñaki Uriarte-Joseba Arruti / Bilbo

Apirilaren 3tik 5era bitartean izango da Bizkaiko Entzutegi Probintzian Xabier Kalparsororen zaintza arduratuta zeuden lau polizien aurkako epaiketa. Fiskaltzak eta defentsak akusatuen absoluzioa eskatu dute. Akusazioek, berriz, atxilotuaren zaintzan zuhurgabezia arriskutsua egon zela uste dute.

XABIER KALPARSOROREN heriotzari buruzko epaiketa Bizkaiko Entzutegi Probintzian apirilaren 3tik 5era bitartean egingo dela eman zen ezagutzera atzo. Kalparsoro ETako kidea Basurtuko ospitalean zendu zen 1993ko irailaren 26an, hiru egunetan koma egoeran egon ondoren. Durangoko udaltzainek hil haren 23an atxilotu zuten, armatuta zegoelako. Carlos Bueren epaileak fax bat bidali zuen atxilotua Espainiako Poliziaren eskuetan berehala jartzeko aginduz. Aldi berean, gertatutakoa sekretuan gordetzeko eskatu zuen.

Bertsio ofizialaren arabera, Xabier Kalparsorok Indautxuako komisaldegitik ihes egin nahian zebilela bertako bigarren solairutik jauzi egin zuen.

Familiak, ordea, ez zuen bertsio hori sinetsi elementu harrigarriak zeudelako. Hala, lehen unetik Maite Golmaio, Kalparsororen amak, auzita-

Hainbat lagun Xabier Kalparsoro zumaiaerraren gorpua eramaten.

ra jo zuen semearen kasua argitzeko eskatuz.

Zazpi urte geroago hasiko da epaiketa. Akusazio partikularrek zaintzan zuhurgabezia arriskutsua izana leporatzen diete lau poliziei. Fiskaltzak eta defentsak, aldiz, polizien absoluzioa eskatzen dute. Orain aztertuko den kasua akusazio partikularrak abian jarri zituenetako bat da.

Hiru akusaziok jardungo dute auzian

Akusazio partikularra bideratu duen Maite Golmaio ez

ezik, Torturaren Aurkako Taldeak eta Zumaia Udalak ere herri akusazioa zuzenduko dute. Apirilaren 3an hasiko den epaiketarako, akusatuen galdeketa gain, lekukotasunak, proba dokumentalak eta perituen argibideak eskatu dituzte. Epaitegiko adituek proba perizial

medikua, perizial tekniko eta perizial lofoskopikoa egingo dute.

Kasu honetan balizko erantzukizun zibila Estatutaren arabera izan daitekeenez, horren ordezkariak akusatutako lau polizien defentsaz arduratzen diren argudioekin bat egin du.

Udaleko aurrekontuak onartu dituzte PSE-EEK eta EAJk Barakaldon

BARAKALDOKO Udaleko PSE-EE eta EAJ alderdiek 2000ko aurrekontuak onartu zituzten atzo, gaitzako alderdi politiko- en kontrako botoekin. Osoko bilkurak EB-IU, EH eta PPren zuzenketak atzera bota zituen. Aldiz, EAJk aurkeztutako 20 zuzenketak onartu egin ziren.

Antonio Rosinok errugabea dela dio Gonzalez Armengol epailearen aurrean

JOSE LUIS GONZALEZ Armengol Bilboko epailearen aurrean deklaratu zuen atzo Antonio Rosino komisario ohiak Brouard auzia zela eta. Rosinok adierazi zuen errugabea zela akusatzen duten delituz. Rosinori Santi Brouarden hilketak estaltzeko akusatzen dio epaileak. Manuel Murillo bere abokatuak adierazi du akusazioa preskribituta dagoela, Zigor Kodearen arabera. Rosinoren abokatuak dio Brouarden hilketak 1984ko azaroaren 20an gertatu zela eta Antonio Rosinoren aurkako akusazioa ez zela 1999ko martxo arte jakitera eman. Beraz, hamabost urte igaro ziren, eta preskribituta gelditu zen.

Negoiazio bideari ekitearen alde agertu da Esquivel

■ Konponbidea bilatu behar dela berretsi du

Europa Press / Santiago

NEGOZIAZIO mahaiei berriz ekitearen alde azaldu zen atzo Adolfo Perez Esquivel Bakearen Nobel sariduna. «Berrirori ere negoziatio mahaiei ekin behar zaie Euskal Herrian bizi den indarkeria egorari amaiera emateko». Gogoratu behar da Perez Esquivel Espainiako Gobernuaren eta ETaren arteko elkarrizketetan bitartekoa izan zela PSOren garaian.

Idea horrekin jarraituz, «mahai guztietan joanak eta

itzulerak daude, baina gatazkari konponbidea bilatzen jarraitu behar da», adierazi zuen Perez Esquivel Santiagon. Halaber, esan zuen ETak su-etena apurtu izana «atzerapausoa» izan dela.

Su-etena iraun bitartean, «ETak ez zuen ekimen politikoko bat mantentzeko gaitasunik izan», Esquivelen esanetan, eta, bestalde, gobernuak ez zuen konponbide politiko bat bilatzeko batere interesik izan; alderantziz, «gertaera polizial bat balitz bezala hartu zuen».

MONDRAGON
UNIBERTSITATEA

AURKEZPEN JARDUNALDIAK

Mondragon Unibertsitateak formakuntza modernoa, ikasleari begira eta enpresa mundura zuzendua eskeintzen du.

Mondragon Unibertsitatean ondoko ikasketak egin ditzakezu:

- **Goi Eskola Politeknikoan:** Industri Injinerutza Teknikoa Elektronikan, Injinerutza Teknikoa Sistemen Informatikan, Industri Injinerutza Teknikoa Mekanikan, Injinerutza Teknikoa Industri Diseinuan, Automatika eta Industri Elektronikan Injinerutza, Industri Antolakuntzan Injinerutza, Industri Injinerutza, eta Informatikan Injinerutza.

- **Enpresa Zientzietako Fakultatean:** Enpresen Administrazio eta Zuzendaritzan Lizentziatura, eta Injinerutza Teknikoa Gestio Informatikan.

- **Humanitate eta Hezkuntza Zientzietako Fakultatean:** Humanitateak-Enpresa Lizentziatura: Irakasletza, Hezkuntza Berezia berezitasuna: Irakasletza, Haur Hezkuntza berezitasuna: Irakasletza, Atzerriko Hizkuntza berezitasuna: eta Psikopedagogian Lizentziatura.

Gasteiz: "CIUDAD DE VITORIA" HOTELEAN (2000.03.22) 18:30ean
Donostia: "MARIA CRISTINA" HOTELEAN (2000.03.23) 18:30ean
Bilbo: "ERCILLA" HOTELEAN (2000.03.27) 18:30ean

Mondragon Unibertsitatea: 943 79 47 00

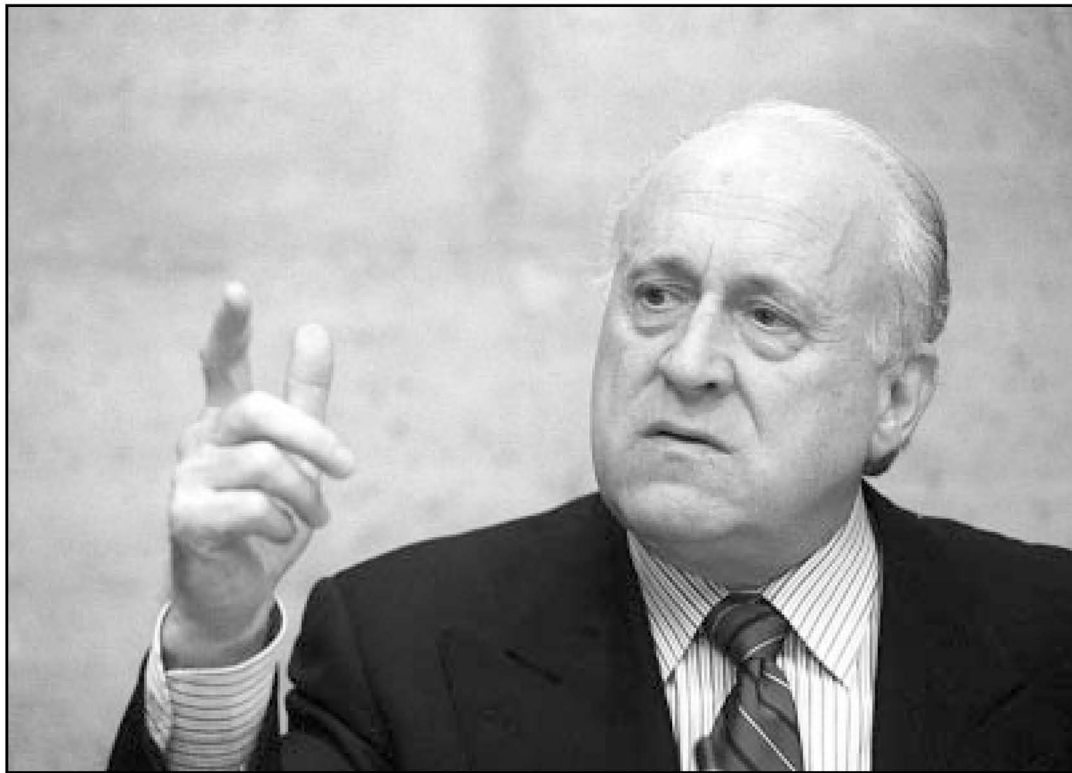
Hasitako bidetik atera gabe baina «poliki-poliki ibiltzeko garaia» dela dio Arzalluzek

Hemendik aurrera ez dela su-eten iraunkorrik izango uste du EAJko buruak

Erredakzioa / Donostia

Memento honetan ez dago «presaka ibiltzeko soluziorik», esan du Xabier Arzalluz EAJko EBBko lehendakariak. «Itxaron eta begiratzeko garaia da», adierazi zuen atzo Euskadi Irratiko *Goi-zean Behin* irratsaioan, esaera ingeles bat gogora ekarri.

ESPAINIAKO hauteskundeen osteko egoera politikoaren ezaugarri nagusiak azaltzean, PPk Eusko Jaurlaritza desestabilizatzeko nahia, PSOEren barne krisia eta ETA bere aldetik ibiltzea aipatu zituen atzo Xabier Arzalluz EAJko buruzagiak Euskadi Irratiari eskainitako elkarrizketan. Egoera horren aurrean «itxaron eta begiratu» beharra dagoela esan zuen. Zehazki Lizarra-Garaziko Foroak hauteskunde ondorenerako iragarritako ekimenari buruz galdetuta, abiadaz kezkatutik agertu zen Arzalluz: «Poliki-poliki ibiltzeko garaia da, gure arazoa da hasi ginen karriletik ez atera, baina abiada begiratu behar da. Edo ETA albo batera jartzen da edo karril hone-tatik ibiltzea, gutxienez abia-dan, oso zaila izango da». Dena dela, hasitako bidetik jarraitzeko asmoa agertu zuen, eta Aznarrek eta Mayor Orejak kontrakoa nahi dutela gogoratu. «Aznarrek eta Mayor Orejak nahi dute guk bide hori utzi eta berriz ere morrontzara pasatu, hori

XOUSE SIMAL

Xabier Arzalluz egungo egoera politikoaz mintzatu zen Euskadi irrati saio batean.

XABIER ARZALLUZ

■ ■ ■ «Aznarrek eta Mayor Orejak nahi dute guk bide hori utzi eta berriz ere morrontzara pasatu; hori politika baten porrota izango litzateke, eta batez ere bakebideetan amore ematea»

politika baten porrota izango litzateke eta batez ere bakebideetan amore ematea», gaineratu zuen. ETArek jarrierari buruz ezezkor agertu zen: «Gero eta gehiago erakusten du bakarrik ibiltzeko eginda dagoela; orduan ibil daitezela bakarrik eta pixkanaka jenderik gabe geldituko dira».

Aurrera begira, Arzalluzek ez du su-etenik aurreikusten, «ez iraunkorrik» behintzat. «Ezin daiteke pentsatu ETak nahi duenean pedalean jarri oina eta nahi duenean jaso. Horrela ezin daiteke politika egin», nabarmendu zuen.

PPri dagokionez, egunero lehendakariaren irudia

desestabilizatzen ari dela, baina ez duela lortuko eta Mayor Oreja ez dela lehendakaria izango ziurtatu zuen. PSOeri begira, berriz, atea irekita agertu zen EAJko burua. «Memento honetan gauza asko dira posible, baita PSOErekin elkarlana egitea ere», esan zuen. Redondok Ibarretxeri sustengua emateko jartzen dituen baldintzak negoziatu ahal direla uste du Arzalluzek. Era berean, Ibarretxeren mahaia osatzeko aukera ere ikusten du, «Lizarra zabalduz». «Ez gaude bide gabe, aurrera begira, badaude bideak, ate bat ixten bada beti daude besteak», gehitu zuen.

Zentsura mozioa aurkeztea zaila dela gogoratu dio Jauregik PPri

Agentziak / Madril

JUAN JOSE IBARRETXE-REN kontrako zentsura mozioa aurrera ateratzea zaila dela esan zuen atzo Ramon Jauregik, PSOEko Politika Autonomikorako idazkariak, «aurretik gehiengo alternatiborik ez badago». PPri zuzendu zitzaion, hain justu, Jauregi, hark planteatu baitu aukera hori.

«Lehendabizi gogoratu behar da Eusko Legebiltzarrean PPren eta PSOEren batuketak ez duela gehiengorik egiten, egungo egoeraren alternatiba gisa aurkezteko», esan zuen PSOEko buruzagiak. Gainera, gobernagarritasun arazoak Eusko Jaurlaritzan ez ezik, Euskal Autonomia Elkarteke beste erakunde batzuetan ere badirela gogoratu zuen. «Lizarrako Akordioaren ondorengo aliantzak ekarri zuen kasu batzuetan fronte abertzaleek eta beste batzuetan PP-PSOE gehiengorik ez izatea».

Bestalde, egungo egoera politikoak ez duela EAJrekin adostasunik lortzeko aukerarik uzten uste du Ramon Jauregik, eta EAJk hauteskundeetan lortu zuen sostengua «koiunturala» dela.

EHk Jaurlaritza sostengatzen jarraitzen duela dio Madrazok

Erredakzioa / Donostia

EH-K Eusko Jaurlaritzaren sostengua izaten jarraitzen duela adierazi zuen atzo Javier Madrazo EB/IUko koordinatzaile nagusiak Radio Euskadin egindako elkarrizketa batean. Madrazoren esanetan, «Jaurlaritzak ez du gutxiengoa, zailtasunak dituen bakoitzean EHren laguntza eta sostengua baitu. Hori da errealitatea». Hala ere, Ibarretxeri esan zion «egonkortasun parlamentarioa» bilatu behar duela, Gasteizko gobernuaren egonkorra izan dadin. Bestalde, Madrazok PSE-EERI buruz esan zuen argitu beharko duela PPren atzetik itsu-itsuan jarraituko duen edota benetan gatazka politikoaren konponbiderako elkarbizketa bidea bultzatuko duen.

Ibarretxek salatu du «harropuzkeriaz» betetako jardun politikoa nagusitu izana

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

JUAN JOSE IBARRETXEK gogor salatu du «harropuzkeriaz» betetako diskurtso politikoa nagusitzen ari dela. Ildo horretan, lehendakariak Manuel Montero Euskal Herriko Unibertsitateko errektore berriari dei egin dio Unibertsitateak horrelako jardun politikoak gaintzen laguntzeko. Hitzok egin zituen atzo eguerdian Ajuria Enea jauregian izandako Monteroren zin egite ekitaldian.

EAEko lehendakariak

esandakoaren arabera, elkarrizketa instituzionala ukatzera heldu den jardun politikoa ezarri da indarrean. «Gaur egun harropuzkeria gehiegitxo dago diskurtso politikoan, eta aldiz, elkarrizketa gutxi», deklaratu zuen.

Ibarretxek aitortu zuen Euskal Herriak egun bizi duen egoera «zeharo konplexua» dela. Zailtasun horien islatzat hartu zuen bizitza errespetatzen ez dutenen ekintza, eta horien aldean, «lekutan» dagoela esan zuen.

Baina bestetik, harropuzkeriaz dihardutenen jarduna ere biziki kritikatu zuen. Diskurtso politiko horrek elkarrizketa esparru bakar batzuetan mugatzen duela uste du, eta, era berean, irtenbideak hartzeko ekimena beti besteen arduratzat hartzen duela. «Gainera, gizarteak dituen arazoak konpontzeko bidea izan litekeen elkarrizketa instituzionala bera ere ukatzera heldu da», erantsi zuen Juan Jose Ibarretxe EAEko lehendakariak.

DAVID AGUILAR / EFE

Juan Jose Ibarretxe.

Euskal presoak

Euskal presoek tokia izan zuten Preso Politikoaren Egunean

Alemanian martxoaren 18an ekimenak egiten dira presoek alde

Erredakzioa / Donostia

Senideak eta preso ohiek martxoaren 16an Europatik barreneko bira hasi zuten euskal presoek egoeraren berri emateko. Italian egon ostean, egun Alemanian dira

eta bertan, martxoaren 18ko Preso Politikoaren Egunean parte hartu zuten. Hala, Berlinen eta Hamburgon eginiko manifestazio eta ekimenetan parte hartzaileek euskal presoek egoeraren eta haien borrokaren berri jaso zuten.

Berlinen presoek inguruan egin hitzaldia. Ezkerretik hasita bigarrena eta laugarrena Jokin Aldanondo eta Patxi Abad preso ohiak dira.

JOKIN ALDANONDO eta Patxi Abad preso ohiak Alemanian dira egunotan, Europan barrena Senideak eta preso ohiak egiten ari diren biraren baitan. Martxoaren 16an heldu ziren Berlinera bi preso ohiak eta larunbatean, Preso Politikoaren Eguna ospatzen zela profitatuz, hainbat ekitalditan parte hartu dute.

Hala, martxoaren 16 eta 17an bi hiltzaldi eskaini

zituzten Berlingo bi gune alternatibotan eta bilerak ere egin zituzten, besteak beste, Kurdistango PKK alderdiko Berlingo buruarekin. Hitzaldietan euskal preso ohiak ez ezik, Turkiako eta Alemaniako preso ohiak ere esku hartu zuten.

Martxoaren 18an hainbat ekitaldi zeudenez, Abad Berlinen geratu zen eta Aldanondo Hamburgora joan zen. Hamburgoko manifestazioaren os-

tean Aldanondok 15 minutuz hitz egin zien bildutakoei eta euskal presoek egoera azaldu zien. Berlinen, berriz, manifestazioko mikrofonoetatik euskal presoek inguruko informazioa zabaldu zuten.

Preso ohiak bertako zenbait komunikabiderekin hartu-emanak izan zituzten eta elkarriketak egin dituzte, presoek egoeraz eta egungo borroka informazioa emateko.

XOUSE SIMAL

Unibertsitate aurreko plaza batean jarri dute akanpalekua ikasleek.

Deustuko ikasleek presoek aldeko kanpaldia hasi dute

Joseba Arruti / Bilbo

EUSKAL presoek jasaten duten «injustizia egoera» salatzeke asmoz, Deustuko unibertsitateko Elkarri, Jagi, Lurgorri, Gazte Abertzaleak, IU, Ikasle Abertzaleak eta Presoen Aldeko Asanbladak deitutako kanpaldia ari dira egiten ikasleak, atzotik datorren barikura bitartean. Ekintza hau unibertsitateko sarreran burutuko da, bertako arduradunek debekatu egin baitute kanpaldia eta berorren inguruko ekitaldiak barruan egitea.

Arkaitz Otazua eta Santi Martinez, kanpaldiaren bultzatzaileen bozeramaileek atzo adierazi zuten, «gure helburua, aniztasun politikotik abiatuta, presoek sakabanaketaren bukaera, zigorraren hiru laurdenak

bete dituzten presoek eta gaixotasun sendaezinak dituztenen askatasuna, eta tortura eta tratatu txarren amaiera eskatzea da».

Kanpaldian parte hartzen dutenak txandakatzen joango dira, eta atzo hogei lagunek ekin zioten. Egunez bi kontzentrazio egingo dira, bata 11:00etan eta bestea 18:00etan, eta osteguna torturaren aurkako eguna izango da. Kanpaldiak kexu azaldu ziren unibertsitateak eurenganako hartu duen jokabidearekin.

Bestalde, Euskal Herriko Unibertsitateko Sarrikoko campuseko ikasle talde bat ere kanpaldia egiten hasi zen atzo presoek alde, Jarrai, LAB, Ikasle Abertzaleak, EILAS eta Haika taldeek deituta.

Gaur erabakiko dute Murilloren estradizio auziaz Holandan

Erredakzioa / Donostia

ESTEBAN MURILLO preso nafarraren estradizio auzia gaur aztertuko da Holandan. Esteban Murillo 1999ko urte hasieran atxilotu zuten Holandan eta geroztik Haarlemeko espetxean dago. Ondoren, estradizio auzia igaro zen, eta Holandako agintariek estradizioaren aldeko ebazpena kaleratu zuten. Ebazpen horren aurka, ordea, Murilloren defentsak errekurtsioa aurkeztu zuen, eta hain zuzen bihar aterako da helegite hori aztertu osteko epaia. Erabakia estradizioaren aldekoa balitz, Murillo-

ren defentsak aukera du helegitea aurkezteko. Errekurtsioa gehienez ere hilabete epean aztertuko litzaitekeela jakinarazi dute Senideek.

Bitartean, Esteban Murillok gose greban jarraitzen du. Gogoratu Murillok estradizioaren kontrako gose greba abiatu zuela martxoaren 10ean, eta beraz, 12. eguna du gaurkoa gose greban. Preso nafarrak, gainera, estradizio auziko azken erabakia kaleratu arte gose greban jarraitzeko asmoa azaldu du. Senideak elkarrekin gogor salatu du Murillok jasaten duen egoera.

Gorka Fraile eta Argi Perurena presoek gose greba bertan behera utzi dute

Erredakzioa / Donostia

HOGEI kilo eta masa muskularraren %25 galdu ostean Gorka Fraile Durangoko presoak gose greba bertan behera uztea erabaki zuen herenegun. Aranjueko espetxeko medikuak bi giltzurrunak gelditzeko arriskua zuela jakinarazi ostean. Azken egunetan Frailek ura edateko zailtasuna zuen eta zorabio handiak zituen, eta medikuak giltzurrunengatik zela esan zion. Preso honek 38 egun egin ditu gose greban.

Bestetik, Argi Perurenak ere gose greba bertan behera utzi zuen igandean. Perurenak 28 egun egin ditu gose greban eta ahuldade handia zuen.

Gose greban jarraitzen dutenen artean Senideek jakinarazi dutenez, Juan Jose Zubietak jada 14 kilo galdu ditu eta Juan Jose Legorburuk, berriz, 12 kilo.

Asier Ormazabal eta Iñaki Etxeberria presoak isolamenduan aurkitzen dira Frantziako Chateaudun espetxean. Gainera, hotz

handia igarotzen ari dira, ez baitute berogailurik eta dutxatzeko ur oso gutxi dute.

Juan Mari Fullaondok, berriz, gose greba hastear zela zituenez ezarriko arazoak gairiditu dituela dirudi.

Bestetik, Senideek jakinarazi dutenez, Iñaki Cañas grebalaria Ocañara bisitatzera zihoazen bi lagun autoa apurtu egin zen Burgosen eta ondorioz ezin izan zuten preso bisitatu. Preso honek 30. eguna du gaurkoa gose greban.

PSE-EEK «bizirauteko bideak» bilatu beharko ditu, indarkeriaren aurkako planik ezean

Herrizaingo Saila egin du Errenteriako egoitzari egindako erasoaren erantzule

Erredakzioa / Donostia-Bilbo

Errenteriako Udaleko Bozeramaileen Batzordeak salatu egin zuen atzo goizean PSE-EEren egoitzak iragan larunbatean izan zuen eraso. Arratsaldean eginiko kontzentrazioan, PSE-EEK Herrizaingo Saila egin zuen erasoaren erantzule, eta kale indarkeriaren kontrako «ekintza plan bateratua» eskatu zien indar politiko eta sozialei. Getxon ere kontzentratu ziren azkenaldiko erasoak salatzen.

SOZIALISTEN Herriko Etxean larunbatean izan zen erasoak Errenteriako Udalaren arbuioa jaso zuen atzo eguerdian. Bozeramaileen Batzordeak erasoaren gaitzespen «irmoa» adierazi zuen, PSE-EE, EAJ, EA, PP eta EB-IUren aldeko botoekin; EH abstenitu egin zen.

Bozeramaileen Batzordearen arabera, «duela astebete botoa emateko eskubide demokratikoa erabili genuen, eta astebete beranduago beste batzuek —betikoek— euren suntsipen lan tamalgarrarekin jarraitzea erabaki dute». Horretaz gain, eraso horretan «langile baten bizia arriskuan jarri izana» salatu zuten aipatu alderdiek, eta euren elkertasuna adierazi zioten.

Arratsaldeko zazpitan,

Manuel Huertas, Gipuzkoako PSE-EEko burua, atzo Errenterian egindako kontzentrazioan.

egoitzaren aurkako 34. erasoaren aurka protestatzeko kontzentrazioa egin zen. Guztira 200 bat lagun bildu ziren bertan, tartean ordezkari politiko ugari. Han egon ziren, besteak beste, Roman Sudupe, Inaxio Oliveri, Josu Jon Imaz, Manuel Huertas, Jesus Eiguren eta Rodolfo Ares.

Huertasek, hain zuzen, deklarazio gogorrak egin zituen larunbateko gertaera dela eta. «Askatasunaren eta bizitzaren kontrako erasoak izan da. Hiltzaile talde bat

zigorrik gabe jokatzeko ari da, eta gertatu denaren erantzulea Eusko Jaurlaritzako Herrizaingo Saila da. Babesik gabe gaude Zuzenbide Estatu teoriko batean», esan zuen.

Huertasek indar politiko eta sozialei dei egin zien «euren proiektu politikoei uko egin gabe, basakeriaren kontra ekintzarako plan bateratua egiteko». Hori berehala egiten ez bada, «bizirik irauteko gure baliabide eta metodoak bilatzera behartuta egongo gara», amaitu zuen hitzaldia Huertasek.

Bestalde, Getxoko Udaleko alderdi guztietako ordezkariak, EHkoak izan ezik, kontzentrazio batean bildu ziren atzo eguerdian, Rafael Moreno PPko zinegotziari zuzendutako erasoarengatik protesta egiteko. Eraso horretan zinegotziaren auzokide baten etxebizitzaren aurka jaurti zituzten molotov koktelak.

Bakea behar dugu leloarekin egin zen. Berrogeita hamar lagun inguru bildu ziren, 15 minutuz, isiltasunean, herriko alkate Iñaki Zarraoa jeltzalea buru zela.

Elgoibarko PPko zinegotzia atxilotu dute, diskoteka batean pistola ateratzeagatik

■ Gipuzkoako PPk dimititzeko eskatuko dio, «gertatutakoa egiaztatuz gero»

Agentziak / Gasteiz

ELGOIBARKO Udaleko PPko zinegotzi Eulogio Julian Perez etxean atxilotu zuen Ertzaintzak, larunbatean, diskoteka batean pistola atera eta gero. Gipuzkoako PPk jakinarazi du dimititzeko eskatuko diola gertakizunak egiaztatuz gero.

Europa Press agentziak jakinarazi zuenez, larunbat goizeko 08:00etan zinegotzia, dirudienez mozkortuta, Elgoibarko diskoteka batera joan zen eta bertako atezainarekin eztabaidatzeari ekin zion.

Barrura sartutakoan, bertan zeuden zenbait lagunekin izan zuen iskanbila, eta pistola atera zuen. Hori dela eta, diskotekako arduradunek alde egiteko eskatu zioten.

Ertzaintzari abisu eman ziotenean patruila bat bidali zuen zinegotziaren etxera. Haiek atea zabaltzeko eskatu ziotenean, PPko zinegotziak ezetz esan zien eta agenteek epaitegira jo zuten.

Epaileak Guardia Zibilaria eman zion jazotakoaren berri, eta haiek zinegotziaren etxera joan ziren, eta ikusi zuten zinegotziak hiru pistola zituela etxean, guztiak lizentziarik gabe, eta atxilotu egin zuten.

Arabako Batzar Nagusiek «errebolta sozial baketsua» eskatu dute Buesaren omenaldian

■ Carmen Ramosek hartu du ETak hildako politikariaren eserlekua

Erredakzioa / Gasteiz

ARABAKO Batzar Nagusiek Fernando Buesa zena omenatu zuten atzo goizean; eta ekitaldian Xesqui Castañer erakundeko lehendakari sozialistak, hildako politikariaren hitzak erabiliz, «Askida! eta Sekula gehiago ez!» esango duen errebolta sozial baketsu baten beharra dagoela esan zuen.

Omenaldia goizeko bederatzietan hasi zen, Fernando Buesa zenaren eserlekuan arrosa gorri sorta bat jarrita. Batzar Nagusietako kide guz-

tiak hartu zuten parte saioan, Euskal Herritarrok taldekoek izan ezik. Omenduaren alaba Martak, Arabako PSE-EEko idazkariorde nagusi Javier Rojok eta Gasteizko Udaleko bozeramaile sozialista Jesus Lozak ere parte hartu zuten ekitaldian.

Otsailaren 23an Buesaren hilketaren ondorioz bertan behera utzitako bilkurari ekin aurretik, Castañer Batzar Nagusietako lehendakari sozialistak haren omeneko hitzaldi bat egin zuen. Batzar Nagusietako lehendakari sozialistak esan zuenez,

Fernando Buesa «zintzasun eta dedikazioaren eredu» izan zen, eta «aparteko politikaria, herritarren zerbitzura zegoena». Castañerrek nabarmendu egin zuen nolako «argitasuna eta tinkotasuna» zeukan Buesak bere ideien alde egiterakoan.

Omenaldia Miguel Hernandez poetaren olerki batzuekin eta Agur Jaunak abestiaren musikarekin amaitu zen. Horren ostean, Arabako Batzar Nagusietan Fernando Buesaren ordezkotza izango den Carmen Ramosek bere kargua hartu zuen.

Fernando Buesaren seme-alabak eta Javier Rojo, atzoko saioan.

DAVID AGUILAR / EFE

'Lasa-Zabala auzia'

Zazpi akusatuen kontrako zigor eskaerak igoko dituzte fiskalak eta akusazioek

Akusatuei, Vera eta Argoteri izan ezik, talde armatua osatzea leporatzen die fiskalak

Agentziak / Madril

Lasa-Zabala auziko fiskalak eta akusazio partikularrak zazpi akusatuentzat eskatutako zigorrak igoko dituzte. Fiskalak eskatuko duen espetxe zigorra zehaztuta ez badago ere, baliteke bost akusatu nagusien kontra 10 urte gehiago eskatzea.

BEHIN BETIKO konklusioak aurkeztuko ditu gaurko saioan Jesus Santos fiskalak, eta atzo iragarri zenez, aurrez egindako zigor eskaerak igoko ditu. Bestalde, Iñigo Iruin akusazio partikularreko abokatuak eta akusazio popularrak ere datozen egunetan aurkeztuko dituzte konklusioak.

Jesus Santosek akusatu guztien zigorrak igotzea eskatuko du, Rafael Vera eta Jorge Argoterrenak izan ezik. Bost akusatuei, hilketa, tortura eta bahiketa delituak talde armatu baten pean egitea leporatzen die fiskalak. Beraz, talde armatu batek egindako delituak direnez, zigorra hantitzen da. Orain arte fiskalak ez zituen talde armatuko kide izateaz akusatu.

Bestalde, 92 urteko zigorra eskatu zuen Julen Elgorriaga, Enrique Rodriguez Galindo, Angel Vaquero, Enrique Dorado eta Felipe Bayo akusatuentzat. Behin betiko konklusioak aurkeztu ostean, oraindik ez da ezagutzen zenbat urte eskatuko dituen, baina baliteke 10 urte gehiago eskatzea. Vera eta Argoterentzat bi urteko eskaera mantenduko du.

Bestalde, Iñigo Iruin abo-

TVE

Iñigo Iruin abokatuak Rafael Vera eta Jorge Argoterren zigor eskaerak igo ditzatela eskatuko du gaurko saioan.

katuak ere zigor eskaerak igotzeko asmoa azaldu zuen atzo. Rafael Verarentzat 13 urteko zigorra eskatuko du eta Jorge Argoterentzat zortzi urtekoa. Behin-behineko konklusioetan, Iruinek hilketa babesteaz akusatzen zituen, eta Verarentzat 3 urte eta Argoterentzat 2 urte eskatu zituen. Gainera, Verari diru publikoa bidegabeki erabiltzea leporatzen dio. Gai nontzeko eskaerak ez ditu aldatuko. Galindo eta Elgorriagarentzat 124 urteko espetxe zigorra eskatu zuen; 122 urtekoa Vaquero, Dorado eta Bayorentzat.

Akusazio popularrak aldatuta txiki batzuk egingo ditu, baina zigor eskaeretan ez dute eragin handirik izango.

Azkeneko froga dokumentalak

FROGA dokumentalak aurkeztu ziren atzoko saioan, eta 35 dokumentuetatik, interes berezia dute Jose Luis Rajado errefuxiatuarenak eta Maritxu Uvillos Elgorriagaren idazkariarenak. Bi lekuko testigantzak irakurri zituzten, ez baitzuten epaitegian egoterik izan.

Rajadok Baionako epaitegian esan zuenez, desagertuaren aurreko egunetan —1983ko urriaren 12, 13 eta 15ean—, Gipuzkoako Guardia Zibilak ikusi zituen Baionan. Poliziak ezagutu zituen, urte-

bete lehenago Tolosan bera atxilotu zuten berberak ziren eta.

Bestalde, Angel Lopez Carrillo lekukoaren deklarazio bat baieztatu zuen Uvillosek. Lopez Carrilloren arabera, La Cumbren gelak prestatzeko agindu zitoten, eta itxita zegoenez, giltzak Maritxu Uvillosi eskatzeko esan zitoten. Deklarazio hau ukatu egin zuten akusatuak. Uvillosek esan zuen Carrillok epaitegian erakutsitako giltzak La Cumbrekoak zirela, bere testigantzari sinagarritasuna emanez.

'Bizkaia komandoari' laguntza eman izana ukatu dute lau lagunek

■ ETari laguntzeaz akusatuta dauden 23 lagunen aurkako epaiketa hasi zen atzo

Agentziak / Madril

ENTZUTEGI NAZIONALEAN atzo hasi zen ustez Bizkaia komandoari laguntza eman zioten 23 lagunen aurkako epaiketa. Atzokan, Peru Olaziregik, Nerea Olaziregik —aurrekoaren alaba—, Esperanza Vallejok eta Maite Martinezek deklaratu zuten, eta guztiek talde armatuarekin harremana izatea ukatu zuten.

Fiskalaren arabera, 1994an Irantzu Gallastegi eta Iñaki Herran ustezko etakideak bere etxean izan zituen hiru astetan Peru Olaziregik. Vallejok eta Martinezek bi kideen ihesa antolatu zutela dio, eta autobus geltokiraino lagundu zituela Maite Martinezek. Bestalde, fiskalak dio Nerea Olaziregik 1996ko urte amaieran, Vallejori deitu ziola bere aitaren etxean Gaizka Gaztelumendi eta Jose Miguel Bustintza zeudela esanez.

Peru Olaziregik uko egin zion fiskalaren eta abokatuaren galderak erantzuteari, baina bere garaian komisaldegian eta epaitegian deklaratu zuenean, ukatu egin zuen ETako kideak ezagutzen zituela. Martinezek, Vallejok eta Nerea Olaziregik ere ukatu egin zuten ETarekin inolako harremanik izatea.

Epaiketak gaur jarraituko du, eta orotara 269 urteko espetxe zigorra eskatzen du fiskalak 23 akusatuentzat, ustez Bizkaia komandoari laguntza emateagatik.

Saab 93
TiD

Asko ematen du. Eskatu gutxi.
(115 zp, 4,6 l./100 km.ko)*

9-3 TiD turbodieselak 115 zp eta gasolina motor baten prestazioak ematen ditu. Era berean, segurtasun sistema eskusiboak eta erosotasunean ezin konta ahala xehetasun eskaintzen ditu, bai eta ohiz kanpoko serieko ekipamendua ere. Trukean, ordea, 100 kilometroko 4,6 litro ez ditu eskatzen.

*100 km.ko kontsumoa litrotan, errepidean, 93/116 EC arteztarauaren arabera.

Saab 9-3 TiD. Turbodiesel motorra, 2.2TiD (115 zp). Serieko ekipamendua: ABS. Gidariaren eta bidaiariaren aire-poltsak. Alboko aire poltsak: burua/toraxa. Klimatizatzaile automatikoa*. Soinu sistema irrati/CDrekin, eta aginteak bolantean*. Alboko babes-barrak. Itxe zentralizatu. Buru-euskarri aktiboak aurreko eserlekuetan. Direkzio erraztua. Farotako haizetako-garbigailua...

* SEK bertsioa izan ezik.

3.365.000 pta.tik

20.224,06 €

(BEZa, garraioa eta matrikulazio zerga barne).

ANATA MOTOR, S.L. Bilbo-Asua errep. Enekuriko gaina. Fatima ind., z/g. Tel. 94 474 57 80. Erandio.

UNIBERTSITATEARI «TOPAGUNE» BILAKA DADIN LAN EGITEKO ESKATU DIO IBARRETXE EAEKO LEHENDAKARIAK

EHUK euskal kulturarako erakunde «giltzarria» izan behar duela dio Monterok

■ Euskal Herriko Unibertsitateko errektore berriak karguaren zina egin zuen atzo eguerdian
Ajuria Enean

■ Manuel Monterok «euskal gizarteak nahiz kulturak duten aniztasuna» bultzatzeko asmoa daukala jakinarazi zuen

■ Juan Jose Ibarretxek Unibertsitatearen «rol aktiboa» aldarrikatu zuen, «aldaketa garaiotan zuzen esku har dezan»

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

KARGUA hartu du Manuel Montero EHUKo errektore berriak. Ajuria Enean hartu zuen atzo, handitasun osoko ekitaldian, lehendakariak, Inaxio Oliveri Hezkuntza sailburuak, errektoretza talde berriko nahiz zaharreko kideek lagunduta, besteak beste.

Monterok, urduri eta hunkiturik, mintzaldi laburra eskaini zuen Juan Jose Ibarretxeak dagozkion aginduak irakurri ondotik. Ez zuen egin hitzik euskaraz, baina EHUK «euskal kulturarako erakunde giltzarri» gisa duen rol garrantzitsua nabarmendu eta bide hori urratzeko hitza eman zuen.

«Gure kultura zabala da, eta beraz gizartean nahiz kulturaren dagoen barneko aniztasun hori bultzatu behar dugu», deklaratu zuen. Lehendakariak ere Unibertsitateak kulturaren aldeko pizgarria izan behar duela adierazi zuen, horrek herriari «nortasun politikoa» dakarkiolako.

JOSEBA OLALDE

Manu Montero EHUKo errektore berria, atzo Ajuria Enean, kargu berriaren zina egiten.

«Guztion» unibertsitatea helburu

Monterok gogora ekarri zuen hauteskunde prozesua «erduzko» gertatu dela, lehiakideek elkarri agertutako «errespetu handia» dela eta. Gaurgero bide horretan aitzeko agindu zuen, unibertsitatea «guztiona» izan dadin, «adostasuna eta akordioak jorratzen dituen».

Ildo horretan jo zuen Ibarretxek berak ere, eta errektore berriari eskatu zion EHU «topagune» bilakatzearen aldeko ahalegina.

Ekitaldiak aipu batzuk izan zituen EHUKo aurreko buruen inguruan. Monterok Pello Salaburuen «gestio bikaina» eskertu zuen: «Herentzia ederra laga digu, epe historikoa bete du eta hemendik aurrera beste bat dator, aurrerakuntza teknologikoek baldintzatuta».

Juan Jose Ibarretxe lehendakariak, bide beretik, «rol aktiboa» aldarrikatu zuen Unibertsitateak zuzen hel diezaion «aldaketa sakonak»

nagusitu diren aro berri honetan.

Ibarretxek Salaburu nahiz Juan Jose Goirienea zoriondu zituen egindako «lan onaga-

tik», eta aurrera begira, indarrak batzeko aholkua eman zion errektore berriari: «Ontzi berean gabiltzala izan argi eta garbi, den-denok norabi-

de berean joan ahal izateko». Hitzaldien ondotik, argazki ofiziala eta gonbidatuek mokaua egiteko garaia izan zen.

Francisco Forcada eta Mikel Urkijo ariko dira Monteroren taldean

■ BI berrikuntza agertu ditu Manuel Monteroren errektoretza talde berriak, atzoko ekitaldian ezagutarazi zuen bezala: alde batetik, Francisco Forcada Sainz Enpresa eta Ekonomia Zientzietako Fakultateko Finantza-Ekonomia II Saillekoa izango da Arazo Ekonomikoetarako errektoreordea; eta bestetik, Mikel Urkijo Goitia Gizarte Zientzia eta Komunikazio Fakultateko dekanordea.

laga eta Monteroren ondoko errektoreorde bihurtuko da.

Bi horiez gain, zerrendak ez du berrikuntzarik orain arte jakinarazitako gainontzeko kideei dagokienez (Montero gehi beste 11). Monterok berak atzoko zinenaren ondoren adierazi zuenez, «printzipioz itxita dago» errektoretza talde berria. Lanean hasteko tenorean dira, beraz, hamalau taldekideak.

Lehendakariari helarazi diote irakaslego propioari buruzko eskaria

■ MANUEL MONTERO Ajuria Enean ari zela, lehendakariaren jauregiaren aurrealdean bildurik ziren 1992. urtean EHUtik kaleratutako irakasleak pankarta eta guzti. Jose Ramon Etxebarriak jakinarazi zuenez, Juan Jose Ibarretxeri idatzia helarazi zioten irakaslego propioaren aldeko aldarriaren gainean. Gaur egungoa errektore berriak auziari konponbidea eman diezaion

unerik «aproposena» dela uste dute.

Gutunak dio aipatutako irakasle mota berri hori «lagungarri» gerta litekeela, «etsenplu praktikoa unibertsitateko konpontzea elkarriketaren eta akordioaren bidez». Gainera, irakaslego propioa Euskal Herriari dagokion «eskubidea» eta Autonomia Estatutuan onartutakoa dela nabarmendu dute.

Hizkuntza koofizialak ahul direla dio Botere Judizialaren Kontseiluko batzorde batek

Justizia administrazioan hizkuntz normalizaziorako planak behar direla dio

Europa Press / Madril

Espainiako Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiako batzorde batek onartu berri duen txostenaren arabera, egun leku txikia dute oso hizkuntza koofizialek justizia administrazioan. «Gabezia handi» hori gainditzeko, hizkuntz normalizaziorako planak egin behar direla dio. Txostena EAJ, CiU eta PSOEko kideen botoei esker atera da aurrera, baina orain plenoak berretsi behar du.

AUZITEGI Konstituzionalaren arabera, hizkuntza bat ofiziala da botere publikoek «komunikazio tresna gisa darabiltenean, bai botere ezberdinen arteko harremanetan, bai eta erabiltzaileetako harremanetan ere». Horretan oinarrituz, txosten honen egileek justizia administrazioek ere hizkuntza koofizialak ohiko komunikazio tresna bihurtu behar dituztela esan dute. «Betebehar hori botere publiko guztientzat delako, baita botere judizialarentzat ere», eman dute aditzera.

Hala, Espainiako Konstituzioak hitzez azalduko errealitate bihurtzeko, justizia administrazioaren alorrean «hizkuntz normalizaziorako planak» sustatu behar direla azaldu dute txostenean. «Era horretan, hizkuntza horien ezagutza bultzatu ahal izateko», zehaztu dute.

JESUS DIGES / EFE

Artxiboko argazkian, Espainiako Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiaren bilera bat.

Txostenean gogora ekarri dutenez, Konstituzioan argi eta garbi zehazten da horrek duen garrantzia. «Argi esaten

da Espainiako herritar guztiei zein Espainiako herri denei babes eman behar zaiela beren hizkuntzen erabiltzeko», azaldu dute. «Konstituzioan Espainia estatu eleanitza dela esaten baita eta era berean eleanizatasun hori babestu egin behar dela esaten baita», adierazi dute.

Plan bereziak eta hizkuntza irizpide

Justizia administrazioan hizkuntza autonomikoen normalizazioa lortu ahal izateko organo judizialek «gaitasun osoa» lortu behar dutela zehazten du txostena. Hala, hizkuntz normalizaziorako plan bereziak egin behar direla azaltzen du. Plan horiek diseinatzeko eta aurrera eramateko orduan autonomia erkidegoek Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiarekin harremanetan jardun behar dutela dio.

Ildo berean, hainbat kargu betetzeko —esaterako epaimahaiko lehendakari izateko— hizkuntza koofiziala jakitea kontuan hartzeko irizpidea izan behar duela dio txostena.

EHEk Baionan hasiko du ofizialtasunaren aldeko martxa

■ *Posta, Societe General, auzitegia eta Carrefourren jarrerak salatuko dituzte lehen egunean*

Eneko Bidegain / Baiona

EUSKAL HERRIAN EUSKARAZ taldeko kideek euskararen ofizialtasunaren aldeko martxa aurkeztu zuten atzo Baionan. Martxa apirilaren 1ean abiatuko da, Baionatik. Biharamunean Donibane-Lohizune eta Hendaia-ko pasatuko da, eta Hegoaldean jarraituko du apirilaren 3tik goiti. Martxa hainbat lekutan geldituko da, eta zenbait erakunderen jokamoldeak salatuko ditu.

Esaterako, apirilaren 1ean Baionako Postaren aitzinetik abiatuko da, 15:00etan. Postak «igorke-ta masiboentzat, helbidea euskaraz idatzia duten gutunen prezioa emendatzea» salatuko dute bertan. Societe Generale bankuaren aitzinean geldituko dira ondotik. Banku horrek euskarazko txekeroen eskaerari ezeztatu erantzuna eman ziola salatuko dute. Ibiltariak auzitegi buruz zuzenduko dira gero. Bakoitzak bere hizkuntzan defenditzeko eskubidea duela aldarrikatuko dute, eta martxaren lehen eguna Carrefour saltegiaren bukatuko da. Carrefourrek Saltegiak ere euskaraz eta Bai Euskarari kanpainari ezeztatu erantzuna eman baitzuten.

Martxak igande goizean jarraituko du, Donibane-Lohizuneko zein Hendaia-ko herriko etxeen aurrean.

L. Barinagarrementeria • ABOKATU EUSKALDUNEN SINDIKATUKO KIDEA

«Zail ikusten dugu plenoak txosten hori bere osotasunean onartzea»

Arantxa Iraola / Donostia

ABOKATU Euskaldunen Sindikatuko kideen izenean mintzatu zen atzo Luix Barinagarrementeria abokatua EGUNKARIArekin. Txostena osotasunean ezagutzen ez dutela zehaztu arren, estreinako irakurketa egin zuen.

■ **Txostenaren estreinako zertzeladen jakitun zaretela, zer diozue?**

Gure lehen inpresioa harridurazkoa da. Zail ikusten dugu plenoak txosten hori bere osotasunean onartzea. Hala ere, guk irakurketa osoago bat egin nahi genuke. Izan ere, 2000. urte honetan ja hasita gaude euskal justizia propio bati

buruz hitz egiten, eta Espainiako Estatuko kontseiluak esaten duena, dudarik gabe, garrantzitsua da, baina guk hortik kanpo kokatu nahi dugu eztabaida.

■ **Txostenak egiten dituen ekarpenak nolakoak iruditzen zaizkizue?**

Bada, harrigarriak, baina datu onak dira. Azken finean ofizialtasuna edukiz bete behar dela defendatzen du. Esate baterako, organo judizialei hizkuntza autonomikoetan gaitasun osoa eskatuko zaiela dio. Halaber, justizia administrazioaren eremuan autonomietako hizkuntzen erabileraren normalkuntza planak abian jarri behar direla dio, eta

hori, besteak beste, gu aspalditik egiten ari garen eskaria da.

■ **Datu baikorrak, beraz...**

Bai, estreineko datu horietan aurrera jauzi bat egiteko borondatea ikusten da. Diagnostikoak berak gabezia handi bat nabarmentzen du eta hori onartzea oso garrantzitsua litzateke. Baina irakurketa zuzena egin behar dela uste dugu. Azken finean Konstituzioaren baitan argudiatu dituzte eskaera horiek, eta egun inoiz baino hobeto dakigu Konstituzioaren interprete nagusia den Auzitegi Konstituzionalak zer nolako izarrak bota dituen euskararen erabileraren inguruan.

ERREENTERIAKO UDALA

IRAGARKIA

Alkateak 2000ko martxoaren 13an ebatzi zuen jendaurrean jartzea Eugenio Larrinaga arkitektoak 2000ko martxoan idatzitako **Erreenteriako Hirigune Historikoa Birgaitzeko Plan Bereziaren 1. Aldaketa Puntuala**.

Aipatutako erabakiari jarraiki, espediente HOGEITAHAMAR eguneko epean jendaurrean jartzen da, hain zuzen iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den hurrengo egunetik. Epe horretan proiektua aztertu eta bidezko iradokizunak egin ahal izango dituzte udalbatzak, elkarte eta partikularrek.

Erreenterian, 2000ko martxoaren 13an.
ALKATEA.

Udako Topaketa Pedagogikoak antolatu ditu estrainakoz 'Hik Hasi' aldizkariak

Hezkuntzan gaurkotasuna duten gaiei buruzko ikastaroak euskaraz izango dira

Ekaitz Agirre / Donostia

Uztailaren 4, 5 eta 6rako Udako Topaketa Pedagogikoak antolatu ditu lehenengoz *Hik Hasi* aldizkariak, Donostian. Guztira 12 ikastaro izango dira, gehientsuenak euskaraz, eta euskal hezkuntza alorrean dauden hutsuneei erantzutea da antolatzaileen erronka.

DONOSTIAKO Irakasle Eskolan egingo dira topaketetako ikastaro gehienak, uztailaren 4tik 6ra bitartean. Joxe Mari Auzmendi *Hik Hasi*-ko koordinatzaileak topaketak aurkezteko atzo emandako prentsaurrekoan azaldukoaren arabera, «12 ikastaro izango dira guztira, baina topaketa itxura eman nahi izan diegu, eta goizez ikastaroak izango badira ere, arratsaldean saio libreak antolatu ditugu gogoe-ta sakonagotarako; hitzaldiak, aurkezpenak, tailerrak eta abar.»

Ikastaroak euskaraz izango dira, eta atzeritik etorritako adituen azalpenek aldi bereko euskarazko itzulpena izango dute. Aukeratutako gaiak «maila bakoitzean sakotasun gehien behar dutenak dira», Joxe Mari Auzmendiren arabera. Hizlariak, Euskal Herrian *Hik Hasi*-k ezagutzen dituen pertsona prestatuenak izango dira, baina hainbat

Hik Hasi-ko kideak eta topaketetan parte hartuko duten zenbait irakasle, atzoko prentsaurrekoan.

gaitan kanpoko jendea ekartzeari «komenigarritzat» jo dute. Hauen artean, Kerry Freedman hezitzaile estatu batuarra nabarmendu zuten antolatzaileek. Era berean, Espainiako hainbat unibertsitatetako irakasleak ere izango dira.

Topaketetan jorratuko diren gaiak bost talde nagusitan banatuko dira. Teoria mailan, Lontxo Oiarzabal EHUKo irakasleak Vigotski pedagogoa sobietarraren pentsamendua eta praktika aztertuko eta azalduko ditu. Teknolo-

gia berriak eta informatikaren alorrean bi ikastaro antolatu dira; bata, erabileraren ingurukoa, eta bestea, haur hezkuntzan teknologia berriak txertatzeari buruzkoa. Haue-taz gain, *Afektibitatea eta Sexu Hezkuntza*, *Lanbide Heziketa* euskaraz nola biderratu... jorratuko dira.

Euskal hezkuntzaren hutsuneak bete nahia

Hik Hasi aldizkariak bosgarren ikasturtea beteko du aurten, eta uztailerako aldiz-

kariaren 50. zenbakia kalean izango dute. Topaketak beraz, urteurrena ospatzeko modu egokia direla uste dute antolatzaileek. *Hik Hasi* proiektua «euskal hezkuntza munduan sumatzen diren hutsuneak betetzen ahalegintzeko» sortu zen, eta udako topaketak «gabezia horietako bat» zirela uste dute antolatzaileek.

Matrikulazio epea atzo ireki zuten, eta apirilaren 14a arte egongo da zabalik. Prezioa 14.000 pezetakoa da, baina harpidedun eta ikasle-entzat 9.000 pezetakoa.

Eusko Jaurlaritzako Gazteria Zuzendaritzak 1.720 leku eskainiko ditu gazteentzat udako auzolandegietan

Aurten lehenbizikoz hirugarren adinekoekin animazio ekintzetan aritzeko auzolandegia antolatu dute

Gorane Agirre / Bilbo

EUSKO JAURLARITZAKO Gazteria Zuzendaritzak auzolandegietarako 1.720 leku eskainiko ditu udan honetan, 18 eta 26 urte bitartekoentzat.

Eskaintzen dituen lekuetatik 800 Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako 16 udalerritan egingo diren auzolandegietarako dira. Gainerako plazak, osterara, munduko beste herrialdeetarako dira; Espainia, Japonia, Ukraina, Turkia edo EEBBak.

Auzolandegietan bultzatzen den filosofiari jarraikiz, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako auzolandegietako pos-

tu gehienak kanpoko gazteei eskainiko zaizkie, eta bertakoei munduko beste auzolandegietara joateko aukera emango zaie. Edonola ere, hemengo auzolandegietan 230 euskal gazte inguru geratuko dira, eta gainerako lekuak kanpoko jendeak beteko ditu.

Auzolandegietan parte hartzeko izena emateko epea atzo hasi zen eta hilarekin bukatuko da. Egonaldiak 15 egunekoak izango dira.

Partaide guztiek istripuetarako eta erantzukizun zibilerako aseguruia izango dituzte, eta izena ematerakoak 10.000 pezeta (400 libera) ordaindu beharko dute. Mantenua eta auzolandegie-

tako ekintzak antolatzaileek beraiek ordainduko dituzte.

Imanol Agote Eusko Jaurlaritzako Kultura, Gazteria eta Kirol sailburuordeak azaldu zuenez, «auzolandegien bitartez borondatezko lana, azuolana eta kultura arteko harremana sustatu nahi ditugu. Baita elkartasuna eta ezberdin izatearekiko errespetua ere».

Mota askotako auzolandegiak antolatu dituzte. Hauen artean aipatzekoa da Lekeition hirugarren adinekoekin animazio ekintzetan aritzeko antolatu dutena, berria baita. Urduñako harresia egokitze antolatu dutena ere azpimarratu behar da.

Bestalde, aniztasun horren lekuko, auzolandegi batzuk ondare arkitektonikoa berreskuratzea dute xede, beste batzuk arkeologiarekin zerikusia dute. Azkenik, badira natura zaindu eta kultur ondarea berreskuratzea helburu dutenak ere.

Auzolandegiek abian darमतatzen hamabost urteetan, besteak beste, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako 21 ermita, hamar labe, bederratziz garbileku, zortzi iturri, Erdi Aroko sei errepede, bost burdindegia, lau errota eta bi dorre etxe zaharberritu dituzte 18 eta 26 urte arteko gazteek.

Legez kanpoko 168 zabortegei berreskuratuko ditu Bizkaiko Aldundiak

■ Ezkerraldekoak dira egoera horretan dauden zabortegei gehienak

G. Agirre / Bilbo

BIZKAIKO DIPUTAZIOAK kontrolatik kanpo dauden 168 zabortegei berreskuratuko ditu aurten, Maria Esther Solabarrieta Ingurugiro diputatuak atzo adierazi zuenez. Zabortege horietan guztira 12.000 tona hondakin baino gehiago pilatzen dira.

Diputazioaren aurreikuspenen arabera, kontrolik gabeko zabortegeiek guztira 44.000 metro koadroko azalera betetzen dute.

Solabarrietak azaldu zuenez, kontrolik gabeko zabortegei gehienak (guztira 58) Ezkerraldeko eskualdean kokatzen dira. Bertan, Bizkaiko zabortegei guztietan dauden hondakin tonen erdiak pilatzen dira.

Iaz foru erakundeak 278 zabortegei berreskuratuko zituen, eta 13.442 tona hondakin ateratu zituen. Guztira 22,4 milioi pezeta (896.000 libera) inbertitu zituen zeregin horretan. Urte hortan Meatzaldea izan zen batez beste hondakin gehien pilatu zituen eskualdea. Eskualde horretan bi garbigune abian jarriko ditu Diputazioak.

Lau urtetan mila zabortegei garbi

Bestalde, Inguru diputatuak atzo emandako datuen arabera, 1995. urtetik 1999ra kontrolik gabeko 1.067 zabortegei berreskuratuko zituzten, orotara 123 milioi pezetako inbertsioa eginez. Edonola ere, «berreskuratuko diren guneen % 8tan isurketa berriak» izan direla adierazi zuen.

Zabortegei gehien Ezkerraldean garbitu dira —guztira 261— eta osterara, Lea Artibai eskualdean gutxienez, 34.

Bizkaiko 111 udalerrietatik 88tan isurketa gune bat edo beste berreskuratuko da. Erandioko udalerrian garbitu dira azken lau urtetan zabortegei gehien: 70 gune garbitu dira.

XOUSE SIMAL

Okupazioagatik epaituak. Hiru etxe okupatzaile epaitu zituzten atzo goizean Barakaldoko laugarren Argibide Epaitegian. Fiskaltzak 75na mila pezetako isuna eskatu zien hiru lagunei, desobedientzia falta batengatik. Iazko irailean Portugaleteko eraikin batetik deslojatu zituztenean izan ziren gertakarietan, poliziekiko ustezko desobedientzia falta leporatzen diete. Epaitegiaren kanpo aldean Amets Giza Lokala elkarteko hogeit bat lagun kontzentratu ziren atzo.

Bardeetako poligonoa eraisteko eskatu du Parlamentuak

UPNko bozeramaile Alberto Catalan abstenitu egin zen

Erredakzioa / Iruñea

◀ **Nafarroako Parlamentuak onartu zuen atzo Espainiako Armadarekin dagoen errenta-kontratuaren bukaeran Bardeetako Tiro Eremuaren itxiera eskatzen zuen mozioa, eta bide batez joan den asteen bi hegazkinen istripua salatzen zuen. PSNko idazkari nagusia Juan Jose Lizarbek nabarmendu zuen Nafarroako «nahikoa» egin duela «defentsa nazionalaren alde».**

PARLAMENTUKO Bozeramaileen Mahaiak, UPNren abstentzioarekin, onartu zuen sozialisten taldeak aurkeztutako mozioa, eskatzen duena datorren urteko ekainean amaitzen den kontratua ez dadila luza eta Bardeak gerta daitezela nafar guztien «gozagarri». Jakina denez, behin baino gehiagotan azaldu da Parlamentua kontratua ez berritzearen alde, eta joan den ostegunean Iruñeko Udalak gauza bera egin zuen, orduan ere udal talde guztien adostasunarekin.

Atzo Parlamentuan mozioa aurkeztu zuen Juan Jose Lizarbek nabarmendu zuen

Juan Jose Lizarbe

■ ■ ■ **Nafarroako sozialisten idazkari nagusiak atzo esan zuenez Nafarroak «nahikoa» egin du Espainiako defentsaren alde**

«oso garrantzitsua» zela akordioa, eta joan den asteke asteleheneko istripuaren aurrean Parlamentuak eginitako protesta «nabarmentzekoa» zela. Adierazpenak dio istripua hirigunetatik gertu gertatu zela, eta horrek arrisku handia dakarrela inguru horretako herritarrendako, eta, horregatik, Parlamentuak eskatzen du kontratua eteteko 2001eko ekaina aurretik. Lizarbek adierazi zuen kazetarien aurrean, tiro eremua «behin betiko» eraitsi beharko litzatekeela, eta gune hori Bardeetako Parke Natuaralaren parte izan beharko litzatekeela, izan ere, «Nafarroak, dagoeneko, nahikoa egin duelako defentsa nazionalaren alde».

EHk Sanzen eta Gaiarrenen agerraldia eskatu du

EHk, bestalde, beste mozio bat aurkeztu zuen atzo bertan, Parlamentuaren aurrean Miguel Sanz eta Jose Antonio Gaiarre Bardeetako Batzarren presidentea ager daitezen, eta bertan azal dezaten zein motatako neurriak bultzatu behar dituzten eraikuntza militarra hortik kentzeko.

Talde abertzaleak azpimarratu zuen azken istripuak oso agerian utzi zituela Bardeetako tiro eremuak daukan arriskua, eta gogoratu zuten, nafarrek behin baino gehiagotan azaldu direla tiro praktikak egitearen aurka, hala udalerrien bidez nola Bardeetako Batzarren bidez edo Nafarroako Parlamentuko adierazpenekin.

«Kontuan hartuta 2001. urteko ekainean amaitzen dela kontratua, eta jakinik tiro eremuak bertan jarraitzea oso arrisku handia ekaritzen diola inguruko biztanleriari -dio idazkiak- ona litzateke jakitea une honetan nola dauden Armadaren Ministerioarekin negoziazioak eraisketa egiteko eta erriberatarren eta nafarren nahiak betetzeko».

Negu lehorra amaitu eta etorri da udaberria

■ *Igandean ordulariak aurreratu beharko dira*

Erredakzioa / Donostia

◀ ATZO hartu zuen udaberriak negu lehorren lekuko. Abendutik ona euri gutxi egin du eta Erriberan ondorioak nabaritzen hasiak dira. Baina, ordu aldaketa etorri aurretik euria egingo duela iragarri dute meteorologok.

Abenduaren 27ko haize ekaitzaren ostean, euri txikia bota zuten lainoek. Otsaila, berriz, «ohikoa» izan zen, EAEko Meteorologia Zentroaren arabera. Baina, martxoak urtarillaren lepotik izan du orain arte burua.

Euripean nahi ez, hemendik aurrera eguneko hiru minutu luzatuko da argi natural emaria, beste urtarotetan baino gehiago. 92 egunez gertatuko da hori; udaberriak iraun bitartean, hain zuzen. Ekainaren 21ean udari emango dio bide, baina aurretik hiru ilargi bete izango dira —apirilaren 18an, maiatzaren 18an eta ekainaren 17an—, eta baita ozar-izarren bat ere —maiatzaren 5ean nabarmenena—, Espainiako Behatoki Astronomikoaren arabera. Gainera, prismatiko handiek inlargiaren erlie-

bea eta Jupiterren ilargi distiratsuenak ikusi ahal izango dira ilargi berriko gauetan. Ordu bateko luzapena ere edukiko du egunak, gauaren kaltetan.

Eguzkia hastean

Martxoko azken igandean (hilak 26) aldatu beharko da ordularia —argi naturalaz ahalik eta ongien baliatze—; goizaldean, 02:00ak direnean, 03:00ak adierazten dituela jarri beharko da erlojua.

Lehen petrolio krisi garaian (1974) hartu zuten hainbat estatuk ordu aldaketa egiteko erabakia, elektrizitatea aurrezteko asmoz, eta Europako Batasunak 1997an arautu zuen. Argi artifizial eta aire girotu erabilera nabarmen murrizten laguntzen du atzerapenak. Dena den, bestelako neurriak hartzea ere aholkatzen dute adituek kontsumoa murriztu ahal izateko, hala nola: gela batetik irtetean argia itzaltzea, etxea kolore argiz margotzea, argi iturriak maiz garbitzea, kontsumo baxuko bonbilak —23 wattekoak— erabiltzea, eta argi fluoreszenteak jartzea sukalde, komun, ganbara eta garajeetan.

OIARTZUNGO UDALA

IRAGARKIA

Udal honek, 2000ko martxoaren 7an egindako osoko batzaraldian, ondorengo erabakia hartu zuen, beste batzuren artean:

Arrietako ur-depositu berria egoki funtzionatzeko beharrezkoak diren lurrak okupatu eta urbanizatzeko Eduardo Satostegi Munduate Injineru Jna.k Arrieta-Elizalde ur-deposituaren ondoko urbanizazioa handitzeko proiektua idatzi du.

Obra egin ahal izateko Elizaldeko 72 eremuko hiru lurzati okupatu behar dira:

- A lurzatia 589,90 m²takoa
- B lurzatia 73,90 m²takoa
- C lurzatia 24,05 m²takoa

Udal Obretako Batzordeak, proiektua aztertu ondoren, luzaturiko diktamenaren arabera, Udalbatzak ondorengo erabakia hartzen du:

- 1.- Arrieta-Elizalde ur-deposituaren ondoko urbanizazioa handitzeko proiektua, 6.499,365 p^{ta}.ko aurrekontuarekin onartzea eta proiektuak hartzen dituen lurren interes publikoaren eta ezinbesteko okupazioaren aitorpena egitea desajabatzapenaren ondorioetarako.
- 2.- Alipatu proiektuak hartzen dituen ondasun eta eskubideekiko desajabatzapen-espedientea hasia, jabe eta ondasunen zerrenda lehenengoz eta behin onartzen delarik, Eranskinaaren arabera.
- 3.- Proiektua eta nahitaez hartu beharreko lursailen planoak barnesartzen duen espedientea jendaurrea ateratzea, 15 egunetako epeaz, Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean eta ohiturazko egunkarietan iragarkiak argitaratuz eta doakienek jakinarapenak igorri, jabeek eta gainontzeko interesdunek euren eskubideentzako komenigarri izan daitezkeen alegazioak egin ditzaten, hala nola, jabe-izen edo hartzen den ondasunaren deskribapenari buruzko zuzenketak egin ditzaten.
- 4.- Adierazitako epean erreklamaziorik aurkeztu ez bada, behin betiko onartutaz joko da ondasunen zerrenda hau.

Oiartzunen, 2000ko martxoaren 13an. ALKATEAK,

ERANSKINA

Arrieta-Elizalde ur-deposituaren ondoko urbanizazioa handitzeko desajabatzapenak hartzen dituen ondasun eta eskubideen zerrenda

A lurzatia

Jabea: Juan Mitxelena Rezola Jna. eta Josefa Idiaquez Aguirresarobe And..
Helbidea: Donibane kalea 9, Oiartzun
Azalera: 589,90 m²
Mugak: Iparraldean, Juan Mitxelena Rezola Jna.-ren lurrak; Hegoaldean, Arrietako ur-depositu berria; Ekialdean, bidea; eta Mendebaldean, Juan Mitxelena Rezola Jna.-ren lurrak.
Izaera: Hiribizitza.
Katastroko datuak: 3 poligonoa, 76 partzela.

B lurzatia:

Jabea: Juan Mitxelena Rezola Jna. eta Josefa Idiaquez Aguirresarobe And..
Helbidea: Donibane kalea 9, Oiartzun
Azalera: 73,90 m²
Mugak: Iparraldean, bidea; Hegoaldean, Arrietako ur-depositu berriaren lurrak; Ekialdean bidea eta J.C. Aduriz Jna.-ren lurrak; eta Mendebaldean, Arrietako ur-depositu berria egiteko Udalak eskuratutako lurrak.
Izaera: Hiribizitza.
Katastroko datuak: 3 poligonoa, 76 partzela.

C lurzatia

Jabea: Juan Mitxelena Rezola Jna. eta Josefa Idiaquez Aguirresarobe And..
Helbidea: Donibane kalea 9, Oiartzun.
Azalera: 24,05 m²
Mugak: Iparraldean, Hegoaldean; Ekialdean, eta Mendebaldean, Arrietako ur-depositu berria egiteko Udalak eskuratutako lurrak.
Izaera: Hiribizitza.
Katastroko datuak: 3 poligonoa, 76 partzela.

JAVIER ETXEZARRETA / EFE

Asilo eskubidearen alde

Ehunka lagunek parte hartu zuten igandean Pasaiaik Donostiara asilo eskubidearen alde eta arrazakeriaren kontra egindako manifestazioan. Zortzi erakundek antolatu zuten martxa, eta kexua agertu zuten Europan zehar izan diren arrazakeria kasuengatik, besteak beste El Ejido (Espainia) herrian gertatutakoengatik. Igandean, Pasaiaiko Trintxerpe eta Donostiako Bulebarra bitartean egin zuten ibilaldia, eta 500 bat lagunek parte hartu zuten.

Salhaketa: «FIES presoek gose grebak euren artean antolatzeke balio izan du»

■ *Espainiako 300 bat presoek parte hartu dute 16tik 19ra bitarteko greban*

Eduarne Begiristain / Gasteiz

IGANDEAN amaitu zen Espainiako FIES presoek erregimen hori bukatzeko martxoaren 16an hasitako gose greba. Mobilizazio horren balorazioa egiteko eta presoek egoeraren berri emateko prentsaurrekoa eskaini zuten atzo Gasteizen Salhaketa, Senideak eta AFAPP elkar-teek.

Cesar Manzanos Salhaketa kideak azaldu zenez, FIES presoek egindako gose huelga «garrantzi handikoa izan da beraientzat, euren artean antolatzea lortu dutelako, kontuan hartuz hori egitea oso zaila zaiela».

Orotara, Espainiako 300 bat presoek egin dute greba, eta mobilizazio hori kartzela askotan jarraitu dutela adierazi zuten Salhaketa kideek. Greba egiteko iniziatiba FIESeko lehen graduak dauden presoek hartu bazuten ere, hainbat preso sozial beraiekin bat egitea erabaki zuten, atzoko agerraldian esan zuten bezala.

FIES desagertzearen aldeko greba

Greba aurrera eramateko arrazoiak ere azaldu zituzten prentsa agerraldian. Besteak beste, hauek dira presoek aldarrikapenak: FIES erregimena desagertzea oinarritzeko eskubideak urratzen dituelako, presoek euren etxetik gertu dauden kartzeletan izateko eskubidea, tortura eta tratu txarrekin bukatzea eta gaixo dauden presoak aske uztea. Aldarrikapen horien ildotik, Cesar Manzanosek adierazi zuen presoak legalitatea betetzea baino ez direla eskatzen ari egindako protesta horiekin.

Bestalde, Senideak eta AFAPP elkarteek elkartasuna adierazi zieten gose greba egin duten eta orain huelgan dauden presoek. Ildo horretan, PPri exijitu zioten kartzela politikarekin bukatzeko eta presoek zein senideen eskubideak errespetatzeko.

Arrazakeriarik handiena etxebizitza eta lana lortzerakoan izaten da Nafarroan

SOS Arrazakeria erakundeak jardunaldiak prestatu ditu aste honetarako

Miren Iriarte / Iruñea

Arrazakeriaren aurkako nazioarteko eguna dela-eta, manifestaldia eta jardunaldiak prestatu ditu Iruñean SOS Arrazakeriak. Haien esanetan, inmigranteen aurka biolentzia handirik ez egon arren, arrazakeria dago lana eta etxebizitza bilatzerakoan.

INMIGRANTEEN aurkako bortizkeria kasu asko izaten ez diren arren, Nafarroan arrazakeria handia badagoe-la esan zuen atzo Iruñean Begoña Zabala SOS Arrazakeriako kideak. «Enpresaburuek ahal duten guztia esplotatu egiten dute, baina legeak ere badu errurik».

Arrazakeria mota guztiak salatzeke manifestazio deia

egin dute gaurko, Gazteluko plazan, 20:00etan. Gainera, hitzaldiak, erakusketak eta jaialdia antolatu dituzte aste honetan.

SOS Arrazakeriako kideek gaurko gizartearen testuinguruan eta hiru iritzien baitan kokatu nahi dituzte jardunaldiak. Lehenetik, El Ejido gertaturiko biolentzia arrazista salatu eta ezaguta-

razi eginen dute, eta bertan izandako bi langile marokarrak hitzaldia emanen dute.

Bigarrenik, Espainiako hauteskundeetan PPK lortutako gehiengo osoa izanzen dute kontuan. SOS Arrazakeriaren arabera PPK Atzerritarren Legea aldatuko duela esan du jadanik; «Sartzeko eta egoteko baimenak murriztuko dituela esan du; adi egon beharko dugu murrizketa erabakien aurka mobilizatzeke».

Azkenik, gure gizartearen hainbat kultura, herri eta arrazatako jendea elkarrekin bizitzea posible delako deia egin nahi izan dute. Horregatik, urte hauetan egindako

lana erakutsiko dute erakusketak eta hitzaldien bidez. «Elkar ezagutzeko leku mistoak osatu behar ditugu».

Arabiarren kolektiboko kideak inmigranteak «beldurrez» bizi direla esan zuen. Lana eta etxebizitza topatzeko orduan arazo izugarriak izaten dituztela esan zuen, eta eskubide berdintasuna aldarrikatu zuen, «eskubide berdintasuna gizarte justiziarako bidea baita».

SOS Arrazakeriako kideek, gainera, Nafarroan jada gertatzen ari den inmigrante eta bertakoen arteko elkarbizitzaren berri eman nahi izan dute aste honetako jardunaldietan.

Etorkinek beren egoera legeztatu ahal izango dute gaurtik

Erredakzioa / Donostia Hego Euskal Herrian bizi diren etorkinek beren egoera arautzeko tramiteak egin ditzakete gaurtik uztailaren 31ra arteko epean. Espainiako Atzerritarren Lege berriari jarraikiz, Espainian edo Hego Euskal Herrian iazko ekainaz geroztik bizi direla frogatzen ahal duten etorkinek eska ditzakete lan eta egoitza baimenak Espainiako Administrazioak horretarako propio egokitu-

ko dituen bulegoetan. Hain zuzen ere, Espainiako Gobernuak Hego Euskal Herrian dituen egoitzetan, posta bulegoetan, eta gobernu kanpoko zenbait era-kunderen egoitzetan egin ahal izango dituzte tramiteak etorkinek. Halaber, Hego Euskal Herriko udaletan ere paperak lortu ahal izango dituzte.

Espainiako Administrazioak bitartekoak handitu ditu bulego horietan jasotzen

diren eskaera guztiak atenuatu ahal izateko, Nafarroako Gobernuaren Ordezkaritzatik adierazi dutenez. Horretarako, itzultzaileak, informatikariak eta idazkariak kontratatu ditu egun dagoen langile kopurua handitzeko.

Hain zuzen ere, egoerak arautzeko baimenak betetzen ahal izango dira zortzi hizkuntza diferentetan, besteak beste, arabiera, ingeles, frantses eta polonieraz.

Jakina denez, baimenak eskatu ahal izateko ez da mugarik izan, orain arte gertatu izan den bezala, iazko ekainean Hego Euskal Herrian edo Espainian bizi zirela frogatzen duten guztiek arautzen ahal izanzen baitute beren egoera.

Egun, 10.000 etorkin bizi dira Hego Euskal Herrian paperik gabe, gobernu kanpoko erakunde eta administrazioek emandako datuen arabera.

Parte hartu duten euskal herritarren gehiengo osoak kanpo zorra ezabatzeko eskatu du

Botoa eman duten herritarren %95ek baino gehiagok eskatu dute zorra barkatzeko

I. Petxarroman / Donostia

Kanpo Zorra Ezabatzearen Aldeko Herritar Sareak antolatutako herri galdeketa parte hartu zuten herritar gehienak -%95etik goiti- zorra ezabatzearen alde agertu ziren Hego Euskal Herriko herri eta hirietan. Sare horretako ordezkariak pozik agertu dira herritarrek emandako erantzunarekin, eta orain arduradun politikoen konpromisoa bilatuko dute.

HERRIALDE pobreen kanpoko zorra ezabatzearen inguruan joan den igandean eta aurrekoan parte hartu zuten euskal herritar gutiz gehienek zorra ezabatzeko eskatu dute. Galdeketa antolatu duen herritar sareak atzo eman zituen behin-behineko lehen datuen arabera, botoa eman zuten herritarren %95ek baino gehiagok eman diote baiezkoea eskakizun horri.

Galdeketa Hego Euskal Herriko 40 herri eta hiritan baino gehiagotan egin zen, besteak beste, Iruñea, Bilbo, Tuter, Barakaldo, Getxo, Arrasate, Eibar, Atarrabia, Berriozar, Barañain, Gasteiz eta beste hainbat herritan.

Gainera, aurretik pentsatu baino herri gehiagotan egin zen, sareak jakin gabe zenbait lekutan egin baitzen, esaterako, Pasai-Donibanen.

Kanpo Zorra Ezabatzearen Aldeko Herritar Sareko ordezkari Amankai Villalbak EGUNKARIARI adierazi dionez, pozik daude herritarrek eman duten erantzunarekin. «Parte-hartze kopurua oso interesgarria izan da, kon-

Martxoaren 12an, kanpo zorraren inguruko galdeketa egin zen mahai bat, Iruñean.

Kanpo zorraren inguruko galdeketa

Galdera: Espainiako estatuak berarekin zorrak dituzten herrialde pobreen kanpo zorra ezabatzearen aldekoa al zara?

Probintzia	Zenbatutako botoak	Baiezkoak	Ezezkoak	Zuriak
Araba	16.772	15.957 (%95)	-	-
Bizkaia	22.609	22.264 (%98,4)	260 (%1,15)	85 (%0,38)
Gipuzkoa	5.361	5.308 (%99,01)	42 (%0,78)	11 (%0,21)
Nafarroa	23.462	23.096 (%98,4)	246 (%1,05)	120 (0,51)

Oharra: Emaizak behin-behinekoak dira, ez baitaude zenbatuta herri guztiak.

tuan hartuta egun normal bat zela, eta ez hauteskunde eguna, guk aurretik pentsatu genuen bezala».

Izan ere, hasiera batean martxoaren 12an egitekoa zen herri galdeketa, Espainiako hauteskundeekin batera, baina hauteskunde

batzordeak kontsulta debekatu zuen, bozketak eragin kaltegarria izan zezakeelakoan hauteskunde egunean.

Herritarrek, gainera, «oso harrera ona» egin diote bere eskakizunari, eta horregatik gogotsu daude herritar sareko ordezkariak aurrera segi-

tzeko. Orain, ordezkari politikoen konpromisoa bilatuko dute. Aurrena, udalen iritzia bilatuko dute mozioen bidez, eta, gero, Espainiako Gobernuraino eramaten saiatuko dira eskaera. Horretarako, kanpaina zabal bat abiatuko dute, udaberrian.

Bi lagun hil ziren igandean euskal errepideetan izandako istripuetan

■ Bizkaian eta Nafarroan hil ziren bi lagunak, goizaldean eta gauean

Erredakzioa / Donostia

P.J.E.A. Zeberioiko bizilaguna hil zen igande goizaldean izan zen auto istripuan. Ezbeharra 05:00ak aldera gertatu zen, BI-3524 errepidean, Artea herrian.

Renault Megane motako autoa, ez jakin nola, errepidetik irten eta zuhaitz biren aurka jo zuen. Istripuan jasotako kolpe gogorren ondorioz, P.J.E.A. 38 urteko zeberioarra unean bertan hil zen.

Bizikletan zihola harrapatuta

Eguneko beste istripu larria Caparroso eta Peralta arteko errepidean gertatu zen, igande gauean. Jose Ramon Placencia Chiquin 30 urteko ekua-dortarra bizikletaz ziholan Caparrostik Peralta NA-128 errepidetik istripua jazo zenean. Sos Navarra eta Guardia Zibileko iturriek emandako informazioaren arabera, istripua errepide horretako 10.500 kilometroan gertatu zen, auto batek bizikletan ziholan gizona harrapatu zenean. Hildakoaren gorpua Nafarroako Ospitaleko Institutu Anatomiko Forentsera eraman zuten.

Bestalde, atzo izandako lau auto istriputan lau pertsona zauritu ziren, eta ospitalera eraman behar izan zituzten. Ezbeharra Zarautzen, Bergaran eta Lezon jazo ziren, Ertzaintzak eman informazioaren arabera.

Lazkaoko Udala

IRAGARKIA

Lazkaoko Zuberreka Industrialdean, 16 Hiri Areen, Lazkaoko Udalaren eskariz Roberto Garcia Azpiluri eta Ana Ezeiza Agirre Arkitektoek idatzitako Planeamenduko Arau Subsidiarioetako Elementuen Aldaketak egitean datzen lanek planeamenduko erizpide, helburu eta irtenbide orokorrak formulatzeko posibilitate ainaro garapen maila lortu dutelarik, Alkatetza honek, 2000ko martxoaren 9an emandako ebazpen bidez lan hauek informazio publikoan jartzea erabaki du.

Honen bitartez jendaurrean zabaltzen dira lanak hogeita hamar eguneko epean, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den biharamunetik aurrera Epe horretan Udalarek idatzitako aztertu eta hala irudituz gero, korporazioek, elkarteek eta partikularrek iradokizunak eta antolaketako beste alternatiba batzu aurkeztu ahal izango dituzte.

Lazkao, 2000ko martxoaren 15a.
Alkatea. Izpita: Felix Urkola Iriarte.

ERRENTERRIAKO UDALA

IRAGARKIA

Udalbatzarrek 2000ko otsailaren 28an egindako ezohiko bilkuran, **Errenterriako Arau Subsidiarioen 12 Aldaketa Puntuala hasera batez onartu zuen, "Casco Histórico" izeneko 14/01 IU, "Antigua Fábrica de Tejidos de Lino" izeneko 14/03 IU eta "Arramendi" izeneko 36 sektoreari dagokiona**, 2000ko otsailean Eugenio Larrinaga arkitektoak eta Enrique Ponte udal Arkitektoak idatzitako dokumentuaren arabera.

Aipatutako erabakiari jarraiki, espediente HILABETeko epean jendaurrean jartzen da, hain zuzen ere iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den hurrengo egunetik hasita. Epe horretan interesatuek proiektua aztertu eta bidezko alegazioak egin ahal izango dituzte.

Errenterrian, 2000ko martxoaren 17an.
ALKATEA.

ERRENTERRIAKO UDALA

IRAGARKIA

Udalbatzarrek 2000ko otsailaren 28an egindako ezohiko bilkuran, **Errenterriako Arau Subsidiarioen 13 Aldaketa Puntuala hasera batez onartu zuen, "La Fandería" izeneko 37 sektoreari dagokiona**, 2000ko otsailean Enrique Ponte udal Arkitektoak idatzitako dokumentuaren arabera.

Aipatutako erabakiari jarraiki, espediente HILABETeko epean jendaurrean jartzen da, hain zuzen ere iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den hurrengo egunetik hasita. Epe horretan interesatuek proiektua Aztertu eta bidezko alegazioak egin ahal izango dituzte.

Errenterrian, 2000ko martxoaren 17an.
ALKATEA.

Zientzia eta teknologia

◆ Ekaingo kobazuloa harriz harri kopiatu nahi da jendearen aztarnek margoak honda ez ditzaten ◆ Lo gaudenean ere odolaren presioak gorabeherak izan ditzake

Historiaurreko margoen kopia Ekainen

Zinemaren teknikak antzinako artisten obra gizarteratzeko bidea ireki dute

Dolly ardia bere aitzindariaren kopia zehatza den moduan, Zestoan eraikitzen ari diren Ekain berria jatorrizko kobazuloaren bikia izango da. Zineman dekoratuak egiteko erabilitako tekniken oinarriak haitzuloaren paretak eta margoak berriz egiteko erabili dira, Ekainen bertan daudelako inpresioa izan dezaten hara doazen bisitariak.

Ekain 1969. urtean aurkitu zuten Aranzadiko kideek eta, bertako altxorraren garrantziaz oharturik, segituan hartu zuten kobazuloa ixteko erabakia. Ekainen Madeleine aldiko gizakien margoen bilduma ikusgarria dago: zaldien, oreinen, bisonteen, hartzien eta beste zenbait animalien irudiak eta grabatuak bilduta daude kobazuloko galeria desberdinetan, zaldia delarik sarrien ageri den irudia. Aurkitu zenetik Ekain itxita egon da eta, horri esker, bertako irudi eta grabatuak aurkitutako kontserbazio baldintza berberetan gorde ahal izan dira. Bisitak ugariak izan diren kobazuloetan, Santimamiñe lekuko, berebiziko kalteak jasan ditu labar-arteak, bisitarien arnasketaren eta gurekin garraiatzen ditugun bakterio eta onddoen eraginez. Ekainen, ordea, hartutako neurriei esker ez da halako arazorik izan.

Labar-arteak babesteko hartu beharreko neurri zorrotzek, gutxi batzuren eskuetan uzten dute, ordea, hain ondare garrantzitsua. Margoak kontserbatzeko bisitarien begietatik at gorde behar dira eta gure iragana *in situ* ezagutzeko aparteko aukera galdu, ondorioz. Baina zertarako gorde, orduan, ikusi ezin dena? Paradoxa horretaz oharturik, Zestoako Udalak Ekaingo kobazuloaren erreplika egiteko proiektua jarri zuen martxan. Abiada onean doa proiektua eta, behar bada, datorren urteko udaberri

ELHUYAR

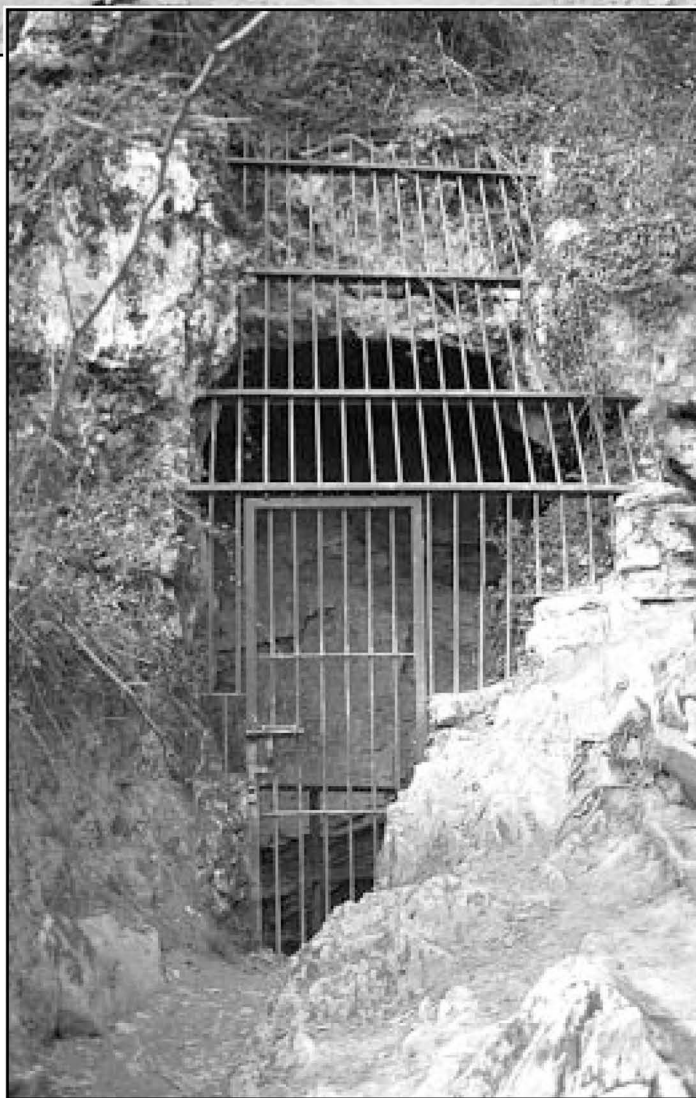
edo uda parterako amaituta egongo da.

Ekaingo kobazuloaren erreplika egiteko lehenago Altamira, Lascaux eta Niaux-eko haizpeen erreplikak egiteko erabilitako *fac-simile* teknika aplikatu da. Teknika argazkigintzan dago oinarrituta eta jatorrizko obra tamaina errealean, hiru dimentsiotan eta zehaztasun osoz berregiteko aukera eskaintzen du.

Teknika

■ ■ ■ Altamira, Lascaux eta Niaux-eko errepliketan erabilitako 'fac-simile' teknika aplikatu da Ekainen

Lanaren lehenengo pausoa jatorrizko kobazuloari buruzko datuak jasotzea da. Horretarako hormaren erliebearen datuak biltzen dira estereofotometria deritzon teknikaren bitartez; hau da, hiru dimetsioko argazkiak egin eta ordenadorez lantzen dira. Datuak ongi biltzea ezinbestekoa da kopia fidela egin ahal izateko eta ondorioz, lehenengo pauso hau luze joan daiteke, bereziki, Ekainen bezala erliebeak gorabehera handiak dituenean. Datuok bilduta eta landuta, bigarren pausoa hormak eskalan berregitea da, lehen ai-

patutako *fac-simile* teknika-ren bitartez. Hitz gutxitan esanda, bildutako hiru dimentsiotako argazkiak modelatu beharreko paretaren gai-

nean proiektatzen dira eta ikusitakoaren kalkoa egiten da. Baina teknikaren printzipioa sinplea den arren, egin beharreko lana eskerra da,

Goiko argazkian, Ekaingo kobazuloan margotuta dauden hartzak. Ezkerrean, kobazuloaren sarrera; 1969tik itxita dago.

zentimetrotako zehaztasunarekin egiten baita lan.

Horma egiteko poliesterezko xafak bata bestearen ondoren lotzen dira. Ordenagailuak bildutako datuak erabilia, xafla bakoitzari dagokion forma ematen zaio, hormaren profil orokorra lortuz. Ondoren, eskuz eta pazientzia osoz, geruza guztiak berdindu egin behar dira jatorrizko paretaren moldea izango dena egin ahal izateko.

Bigarren fasean, hormaren berriztapen minerala egiten da, jatorrizko haitzuloaren erliebea zehatasun osoz kopiatuz. Horretarako material naturaletan (hareak, buzina, silizea,...) oinarritutako konposatu akrilikoak erabiltzen dira. Konposatuok maneiatzeko errazak dira eta banatuta landu diren paretatiak modu ikusezinean lotzeko baliagarriak dira. Horretaz gainera malguak dira; hau da, konposatu akrilikoaren barietate desberdinak erabiliz, horma mineraletan ematen diren konposizio

Zientzia eta teknologia

mineralen trantsizioak fidel-tasun osoz kopia daitezke.

Behin horma egina dagoen, lanaren zati artistikoe-na hasten da: irudien kopia-keta. Oraingoan ere, pareta-ren erliebearekin egiten den moduan, hiru dimentsiotako argazkien proiektzioak erabil-tzen dira. Irudia horman proiektatu eta margolariak kalkoa egiten du. Berriz ere, sustantzia naturalak erabil-tzen dira jatorrizko koloreak errespetatzeko: lurra, ikatza eta oxido naturalak dira pin-turak, historiaurreko margo-lariek erabiltzen zituzten ber-berak.

Modu horretan lortutako kopia eta jatorrizkoa bereiztu ezinezkoak dira ikusle ezjaki-naren, eta baita jakitunaren begientzat ere. Ekainen ka-suan hiru pintura multzo handiren kopiek osatuko du-te erreplika. Hormekin batera lurzorua ere kopia-tuko da eta guztia, ikusleari jatorrizko haitzuloan dagoelako sentsa-zioa eragingo dion eszenogra-fiak borobilduko du.

Urak, Ekainen garrantzi handia duen elementuak, aparteko papera izango du eszenografia horretan. Giro intimista lortu nahi izan dute Ekainen, katedrala baino gehiago ermita izango den erreplika.

Labar-artearen katedrala

Frantziako Lascaux kobazu-loa eta, kobazuloarekin bate-ra, labar-artearen katedrala osatzen duten irudi ikusgar-riak 1940. urtean aurkitu zituzten. Lascaux-ko hormak zezenen irudiz beterik daude erabat, bata bestaren ondoan zein gainean marraztuta; his-toriaurreko margolariak kolo-reak eta hormaren erliebea maixutasun ikaragarriaz era-bili zituzten bizitza propioa duten zezenen irudiak egite-ko. Margotutako zezenik handienak 5 metro ditu muturretik buztanera, irudi benetan ikusgarria. Kobazu-loa 1963. urtean itxi zuten baina 1983az geroztik, aipa-tutako irudiak jatorrizko Las-caux-tik 200 metrora dagoen Lascaux II erreplikan ikus daitezke. Bertan behera utzi-tako mehatzea kobazulo bihurtu dute, jatorrizko Las-caux-ren tenperatura eta hezetasun berbera duen kobazuloa; eta erreplika iza-teak ez dio inolako ikusgarri-tasunik kentzen bertan ikus daitekeenari.

Eider Carton / Elhuyar
DONOSTIA

izarren hautsa

Andoni Sagarna

Industri ingeniaria

ISO 14000 arauak

■ Bistan da industrializazioak ingurumenari kal-te handiak egin dizkiola. Hori dela eta, hainbat lege sortu dira airera, uretara eta lurrera egiten diren isurketak arautzeko. Legeon bidez, ordea, zaila da helburua lortzea, enpresen jokabidea kanpotik aldatzea oso zaila delako. Administra-zioak ezarritako legeez gain, beharrezkoa da enpresaren barnean arauak jartzea.

Arauen Nazioarteko ISO Erakundeak inguru-menaren kudeaketarako ISO 14000 arauak lan-du ditu behar honi erantzuteko.

Bost arlo hartzen dituzte arauok:

1. Ingurumenaren kudeaketarako sistemak
2. Ingurumenarekiko eraginkortasunaren eba-luazioak
3. Ingurumenarekiko jokabidearen auditoriak
4. Bizi-zikloen ebaluazioak
5. Inguruarekiko errespetuaren labelak ema-tea

Ingurumenaren kudeaketarako sistema batek hiru osagai izaten ditu: programa idatzia, hez-kuntza eta trebakuntza, eta legediaren ezagutza. Kalitaterik oneneko produktua, ingurumenean ahalik eta kalterik gutxiena eginez, ekoizteko konpromisoa hartzea behartzen du enpresa pro-grama idatziak eta helburu hori lortzeko jarraitu beharreko prozedurak definitzen ditu. Programa hau benetan eraginkorra izan dadin, enpresan lan egiten duten guztiek ezagutu eta ulertu behar dute kudeaketa-programa. Horixe da, hain zuzen, hezkuntza- eta trebakuntza-planaren xedea. Azkenik, enpresaren jarduerari dagozkion legeen bilduma ere egin behar da.

Ingurumenarekiko eraginkortasuna ebalua-tzeko, enpresak ingurumenean duen eragina neurtu behar da eta parametro batzuk identifika-tu, hobekuntzarako erreferentziak izan daitezen, hala nola, fabrikaren inguruko airean, uretan, lur-rean edo bizidunengan elementu kutsagarri jakin batek duen kontzentrazioa.

Balio hauek jaisteko, erabiltzen diren produk-zio-sistemetan aldaketak egitea da hurrengo urratsa.

Kanpoko auditore independenteek egiten dituzten auditoriek, aldian-aldian, urtero eskuarki, enpresak duen jokabidea erakus-ten dute. Sisteman sartzen diren eta bertatik irteten diren materialak eta energia definitzen dituzte. Balantze honek sistemak izan ditzakeen eraginkortasun-eskasiak hautematen laguntzen du.

Produktu baten bizi-zikloa ebaluatzea, hura nola ekoizten den, nola erabiltzen den eta erabil-garria ez denean harekin zer egiten den aztertzea da. Biziaren aldi hauetako bakoitzean ingurume-nean izaten den eragina ezagutzeak hobekuntzak egiteko bidea erakusten du.

Kontsumitzaileen jokabideak ere aldatu ahal izateko, ISO 14000 arauen arabera merka-turatzen diren produktuei labelak ematen zaiz-kie.

Datozen urtetan gure enpresek ISO 14000 arauen araberrako zertifikazioak lortzeak abantailak baizik ez ditu denontzat. Hasteko, naturaren-tzat eta gutako bakoitzarentzat, baina baita enpresentzat ere, zeren eta xahuketa gutxiago eta eraginkortasun handiagoa, irudi hobea eta mer-katu globalizatuan hedatzeko oztopo gutxiago izango baitituzte. ■

Lotxo bat, lotxo bi...

Lo gaudenean odolaren presioaren aldaketak garrantzitsuak izan daitezke bihotzaren eta giltzurrunaren osasunerako

ELHUYAR

Odol presioaren ohiko neurketa.

Gauero ohean sartzen gara atse-den hartzeko asmoz. Ez dugu beti lortzen. Batzuetan loezina edo amesgaiztoak izaten ditugu bestelako kezka berezirik izan gabe. Orduan mina ala ezinegon fisiko batekin lotzen dugu ara-zoa. Baina lo seko egiteak, or-dea, ez du esan nahi gorputza-ren funtzio guztiak ere atseden hartzen ari direla. *Americal Jour-nal of Hypertension* aldizkari es-pezializatuak gai horren inguru-ko ikerketa argitaratu berri du.

Odolaren presioa asko alda-tzen da pertsona batetik bestera. Jakina da. Baina datu hori esna dagoen jendearengan neurtu da gehienetan. Zer gertatzen da, or-dea, lo egitean? Mayo klinikako ikerlarien azterketen arabera, lotan dauden pertsona ezberdi-nen odol presioa ere ezberdina da. Presioaren neurgailu bana jarri zitzaizen 240 pertsona osa-suntsuri eta hogeitaz marta-tan izan zuten. Hamar minu-tu-ro egiten zen neurketa. Bi laguni baino ez zizkieten presioaren ohiko balioak neurtu.

Esperimentu horretan datu harrigarri bat aurkitu zuten. Pertsonen presioen arteko dife-rentziak handiagoak ziren lotan zeudenean erabat lanpetuta zeudenean baino.

«Jakina da egunean zehar ger-tatzen diren odol presioaren al-daketak bihotzeko eta giltzuru-neko arazoekin lotuta egon dai-tezkeela», dio Gary Schwartz-ek, Mayo-ko hipertentsioan aditu eta ikertzaile taldearen burua. «Pentsatu izan da gauean pre-sioa txikiagotu egiten dela muga ziurretara eta ez zela aldaketa handirik gertatzen. Gure emai-tzen ondorioa da, gauean gerta-tzen diren odol presioaren alda-ketek ere bihotzeko eta giltzu-rruneko arazoak izateko beste ekarpen mota gehitzen dutela».

Bere usteetan, presio altua dutenek botiken kontrolatze efektua bai egunez bai gauez ja-sotzen dute. «Hala eta guztiz ere, azterketa honek diotenaren ara-bera, zenbait pertsonaren odol presioa gauean ere neurtu be-harko litzateke, lo daudenean, alegia, eta neurketaren emaitza-ren arabera medikazioa etenga-be egokitu. Hemendik aurrerako ikerketaren helburua, gauez presioak hartu ditzakeen muga balioen azterketa izango da. Bes-talde, presio altuegia dagoneko tratamendu egokia bilatu behar da».

Gillermo Roa / Elhuyar
DONOSTIA

Mario Solano, Alain Lamassoure eta atzoko hizlaria, Michel Mouillart irakaslea.

Europako gazteek egoitzentzako laguntzen informazio gutxi dute

Mouillart irakasleak gazteen zailtasunak zerrendatu ditu

Eneko Bidegain / Baiona

Europako gazteek egoera bertsua bizi dute egoitzei dagokienez. Michel Mouillart Parisko unibertsitateko irakasleak gazteen bizilekuei buruzko hitzaldia eskaini zuen atzo arratsaldean Baionan. Zailtasunak dituzten gazteen kopurua nahiko handia dela azaldu zuen, eta, halaber, horretan batez ere informazioaren pasaraizteak huts egiten duela.

MICHEL MOUILLART Parisko unibertsitateko irakaslea Europako gazteen etxebizitzari buruz mintzatu zen atzo arratsaldean Baionan, Lapurdiko langile gazteen etxeak antolatu egunaren kariatara. Europako gazteek etxebizitzatza bat hartu nahi dutenean jasaten dituzten trabak azaldu zituen. Europako estatu frankok laguntza publikoak banatzen dizkiete gazteei. Informazioaren hedatzean dago arazoa, Mouillarten arabera. Gazteen % 45ek guraso eta lagu-

nen bidez aurkitzen dituzte etxebizitzak. Laguntza publikoen berri gutxi jasotzen dute, eta ez dira laguntza guztien berriak iristen.

Gazteen erdiek jasotzen dituzte laguntza publikoak. Bertze anitzek familiaren laguntzak lortzen ditu. Gazte frankok bien laguntzarekin hartzen ditu egoitzak, Mouillartek azaldu zuenez. %40 gelditzen dira laguntzarik gabe. Horietatik erdiek egoera soziala nahiko ona dute bere baitarik bizitzeko. Bertze erdiak baztertze egoera

batean bizi dira, maiz informazio eskasez eta familiarekiko harremanak hautsirik.

Seitik bat egoera zailean

Etxebizitza bat hartzen duten sei gaztetik bat egoera zailean bizi da. Horietatik herenek maila txarreko egoitza dute (urik gabe, batzuetan elektrizitatearik gabe...). Bertze heren batek egoitza egokia hartzen du, baina horretarako elikagaietan eta osasunean gutxiago gastatzera behartua da. Bertze herenek bi egoerak jasaiten dituzte. Gazteek egoitzen prezioa eta hilabete sari ez aski handia dute traba nagusi egoitza baten hartzeko. Etxebizitzaren jabeek eskatzen dizkieten bermeek ere anitz lotsarazten dituzte. Traba horrek gazteen bi heren hunkitzen ditu.

Zabaleta kasuko akusatua salatu zuen mutilaren psikiatrak bezeroa larri ibili dela dio

■ *Hala ere, buruko gaitzik ez duela dio, eta indarkeriarako joerarik ere ez*

Efe / Madril

IVAN MARTIN gaztearen psikiatrak, Tomas Ortiz Valerok, hitz egin zuen atzo Madrilgo Entzutegian Aitor Zabaleta realzalearen hilketa argitzeko egiten ari diren epaiketan. Ivan Martin Ricardo Guerra erruztatuarekin zegoen gertaera hori jazo zen egunean,

1998ko abenduaren 8an, eta ondoren lau aldiz deklaratu zuen bere lagunaren kontra, Aitor Zabaletaren hiltzailea bera izan zela esanez. Azken deklarazioan zein epaiketan atzera egin du, ordea. Aurreko deklarazioak egitean «burutik nahastuta» zegoela esan du, eta ez zekiela zer esaten ari zen.

Psikiatrak atzo esan zuenez bere bezeroak ez dauka buruko gaitzik, ez eta indarkeriarako joerarik ere, baina orain hilabete batzuk «estu eta larri» joan zen beregana loa galduta, eta ohiko bizitzari aurre egiteko arazoekin. Sendagileak ez zuen bezeroaren jarrera aldaketaren nondik norakorik argitu.

laburrean

■ Hagan atxilotu zituzten Itoitzekin Elkartasuna taldeko sei kideak kalean dira

OSTIRALEAN Hagako Uraren Nazioarteko Batzarra oztopatu zuten sei solidarioak aske utzi zituen atzo Holandako poliziak, baina urrian epaituko dituztela jakinarazi diete. Ekitaldi publiko bat eten eta eskandalu publikoa sortzea leporatu zieten, eta hiru egun eta erdi eman dituzte komisarian. «Bakartuta eta inkomunikatuta» eduki dituztela salatu zuten solidarioek, baita kideetako batekin jokabide iraingarria izan zutela ere. Komisaria aurrean haien aldeko kontzentrazioak egin zituzten 50 bat lagunek.

■ Guardia Zibilak 1.219 dosi droga aurkitu ditu Barrankako dantzaleku batean eta pertsona bat atxilotu du

BARRANKAKO (Nafarroa) dantzaleku batean hainbat droga motatako 1.219 dosi atzeman zituen Guardia Zibilak igandean. Operazioa, goizeko hamaiketan gauzatu zen, eta une horretan ehunka lagun zeuden dantzalekuaren barruan. Iturri polizialen arabera, aurkitutako droga kantitateak 700.000 pezetako balioa du merkatu beltzean. Operazioan 23 urteko A.C.C. altzuarra atxilotu zuten.

■ Europako Parlamentuan Myriam Enparantzaren aldeko mozioa aurkezteko asmoa azaldu du Gorka Knörrek

EUSKO ALKARTASUNAKO idazkari nagusi Gorka Knörrek Myriam Enparantzaren kasua Europako Parlamentura eramateko asmoa azaldu zuen atzo prentsa ohar batean. Knörrek Yemengo agintariek biltzeko eskatu zion Abel Matutes Espainiako Kanpo ministroari, Eneko haurra aurkitzeko lanak ahalik eta gehien bizkortzeko. EAKO idazkari nagusiak elkartasuna adierazi nahi izan zien bai Miriam Enparantzari bai senide eta lagun guztiei. Eneko Baumgart 7 urteko haurra bere aitak Axel Baumgart— oporretan eraman zuen 1998ko Gabonetan eta oraindik ez da itzuli, zaintza amarena bada ere. Egun Yemenen daude aita-semeak.

Sendagai sorta bat merkatutik erretiratu dute Frantziako Osasun agintariek

■ *Botika horiek Behi eroen gaitza eragin dezaketela susmoa dute*

Efe / Paris

OSASUNERAKO Produktuen Osasun Segurtasunerako Agentzia Frantziarrak sendagai sorta bat merkatutik erretiratzea erabaki du, botika horiek behi eroen gaitza eragin dezaketela pentsatzen baita.

Erretiratu beharrekoak zehazki Suitzako Novartis Pharma laboratoriorak 7.402.428.0 sortan merkatura ateratako sendagai batzuk dira, *Sangoglobuline 12 gramo* izenekoak, eta benabarneko erabilpena dutenak.

Frantziako Osasun agintariek aditzera eman dutenez botika hori odolaren deribatu bat erabiliz egiten da, eta sorta zehatz hori egiteko odola eman zuen odolemaile batek Creutzfeldt-Jakob gaitza du *-Behi eroen gaixotasuna-*. Horregatik erabaki dute badaezpada sorta guztia merkatutik erretiratzea, erabiltzaileek gaitz hori kutsa dezaketela susmoa baitute.

Burua kaltetzen duen gaitz hilgarria

Frantziako Osasun agintariek aditzera eman dutenez, garaiz hartu dute botika horiek erretiratzeko neurria, odol emalearen arazoaren berri izan orduko Navartis Pharma laboratorietako arduradunek abisua eman zutelara azaldu baitute. Izan ere, Creutzfeldt-Jakob gaixotasuna gaitz larria da, burua galtzea eragiten duena, eta heriotza dakarrena.

Gaitz hori maiz animalietan agertzen da, eta horregatik da ezagun *Behi Eroak* izena horri buruz hitz egiteko. Azken hilabeteetan gaixotasun horri aurre egiteko neurri ugari hartu dira Europa osoan. Franzian bertan 1994 eta 1997 urteen artean Osasun agintariek 300 odol sorta baina gehiago erretiratu behar izan zituzten. Badaezpadako neurria izan zen, inolako arazorik ez sortzeko propio hartutako.

EUROPAKO ZORTZI BURTSA NAGUSIEN ALIANTZA EGITASMOARI AUREA HARTU DIO ATZO SORTUTAKO MERKATU BERRIAK

Amsterdam, Brusela eta Parisko burtsek bat egin dute, eta Euronext merkatua sortu

■ Euroaren eremuko lehena eta Europako bigarrena izango da kapitalizazioan, Londreskoaren atzetik

■ Europako burtsa nagusiak sendotzeko «indar eragilea» sortu nahi izan dutela diote hiru lehendakariak

■ Kontinenteko merkatuen banaketari amaiera emateko aurrerapausoa dela esan du Parisko burtsako presidentek

Erredakzioa / Donostia

PARIS, Brusela eta Amsterdamgo burtsek bat egin eta Euronext sortu dute, Europako bigarren merkatua. Europako burtsak sendotzeko «indar eragilea» izan dadin xedearekin sortu da.

Euronext euroaren eremuko lehena izango da kapitalizazioari dagokionez, eta Europako bigarrena, 2.947 miliar euroekin, Londresen atzetik (4.396 miliar euro). Horretaz gain, Europan dauden opzioen indizeen merkaturik handiena izango da, 1999an 230 milioiko kontratu bolumenarekin.

Guztira, 1.300 enpresak kotizatuko dute. Irailean jarriko da martxan, baina bat-egite prozesu osoa 2001. urteko lehen hiruhilekoan amaitzea espero dute arduradunek.

Burtsa berriak Amsterdamen izango du egoitza, eta Bruselan eta Parisen filialak izango ditu. Planen arabera, Parisko merkatua enpresen kotizazioan espezializatuko da, Bruselakoa konpentsazio operazioetan eta Amsterdamgo produktu deribatuetan. Bertako berezoez nahi duten merkaturak egin ditzaizkete euren operazioak, Parisen, Bruselan edota Amster-

ALASTAIR GRANT / AP

Ezkerretik eskuinera, George Moller, Olivier Lefebvre eta Jean-Francois Theodore, Euronexten aurkezpenean.

damen enkargatzen duen jakin gabe.

Hiru merkatuek indize nazional eta europarrei eutsiko diete. Ildo horretan, Euronext indizea sortuko den ikertzen ari dira oraindik bertako arduradunak.

Hala jakinarazi zuten atzo

Jean-François Theodore, Parisko burtsako presidentek, Olivier Lefebvre Bruselakoak eta George Moller Amsterdamgoak, eskaini zuten prentsaurrekoan. Hala, Euronexteko lehendakaritza eta zuzendaritza nagusia egungo presidenteen artean

txandakatuko da lau urtetik behin, Theodorekin hasita. Administrazio Kontseilua Mollerrek zuzenduko du, eta bilerak Bruselan egingo dira.

Plataforma berria Frantziako burtsaren teknologian oinarrituko da, NSC sistema eta ATOS softwarea jada Bruselan erabiltzen baitira. Dagoeneko Euronexten sartzeko asmoa azaldu du Luxenburgoko burtsak.

Une garrantzitsua

«Burtsen historian une garrantzitsua da, eta Europako merkatuen banaketari amaiera emateko aurrerapausoa da bat-egitea», adierazi zuen Jean-François Theodorek. «Hazi egingo den ume polit bat da», gaineratu zuen. Hala, bazkide berrientzat irekita dagoela erantsi zuen, Londresko instituzioentzat batik bat. Modu horretara, Euronextek Europako zortzi burtsek iragan urtean egin dako aliantzan parte hartzen jarraituko duela baieztatu zuten hiru presidentek.

Bruselako burtsako presidente Olivier Lefebvreren ustez, «Europako kapitalen merkatuaren integrazioaren arrakasta nazioarteko dimentsio handiaren eta merkatu nazional handiaren konbinazioan datza».

Europako aliantzaren kalterako ala mesederako?

■ EUROPAKO burtsa garrantzitsuenek —Londres, Frankfurt, Paris, Milan, Amsterdam, Brusela, Zurich eta Madril— merkatu bakarria sortzeko konpromisoa hartu zuten iragan maiztean. Aurtengo urrian da martxan jartzekoa proiektua. Hala ere, atzoko iragarpenak proiektua galgatuko duen ala bultzada emango

dion zalantza jarri da mahai gainean.

Adituen ustez, egitasmoa geldirik zegoen, lidergoa nork eskuratuko zuen zehazterakoan Frankfurt eta Londresen artean lehia piztu zelako.

Bilboko Burtsan uste dute ez dela aldatetarik izango. Bertakoentzat, sorpresa handiena Amsterdamen atxikimendua izan da.

Madrilgo burtsako iturrien arabera, bat-egiteak ez du oztopatuko aliantza. Dena den, beste iturri batzuen ustez, zortzi merkatuen aliantza «zalantzan gelditu da».

Londres Europako burtsa bakarraren alde azaldu da. Hango iturrien arabera, proiektuak bizirik jarraitzen du, eta atzoko bat-egiteak on egingo dio.

Frankfurten ere baikor azaldu ziren. Deutsche Boerse AG hango burtsa administratzen duen elkartearen iritziz, bat-egiteak ez du ekarriko urriko aliantzaren porrota.

Bestalde, zenbait egunkarik argitaratu dutenez, Milan eta Madril izan daitezke hurrengo bazkideak. Horiek, baina, ukatu egin dute informazio hori.

BILBOKO UDALA AYTO. DE BILBAO

JARDUNALDIAK: HERMES, BILBAO ETA 1917KO KULTUR BELAUNALDIA

Martxoa 22 : 19, 30

Sarrera hitzaldia

Sr.D. G. Yanke:
Sr.D.R.Ossa Echaburu:
Dra. Mª Jesús Cava:
Sr.D.K.San Sebastián:
Sr.D.Iñaki de la Sota:
Sr.D.A. Ortiz Alfau:

Sr. D. José Luis Sabas
Concejal Delegado de Cultura y Turismo

Elogio y memoria de Hermes
La coyuntura económica
La sociabilidad de Bilbao
Biografía Jesús de Sarria
Memoria de Alejandro de la Sota
Recuerdo personal del Bilbao
de A. de la Sota

Martxoa 23 : 19, 30

Dr.A.C.Saiz de Valdivieso:
Dr.J.Aguirreazkuenaga:
Dr.A.Chapa:
Dra.A.Moya-I.Manterola:
Dra.B.Rodríguez:
Sr.D.José Mª de la Sota:

Revistas y periódicos en Bilbao
Gizarte arazoak eta hauteskundeak
La vida cultural en Bilbao
Contenidos artísticos de Hermes
Contenidos temáticos de Hermes
Hermes y su financiación

BIDEBARRIETA KULTURGUNEAK
KULTURA ETA TURISMOKO ORDEZKARIA

Madrilgo Gobernuak onartu du beste lan erreforma bat bultzatzeko asmoa duela

Ukatu du kaleratzea merkatuko duen kontratu berri bat proposatuko duela

Agentziak / Madril

Lan merkatuaren erreforma sakondu egin nahi du Madrilgo Gobernuak, Espainiako sindikatuekin eta enpresariekin hasiko duen elkarrizketa sozialaren bidez. Juan Carlos Aparicio jarduneko Lan ministroak ukatu du Madrilek kaleratze merkeagoa izango duen kontratu finko bat proposatuko duela, eta proposamenak egitea «hurrengo gobernuari» dagokiola ohartarazi du.

LAN merkatuaren erreforma gehiago aztertuko dela iragarri du Madrilgo Gobernuak, baina erreforma horren nondik norakoak elkarrizketa sozialaren bidez negoziatuko direla iragarri du. Hau da, lan erreforma berria sindikatuekin eta enpresariekin hitzartu nahi du Gobernuak.

Horrela, Madrilek 1997ko aurreko lan erreformaren prozedurari eutsiko dio, emaitza onak eman dituen ustean. Hala azaldu zuten atzo Juan Carlos Aparicio jarduneko Lan ministroak, Cristobal Montoro Ekonomia idazkariak eta Juan Chozas Lan idazkariak.

Lan erreforma berria izan litekeena aurreratzeko, Madrilek kaleratze merkeagoa izango lukeen kontratu finko berri bat bultzatuko duela iragarri zuten atzo zenbait komunikabidek. Kontra-

ANGEL DIAZ / EFE

Antonio Gutierrez CCOO sindikatuko idazkari nagusia Juan Carlos Aparicio Lan ministroarekin bildu zen atzo.

tu horren helburua enpleguaren sorrera sustatzea izango litzateke, eta kalera-tzearen kalte-ordaina lan egindako urte bakoitzeko 20 eguneko soldata izango litzateke. Apariciok ukatu du Gobernuak proposamen hori egin duela, eta proposamen zehatzak hurrengo gobernuak egin beharko dituela zehaztu du.

Jose Maria Aznar lehendakari espainiarra CCOO, UGT

eta CEOE elkarteetako buruzagiekin elkartuko da datozen egunetan. Sindikatuen arduradunekin aste honetan, eta enpresarien ordezkari-ekin datorren astean bilduko da Aznar. Madrilgo Gobernuaren asmoa lan kontuak eztabaidatzeko zazpi negoziazio-mahai zabaltea da. Apariciok aurreratu duenez, sindikatueta eta patronaleko buruzagiek negoziazioak zabalteko gertu agertu dira.

Antonio Gutierrez CCOOko idazkariak aurrekoa egiaztatu zuen atzo, Apariciorekin elkarrizketatu ostean, Espainiako eragile sozialen arteko elkarrizketa soziala aspaldian zabaldu zela gogoratu ostean, Gutierrezek azpimarratu du negoziazio horien ondorioz «akordio garrantzitsuak» lortu direla, «Gobernuak errespetatu dituenak eta emaitza onak eman dituztenak».

ELA: «Kaleratzea merkatze asmoa eskuin gordinen gobernuaren planteamentua da»

Europa Press / Bilbo

ELA sindikatuko komunikazio arduradun German Kortabarriak adierazi duenez, Madrilgo Gobernuak kaleratze merkeagoa jasoko lukeen kontratu bat bultzatzea «eskuin gordinen gobernuaren planteamentuen ondorio zuzena da».

Hauteskundeak egin bezain laster, Madrilek lan araudian esku hartzeko asmoa agertu duela azpimarratu du ordezkari sindikalak. Kaleratzea merkatze asmoa atzo ukatu arren, «haurrek eta mozkortiek beti egia esaten omen dute, eta nik uste dut gehiengo osoaren mozkorrak egiazko asmoak esatera eraman duela Gobernuak».

Kortabarriaren aburuz, enplegua sustatzeko helburua «aitzakia besterik ez da enpresarien boterea sendotu eta langileen egoera ahultzeko». Aurreko lan erreformarekin, kontratu finko berriek jasotako kaleratzeko kalte-ordaina 45 egunetik 33ra jaitsi zuela gogoratu du, eta «horrek ez zuen behin-behinekotasuna gutxitzea ekarri, baizik eta lanpostu finkoak ez-egonkorrago bilakatu zituen».

ELAko ordezkariak ziurtzat eman du enplegua sortzeko lanorduak murriztu, aparteko lanorduak kendu eta lan malgutasuna mugatu beharra dagoela.

Bihar

Politikari buruzko webgunea

IV. Euskal Astea EHUren Leioako campusean

Internet: Torturaren Aurkako Elkartearen webgunea itxi du APDk

Mekanografiaren ordezkari, OCR programak

...zure independentzia

Patronalak «jarrera malgu dezan», lanuztera deitu dute sindikatuek Nafarroako metalean

ELA, CCOO eta UGT Industria Sailean elkarretaratuko dira, etzi, 11:00etan

Erredakzioa / Iruñea

ELA, LAB, UGT eta CCOO-ek salatu dutenez, lan hitzarmenaren negoziioa «etenda» dago hilaren 2az geroztik. Hori dela eta, LABek ez besteez, etzi, 11:00etan, kontzentrazioa deitu dute Industria Sailaren aurrean. LABek elkarretaratzea egiteko asmoa zeukan etzi, patronalaren egoitzan, 12:00etan, baina debekatu egin du Espainiako Gobernu ordezkariak.

ANEM ETA APMEN metaleko enpresako ordezkarien «malgutasun eza» salatu dute CCOO, UGT, ELA eta LABek. Soldata, lan malgutasuna, lanorduen jaitsiera eta kontratazio motak hitzartzerakoan aldea «handia» dela diote.

Ramon Goldarazena ELAko metalaren ordezkariaren iritziz, lantegiak ez dute langileengan eta haien lanpostuetan pentsatzen, «produkzioan soilik» baizik. «Lehiakortasunari euts dakioke langileen beharretara gehiago egokitzen diren soldatekin; inflazioa soldata handiekin uztartzen duen eztabaida faltsua da», deitoratu zuen.

CCOO, UGT eta LABek deituta, etziko elkarretaratzeaz gain, 29an informazio batzarra egingen dira lantokietan eta Aste Santua baino lehen egun bateko greba egitearen aukera aztertzen ari dira.

Bestalde, LABek etzi Patronalaren egoitzan egin asmo zuen kontzentrazioa Espainiako Gobernu ordezkariak debekatu izana salatu du. Elkarretaratzea apirilaren

Nafarroako metal sektoreko lan hitzarmenerako negoziazio mahaiaren artxiboko irudia.

Lan poltsa Bizkaiko metal enpresentzat

J. Aiartza / Bilbo

BIZKAIKO metal enpresen federazioak (FVEM) lan poltsa baten antzeko zerbitzua eratzeko asmoa agertu du. Zerbitzu horren helburua metal enpresak langile kualifikatuz hornitzea izango da. Enpresa hauek arazo handiak dituzte gaur egun ohiko lanbideak (soldatzailak, tornulariak, galdaragileak eta antzekoak) aurkitzeko, Vicente Iza FVEMko presidenteak atzo iragarri zuenez.

Izak elkarte patronal honen aurtengo egitasmoen berri ematean azaldu due-

LUIS TEJIDO / EFE

Vicente Iza.

nez, federazioak ikerketa bat egingo du datoen hilaurretan lan poltsa hori eratzeko. Haren hitzetan, Bizkaiko eskualdeetan ezberdintasun handiak daude esku lan

kualifikatuan, «Durangaldean aurkitzen ez diren profesionalak, agian Barakaldon izaten direlako». Lan poltsa horrekin, FVEMek ez ditu enplegu zerbitzuak ordezkatu nahi, osatu baizik. Hor-taz, Eusko Jaurlaritzak zerbitzu hauek arautzeko onartuko duen dekretu baten zain dago erakundea.

Aurtengo beste lehentasunen artean, sektoreko lan hitzarmena sinatzea dago, indarrean dagoena aurten amaituko baita; langileen etengabeko prestakuntza indartzea ere lehentasun dela esan zuen Izak.

laburrean

■ **BBVAK Sogecablen duen partaidetzaren %4 saldu die Prisa eta Frantziako Canal Plus-i**

BBVA-K Sogecablen duen partaidetzaren %4 saldu die Prisari eta Frantziako Canal Plus-i. Horrela, Sogecablen %6rekin geldituko da finantza entitatea. %4 horretatik, Prisa %1,53 erosiko du eta beste %1,53 Frantziako Canal Plusek. Modu horretara, enpresa bakoitzak Sogecablen %21,26 izango du.

■ **ELAk enpresariei egindako kritikak «neurritz kanpokoak» direla dio Confebasketik**

CONFEBASKEK «neurritz kanpokotzat eta demagogikotzat» jo zituen atzo ELA sindikatuko idazkari nagusi Jose Elorrietak ostiralean enpresariei egindako kritikak. Confebasken ustez, Elorrietaren hitzak «kaltegarriak eta desegokiak» dira, «euskal gizartea bezalako batean, lasaitasuna eta ulertzeko borondatea duen gizarte batean». Dei egin zion «proposamen bideragarriak egin» ditzan.

■ **Vital Kutzaren aferan alderdien artean dauden ezadostasunak islatu dira Batzar Nagusietan**

ARABAKO Batzar Nagusietan EAK aurkeztu zuen mozio batek alderdien arteko eztabaida piztu zuen Vital Kutzaren inguruan. EAK Foru Aldundiak izendatu zituen 11 ezarleen aukeraketa bertan behera gera dadila eskatu zuen, hautaketa Batzar Nagusiek egin beharra delakoan. PP, PSE eta UAK beren artean banatu zituzten 11 ezarleak, eta alderdi abertzaleak eta EB-IU baztertuta geratu ziren. Ondoren, PP, PSE eta UAK Earen mozioa atzera bota zuten.

Burtsa

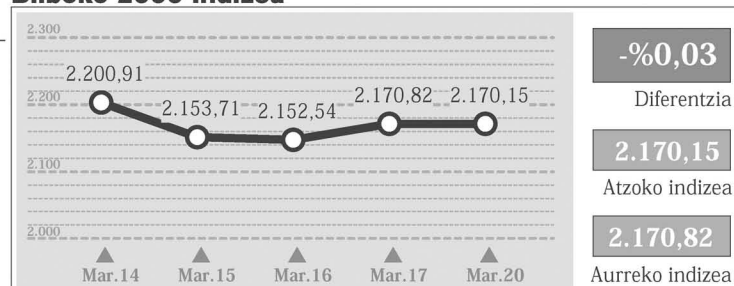
• J.B. ANDUEZA •

Udaberrian dena ez da lore

Udaberriak ez zuen atzo lore askorik ekarri burtsetara, odolak pixka bat nahastu zituen arren. Batetik, Nasdaq-ek beherako joerarekin zabaldu zuelako eguna eta bestetik Erreserba Federalak gaur interes tasak igotzea erabaki dezakeelako, azkenean -%0,06ko jaitsiera hutsalarekin amaitu zuen eguna Iboxek, egun erdia igorekin

ibili ondoren. Telefonikak nabaritu zuen odol aldaketa handiena %5 irabazten joan eta %1,85ekin amaituz. Baina dena ez da lore operadorearen inguruan, Terrak izan baitzuen eguneko jaitsiera handiena (-%7,29). Iberdrolak (-%2,91), BBVAK (%0,78) eta Repsolek (-%0,45) ere lore gutxi ikusi zuten.

Bilboko 2000 Indizea

Dibisen merkatua

Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (EEBB)	0,97150
Libra Esterlina	0,62010
100 Yen (Japonia)	1,0371

Beste indizeak

New York (Dow Jones)*	10.719,95 (+%1,18)
Tokio (Nikkei)	19.566,32 (+%1,63)
Madrid (IBEX-35)	12.369,80 (-%0,06)
Paris (CAC-40)	6.352,51 (+%0,77)
Londres (FTSE 100)	6.621,90 (+%0,97)
Frankfurt (DAX-XETRA)	7.842,31 (+%1,70)
Milan (Mibtel)	33.237 (-%1,27)

* Eguerdira arte

■ **ALTADIS (+%5,81)**, Espainiako Tabacalera eta Frantziako Seitaren bat-egitetik sortutako taldeak errekonferentzia nabarmena izan du, bat-egitea egin zuenean jasotako zigorrari buelta emanik.

■ **MANNESMANN** eta Siemens-ek joint venture batean bildu dituzte automobilgintzarako osagarri elektrikoak; urteko 7.000 milioi eurotako negoziioa iritsi nahi dute.

BOSNIAKO HIRU SERBIAR EPAITZEN HASI DIRA USTEZ TALDEKAKO BORTXAKETAK EGITEAGATIK

Emakume musulmanak sexu esklabo egin zituztenen aurkako epaiketa Hagan

■ Bizi osorako kartzela zigorra jaso dezakete Serbiako Armadako hiru komandantek

■ Lehen aldiz, bortxaketa eta sexu esklabotza Gizadiaren aurkako krimenez jo dituzte

■ Hamar emakumek onartu dute jasandako gehiegikeriei buruz deklaratzeko

Erredakzioa / Donostia

ATZO hasi zen Hagan, Nazioarteko Auzitegian, Bosniako emakume musulmanen taldekako bortxaketei buruzko lehen epaiketa. Foca hiria inguruko hiru herrixkako emakumeak bortxatzeaz, torturatzeaz eta sexu esklabo gisa erabiltzeaz leporatu diete Bosniako Armada Serbiarreko hiru komandante: Dragoljub Kunarac (39 urte), Radomir Kovac (38) eta Miroslav Vukovic (44).

Nazioarteko zuzenbidean garrantzi berezia du epaiketak, lehen aldiz Gizadiaren aurkako krimen gisa jotzen baitira bortxaketa eta sexu esklabotza.

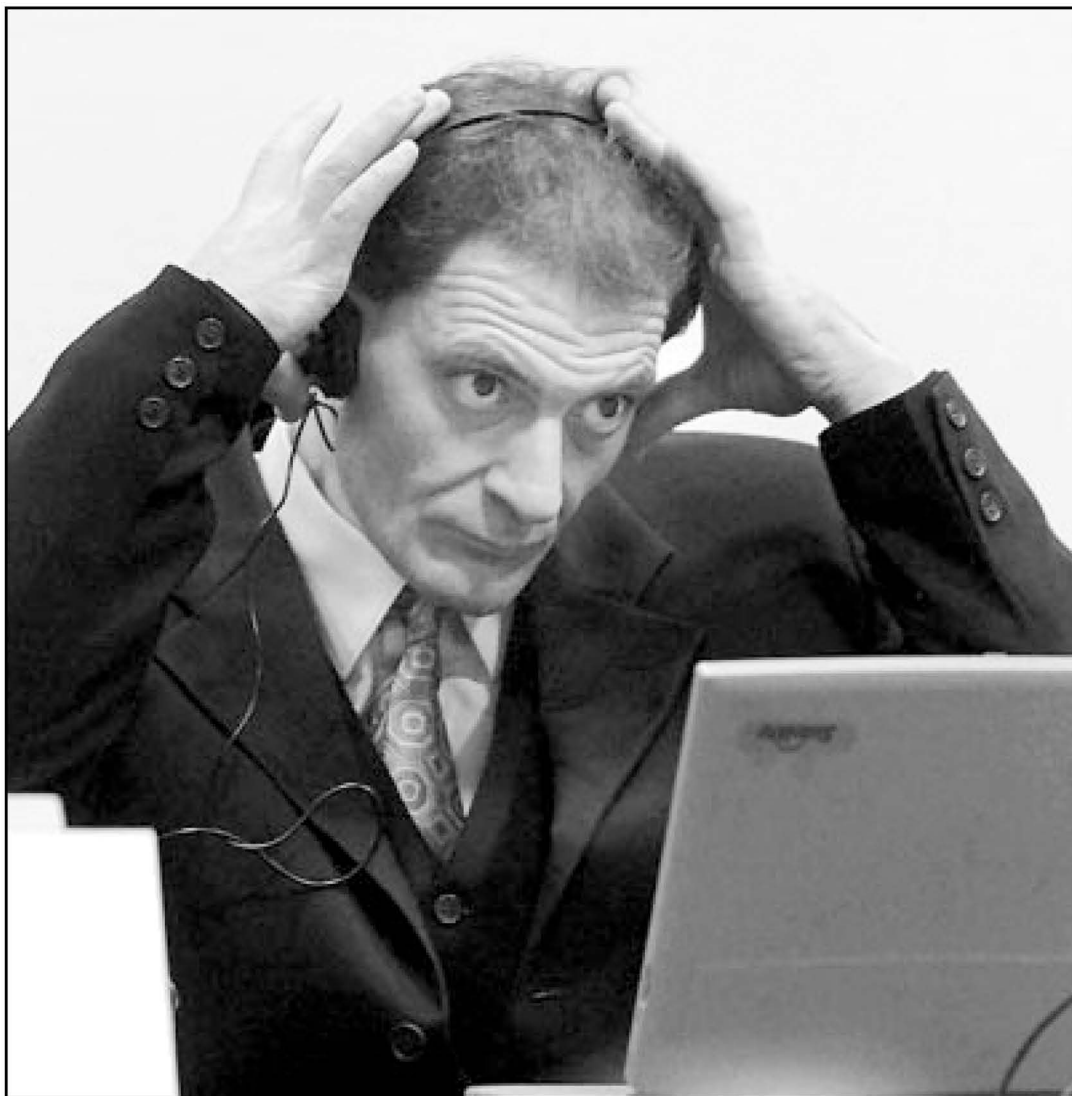
Dirk Ryneveld fiskalak bizi osorako kartzela zigorra eskatu zuen atzo hiru akusatuentzat. Bere hitzaldiaren hasieran, Focako irudiak erakutsi zituen, 1992an Bosniako serbiarrek beren menpe hartu zutenekoak. Ryneveldek azaldu zuenez, serbiarrek dozenaka emakume bortxatu zituzten, baita 12 eta 15 urte arteko neskatok ere. Serbiarrek Focako ikastetxean eta kiroldegi batean bildu zituzten emakumeak eta han jasan zuten bortizkeria.

«Sexu erasoak, taldekako bortxaketak eta sexu degradazioak egunero gertatu ziren», jarraitu zuen akusatzaileak. «Gertatu zitzaizena gertatu zitzaizen ez soilik etnia edo erlijio batekoak zirelako, baita emakumeak zirelako ere», azaldu zuen.

Kalte psikologiko eta fisiko handiak

Komandanteei egozten diete emakumeak pertsonalki bortxatzea eta torturatzea. Hala ere, beren soldaduak bultzatu zituzten emakumeak bortxatu zituzten. Tortura psikologikoa ere erabili zuten, bortxaketa horietatik sortu ziren haurrak serbiarrek izango zirela esaten baitzieten eten gabe.

Haurdun geratu zirenek ezin izan zuten abortatu; beste emakume batzuk, berriz,

DUSAN VRANIC / EPA

Dragoljub Kunarac akusatua, itzulpen automatikoa entzuteko prestatzen, atzo, Nazioarteko Auzitegian.

antzu geratu ziren jasandako tratu txar basatiak zirela eta. Komandanteek, gainera, emakume batzuk «saldu» zizkieten beste serbiar batzuei, 250 dolarren truke.

Bortxatuak dozenaka izan arren, hamarrek besterik ez dute deklaratu. Batetik, biktima guztiek trauma handiak jasan dituzte eta ez zaie komeni orduan gertatutakoa epaiketa batean oroitzeko eta esatea.

Bestetik, emakumeek presio handiak eta mehatxuak jasan dituzte dakitena konta ez dezaten. Hori dela eta, hamar lekukok sekretupean deklaratu dute, pantaila baten atzean eta fiskaltzak

soilik ezagutuko ditu haien benetako izenak.

Kunarac, Kovac eta Vukovicek ziurtatu dute errugabe direla. Beste bost lagun ere badaude akusatuta Foca-

ko bortxaketengatik: ihesean daude oraindik Gojko Jankovic, Janko Janjic, Dragan Zelenovic eta Radovan Stankovic; Dragan Gagovic 1999ko urtarrilean hil zuten SFOReko nazioarteko soldaduek, atxilotari ihes egin nahi izan ziolako.

Serbiarrek 1992ko apirilean hartu zuten Foca. Hiriko 40.000 biztanleetatik erdiak ziren musulmanak. Serbiarrek Srbnje deitu zioten hiriari. Gerra amaitu zenean, 1995ean, ez zen musulmanik geratzen.

20.000 emakume gutxienez bortxaturik

■ **BESTE** gerra askotan bezalaxe, Bosniakoan ere (1992-95) bortxaketak sistematiko eta ohiko bihurtu ziren. Europako Batzordearen ikerketa baten arabera, gerra horretan 20.000 emakume bortxatu zituzten. Bosniako Gobernuak, berriz, ziurtatu du 50.000 izan zirela indarkeria sexualaren biktimak. Serbiarrei ez ezik, soldadu eta miliziano musulman eta kroaziarrei ere leporatu dizkiete bortxaketak egitea.

Bortxaketak utzi ohi dituen kalte psikologikoak direla eta, Hagako Auzitegiko fiskalek arazo handiak dituzte biktimen aitorzaz lortzeko.

laburrean

TXETXENIA - ERUSIA

■ **Putinek Groznin egin du hauteskunde kanpaina**
VLADIMIR PUTIN Errusiako jarduneko lehendakariak ustekabeko bisita egin zuen atzo Groznira. Hauteskunde kanpainaren azken txanpan dago Putin, igandean baitira bozak. Txetxeniako gerran lortutako ospe handiari esker, Putin da favorito eta litekeena da lehen itzulian garaitzea. Errusiako Gobernuak beldur da gerrillari txetxeniarrak ekintza bat egingo dutela hauteskunde egunean.

SERBIA

■ **Lider paramilitar ohi bat hil dute tiroz Belgraden**
BRANISLAV LAINOVIC, *Dugi*, lider paramilitar ohi tiroz hil zuten atzo arratsaldean Belgradeko hotel batean. SPO oposizioko taldeak 1991an sortutako Guardia Serbiarra taldeko komandante izan zen. Duela bi aste, Poliziak Lainovic galdezkatu zuen, agian zeresana zuelakoan Zeljko Raznatovic *Arkan*-en hilketarekin, iragan urtarrian. Adituek uste dutenez, *Arkan* eta *Dugi* norgehiagokan ari ziren Errumania eta Bulgariako petrolioaren inportazioaren aferan.

■ **Serbiara hegazkinez joateko debekua kendu du Europako Batasunak**
SERBIAREN aurkako aire bahimendua kendu zuen atzo Europako Batasunak. Horri esker, egun gutxi barru posible izango da Serbiara hegazkinez joatea EBko aireportuetatik. Aire bahimendua kentzearekin batera, Slobodan Milosevicen Gobernuaren aurkako zigor ekonomikoak hartzeko exijitu zuten Erresuma Batuak eta Holandak.

GALIZIA

■ **Gutxienez lau arrantzale hil dira ontzi bat hondoratuta**
PANCHITO izeneko arrantzontzia hondoratu egin zen atzo goizaldean, Coruña-ko Touriñan lurmuturretik gertu. Bost arrantzale zihoazen ontzian. Salbamendu taldeek lau gorpu jaso zituzten atzo arratsaldean. Itsasontzia Laxekoa zen (Coruña bertan).

Angela
Merkel,
CDUko
idazkari
nagusia, atzo,
Berlinen.

ROBERTO PFEIL / AP

Merkelen hautaketarekin, bere irudia berri nahi du CDUk

Alemaniko oposizioko alderdiko lehendakari izendatu dute

Agentziak / Berlin

CDU Alemaniako Alderdi Kristaudemokratako zuzendaritzak Angela Merkel proposatu zuen atzo alderdiko presidente izateko. Popularitate handia lortu du Mer-

kelek militanteen artean, Helmut Kohlen garaiarekin eta haren irudiarekin hautsi dezakeen buruzagi gisa ikusten baitute. CDUko sektore zentristako kide denez, boto hori SPD sozialdemokratari kentzeko ahalegina ere bada.

DATORREN apirilaren 9tik 11ra CDUk batzarra egingo du Essen hirian eta orduan izendatuko dute ofizialki Merkel partiduko presidente. Ez da ezustekorik espero, CDUko militanteen artean Merkelek onspen handia jaso baitu azken asteotako lurralde batzarretan.

Merkelek aire berria eman beharko dio CDUri ezkutuko diruen eskandaluaren ondoren. Joan zen azaroan jakin zenean Kohl lider historikoak ezkutuko dirua erabili zuela alderdirako, behera egin zuen nabarmen Alderdi Kristaudemokrataren irudiak eta asko jaitsi zen boto asmoetan. 1999an SPD Alderdi Sozialdemokratari hainbat *Land*-etako bozak irabazi ondoren, galdu egin zuten otsailean Schleswig-Holsteinen.

Kohlen eskutik heldu zen Merkel Alemaniako politikagintzaren lehen lerrora,

1990an Emakumeak eta Kiroletako ministro izendatu baitzuen. Ezkutuko diruaren afera zabaldu arte, Kohlen jarraitzaile gisa ikusia zen Merkel, baina orduz gero sarri kritikatu du bere *aitabixia*. Jarrera horrek sona handia eman dio Kohlen garaiarekin amaitu nahi zuten militanteen artean eta, azkenean, CDUko buruzagi kontserbadoreen amore eman behar izan dute.

Ekialdeko emakume protestantea

Emakumea ez ezik, Ekialdeko Alemaniakoa eta protestantea da Merkel. CDU, berriz, sektore katolikoetan sortutako alderdia da eta orain arteko bere buruzagiak gizonezkoak eta Mendebaldekoak izan dira.

CDUko presidente bilakatu den arren, oraindik ez

dago garbi Merkel kantzeleri-gaia izango den ala ez 2002ko hauteskundeetan. Wolfgang Schaeuble oraingo presidentek ziurtatu zuen gai hori ez dela ziur aski aurten argituko.

Azken asteotan, kantzleri-gaia izateko borondatea erakutsi du kontserbadoreagoa den, Bavariako presidente Edmund Stoiberrek. Bavarian, CSU Batasun Kristausoziala deritzo CDUren adarrari eta ohituraz kontserbadoreagoa da beste eskualde batzuetan baino.

Gerhard Schroeder oraingo kantzeleri sozialdemokrata-erentzat lehiakide gogorragoa ageri da Merkel Stoiber baino, itxura moderatuagoa baitu. Hori dela eta, Franz Muentefering SPDko idazkari nagusiak ohartarazi zion Merkeli zentruan jada bere alderdia dagoela eta hor ez duela lekunik CDUk.

BBK KOTXE KREDITUA

Milioi bakoitzagatik, **13.386 pta.ko** hileroko kuotatik hasita.
(%6,50eko interes nominala eta %7,28 UTB)

Gidatu nahi duzuna.

Eta 2000ko maiatzaren 31 baino lehen autoa erostea pentsatzen ari bazara, **BBK Kotxe Kredituarekin** baldintza bereziak eduki ditzakezu:

- %6,50eko interes-tasa nominala*.
- Milioi bakoitzagatik, **13.386 pta.ko** hileroko kuotatik hasita.

Erdu BBK-ko edozein bulegotara. Eta ziztu bizian sartuko zaizu auto berria estreinatzeko gogo.

(*) 30 urtetik beherakoentzat, %6,70 UTB, irekiera-komisio barik eta 8 urtera. Eta 30 urtetik gorakoentzat, %7,28 UTB, %2ko irekiera-komisioa eta 8 urtera.

BBK
Bilbao Bizkaia Kutxa

www.bbk.es

H A R P I D E D U N A R E N

txokoa

943 300 222 / 902 300 223

HAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZU,
DEI EZAZU GURE TELEFONORA, **ASTELEHENETIK OSTIRALERA**
GOIZEKO 9etatik 2etara EDO ARRATSALDEKO 4etatik 6etara.Salduba jatetxeko afariaren irabazlea
Donostiako Angeles Bengoa Albizu da.
ON EGIN!

TXALO TALDEA

Los emigrados (Donostian)60 sarrera **DOAN**

DONOSTIA KULTURAK antolatutako saioak. Slawomir Mrozek dramagile poloniarren *Los emigrados* obran oinarritzen da. Ekialdetik joandako intelektual batek eta Afrikatik legez kanpo joandako langile batek elkarrekin bizi beharko dute halabeharrez Espainian, soto batean. Aurrez aurre jarriko dira hain kultura desberdinak. Ramon Bareak zuzenduriko obra dugu hau, eta Roman Luknar eta Mulie Jarju dira aktore nagusiak. **Donostiako Antzoki Zaharrean izango dira emanaldiak, martxoaren 24, 25 eta 26an, arratsaldeko 20:00etan.** Harpidedunaren Txokora deitzen dutenen artean banatzeko 60 sarrera ditugu.

P a r k e n a t u r a l a

A R A L A R

ARALAR
PARKE
NATURALALiburua **DOAN**

Ba al zenekiten Aralar ez dela betidanik existitu? Liburuan Aralarren historia bildu dute, sorreratik gaur egun arte. Argazkiek beraiek hitz egiten dute, bizirik daudela dirudite. Hitzek, berriz, argazkiak ikusarazten dizkigute. Bien arteko oreka perfektua da. Ezagutza eta gozamena. Egileak: Gema Arrugaeta (argazkia), Carlos Aseginolaza (gidoia) eta Joxepa Madariaga (testua). **Liburu eder honen ale bat zotz egingo dugu Harpidedunaren Txokoa.** Halere, liburu honen informazioa jaso nahi badazu, deitu 943160282 telefonora.

AKUIOLA
ETXEAGizaburuaga
(Bizkaia)2 lagunentzako
gau bat eta
gosaria **DOAN**

Euskal Herriko parajerik ederrenetakoan, Bizkaiko Lea Artibai haranean, Lekeitioko hondartzatik 5 kilometrora, Akuiola etxea dugu. Bertan, **bi lagunentzako gau bat eta gosaria zotz egingo dugu.** Horra, mendia zein itsasoa gogoko duzuenontzat aukera. Landa-turismo bulegoaren web orria eta telefonoa: www.nekatur.net/ 902130031.

ZINEMA
EUSKARAZ*Ione igo zerura*
Golem (Iruñea)12 sarrera
DOAN

Iruñeko Udalak Karrikiri euskaldunon elkartarekin batera antolatutako Zinema Euskaraz zikloaren barnean, *Ione igo zerura* filma izango duzue ikusgai. Emanaldiak **Golem zinemari** izango dira, **martxoaren 24an eta 31n, arratsaldeko 20:00etan.** 1999an Joseba Salegi altsasuarrak zuzenduriko filma duzue hau. Banatzeko 12 sarrera ditugu, dei bakoitzeko 2.

Orain, inoiz baino abantaila gehiago harpidedunentzat

euskaldunon
Egunkaria

CHEN SHUI-BIANEK ESAN DU TAIWAN EK ETA TXINAK BAKEAZ HITZ EGIN BEHAR DUTELA, BAINA BERDINTASUNEAN

Taiwanek 'Txina bakarra' oinarria onartzean soilik hitz egingo du Pekinek Taibeirekin

■ Chen Shui-bian Taiwango lehendakari aukeratu berriak maiatzaren 20an egingo du karguaren zina

■ 'Txina bakarra' oinarriak biltzen du hango probintzia dela Taiwan eta ez dela inoiz izango estatu independentea

■ Egunotan Txinan da EEBBen Nazio Batuetako enbaxadorea, eta Pekinen eta Taibeiren arteko elkarriketak bultzatu nahi ditu

Erredakzioa / Donostia

TXINAREN eta Taiwanen arteko tentsioa ez da baretu. Jiang Zemin Txinako lehendakariak argi azpimarratu zuen atzo bakeaz hitz egingo duela Taiwango Gobernuarekin, horrek *Txina bakarra* oinarria onartzean. «*Txina bakarra* oinarria onartu behar da lehenik, eta baldintza horren ondoren, edozertaz eztabaida dezakegu», esan zuen Jiangek.

Txina bakarra oinarriaren arabera, Txinako probintzia da Taiwan eta ez da inoiz izango estatu independentea.

Chen Shui-bian Alderdi Demokrata Progresistako hautagaiak —independenziaren aldekoa— irabazi zituen Taiwango hauteskundeak joan zen larunbatean, eta hauteskunde aurreko kanpainan maiz esan zuen independentzia aldarrikatuko zuela irabaziz gero. Hala, korik ez zuela onartuko ohar-tarazi zuen Txinak berehala. Sortutako egoera arriskutsua ikusita, Chenek malgutu egin zituen adierazpenak asteburuan.

Baina atzo nabarmendu egin zuen Chenek ez duela onartuko *Txina bakarra* oinarria. Hala ere, prest azaldu zen Txinarekin Taiwango gai guztiak aztertzeke, berdintasunean. «Chenek ez du arazorik Pekinekin hitz egiteko *Txina bakarra* oinarriaz, baina ez du hori onartuko negoziatzaren hasi aurretik», argitu zuen buruzagi independentistaren bozeramaile batek.

Txinara joateko prest ere azaldu zen Taiwango lehendakari aukeratu berria. Maiatzaren 20an egingo du karguaren zina, eta Pekinera joan nahi du hori egin aurretik. Bere asmoa da, baita ere, zinarenekin egonkortasun bidea ematea Jiang Zemin eta Zhu Rongji Txinako Atzerri ministroari.

Kosta ala kosta nahi du Txinarekin bakea Chenek. Horregatik, negoziaketak eskaintzearekin batera, Tai-

CHENG CHAO-WEN / EPA

Polizien eta Kuomintangeko jarraitzaileen artean istiluak gertatu ziren atzo Taibein.

Istiluk gertatu dira Kuomintangeko buruzagiak kargua utz dezala exijitzeko protestaldietan

■ GUTXIENEZ 38 lagun zauritu zituzten atzo Taibein, Taiwango hiriburuan, Lee Teng-huik Kuomintang alderdiaren buruzagitza utz dezala exijitzeko kontzentrazioetan. Lee Kuomintangeko buruzagia da, eta Taiwango jarduneko lehendakaria ere bai.

Ehundaka taiwandar kontzentratu ziren alderdiaren eraikinarekin aurrean joan den igandean, eta bertan gauean han jarraitzen zuten. Manifestariak sakabanatzeko saio ugari egin zituen Poliziak atzo, baina haiek aldentzea lortu gabe. Polizien kargen ondo-

ren sortutako istiluetan zauritu ziren 38 pertsonak.

Diputatu batzuk ere dimisio eske

Kuomintangeko jarraitzaileek Leeri leporatzen diote, larunbateko hauteskundeetan alderdiak jasotako po-

rrota. Leek, ordea, argi esan du ez duela kargua utziko irailera arte. «Alderdi berritzeko esperientziadun norbait behar da. Gainera, ni erretiratu gero, beste batzuk itzuliko dira eta alderdiaren errekurtsoak erabiliko dituzte beraien probetxurako».

Kuomintangeko ehunka jarraitzaileen exijentziarekin bat egin zuten atzo alderdiko 118 diputatu-eriko 24k. Baina alderdiko administrazio zuzendariak azpimarratu zuenez, Leek ez du dimisio beharrik, diputatu gehienak alde dituelako.

wango inbertsioak Pekinen liberalizatzearen alde mintzatu da Chen.

Txinak independentziaz ezer entzun nahi ez duenez, Taiwango Gobernuak alerta egoera jarri ditu Kenmen eta Matsu uharteak. Taibeiren subiranotasuneko uhar-

teak dira haiek, eta Txinako kostetatik gertuen daudenak. Indar Armatuak, berriz, alertan daude Taiwan osoan.

EEBBak ahaleginak egiten ari dira elkarriketa bidea bultzatzeko Taiwan eta Pekinen artean. Egunotan Txinan da Richard Holbrooke EE-

BBen Nazio Batuetako enbaxadorea. «Nazio Batuetako gaiak aztertzeke etorri naiz Txinara, baina Washington eta Pekinek badakigu azken gertakizunak arriskutsuak direla. Baliteke haietaz ere hitz egitea elkarrekin egindako bileretan».

Lazkaon, 2000ko martxoaren 1ean, lehen deialdian eta bere egoitza sozialean, GERRIKO S.A.ko Batzarre Nagusira joandako bazkideek aho batez hartutako akordioa:
Lehen: Gerriko Sozietate Anonimoa Sozietate Murritz bilakatzeko pretzionalitate juridikoaren aldaketarik gabe.

Clinton Indiara helduko da gaur lehia nuklearra gelditzeko asmoz

Asia hegoaldetik barrena bira hasi zuen atzo EEBBetako lehendakariak

Erredakzioa / Donostia

Bill Clinton EEBBetako lehendakariak bira historikoa hasi zuen atzo Asia hegoaldetik barrena. Bangladeshera iritsi zen atzo. Baina gaur hasiko du birako bisita garrantzitsuen, Indiara heltzean. Hara joaten den EEBBetako lehen lehendakaria da Clinton. Larunbatean, berriz, Pakistanera joango da, Indiaren arerio zorrotzena den herrira. Asia hegoaldean armen lehia gelditzea du helburu Clintonek.

INDIA eta EEBBen arteko harremanak hobetuko ditu Bill Clintonen bisitak, adituen arabera. Hartu-emanak txarrak izan dira bi herrialdeen artean azken hamarkadetan. Izan ere, Gerra Hotzaren garaian Herrialde Lerokatu Gabekoen liderra zen India, eta haiek argi eta garbi egin zuten Sobiet Batasuna ohia- ren alde. Mesfidantza guztiak Clintonen bidaiak uxatuko dituela uste dute adituek.

Baina auzi bat lehengoan geratuko dela ziur dira adituek: arma atomikoak. EEBBetako lehendakariak Indiari eskatuko dio egitasmo nuklearra murrizteko, buru atomikoak ez jartzeko bonbetan eta misiletan, horiek ez hedatzeko eta Proba Nuklearrak Erabat Debekatzeko Ituna (FNEDI) sinatzeko.

India potentzia nuklearra da, batik bat 1998tik. Proba nuklearrak egin zituen orduan. Ondoren, Pakistanek egin zuen gauza bera, New Delhiko Gobernuari ohartarazteko arma nuklearrak badituela. Lehia arriskutsua piztu zen, lehenagotik hiru alditan gerran aritu baitziren bi herrialdeak, bitan Kaxmirren kontrola zela eta.

Ezustekorik gertatu ezean,

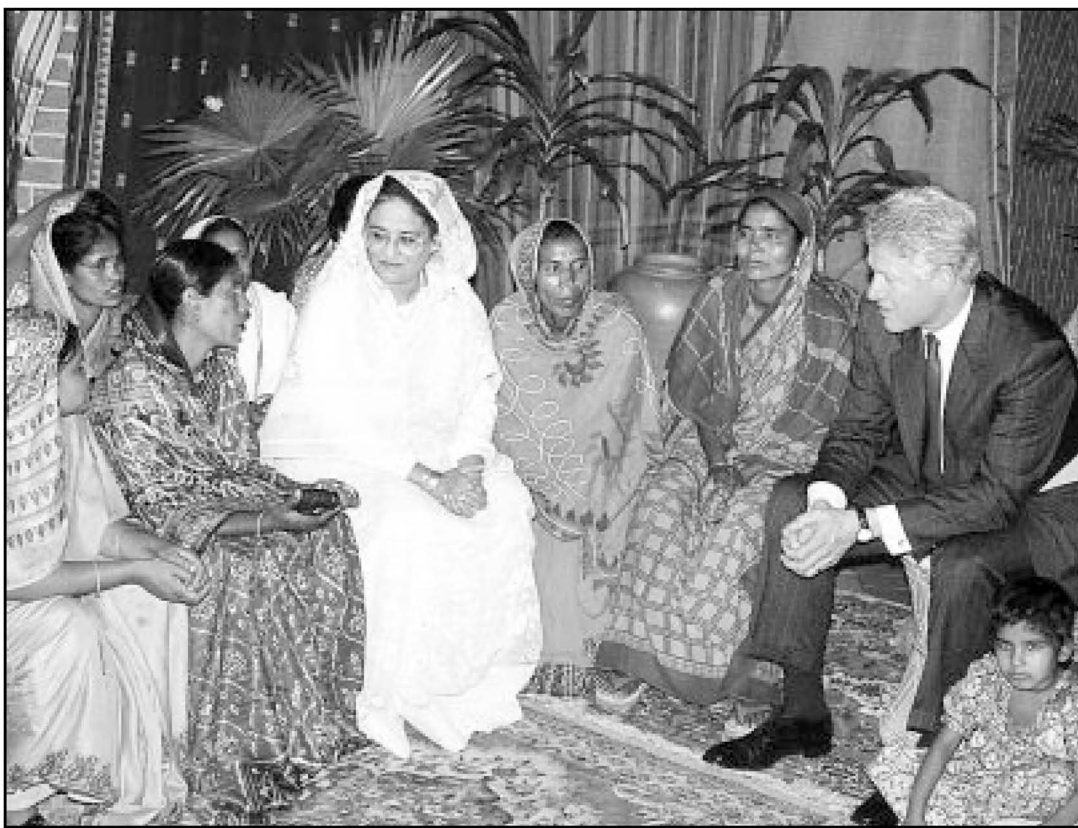
Indiak eta Pakistanek ez diete jaramonik egingo EEBBei. Indiako agintariek argi utzi zuten atzo «berdintasunean» oinarritutako harremanak izan behar dituztela New Delhi eta Washingtonen artean.

New Delhiko Gobernuak Indiaren lehioa zabaldu nahi dio munduari, Clintonen bisitaz baliatuta. Azken hamar urteetan aldaketa sakonak gertatu direla erakutsi nahi du: ekonomiaren gaineko kontrol zorrotza indargabetu du estatuak, eta erreforma ekonomiko liberalizatzaileei ekin. Horren beste alde da 1.000 milioi bizilagunetako %40 txirotasun mailaren azpitik bizi direla eta 200 milioi ingururen diru sarrera Europako bizilagunen tankerakoa dela.

Assadekin bilera

Asiatik barrenako birari amaiera emateko, Siriako lehendakari Hafez al Assadekin elkarrizketatuko da Bill Clinton igandean. Azken bost urteetan lehen aldiz bilduko dira biak.

Siria eta Israelen arteko bake elkarrizketa bultzatzeko helburua du EEBBetako lehendakariak.

Bangladesheko lehen ministro Sheikh Hasin Wajed (jantzi argiekin) eta EEBBetako lehendakari Bill Clinton, emakume talde bati entzuten atzo Dakan.

Sharifentzat heriotza zigorra eskatu du Pakistango estatu fiskaltzak

Erredakzioa / Donostia

Pakistango lehen ministro ohi Nawaz Sharifen kontra heriotza zigorra eskatu zuen atzo Pakistango fiskaltzak. Nawaz Sharif, haren anaia Shahbaz eta beste bost laguni «bahiketa, hilketak saioa eta terrorismoa» egotzi dizkie fiskalak.

Akusazioa iazko urriaren 12ko gertaeretan oinarritzen da, Pakistango Armadako buru Pervez Musharraf jenerala Sri Lankatik Pakistanera zeraman hegazkinari Karachin lurreratzeko agindua eman ez zitzaionean.

Raja Qureshi fiskalaren arabera, Sharifek arriskuan jarri zuen hegazkinean Musharrafekin batera zeuden beste 197 pertsonen bizitza. Hori guztia konspirazio baten ondorioa dela adierazi zuen akusazioak bere zigor eskaeraren egokitasuna defendatzeko.

Izan ere, Musharraf Sri Lankan zegoen artean Armadako buruzagitzatik kendu zuen Sharif lehen ministroak. Militarra behar baino lehenago itzuli zen orduan Pakistanera, eta une horietan gertatu ziren Karachiko aireportuko gorabeherak. Armadak aireportua kontrolatu eta gero izan zuen Musharrafek lurreratzeko aukera. Jeneralak odolik gabeko estatu kolpea eman zuen ordu batzuk geroago eta boterea hartu zuen Sharif atxilotuta.

«Krimenerako konspirazioa»

Erregimen militarren menpeko fiskalak zalantzarik ez zuen utzi Sharifentzako zigor gogorrena eskatzeko tenorean: «Frogatuta dago akusatuak, Nawaz Sharif eta beste sei pertso-

nak krimenerako konspirazio bat gauzatzeko prozesuan parte hartu zutela. Akusatuak krimena egiteko prozesuan sartuta zeuden», esan zuen Qureshik.

Fiskalak aurrerago agertu zuenez, terrorismoaren kontrako epaitegiaren esku dago auzia, eta hori dela eta zigor handiena jaso behar luke Sharifek, baldin eta azkenean erruduna dela frogatuko balitz.

Qureshiren arabera, soil-soilik epaileak pisu handiko arrazioa izan behar luke heriotza zigorraren ordeztzeko. Sharifek eutsi egin die hasierako bere errugabetsun adierazpenei. Bere iritziak, akusazioak ez du oinarrik, «dena muntaia da».

Akusazioak bihar arte du argudioak azaltzeko epea. Defentsak beste hiru egun izango ditu horretarako.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

ALEXANDER JEO / EPA

Sektako 500 kide inguru hil dira Ugandan

Jainkoaren Hamar Manamenduak Berririo Ezartzeko Mugimenduko kide hilak 500 inguru dira. Haiek beren buruaz beste egin zuten asteburuan, eliza batean sartu eta su ematean. Kenyako irratia- ren arabera, Ugandako Polizia sekta ikertzen ari zen, haurren abusua egiteagatik.

Herrien eskubideak errespetatzeko deia egin du Aita Santuak Ekialde Erdian

Joan Paulo II.a atzo heldu zen Jordaniara Lur Santura egiten ari den bisita historikoan

Agentziak / Amman-Jerusalem

Joan Paulo II.a Lur Santuan da atzodanik: Jordania egin ditu aurreneko orduak eta gaur Israelera helduko da. Dударik gabe, bidaia historikoa da Aita Santua egunotan egiten ari dena: 1964tik ez da aita santurik izan Lur Santuan. Jerusalem, berriz, beste aita santu batek bakarrik zapaldu du Joan Paulo II.aren aurretik.

INOIZKO bidaia zailenetako bat egiten ari da egunotan Joan Paulo II.a: Ekialde Erdian da atzodanik, hiru erlijio monoteista nagusien sorlekuan, eta haien arteko harreman txarren ondorioz piztutako gatazka politikoak puri-purrian dauden eskualdean.

Hain zuzen ere, Ekialde Erdiko egoera gatazkatsua izan zen Aita Santuaren mintzagia Jordania lur hartu eta berehala. Justizia eta bake beharra nabarmendu zituen Joan Paulo II.ak, eta helburu bi horiek lortzeko herrien eskubideen inguruko aferari irtenbide bat eman behar zaiola: «Eskualde honetan badira justiziari eta herrien eta nazioen eskubideei eragiten dieten arazo larri eta premiaitsuak. Arazo horiek konpondu egin behar dira inplikatu guztien onerako eta Ekialde Erdian bake iraunkorra lortzeko ezinbesteko baldintza gisa», esan zuen.

Ammango Alia Erregina aireportuan Abdala erregeak egin zion ongietorria Aita Santuari. Harrera beroa eta laudorioz betetakoa izan zen. Ab-

HERBERT KNOSOWSKI / AP

Joan Paulo II.a aita santua, Abdala erregearekin, atzo, Ammango aireportuan.

dala erregeak Joan Paulo II.a «bake gizona» dela nabarmendu zuen ongi torri hitzaldian.

Harrera horren ostean, kristautentzat santuak diren zenbait lekutara joan zen Aita Santua: Nebo mendira —Deuteronomio liburu sakratuaren arabera, Moisesek handik ikusi zuen Agindutako Lurra,— eta Wadi Jarrar-era, San Joanen ebanjelioan agertzen denez

Jesukristo bataiatu zuten lekura.

Bihar, berriz, Israelerako bidea hartuko du, eta horixe izango da Aita Santuaren bidaia honetako txanparik zailena, Israelgo sektore askok ez baitute oso pozik hartu Joan Paulo II.aren bisita. Palestinarren menpeko lurretan ere izango da, eta haiek Aita Santuaren jendaurreko babesa jaso nahi dute,

batik bat Jerusalemgo afeari dagokionez.

Nolanahi ere, Joan Paulo II.ak berak zein Vatikanoko iturriek behin eta berriz azpimarratu dute bidaia honen zergatia erlijiosoa baino ez dela, eta ez duela inolako helburu politikorik. Jordaniako, Israelgo zein Palestinako buruzagiek segurtasun neurri ikaragarriak hartu dituzte, zer gerta ere.

Israeldarrak eta palestinarrak gaur hasiko dira berriro negoziatzen

Agentziak / Jerusalem

ISRAELGO Gobernuak eta Palestinako Aginte Nazionalak (PAN) gaur ekingo diote berriro negoziatzeari irailaren 13rako behin betiko bake akordio bat lortzeko asmoz.

Dena dela, israeldarrek eta palestinarrak ez dituzte lehentasun berak: Israelek behin betiko akordioaren oinarri izango den aurreakordio bat lortu nahi du lehenbailehen, eta horixe izango da Oded Eran ordezkari buruak egingo duen ahalegina. Palestinarrak, berriz, Israel Zisjordaniatik erretiratzeko hirugarren fasea zehaztu nahi dute: noiz egingo den eta zenbat lur eskuratuko duten. Era berean, asentamendu juduen etorkizunaz eztabaidatu nahi dute.

Batzuen zein besteen asmoak ikusita, elkarrizketak zailak izango dira. Dena dela, azken bi asteetan urrats handiak egin dira Ekialde Erdiko bake prozesuan. Izan ere, hila-betez harreman guztiak etenda egon ondoren, berriro negoziatzen hasiko dira bi aldeak.

Bestalde, Siria eta Israel berriro harremanetan jartzeko asmoz dabil EEBBetako Gobernuak, eta Bill Clinton lehendakari estatu batuarra igandean Siriako lehendakari Hafez Asadekin bilduko dela jakinarazi zuen atzo Etxe Zuriak.

Nolanahi ere, Siriak erabateko zuhertasuna agertu du gai horren inguruan eta ez du ez baieztatu, ez gezurtatu Asad Clintonekin bilduko denik.

l a b u r r e a n

T X I L E

■ Freiri esker, Kontzertazioko Gobernuak gehiengo eskuratuko du Senatuan ere

EDUARDO FREI Txileko lehendakari ohiak hil arteko senadore kargua zin egingo du gaur, eta horri esker, Senatuan ere gehiengo izango du aurretiaz. Orain arte, eskuineko oposizioa izan da nagusi Txileko senatuan, eta ondorioz, Gobernuak bultzatutako hainbat lege eta ekimen oztopatu ditu, besteak beste dibortzioarena. Frei lehendakaria bizi osorako senadore kargua jasotzearen kontrako da, baina Gobernuak gehiengo izan dezan hartuko du.

K U R D I S T A N

■ 'Newroz' egun nazionala ospatuko dute gaur kurduek

URTEBERRIA edo Newroz eguna ospatuko dute gaur kurduek, hein handi batean beren egun nazionala bihurtu den jaia. Aurreko urteetan hainbat istilu izan dira egun horretan Turkiaren menpeko Kurdistanen, baina aurten baketsua izatea espero da. Ildo horretatik, Turkiako kurdien HADEP alderdiak eskerrak eman dizkio Ankarako Gobernuari Newroz-eko ekitaldiak baimendu dituelako. Azken urtean, kurdien borrokan aldaketa nabariak izan dira, PKK taldeak armak utzi baititu.

K O L O N B I A

■ Duela urtebete Aviancako hegazkinean bahitutako bat aske utzi du ELNk

LASTER beteko da urtebete Kolonbiako Askapen Nazionalako Armadak (ELN) Avianca enpresako hegazkin bat bahitu zuela, eta hegaldian zihoazen 40 lagunetatik 14 oraindik gerillarien esku daude. Dena dela, bahitutako bat aske utzi berri du ELNk: Uriel Velasco Sepulveda hegazkin gidaria atzo Gurutze gorriaren esku utzi zuten Cartagena inguruan. ELNk hiru bahiketa handi egin zituen iaz Kolonbiako Gobernuak elkarrizketara bultzatzeko presio modu gisa.

S E N E G A L

■ 40 urtez gobernuan egon ostean, Alderdi Sozialistak hauteskundeak galdu ditu

ABDU DIUF lehendakariaren Alderdi Sozialistak hauteskundeak galdu ditu Senegalen, eta ondorioz, Senegalgo Alderdi Demokratikoa (SAD) liberaleko hautagai Abdulaye Wade izango da hurrengo lehendakaria. Alderdi Sozialista 40 urtez egon da boterean. Oposizio guztiak txalotu du Waderen garaipena, «Senegalgo urte beltzen eta sozialisten monopolioaren amaiera» delako. Atzo SADeko milaka jarraitzaile bildu ziren Waderen etxe atarian garaipena ospatzeko.

• **Atletismoa**

Diego Garcia: Seulen bigarren egin ondoren, «ia ziurtzat» jo du azkoitiarrak azken maratokia izan duela → **34**

• **Txirrindularitza****Kataluniako Setmana:**

Euskaltel-Euskadi taldeko Unai Etxebarriak esprintean irabazi du aurreneko etapa → **35**

Athletic ♦ Datozen partiduetan Imanol Etxeberria ordezkatzeko itxaropena du Iñaki Lafuente atezainak

Ateak zabalik Lafuenterentzat

Postua irabazteak baino, larunbatean Sevillari irabazteak gehiago arduratzen du

Kristina Martin / Bilbo

ITXAROPENTSU dago Iñaki Lafuente. Oviedoren kontrako domekako partidua ez zuen inor poztu, baina Lafuente titularra izateko aukera izan zuen. Imanol Etxeberria jokatzeko moduan egonda, Lafuente zuri-gorrien atea zaindu duen lehenengo aldia da; besteetan, lesioek edota zigorrek eraginda soilik utzi du Luis Fernandezek Etxeberria aulkian.

Ezusteke ordezkapen horrek datozen partiduetan jokatzeko ilusioak piztu dizkio Lafuenteri. «Sorpresa izan zen, baina gogor lan egin dut aukera hori lortzeko. Hamar partidu eskas gelditzen direnean atezaina aldatzeak ez dirudi oso logikoa, baina entrenatzaileak hala erabaki zuen, eta ni oso ilusionatuta nago datozen jardunaldietan jokatzeko», adierazi zuen atezain barakaldarrak.

Lafuente onartu zuen buruan daukala Imanol Etxebarriak Juanjo Valencia ordezkatu zuenetik hona 119 partidu jokatu dituela. Historia errepikatu eta Lafuenteren txanda izan zitekeen oraingoa.

Athleticen segitzeko ilusioz beteta

Athleticekin kontratua berritzeko negoziazioak, bestalde, laster hasiko dira, eta Lafuente ez du uste inolako arazorik egongo denik. «Oviedon titularra izateak Athletice jarraitzeko itxaropena ematen dit. Espero dut kontratuarekin ez dela trabarik sortuko», esan zuen Iñaki Lafuente.

Dena den, «orain Sevillaren kontrako partiduko hiru puntuak lortzea da Athletice zat funtsezkoena», gogorazi zuen atezainak.

Iñaki Lafuente atezaina, Athleticen entrenamendu saio batean.

Oviedon titular

■ ■ ■ «Sorpresa izan zen, baina gogor lan egin dut aukera hori lortzeko»

Imanolen ordezkoa

■ ■ ■ «Oso ilusionatuta nago datozen partiduetan ere jokatzeko»

Kontratua berritu

■ ■ ■ «Oviedon titularra izanda, espero dut berritzeko trabarik ez egotea»

Athletic-Sevilla larunbatera aurreratuta

Sevillaren kontrako partidua zapatuan izango da, San Mamesen, 18:00etan. Sevillako taldeak dituen jokalar hegoamerikarrek beraien herrialdeko selekzioekin jokatu behar dute, eta ondorioz zapatura aurreratu behar izan dute partidua. Bestalde, Tsartas Sevillako jokalar greziarrak ezingo du San Mamesen izan, Numancia-ren aurkako partiduan bosgarren txartel horia atera ziotelako.

Bigarren bueltan maldan behera

Ligako bigarren buelta maldan behera doa Athletice zat, oraingoz. Lehen bueltan laugarren postuan zegoen, eta denboraldia amaitzeko hamar partiduren faltan 12. enan dago. Hamar partiduetan zortzi puntu eskuratu ditu, bat ere ez etxetik kanpo. Gainera, 309 minutu igaro dira Tikok Malagan azken gola sartu zuenetik hona.

Zaleak «txakurren pare» Guardia Zibilarekin

Erredakzioa / Bilbo

TRATU ONIK ez zien eskaini Guardia Zibilak Oviedora joan ziren zale zuri-gorriei. Carlos Tartiere zelaian sartzeko eragozpenak izan zituzten, aurrena guardia zibilek eta gero zinpeko guardek mehatxuka hartu baitzituzten. «Zirkinik eginenez gero porra aterako zutela esan ziguten», salatu dute

Oviedon izandako zenbait zalek, eta partiduan zehar istilurik izan ez zen arren, nahikoa kikilduta egon zirela ere onartu dute. Tentsio handiz egon zirela partidua iraun zuen bitartean, ezer egiteko beldurrez. «Txakurren pare tratatu gintuzten», salatu dute.

Oviedoko jarraitzaileekin arazorik ez zuten izan Athle-

ticeko jarraitzaileek. Ohiko ika-mika sana bai, batak edo besteak irabaziko zuelak. «Viva España, hablad en castellano» eta antzerako batzuk ere entzun behar izan zituzten, baina bestela arazo handirik ez zuten izan Oviedoko zelaian hango jarraitzaileekin.

Athleticeko jarraitzaileen autobusak Oviedon geldirik

zirela, eta Guardia Zibilen patrolak ondoan, furgonetatik *Euskal Presoak Euskal Herrira* zioen pankarta bat ere atera zuen guardia zibil batek, eta harekin botak garbitzen hasi zen, Athleticeko jarraitzaileei zertan ari zen ikusteko keinu nabarmenak eginez. Probokazioari ez zioten, baina, jaramonik egin zale zuri-gorriek.

Reala ♦ Zenbait inozok «lerdokeria» asko esaten dituztela uste du Javier Clemente entrenatzaileak

«Orain ezin gara lasaitu»

Barakaldokoak dio ez daudela suziriak botatzeko moduan

Jon Balenziaga / Donostia

JAVIER CLEMENTEK igandeko garaipenak sekulako balioa duela uste du, baina oraindik lan asko dagoela egiteko dio. «Normala da jokalaria umore onez egotea, hala ere, orain ezin gara lasaitu. Ez gaude suziriak botatzeko moduan. Zorionez, bolada onean gaude, nahiz eta tartean Alavesen aurka galdu egin genuen, baina azken partiduetan erakusten ari garen tentsio horri eutsi eta berdin jarraitu behar dugu».

Edgaras Jankauskasek etxean jokatu dituen partidu guztietan egin du golen bat orain arte. Aurrelari lituaniarrrari buruz, hitz onak ditu Clementek, nahiz eta hasiera batean ironikoki mintzatu, bere egunean fitxaketa merkea zela esan zelako. «Jankauskas! Oso merkea da, oso. Zer esango dut bada. Ez da perfektua, akatsak ditu, baina ongi ari da moldatzen eta pozik dago. Hortaz gain, golak egiten ditu, guretzat, berebizikoak».

Betisen aurka galduz gero zenbait zurrumurru zioten Clemente bota egingo zutela. Atzoko prentsaurrekoan, orain bere kargua seguruago ikusten ote zuen galdetu ziotenean, Barakaldokoak esan zuen gai horrek ez diola axola. «Gai horrek ez dit axola, ez nau arduratzen eta zalantzan ere ez dut jartzen. 8 edo 10 urte daramatzat honetan eta masoka ez naizen arren, ohituta nago. Ez da erraza presio

MIKEL MARTINEZ

Javier Clemente eta Roberto Lopez Ufarte, San Mamesen jokaturiko derbian.

JAVIER CLEMENTE

Athletic

■ ■ ■ «Benetan uste duzue Athleticen aurretik geratzean pentsatu behar dugula? Gai txarra da hori»

■ ■ ■ «Batzuek diote oso bilbotarra naizela, baina horren bilbotarra banaiz, zergatik ari naiz horrenbeste sofritzen hemen?»

horrekin bizitzea, baina nahiago dut presio hori nik jasatea jokalariek jasatea baino. Jokalariei presio hori sartuz gero, hankaz gora ero-

riko lirateke». Gezurra badi-rudi ere, atzoko prentsaurrekoan Real oraindik ere Athleticen aurretik gera litekeela esan zioten Clementeri, bai-

na horrek egungo egoera beste guztiaren gainetik utzi zuen. «Benetan uste duzue Athleticen aurretik geratzean pentsatu behar dugula? Gai txarra da hori. Atzetik hiru talde uztean pentsatu behar dugu. Batzuek diote oso bilbotarra naizela, baina horren bilbotarra banaiz, zergatik ari naiz horrenbeste sofritzen hemen? Zenbait inozok lerdokeria asko esaten dituzte, eta zenbait lerdok sinestu egiten dituzte», esan zuen azkenik Clementek. Besteak beste, Madrilen argitaratzen den egunkari bateko kazetari bati buruz ari zen.

Rekarteri ekografia egin zioten atzo

Aitor Lopez Rekarteri beste ekografia bat egin zioten atzo, ezin izan zuelako entremendua amaitu. Arrasatearrak, hala ere, bihar taldekideekin batera entrenatzea espero du. Atzoko lan saioan, Sergio Corino ez zen entrenatu, mokor hezurra minduta zuelako. Horrek ere, ordea, bihar ez du arazorik izango entrenatzeko. Real bihar 10:30etan entrenatuko da.

Valladoliden aurka, larunbatean 18:00etan

Realak Valladoliden aurkako Liga partidua datorren larunbatean jokatuko du 18:00etan. Hego Amerikako jokalariai dituzten taldeek larunbatean jokatuko dute, igandean selekzioen bildu beharra dutelako.

Sarrerak, bihar eta etzi salgai

Valladoliden aurkako partidurako 3.900 pezetako 1000 sarrera ditu Realak esku artean. Peñek orain artean 300 erreserbatu dituzte. Zale ororentzat bihar eta etzi jarriko dira salgai Anoetako txarteldegian nagusian eta Gipuzkoako ohiko saltokietan. 11:00etatik 13:00etara eta 17:00etatik 20:00etara. Valladolidarako autobusa, Realak ordainduko du.

Shoji Jok ez du Realaren aurka jokatuko

Valladolideko Shoji Jo jokalaria japoniarrak min hartu zuen herenegun Japonia eta Txinaren arteko partiduan, eta sei hilabete jokatu ezinik egongo da. Antza, zuntz haustura larria du, min hartu zutenetik entrenatzaileak aldatu zuen arte ia 80 minutu pasatu baitziren.

Barre algarak eta Sa Pintoren 'new look'-a

Jon Balenziaga / Donostia

«UMORE onez daude hauek gaur! Zer dago, sorpresaren bat ala?». Clementek atzo prentsaurrekoan, jokalariei buruz esandakoak dira. Bi bider geratu behar izan zuen prentsaurrekoa, jokalarien aldagela barrutik futbol zelaletan entzun ohi diren kantuek eta barre algarak iristen zirelako. Handik gutxira, prentsaurrekoa amaitu eta aldageletarako bidea hartu zuen Clementek

eta irteterakoan, kazetariei begiak erne izateko ohartarazi zigun, beharbada jokalariren bat ezagutzea oso zaila izango zitzaigulako. Berehala argitu zen dena.

Betisen aurka lorturiko garaipenaren ondoren Zubietan atzo bestelako giroa suma zitekeen. Jokalarien artean jarrera lasaia go bat atzematen zen. Horren lekuko, Sa Pintoren look berria. Manchester taldeko David Beckhamek ilea

motz-motz uzteagatik 80.000 mila pezeta ordaindu ondoren hasi zen guztia. Realeko jokalariek asteburuan gai hori izan zuten hizpide, eta Sa Pintori ilea berdin mozteko barrabilik ez zuela esan zioten. Hala azaldu zuen portugaldarrak atzo. Berak, ordea, baietz, eta azkenean atzo entrenamenduaren ostean, aldagela erdian jarri eta Sergio Corinok, ilea motz-motz utzi zion. Txapela jantzita atera

zen Sa Pinto, burua erakutsi gabe. Look berria biharko entrenamenduan erakutsiko du. Corinori buruz futbol la utzi ondoren, ileapaintzaila moduan baduela etorkizuna esan zuen eta beldur bakarra zuela, alegia, bere alabak ez ote zuen ezagutuko. Realeko jokalariek Sa Pintok ilea moztu zezan dirua jarri zuten, apustua eginez, eta portugaldarrak azkenean 250.000 pezeta inguru poltsikoratu zituen.

Alaves ♦ Bartzelona B utzi zuenean, ez zuela horrelakorik espero esan du Javi Morenok

Moreno: «Ez nuen horrelako egoerarik bizitzerik espero»

Aurrelari valentziarra Alaveseko golegile onena da dagoeneko

Asier Errasti / Gasteiz

UNE OSO ONAK bizitzen ari da Alavesen Javi Moreno valentziarra, aurrelaria bikain baitabil azken partiduetan eta taldeko golegile onena da dagoeneko, zazpi golekin. Hori bai, gauzak ez dira errazak izan 25 urteko aurrelariarentzat, Bartzelonako harrobian hazi ostean, Bartzelona B utzi behar izan baitzuen Cordoba eta Yeclano bezelako taldeetan jokatzeko. Horrela gogoratu zituen atzo momentu horiek Javi Morenok: «Bartzelonatik Cordobara joan nintzenean eta, batez ere, bertan oso gauza arraroak gertatu eta Yeclanora joan beharra izan nuenean, ez nuen horrelako egoerarik bizitzerik espero. Aldiz, Alavesera etorri nintzen eta Lehen Mailara igotzea lortu genuen. Ostean, Numanciara joan nintzen utzita eta inork guregatik ezer ematen ez zuenean, Lehen Mailara igotzea lortu genuen berriz ere. Orain gainera, Alavesera itzuli naiz, Lehen Mailan debuta egin dut, partidu bat izan ezik guztiak jokatu ditut, zazpi gol egin... Inoiz ez nuen usteko futboleko horrelako zerbait gertatuko zitzaidanik. Orain, guztia hemen geldu ez dadin eta hobetzen jarraitzeko aukera izan deza-dan espero dut».

Denboraldi hasieran titular izan ostean, bigarren zatietan

Javi Moreno bolada onean da gola egiteko orduan.

JAVI MORENO

■ ■ ■ «Azken lau-bost partiduetan gustora jokatzeko ari naiz, eta, gainera, lehen ez nuen zortea izaten ari naiz. Aurrelarien kasuan boladak egoten dira»

zelairatzen ari da azken partiduetan Javi Moreno. Gainera, irten denean, gol oso garrantzitsuak egin ditu valentziarrak. Berak «zorteari» egozten dio hori: «Azken lau-

bost partiduetan oso gustura jokatu dut eta gainera, lehen ez nuen zortea izatean ari naiz. Liga hasieran 14 partidu jokatu nituen hasieratik, baina ez nuen golik egiterik

lortzen. Aurrelarien kasuan boladak egoten dira. Salva, Milosevic edota Hasselbainkek hainbat partidu daramatzate golik sartu gabe, baina bat-batean, 5 edo 6 sartuko dituzte jarraian».

Aurrera begira, Celta eta Valentziarekin tarte garrantzitsua lortu dutela dio Javi Morenok. Hori dela eta, «azken unea arte» zerbait garrantzitsua lortzeko borrokatzeko aukera izango dutela uste du valentziarrak.

Desiok entrenamendu saio arina egin zuen atzo, arazo txiki batzuk baititu ezker hankako zainetan

Hermes Desiok gainerako taldekideek baino entrenamendu saio arinagoa izan zuen atzo Mendizorrotzan, arazo txiki batzuk baititu ezker hankako zainetan. Hori bai, ez dirudi Desiok arazorik izango duenik asteazkenean taldekideekin entrenatzeko.

Dan Eggen eta Julio Salinas asteazkenean itzuliko dira lanera

Dan Eggen eta Julio Salinas ez ziren atzo Alavesek Mendizorrotzan egindako entrenamenduan izan, Manek egun ba-

tzuk Vigon igarotzeko baimena eman baitie. Eggen Celtako jokalaria izan zen iaz eta bertako lagunekin egun batzuk igaro nahi izan ditu. Salinasek berriz, Celta taldean lanean diharduen Patxi anaiarekin egoteko baliatu du baimena. Alavesek gaur jai eguna duenez, bi jokariak asteazkenean itzuliko dira lanera.

Aurrera jarraitzen dute telebista eskubideen inguruko neurri legalek

Alavesek aurreratu bezala, notario batek Canal Plusek emandako Celta-Alaves partidua Gasteizen ikusi ahal izan zela frogatu zuen igandean. Gauzak horrela, Alavesek Audiovisual Sport eta taldearen inguruko auzia daraman Madridgo epaileari ezagutarazi dio gertatu-

takoa, bien arteko kontratuak ordaindu beharreko telebista kate batek gasteiztarren partiduak Araban ezin dituela eman jasotzen baitu. Ikusteke dago auziak zein bide hartzen duen orain.

Mendizorrotzako lanen hirugarren faseko proiektua aurkeztu du Udalak

Gasteizko Udalak atzo aurkeztu zuen Mendizorrotzako lanen hirugarren eta azken fasea. Lanen aurrekontua 1.200 milioi pezetakoa da, eta iraupena, zortzi hilabetekoa. Lanak egiten diren bitartean Mendizorrotza jokatzeko moduan izatea nahi du Udalak. Alaves Europarako sailkatzen bada, etxeko partiduak Mendizorrotzan jokatzeko baimena lortzeko arazorik ez izatea nahi du Udalak.

Osasuna ♦

Lotina: «Porrotak ez digu kalte handirik egin»

Liderra izanen dute nafarrek hurrengo aurkari

Erredakzioa / Iruñea

OSASUNAK 1-0 galdu zuen herenegun Lleidaren aurkako partida, azken minutuan. Kataluniarren aurka punturik lortu ez izanak, hala ere, ez du Miguel Angel Lotina entrenatzailea gehiegi kezkatu, eta porrotak talde nafarrari ez diola kalte handirik egin nabarmendu zuen atzo, entrenamendua amaitu ondoren egindako adierazpenetan.

Abenduaren 5etik etxetik kanpo Osasunak galdu duen lehen partida izan zen igandekoa, baina sailkapenari dagokionez, gauzek ia bere horretan jarraitzen dutela azpimarratu zuen Lotinak: «Porrota, batez ere, psikologikoa izan da. Sailkapenari dagokionez ez da oso esanguratsua. Zortzigarrenak gara, eta igoeratik bi puntura gaude», adierazi zuen atzo entrenatzaile bizkaitarrak.

Lotina, bestalde, kontent agertu zen bere jokalariek egindako jokoeekin, eta Osasunak igotzeko aukerei txapelketaren amaierara arte eutsiko diela uste duela gaineratu zuen.

Hurrengo partida, Salamancaren aurka

Osasunako atzelari Jose Manuel Yanguasek, bestalde, datorren asteburuko partidak duen garrantzia nabarmendu zuen, gorritxoek Salamanca liderraren aurka jokatzeko baitute Sadarren. Bolada txarrean da Salamanca, eta hori baliatzen saiatuko dira gorritxoak.

«Beste urteetan baino puntu gutxiagorekin igo ahal izanen da aurten, eta, hori dela eta, etxeko partidak irabaztea funtsezkoa da», gaineratu zuen Yanguasek.

Salamancaren aurka ez du jokatzeko, txartel horiak direla-eta. Haren lekua betetzeko bi aukera izanen ditu Lotinak: Vasiljevic edo Pablo Orbaiz.

Futbola ♦ Txapel-dunen Ligan, final-laurdenen atariko azken jardunaldia gaur eta bihar

Txartel bila azken saioan

Oportok eta Valentziak berdinketa nahikoa dute sailkatzeko

Erredakzioa / Donostia

BARTZELONA eta Manchester United dagoeneko Txapel-dunen Ligako final-laurdene-tan direla, A eta B multzoetan beste bi txartelak gaur erabaki-ko dira. Oportok eta Valentziak dute sailkatzeko aukera gehien, portugaldarrek Hertha Berlinek zelaian eta espainiarrek etxean Manchesterren aurka berdinketa nahikoa baitute. Sparta Praga eta Fiorentina irabazi beharrean dira, eta, gainera, aurkari-entzuten hutsa behar dute sailkatzeko.

Hertha Berlinek berdindu egin ditu Txapel-dunen Ligako bigarren saioan etxean jokatu dituen bi partiduetan, eta Oportok nahikoa du emaitza hori lortzea gaur, jada aurrerik gabe dagoen taldearen zelaian. Portugaldarrek, galduta ere, Bartzelonak Pragan zeozer egingo duen itxaropena izango dute. Spartak, beraz, zail dauka txartela.

Sailkapenak												
A Multzoa					C Multzoa							
Pt.	J	I	B	G	Pt.	J	I	B	G			
1. Bartzelona	13	5	4	1	0	1. Bayern Munich	13	5	4	1	0	
2. Oporto	7	5	2	1	2	2. Real Madril	7	5	2	1	2	
3. Sparta Praga	5	5	1	2	2	3. Dinamo Kiev	7	5	2	1	2	
4. Hertha Berlin	2	5	0	2	3	4. Rosenberg	1	5	0	1	4	
Gaur: Hertha Berlin - Oporto Sparta Praga - Bartzelona												
B Multzoa					D Multzoa							
Pt.	J	I	B	G	Pt.	J	I	B	G			
1. Manchester	12	5	4	0	1	1. Chelsea	10	5	3	1	1	
2. Valentzia	9	5	3	0	2	2. Lazio	8	5	2	2	1	
3. Fiorentina	7	5	2	1	2	3. Feyenoord	7	5	2	1	2	
4. Girondins	1	5	0	1	4	4. Marsella	3	5	1	0	4	
Gaur: Fiorentina - Juventus Valentzia - Manchester												
Bihar: Dinamo Kiev - Bayern M. Rosenberg - Real Madril												
Bihar: Marsella - Feyenoord Chelsea - Lazio												

Hala ere, Oporto ez dago boladarik onenean. Portugalgo Ligan Lisboako Sporting-entzuten kontra gaitzetik dator, eta Txapel-dunen Ligan puntu bakarra lortu du azken hiru jardunaldietan.

B multzoan guztia Valentziaren esku dago. Mestallan Manchesterren aurka ez gal-

tzea nahikoa dute txartela eskuratzeko. Joanekoan, baina, ingelesek 3-0 irabazi zioten Valentziari Old Traf-forden. Fiorentinak hori ondo gogoan izango du, eta, gaur ere Manchesterrek irabaziko duen itxaropenarekin, Bordeleko Girondins hartuko dute etxean.

Lehen postuan amaitzea ere aukerakoa du Valentziak —Manchesterri gaur 3-0 irabazita—, baina helburua sailkapena lortzea dela esan du Hector Cuper entrena-tzaileak: «Ez gara itsu-itsuan aterako, baina, partiduen joanean egokiera izaten badugu, nik ez dut taldea apalduko».

Berdinketa nahikoa izatea «abantaila» dela esan du Valentziako entrenatzaileak, baina Manchesterrek edozein lekutan irabazteko moduko taldea duela ohartarazi du: «Jokoan ezer ez balute izango ere, oso arriskutsuak dira».

David Beckham zigortuta dago, eta Ryan Giggs lesio-natu egin da azken orduan. Horrek, ordea, ez duela bereziki poztzen esan du Cuperrek. «Giggsen ordez jokatzeko duena ziur guztia ematera aterako dela, hurrena ere jokatzeko. Are arriskutsuagoa da».

hor zain

Eibarrek bost gol bigarren itzulian

Bost gol baino ez ditu sartu Eibarrek bigarren itzuliko hamar partiduetan, eta, horren ondorioz batik bat, zazpigarren postutik hamalagarrenera jaitsi da. Igandean hutsean berdindu zuen Ipuruan Huelvako Recreativoren aurka.

Camacho gaur Zallan

Espainiako selekzio-natzaile Jose Antonio Camacho Zallan izango da gaur, futbol profesionalaren orainari eta etorkizunari buruzko hitzaldia ematen. Zalla klubaren 75. urteurrena ospatzeko ekitaldien barne, hitzaldia Landaberri kiroldegian izango da, 19:30etan.

Barçaren defentsa onena epailea izan zela dio Iruretak

Deportivoko entrenatzaile Javier Iruretagoienak gogor gaitzetsi du Medina Cantalejo epaileak Nou Campen egindako lana: «Epailearen jarduna izan zen Bartzelonaren defentsarik onena».

harmailetatik begira

Zazpi puntura UEFA!

Enekoitz Esnaola

VAN GAALEK galdegiten duen moduan (egia esan, ordea, prentsurrekoetan haren erantzunak nolako zakarrak diren ikusita, exijitu ere exijitzen du), positiboak izan behar dugu kazetariok. On-do da.

Zazpi puntura du Realak UEFA. Beraz, ez baztertu. Gainera, litekeena da zazpi-garrena ere Europara sailka-tzea. Eta, jakina, Realak badauka horretarako gaitasuna. Nola ez! Ez ahaztu: orain dela bi denboraldi hirugarrenen bukatu zuen. Horratx baior egoteko arrazoiak:

1. Uranga palkoan baino ez da mugitzen (hura ezine-gona igandean! Eta partidua bukatu zenean ia jan zuen Sudupe). Bestela, inobilis-moa nagusi harengan; alegia, ez duela hatzik ere mugituko Clemente bidaltzeko, komunikabide batzuek hala

esan dioten edota hala irado-ki dioten arren.

2. Clemente beti bezala, ondo; alegia, presioa ez duela bidaltzen jokariengana, dena bere gainera botatzen duelako. Normala: bera da diru gehien irabazten duena, «mila pezetakoa aurrezten dutenean, biletea harri az-pian gordetzen duten txiro-ak» direlako jokariak.

3. Intsumiso bihurtu da Aranzabal; alegia, orain (az-keneko bi partiduetan batik bat) lotsagabe joaten delako aurrera. Lehen Clementek (entrenamenduetan eta de-na) zelai erdia ez pasatzeko esaten zion. Eta erreta zegoen Aranzabal.

4. Realak erreferentzia be-har zuen aurrean, eta Jan-kauskas fitxatu zuen Gabo-netan. Gero beste kontu bat zen erreferentzia hura ona edo eskasa zen jakitea, eta

ikusita da Jan ondo ari dela han, aurrean (lau gol zazpi partidutan), eta ona da hori; alegia, Bonilla gero eta ho-bea izango da... *play station*-en.

5. Sa Pinto kaskamotz da-go atzodanik, eta ona da hark ilea mozte hori; alegia, lehen txima haiekin ez zuen kontrarioaren aterik ikusi ere egiten eta hemendik aurrera bai. «Nire golak behar ditu taldeak», esan zuen le-hengo asteen. Orain hasiko da sartzen, aspertu arte.

6. Eta azkena, lehengo ba-tean aurreratutakoaren il-dotik: Uranga gustura egon-go da, bere jokariak pal-maresa *potoltzen* ari di-relako, eta, hartara, Bigar-ren Mailara jaitsita ere haiek modu onean saltzeko moduan izango da Uranga; izan ere, finalak jokatu eta jokatu ari dira jokariak.

SANTIAGO JIMENEZ / EFE

Jankauskas, erremate bat egiten igandean, Real-Betis partiduan.

Athleticek ere bigarren zutoinean inor ez

Zaila da ulertzea talde batzuek nolatan ez duten jartzen kontrako kornerretan jokari bat bigarren zutoinean, jar-dunaldi bakoitzeko egoten delako gol edo aukera garbiren bat hori dela eta. Realak ez du jartzen. Athleticek ere ez, eta herenegun Bangkok hala sartu zuen gola: kornerra bigarren zutoinera errematatu, Lafuente iritsi ez, han Athleticeko jo-kalaririk ez, eta gola. Bideoa ere ez da behar horretaz ohar-tzeko. Eta betikoa, zer da profesionala izatea: lan batean za-letasunez aritzea (orduak aparte utzita) edo zaletasunik ga-be lanean orduak eta orduak sartzea? Agian Athleticek-eta nahita ez dute jartzen inor bigarren zutoinean. Hala bada, hor behintzat ez dutela asmatzen esan behar da.

Karpinek lateralean jokatu behar

Defentsa ugari min hartuta edo zigortuta zituen Celtak, eta entrenatzaileak Karpin jarri behar izan zuen eskuin latera-lean. Horixe gertatzen da harrobia lantzen ez denean.

Atletismoa ♦ Azkoitiarra gaur itzuliko da Seulen bigarren eginda, eta atsedena nahi du

«Orain? Sagardotegira»

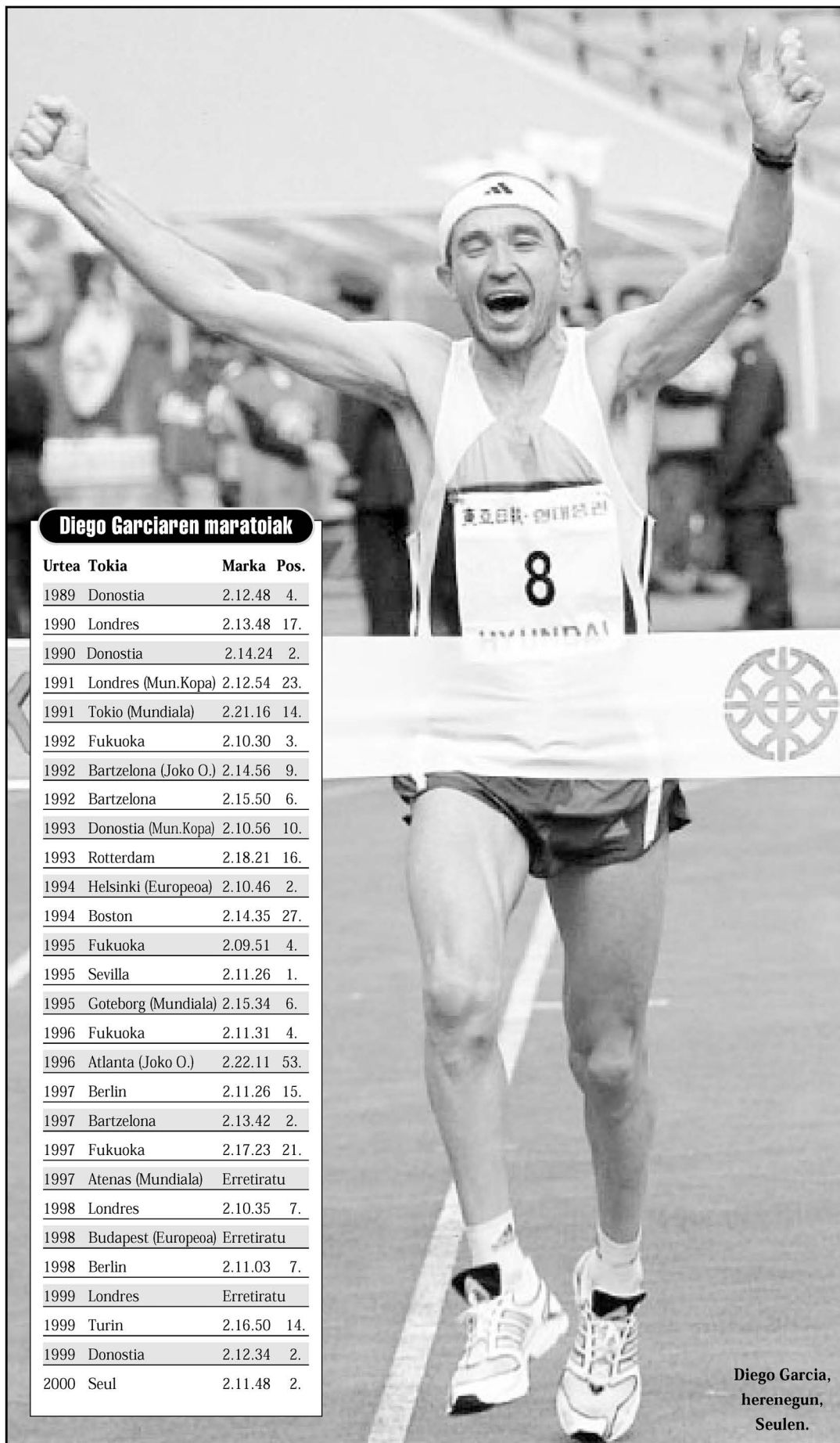
Diego Garciak ez du oraindik erabaki maratoian segitu edo ez, «baina ez da karrera txarra hau erretiroa hartzeko»

Enekoitz Esnaola / Donostia

38 URTE ditu Diego Garciak, bere 28. maratoia korritu zuen herenegun Seulen, marka ona lortu zuen (2:11:48, haize handia zegoen arren), bigarren iritsi zen helmugara (2:08 azpitik dauden bost atleta atzean utziz, haien artean Abel Anton munduko txapelduna), urriaren 1ean bukatuko zaio Adidas kirol etxearekin kontratua, irailean dira Sydneyn Joko Olinpikoak... Eta zer, orain zer egingo du Diego Garciak? «Orain? Orain sagardotegira joan, eta azkar. Aurten ez dut aukerarik izan sagardotegira joan, pixka bat edan eta txuleta eder bat jateko, azkeneko lau hilabeteetan Seulgo maratoia prestatzen egon bainaiz, garrantzitsua zelako niretzat. Gustura nago egingadakoaz, eta orain nire etorkizunaz pentsatzen hasi baino lehen, sagardotegira noa lagunekin», esan zion atzo Diego Garcia azkoitiarrak EGUNKARIARI.

Frankfurt-en (Alemania) zegoen poltsikoko telefono bidez hala mintzatu zitzaigunean. Arratsaldeko zazpiak ziren eta orduantxe iritsi berria zen hara Seuldik. «Hamabi orduko bidaia egin dugu hegazkinez, eta bidaia hau beste maratoi bat izan da. Baina tira, horrelako lasterketa egin ondoren, erosoagoa egiten zaizu bidaia». Kamel Ziani oriotarrarekin batera zegoen (Ziani ere izan da Seulgo maratoian, eta hirugarren bukatu zuen), eta atzo Madrilera iritsi ziren. Gaur goizeko hamaiketan dute Bilborako hegazkina, eta, beraz, etxean dira eguerdi parterako.

Garaipena gertu eduki zuen Diego Garciak. «Baina, 25. kilometrotik aurrera kamikazeen moduan tiraka jardun ostean, azkenerako nekatu egin nintzen. Haize handia zegoen eta horrek ere zerikusia eduki zuen, korearra nire atzetik joan zelako eta, hartara, ez zuelako indar handirik gastatu»; ez omen zuen ezagutzen Chumg Nam Tung korearra —2:22ko marka zeukan ordu arte—. «Pena marka hobea ez nuela egin».

Urtea	Tokia	Marka	Pos.
1989	Donostia	2.12.48	4.
1990	Londres	2.13.48	17.
1990	Donostia	2.14.24	2.
1991	Londres (Mun.Kopa)	2.12.54	23.
1991	Tokio (Mundiala)	2.21.16	14.
1992	Fukuoka	2.10.30	3.
1992	Bartzelona (Joko O.)	2.14.56	9.
1992	Bartzelona	2.15.50	6.
1993	Donostia (Mun.Kopa)	2.10.56	10.
1993	Rotterdam	2.18.21	16.
1994	Helsinki (Europeoa)	2.10.46	2.
1994	Boston	2.14.35	27.
1995	Fukuoka	2.09.51	4.
1995	Sevilla	2.11.26	1.
1995	Goteborg (Mundiala)	2.15.34	6.
1996	Fukuoka	2.11.31	4.
1996	Atlanta (Joko O.)	2.22.11	53.
1997	Berlin	2.11.26	15.
1997	Bartzelona	2.13.42	2.
1997	Fukuoka	2.17.23	21.
1997	Atenas (Mundiala)	Erretiratu	
1998	Londres	2.10.35	7.
1998	Budapest (Europeoa)	Erretiratu	
1998	Berlin	2.11.03	7.
1999	Londres	Erretiratu	
1999	Turin	2.16.50	14.
1999	Donostia	2.12.34	2.
2000	Seul	2.11.48	2.

Diego Garcia, herenegun, Seulen.

Datozen asteak

■ ■ ■ «Orain gozatu egin nahi dut Seulgo maratoi honetaz. Eta patxada behar dut»

Erretiroa

■ ■ ■ «Urria arte kontratua dut, baina zaila izango da motibatzea, oso nekatuta nagoelako»

Abel Anton eta 'espainiarrak'

Izar asko utzi zituen Garciak atzean; besteak beste, Anton munduko txapeldun espainiarra. «Eta lasterketa bukatu eta gero Antonek esan zidan ni izan naizela bera

Ziani ia joka hasi zen Abel Antonekin

■ KAMEL ZIANI oriotarrak ere arrakasta lortu zuen igande goizean Seulen, hirugarren bukatu zuelako. Bere bosgarren maratoia zuen, eta orain arteko hirugarren marka egin zuen: 2.12.29 (2.10.18ko errekorra du, 1997an Amsterdamen egina). Eta hura ere kontent zegoen atzo Frankfurten. «Ez zen maratoi aproposa marka ona egiteko, postu ona lortzeko baizik, eta emaitza ona da Seulen hirugarren bukatzea. Oso ondo bukatu nuen, osorik, eta beste kilometro batzuk baleude, Diego-eta harra-patzeko aukera izango nukeen».

Karreraren liskar bat izan zuen Abel Anton munduko txapeldunarekin. «Ia hasi ginen elkar joka. Izan ere, esaten zidan neuk tiratzeko, eta nik ezetz, bera hasteko tiraka, eta une batez oso-oso motel joan ginen, eztabaidan, eta Diegok-eta 40 segundo atera zizkiguten». Orain maratoi erdiren batean korritzeko asmoa du.

atzean utzi duen lehen espainiarra, eta nik segituan esan nion ni euskalduna naizela eta neu ere atzerritar bezala hartzeko, eta, beraz, lasai egoteko, jendaurrean nahi badu orain ere esan dezakeela espainiarren artean oraindik inork ez duela atzean utzi».

Orain, sagardotegira joateaz gain, atsedena ere hartu nahi du. «Orain gozatu egin nahi dut honetaz. Patxada behar dut orain. Dena den, ez da karrera txarra hau azkena izateko eta erretiroa hartzeko, hobe baita horrela uztea eta ez arrastaka ibiltzea azkeneko urtean». Noiz hartuko du erabakia? «Urria arte kontratua dut Adidas-ekin eta ikusiko dut motibaziorik badudan edo ez. Zaila izango da motibatzea, oso nekatuta nagoelako».

Hor daude Joko Olinpikoak, baina Garciak dio zaila duela Espainiako selekzioan sartzeko. «Antonek eta Martin Fizek postua ziur dute, eta hirugarren posturako Alberto Juzdado da faborittoa, 2:08ko marka du eta. Agian ordezkotik hautatuko naute, baina ezingo dut maratoia korritu Sydneyn». Gustatuko litzaioke han parte hartzea, «erretiroa biribiltzeko balioko lukeelako». Azkeneko bi Joko Olinpikotan, han izan da Garcia.

DONG-A ILBO / EFE

Txirrindularitza ♦ Euskaltel-Euskadi taldeak bigarren garaipena eskuratu du

Unai Etxebarriak segida

Durangarrak Setmanako lehen etapa eta lidergoa eskuratu ditu

Xabier Usabiaga / Donostia

HASTEa da kontua: behin lehenbizikoa eskuratuz gero, hurrengoak errazago etortzen dira. Joan den larunbatean Alberto Martinezek Portugalgo Telekom Sariko erlojupekoa eskuratu zuen, eta atzo Unai Etxebarriak eman zion segida garaipen boladari, Setmana Catalanako lehen etapan, Lloret de Marren. Ez da azkenekoa izango.

Garaipena errazago bai, konfiantza handiagoa izaten delako, baina bere kasa ez da etortzen, eta atzo, Unai Etxebarriak eman zion segida garaipen boladari, Setmana Catalanako lehen etapan, Lloret de Marren. Ez da azkenekoa izango. Garaipena errazago bai, konfiantza handiagoa izaten delako, baina bere kasa ez da etortzen, eta atzo, Unai Etxebarriak eman zion segida garaipen boladari, Setmana Catalanako lehen etapan, Lloret de Marren. Ez da azkenekoa izango.

TONI ALBIR / EFE

Unai Etxebarriak gogor lan egin ondoren jaso zituen besoak Lloret de Marko helmugan.

batek erasoren batekin koordinazioa nahasi. Atzean, ez ziren okerrago konpondu. Mapeik han zuen Freire, eta baita Telekom ere Zabel. Bi talde horiek, baina batez ere Telekom, aritu ziren lanean. Alferrik.

Azken bi kilometroetan erasoak hasi ziren, akordioa ahaztuta. Merckx aurrea, eta saio hura baliogabetu zutenean, Etxebarria, Pascual Rodriguez eta Blanco. Esprintean ondo irabazi zien euskaldunak.

Kataluniako Setmana

Lehenengo etapa eta nagusia

1. U. Etxebarria (Euskaltel)	3:18.08
2. S. Blanco (Vitalicio)	d.b.
3. J. Pascual R. (Kelme)	d.b.
4. J. Pascual L. (Kelme)	04ra
5. G. Colombo (Cantina)	d.b.

«Lo askorik ez dut egingo gaur»

AURREKO astean, Algarveko Itzuliko azkeneko etapan, bigarren sailkatu zen Unai Etxebarria (Venezuela, 1972) Jose Azevedoren atzetik. Indar pittin bat falta izan zitzaion garaipena lortzeko, baina ez zegoen haserre. Ne-guan Australian egindako lana loratzen hasia zen denboraldi hasieratik, eta fruituak laster behar zuen. Atzo, alajaina. «Oso gustura nago», esan zigun Etxebarriak. «Ihesaldian norekin nihoan ikusita, handia iruditu zait, beti izaten den ilusioa; eta haiek menderatzea, pen-tsa. Gaur ez dut uste lorik egingo dudarik».

Sufrimendua ere ez zen nolanahikoa izan. «Etapa ez dut ondo hasi: eztarria hartuta neukan, eta era-soetara irteten nintzenean, ito egiten nintzen. Gero, ordea, muki asko bota dut eta on egin dit, hobeto ibili naiz. Menda-tean ez nengoen ondo ko-katua, eta tropela moztu denean izugarrizko es-printa jo behar izan dut aurrean sartzeko. Handik helmugara ziztu bizian etorri gara. Jalabert eta Boogerd oso indartsu daude». Horrela laburbil-du zigun etapa.

Helmuga inguruko ten-tsoia ez zen makalagoa izan. «Aurrena nindoan, eta Merckxek eraso jo duenean, denek pasatu naute. Une txarra izan da. Segidan, Pascual Rodri-guezek egin du aurrera, eta atzetik abiatu naiz. Ez nuen gehiegi tira nahi, ez nuen indar askorik, baina atzekoen beldur ere ba-nintzen. Irabazi dut, eta oso gustura nago: orain arte ez dut liderraren elas-tikorik izan profesionale-tan. Honi eusteko ahal dudan guztia egingo dut».

esprintak

Osa anaiak, Gourette ezagutzera

Heldu den ostegunean, Banestoko Aitor eta Unai Osa, eta Francisco Mancebo, Nazioarteko Kriteriumak izango duen etaparik gogorrena ezagutzera joango dira: Gouretteko amaiera. Francis Lafargue managerra lagun dutela, igoeraren xehetasunak ikasi nahi dituzte, badaezpada.

Joaquin Rodriguez aurrea Gorlan

Iberdrola taldeak asteburu oparoa izan zuen. Hiru proba irabazi zituzten bi egunetan. Larunbatean, Joaquin Rodriguez 20 urteko kataluniarra gailendu zen Lizartzan, eta Xavier Florencio Valladoliden. Igandean Rodriguez bera izan zen onena Gorlako Igoeran. Luke Weir eta Adolfo Garcia menderatu zituen.

ONCEk Internet bidez elkarrizketak

Manolo Saiz ez da kamutsa, eta, beste inor baino aurrerakoiagoa dela erakutsi nahian, ziklisten elkarrizketak Interneten eman nahi ditu. Itzulietan galderak bidaltzeko aukera izango dute kazetariak, eta galdera gehien jasotzen duen ziklistak elkarrizketa eskainiko du. Proiektua bi hilabete barri jarri nahi du martxan.

Egunkaria

IRAGARKIAK

☎ 943
300 222

ARMANDO FRANCA / AP

Tergat, Indurain bezala. Paul Tergatek hanka batekin irabazi behar zuen bere seigarren Munduko Kros Txapelketa, baina hirugarren postuarekin konformatu behar izan zuen. Mourhit marokorak lortu zuen titulua Belgikarentzat.

MIKE NELSON / EFE

Corretja garaipenaren bidera itzuli da. Alex Corretja tenislari kataluniarrak Indian Wellseko torneo irabazi du, finalean Thomas Enqvist suediarra mendean hartuta (6-4, 6-4 eta 6-3). 1998ko Master-sa irabazi zuenetik lehen garaipena du hau.

YOAV LEMMER / EPA

McCoyk ezustea eman du lehen lasterketan. Gary McCoy gidari australiarra izan da motoziklismoko Munduko Txapelketako lehen ezusteko aipagarriena. McCoyk 500eko proba irabazi zuen atzetik aurrera egindako lasterketan.

Portland ♦ Atzo bueltatu ziren Esloveniatik

Ekisoain: «Pozik, baina ez erabat»

*Ekisoainen ustez Errekopako finalerdia
erabakitzeke aukera galdu zuten*

Erredakzioa / Iruñea

NAFARREK urrats garrantzitsua egin zuten herenegun Eslovenian Errekopako finalerako bidean, Prule 67 taldeari 27-28 irabazita, baina Ekisoainek uste du are erabakigarriagoa izan zitekeela. Entrenatzailearen aburuz, Portlandek partidua erabat hausteko aukera izan zuen, baina bigarren zatian ez ziren finegi aritu defentsan eta Prulek partiduari buelta emateko aukera izan zuen. «Defentsan ez genuen gure benetako neurria eman eta horregatik ez genuen lortu alde handiagoa. Etxetik kanpo irabaztea beti da emaitza ona, baina kanporaketa erabakita uzteko aukera paregabea galdu dugu Eslovenian», azaldu du Ekisoainek.

Itzulerako partiduan defentsako arazo horiek konpontzea izango omen da gakoa: «Igandeko partiduan ezin dugu lo hartu, gol bateko alde ez baita ezer. Gogotik egin beharko dugu lan eta ezinbestekoa izango da gure ohiko maila berreskuratzea».

Portlandek aste osoa izango du igandeko partidua prestatzeko (13:00 La2), eta Ekisoainek espero du lesio-

natu bat edo beste ordurako osaturik egotea.

Dunaferr irabazle beste kanporaketan

Hungariako Dunaferr taldeak 19-22 irabazi zion Danimarkako Kolding taldeari Errekopako beste finalerdian, eta finalean izateko faborito garbia da.

Bestalde, aipagarriak dira Europako Kopan Bartzelonak eta THW Kielek lortu emaitzak. Kataluniarrek 14 goleko aldeaz irabazi zioten Esloveniako Celje indartsuari eta alemaniarrek 11 golez Badel Zagrebi. Finala bien artekoa izango da itzulerako partiduetan, hondamendia gertatu ezean.

Europako emaitzak

Europako Kopa:

THW Kiel 32-21 B. Zagreb
Bartzelona 39-25 Celje

Errekopa:

Prule 67 27-28 Portland
Kolding 19-22 Dunaferr

EHF Kopa:

Prevent 29-26 Metkovic
Braga 27-23 Flensburg

City Kopa:

Valladolid 32-20 Sintelon
Grosswallstadt 33-18 Winterthur

laburrean

S A S K I B A L O I A

■ NBA: Shaquille O'Nealek 43 puntu egin dizkio New York Knicks taldeari

SHAQUILLE O'NEAL Los Angeles Lakers taldeko pibota izugarri ari da jokatzeko azken aldian. Duela bi aste 61 puntu egin zituen partiduan batean —bere marka onena—, eta orain 43 puntu sartu dizkio New York Knicks taldeari —Lakersek 85-97 irabazi zuen—. Los Angelesko pibotak 29 puntu egin ditu partiduko batez beste. Jardunaldiko beste emaitzak: New Jersey 88-92 Utah Jazz; Toronto Raptors 100-98 Houston Rockets; Vancouver Grizzlies 99-101 Detroit Pistons; Atlanta Hawks 85-89 Dallas Mavericks; Filadelfia 76ers 89-85 Orlando Magic; Minnesota Timberwolves 109-82 Milwaukee Bucks; Golden State Warriors 82-99 Phoenix Suns.

G O L F A

■ Tiger Woodsek urteko hirugarren garaipena lortu du Bay Hill Torneoan

TIGER WOODSEK denboraldiko hirugarren torneo irabazi du joan den asteburuan. Estatubatuarrak Floridan jokatu Bay Hill Torneoaren bereganatu du eta, bide batez, 3,5 milioi dolarreko saria eskuratu. Bigarren postuan David Love estatubatuarrak amaitu zuen, Woodsengandik lau kolpera. Woods marka guztiak hausten ari da, aurten jokaturiko 11 torneoetatik hiru irabazi baititu, eta hori ez du inork lortu azken 25 urteetan.

A U T O M O B I L I S M O A

■ Mathieu Vidal gidari frantziarra hil egin da bost egunez koman egon ondoren

MATHIEU VIDAL gidari frantziarra atzo zendu zen Bartzelonako erietxe batean. 21 urteko gazteak istripua izan zuen joan den astean, Nissan Openeko entrenamendu saioan bere autoak horma jo zuenean 200 kilometro orduko abiaduran. Vidalek ezin izan ditu gairak buruan izandako zauri larriak. Adituen arabera, Vidal etorkizun handiko gidaria zen.

E S K I A

■ Herman Maierrek telefono kabina bat txikitu zuen bere azken garaipena ospatzen ari zela

ESKIATZAILE austriarrak telefono kabina bat suntsitu zuen larunbat gauean Italiako Bormio hirian, bertan lorturiko garaipena ospatzen ari zela. Nazioarteko Federazioak badu gertakizunen berri, baina ez omen dute Maier zigortuko, «inork ez duelako ofizialki salatu». Dena den, ikerketa bat zabalitzeko asmoa iragarri dute. Maierrek esan du bakoitzak nahi duen bezala ospatzen dituela garaipenak, eta Federazioak zeregin garrantzitsuagoak izango dituela. «Irabazten duzunean normala da ospatzea. Uste dut Federazioak arazo larriagoak izango dituela konpontzeko», esan du txapeldun austriarrak.

Arraunketa ♦

Gipuzkoako eta Bizkaiko klubak ordezkariak bilduko dira gaur Zarautzen

Erredakzioa / Donostia

EUSKAL LIGAKO auzia konpontzeko beste saio bat egingo dute gaur Gipuzkoako eta Bizkaiko klubek. Bi herrialdeetako klubak ordezkariak bilduko dira gaur arratsaldean Zarautzen, bi aldeek eskakizunak aztertu eta akordioa abiatzeko helburuarekin. Gipuzkoako klubak ordezkari izango dira Hondarribia, Zarautz eta Donibane, eta Bizkaikoak hitza Bermeo, Mundakak eta Santurtzik izango dute. Ostegunean Euskal Federazioak urteko asanblada egingo du, eta seiko batzorde honek Euskal Ligarako proposamen bateratu bat osatu nahi du gaur asanbladan eztabaidatu ahal izateko —asanblada aurreko astean zen egitekoa baina atzeratu egin zuten—.

Herrialde bakoitzak hiru ordezkari

Bizkaiko klubek eskatu dute Euskal Ligan herrialde bakoitzak hiru ordezkari izatea gutxienik. Badirudi Gipuzkoako klubak hori onartzeko prest daudela, eta ziurrenik ez da arazorik izango Kantabriako klubei ere lekua egiteko. Konponbidera iristeko arazoak estropaden banaketatik etor daitezke. Dena dela, badirudi klub gehienek behingoz irtenbide batera iristeko borondatea dutela, eta osteguneko asanbladan Euskal Liga bateratua lor daitekeela.

Errugbia ♦ Sei Nazioetako 4. jardunaldian, irlandarrek ezustea eman zuten, Frantzia menderatuta

Irlandak aukera du oraindik

Gales hartuko du azken jardunaldian, kopa eramateko aukera duela

Koldo Alduntzin / Donostia

INGALATERRAK du aukera nagusia Sei Nazioetakoa irabazteko, Italiari 12-59 irabazi ostean, baina Irlanda ere aukeran da Frantzia mende hartuta (25-27). Izan ere, bi puntuko aldea dute ingelesek, baina Ingalaterrak Eskozian jokatu du azken norgehiagoka, apirilaren 2an, eta, eskoziarrek premia larria dute lehia irabazi eta zurezko koilara saihesteko. Hala gertatu balitz eta Irlanda gailenduko balitzaio Galesi, apirilaren 1ean, zortzina punturekin berdinduko lukete, eta *average*-ak erabakiko luke. Horretan, ordea, 68 tantoko aldea dute ingelesek.

28 urte eman dituzte irlandarrek Parisen irabazi gabe, eta ondorioz, Frantziak bost aldiz galdu du dagoeneko Saint-Denisen (Paris). Espero zen irlandarren joko biziak, grinatsuak, eta, igandean teknikoak, Frantziari buruhausteak sortzea, baina ezin zitekeen pentsa partida galarazterainokoak izatea.

Aipaturiko bizitasun eta baloiak berreskuratzeko grinagatik irlandarrek bi baloi gehiago berreskuratu zituzten, frantziarrek jokatzeko baloi gehiago ukan arren. 27 minutuko jokoa egin zuten. Bi uztartze gehiago irabazi zituen Irlandak. Eskasei dagokionez, 17 irabazi zituen Frantziak eta 10 Irlandak, elkarriz bina irabazi zizkiotela.

OLIVIER MORIN / EPA

Irlandak 28 urte eman ditu Frantzian irabazi gabe, eta herenegungo garaipena biziki ospatu zuten irlandarrek.

hitz bitan

O'Driscoll bikain: Irlandako jokalaria asko bezala, berria da, baina irabazle dohainak ditu O'Briscollek, gogotsu nabari zaio hiru laurdenetako lerroaren gi-beletik joateko, tarteak ongi aurkitzen ditu, eta kontrarioak harrapatzeko ahalegin handiak egiten ditu. Gainera, 3 entseguak berak egin zituen.

Bestetik, erasoari lotsagabeki ekin zioten hirustakoek, eta ondorioz, zazpi plakaje

gehiago egitera behartu zituzten frantziarrak. Gainera, lau zigor kolpe gehiago ere egin zituzten oilarrekoek, eta hori esanguratsua da. Frantziak ez zuen neurria eman talde-lanean.

Hasiera ona egin zuen, eta 6-0 aitzineratu zen Merceronen zigor kolpeei esker. O'Driscollek, ordea, lehen entsegua egin zuen, uztartzea irabazi eta Stringerek O'Kellyrekin jokatu. Atsedenera, halere, 13-7 heldu ziren. Frantziak kolpatu asko zituen, eta nabaritu zen lotura faltan; batez ere, azken paseak egiterakoan.

Horregatik, ez zuten lortu aldea egitea. Horretaz primeran baliatu ziren irlandarrek, eta pixkanaka motibatzen hasi ziren, izugarrizko nahasmendua sortaraziz frantziarren, eta beste bi entsegu egin zituzten, defentsa erraz gaitituta.

Sailkapena

	J	I	B	G	Pt.
1. Ingalaterra	4	4	0	0	8
2. Irlanda	4	3	0	1	6
3. Frantzia	4	2	0	2	4
4. Gales	4	2	0	2	4
5. Italia	4	1	0	3	2
6. Eskozia	4	0	0	4	0

Garazik hondarrean galdu zuen Peyrehoraden

K. Alduntzin / Donostia
NAZIONAL 1eko hamazazpi-garren jardunaldiko bi partida aitzineratu ziren asteburuan, eta bietan euskal taldeak galtzaile gertatu ziren. Larunbatean 36-27 galdu zuen Donibane-Lohizunek Lourdesen, eta igandean, Garazik 23-11 Peyrehorade liderraren kontra. Ondorioz, Donibane-Lohizune laugarren da 33 punturekin eta Garazi seigarren 32 punturekin, Baigorriekin berdinduta. Baigorri eta Maulek ez zuten jokatu.

Garaziren eta Peyrehoraderen arteko lehia, ia ohikoa izan zen, aspalditik ezagu-

tzen baitute elkar. Ia partida osoan norgehiagoka fisikoa gertatu zen. Garazik presioa egin zuen aitzin-multzoarekin, baina landesek defentsa zorrotza egin eta kontraerasoan jardun zuten. Lehia estu horrek falta ugari eragin zituen, eta Ameztot eta Tornato aritu ziren nor baino nor jaurtiketetan. Atsedenera heldu aitzin, ordea, Tauziategi landesen entsegua egin zuen: 11-6.

Bigarren zatian ez ziren gauzak asko aldatu eta entsegu bana egin zuten: Garazikoa Ithurbidek. Amaitzeko 6 minutu faltan egin zuen entsegua Peyrehoradek.

KOLDO ALDUNTZIN

Ez ziren aski izan Urrutiren aholkuak Peyrehorade menderatzeko.

dropak

Irazuk entsegu bat egin zion Espainiari

Emakumezkoen V Nazioetako Torneoare ere bi aste barru amaituko da Eskozia-Ingalaterra partidarekin. Ingelesek dute aukera rik argiena titulua eskuratzeko, partida guztiak irabazita. Frantziak 38-5 irabazi zion Espainiari, bost entsegu eginda; hirugarrena Daniele Irazu hendaia-rrak egin zuen. Uriarte, Salazar, Fernandez, Eider Barrena eta Etxegibel Espainiarekin aritu ziren.

Irlanda galtzaile A eta 21 urtekoan

Gizonezkoen Sei Nazioetakoarekin batera, A eta 21 urtez azpitikoa ere jokanda, eta Frantziak mendean hartu zuen irlandak: A mailakoan 31-25 eta 21 urte azpitikoa 51-24. A mailakoan 14-7 ziren atsedendian, eta zazpi entsegu egin zituzten: 4 entsegu Frantziak eta 3 Irlandak. Miarrizko Cech eta Bettsen jokoa aritu ziren. Unibertsitarioetan ere, Frantzia nagusitu zitzaion Irlandari: 72-10.

Errumaniak eskura B Mailakoa

Jardunaldi bat geratzen de gizonezkoen B Mailako V Nazioetakoa amaitzeko. Errumaniak Georgiaren kontra jokatu du eta Holandak Portugalen aurka. Herenegun Errumaniak 25-6 irabazi zion Espainiari, hiru entsegu eginda. Atsedendira 18-6 heldu zen Errumania aurretik. Sailkapena: 1. Errumania (6 puntu), 2. Espainia eta Georgia (4 p.), 4. Portugal (2 p.), 5. Holanda (0 p.).

Zeelandarrak garaile Super 12an

Laugarren jardunaldia jokatu, Zeelanda Berriko taldeak dira sailkapenburu: 1. Otago (19 p.), 2. Wellington (14 p.), 3. Canterbury (12 p.). Wellingtonek 19-24 irabazi zion Waikato (Z.B.) eta Canterburyk 19-27 Queenslandi (Aus.). Australiako ACT jarri da laugarren, Stormesi (H.A.) 15-29 irabazita. Bestalde, All Blacks eta Otago taldeko Randell kapitainak ez du jokatzetik izango lau astez, Catsen kontra lesionatu ostean.

Aizkora ♦ Olaguekoak jokatu du lehen adarreko 3. kanporaketa Nazabalen kontra, apirilaren 2an

Senosiainek denbora ona

*Barberena kanporatu zuen bi aizkorakadaren aldeagatik, lehia estuan*Koldo Alduntzin / **Lekunberri**

SENOSIAINEK kanporaketa jokatu aurretik adierazi zigun 24 edo 25 minututan ebakiko zituela hamar enborrak, eta baita hitza bete ere, 23 minutu eta 51 segundotan ebaki baitzituen. Orain arteko denborarik onena Lopezek zuen egina, Arria V.aren kontrako kanporaketan: 24'02". Iaz esate baterako, Arriak 26 minutu eta 15 segundo behar izan zituen Barberenaren aurkako saioan. Beraz, igandean lan ona egin zuten bai Senosiainek bai Barberenak.

Gainera, «hiruzpalau enbor kolpekoak ziren», esan zigun amaieran Senosiainek berak. Beharbada, denbora on horiek elkarri proba osoan sartutako presioagatik izan zen. «Bizi-bizi hasi gara, eta uste nuen alde handiagoa kenduko niola», zioen garaileak. Halere, justuan aritu zen Olaguekoa, eta zerikusi pittin bat izango zuen bere osasunak, hala esan zigun bederen taldekide batek hasi aurretik: «Katarroarekin etorri da, eta ez dut uste ongi ariko denik».

Bestetik, ongi eraman zituzten epaiak, eta arlo horretan ez genuen huts nabarmenik nabaritu. Hasieratik hartu zuen aurrea Senosiainek, eta pixkanaka aldea areagotu egin zuen: 7, 12, 15, 19 eta 57 segundo. Gero, 19 segundora jaitsi zen lanerdietan, azkenurreko egurrean aurrea hartu zion Barberenak, eta azkenekoan trabatu egin zitzaion aizkora Barberenari. Senosiainek, berriz, haltzairua kirtenetik erdi ater

Barberena —aurrenekoa— eta Senosiain azken enborrari bira eman aurreko azken aizkorakadak ematen.

rata jardun zuen. Azkenean aizkorakada pare batez gailendu zen Senosiain.

Penatan zen Barberena: «Ikusten nuen irabaz nezakeela buelta emanda, baina huts bat egin dut, eta aizkora atera ezinik ibili naiz; hor aurrea hartu dit». Halere, oso gustura zegoen: «Ongi hasi naiz izerditzzen, eta konfiantza hartu dut; ongi prestatuta heldu naiz. Espero nuen galtzea, baina hain parean arituta, pena ematen du».

Kanporaketako hainbat denbora

Jarduna	Senosiain	Barberena
Lehen egurra	53" (45 ontza.)	57" (45 ontza.)
45 ontzakoak (2)	1'57"	2'39"
Kanaerdikoak (4)	10'06"	9'30"
60 ontzakoak (4)	11'45"	11'41"
Lanerdietan	10'59"	11'18"
Alde nagusia	57" (6. egurra)	01" (9. egurra)
Azken denborak	23'51"	23'53"

Barberena oso ondo aritu da aizkora

iritzia

FLOREN NAZABAL • Aizkolaria

Senosiain nahiko lotuta ikusi dut, pittin bat beteta eta fisikoki iaz baino justuxea go prestatuta atzeman dut. Bestetik, ez nuen espero Barberenak hainbestearino estutzea, Senosiainek ongi eusten baitio probari azkeneraino, baina larri ibili dira. Egia esanda, Barberena oso ongi ikusi dut. Bere lanean, bere martxan eta ezin hobeto; igoal sekula baino hobeki.

Nire ustez Senosiainen sufritzeko

ahalmenak eman diola garaipena, beste la galdu egingo zuen. Nolanahi ere, egun txar bat denok izaten dugu. Bistan da oraindik gora egin beharra daukala.

Bien aizkora erari dagokionez, Senosiainek indar handiagoa du eta apalxeago hartzen du lehia. Barberenak, berriz, ezpal gutxiago hartzen du, eta buelta ematen du. Horrela, ezpal txikian lan gehixeago egiten du. Normalean Seno-

sian aizkolariagoa da, baina kanporaketa honetan dena behar izan du.

Orain arte bi kanporaketa jokatu dira. Hurrengoan Lopez eta Arrospide ariko dira lehian. Lopez iaz baino hobeto dago. Sarritan aritzen naiz berarekin, eta Arriaren kontra hasieratik jo zuela ikusi genuen. Arrospide aurreneko aldiz ariko da, baina lehen ere erakutsia du nolako aizkolaria den, eta begirunea zor zaio.

Zaldi karrerak ♦

**Igandean
abiatuko da
Donostiako
hipodromoan
udaberriko
denboraldia**

Bost jardunaldi izango ditu eta denera 21,5 milioi pezetak banatuko dira saritan

Erredakzioa / **Donostia**

ZALDI LASTERKETEN denboraldia abiatzear da Donostiako Hipodromoan. Atzo Donostiako Sustapen Elkarteko lehendakariorde Maria San Gilek prentsaurrekoan azaldu zuenez, aurten udaberriko denboraldiak bost jardunaldi izango ditu, eta guztira 26 lasterketa jokatu dira. Lehenengo saioa datorren igandean izango da, bigarrena apirilaren 9an, eta beste hirurak maiatzetan: 1ean, 21ean eta 28an.

Udaberriko denboraldirako Sustapen Elkartek 58 milioi pezetako aurrekontua osatu du, eta horietatik 21,5 milioi saritan banatuko dira. Bestalde, denera 250 zaldi lehiatuko dira. Denboraldiko sari nagusia La Perla Talaso Sportek emango du, azken jardunaldian, eta lau urtetik gorako zaldientzat izango da.

Maria San Gilek azaldu zuenez, aurten 195 milioi pezetako inbertsioak egingo dira pertsonen eta animalien lan baldintzak hobetzeko eta instalazioak berriztatzeko.

Udako denboraldian, hamar jardunaldi

Udaberriko denboraldiaz gain, Donostiako Sustapen Elkartek udako denboraldia ere prestatu du. Uztailaren 16an hasi eta irailaren 10ean amaitu, 10 jardunaldi izango ditu orotara, eta 60 lasterketa.

Bestalde, Sustapen Elkartek hipodromoko instalazioei errentagarritasun handiagoa atera nahi dio, eta horretarako zenbait ekintza berri prestatzen ari omen dira. Epe erdira, Donostiako zaldigunea sortzeko asmoa dutela iragarri zuen atzo Maria San Gilek.

Pilota ♦ Hasi eta hirugarren pilotazoan jasotako pilotakadak baldintzatu zuen atzokoa

Agirrek, bekaina irekita

Barriolari irabazi zion Manomanistako partidua Tolosan (22-12)

Enekoitz Telleria / Tolosa

BARRIOLAK atera, Agirrek bueltatu eta Leitzakoaren hirugarren pilotakadak, bete-betea eman zion Imanol Agirrerri bekainean. Atzo Tolosako Beotibarren izandako partidua hasiera horrek baldintzatu zuen hurrena gertatutako beste guztia. Agirrek ez zuen behar bezala jokatu kolpea jaso zuelako, eta Barriolak, berriz, ez zuen asmatu, laguna kolpatu eta hura bezain zuri jarri eta partidutik joan zelako. Ikusi zen pilotazo dotoreren bat edo beste, baina hutsak izan ziren gehiago tanto dotoreak baino. Berna-Goñi III.a partiduko irabazlearen kontra jokatu beharko du hurrena Agirrek.

Arteako aurrelariak ordu laurden aldageletan egin eta bi puntu jaso ostean hasi zen partidua. 3nako berdinketa arte izan zen pilotazo luze eta politen bat, indarrak berdinduta zeudela zirudien, baina Agirrek hartu zuen aurea (8-4). Hobeto ari zen Agirre eta Barriolak pilotazoak eta hutsak tartekatzen zituen. Ihes egiten zioten ematera joandakoe. 8-4 jarri ziren arren, 13-4 egin zuen ihes Agirrek. Hobeto hasi zen jokatzeko Barriola, Agirrek ere —buruko minaz kexatzen zen— egin

GARI GARAIALDE

Imanol Agirre, atzo Tolosan jokaturako partiduan. Bekain ondoan ikusten zaio bi puntu eragin zizkion zauria.

zuen hutsen bat edo beste, eta 13-8 hurbildu zen leitzarra. Izan zuen aukerarik arrera egiteko, baina ez zuen aprobetxatu. Agirrek bai. 22-12 irabazi zuen. Zortzi tanto sakearekin berak, lau Barriolak eta 203 pilotakada.

Unanue bikain ondoren

9-22 irabazi zuten Unanue-Arretxek Beloki-Salaberriaren kontra ondoren. Unanueren erremate festa.

Asteburuko partidua zehaztuta

■ ESKUZ BANAKAKO bigarren jardunaldiko lau partidua asteburuan jokatu dira, eta enpresa bakoitzak zehaztu du non eta noiz.

Ostiralean, Najeran, Bernak eta Fernando Goñik jokatu dute eta ETB1ek emango du zuzenean. Larunbatean, Errastik eta Patxi Ruizek

jokatuko dute Arrasateko Uarkape frontoian eta Tele 5ek emango du zuzenean.

Igandean, bi buruzburuko. Asegarce-Altirena Barakaldon: Ariznabarreta eta Raimundo Blanco Rai. Asperena Logroñoko Adarragan: Santi eta Capellan. Hurrengo kanporaketak, bi enpresak nahasian.

Muskarditz eta Dermite txapeldun

H. Gorostiaga / Baiona
DOMAIA. Bi bikoteek egin xapelgoaren ondoren final indartsuago eta lehiatuagoa ikusteko gogoia ez zen asetu ahal izan igandean Modernen. Rene Muskarditzek has-tapenetik bereak eta bi egin zituen, eta partida hasi bezain fite nahi zuen portura heldu zen. 9-0 aitzinatuz, Muskarditzek taularatutako pilota luzeek, sarera sartuek edo eskuinean pausatuaek Francis Karrikart alde bate-tik bestera eraman zuten, eta Filipe Mugika aitzina-gibel etengabea sartu. Jean Claude Dermitek ere behar bezala bete zuen bere egitekoa eta bikote gorria ukiezina bilakatu zen berehala. Gutibaltz, Rene Muskarditzek 16

kintze egin zituen botez eta xantza guztiak bere alde ezarri zituen. Gisa horretan me-rezimenduz atxiki zuen lehenagoko bi urteetarik buruan zuen txapela.

22-7, 44-24 pilotazaleak berehala ikusi zuen ez zela zereginik bikote zuriarendako. Mujika etengabe entseatu zen armendariztarraren gainetik pasaten, baina ez zuen ohiko plazerrik emaiteko paradarik ukan. Francis Karrikartek bederatzi bote sartu zituen, bai eta kolpe eder batzuk sartu ere, baina hastapenetik galduta ezin izan zuten berreskuratu.

Xapelgoko lezio handi gisa Francis Karrikarti gertatua atxikiko dugu. Finalaren bezperan zioenez «finala ira-

BOB EDME

Rene Muskarditz, pilota kolpatzerat, igandean jokaturako finalean.

bazi gabe egindakoaz nehor ez da oroituko», baina orde-zko gisa hasi ondoren finalean bukatzeak batek baino gehiagok goizegi eman nahi zion erretretaren garaia hel-

du ez zaiola agertu du, eta hala oroituko dugu. Binako-xapelgoa bururaturik, buruz burukoari emanen diote orain txanda heldu den apirilaren 2an hasita.

txokoan

Egiguren II.a eta Enbil bide onetik Bizkaia Kopan

Partidurik galdu gabe jarraitzen dute Egiguren II.ak eta Enbilek Bizkaia Kopan. Lander eta Goitien kontra jokatu zuten atzo Gernikako bigarren estelarra, eta 22-35 irabazi. Lehenengoan, Bereikua eta Kastro aritu ziren Beaskoetxea eta Felixen kontra, haiek ere Bizkaia Kopan. 29-35 irabazi zuten Beaskoetxea-Felixek. Bigarren garaipena zuten atzokoa.

Ziskar II.ak eta Garridok asko dute gaur jokoan

Unda I.a eta Rekalde kontrarioen aldean, asko dute jokoan gaur Ziskar II.ak eta Garridok Bilboko Deportivo frontoian. Partidurik galdu gabe —seitik sei—, Euskal Herriko Pala Txapelketako liderrak dira Mikel Unda eta Rekalde —finalerdietarako sailkatzen lehenengoak izan ziren—. Ziskar II.ak eta Garridok, ordea, garaipena behar dute ezinbestez, finalerdiak jokatzeke aurrei eutsi ahal izateko. Jokatu dituzten zazpi partiduetatik hiru irabazi dituzte eta lau galdu.

Ezkurra eta Eizagirre berriro elkarren kontra

Erremonteko bi izar nagusiak, Koteto Ezkurra eta Jon Eizagirre, elkarren kontra ariko dira gaur ere Uharteko Euskalen. Ezkurrrak Urretabizkaia II.aren laguntza izango du, eta atzelari zarauztarra Patxi Zeberiorekin ariko da. Beste aukera bat, Ezkurra txapeldunaren jokoaz gozatzeko, eta Eizagirreren sasoi puntua aztertzeke.

gaurko partidua

EUSKAL. 16:00 (La 2, 19:00).

- Brit-Gaztelu / Ziganda-Aizpurua II.a
- Ezkurra-Urreta II.a / Zeberio II.a-Eizagirre
- Altuna I.a-A. Lekunberri / Urreta I.a-Lizaso
- Lezea-Zandio / Bitoria-Etxeberria III.a.

DEPORTIVO. 17:00.

- Zabalza-Agirre / Zeberio-Ibarra
- Euskal Herriko Pala Txapelketa: Unda I.a-Rekalde / Ziskar II.a-Garrido
- Sanchez-Torre / Urkia-Garma.

biharko partidua

GALARRETA. 16:00 (La 2, 19:00).

- Bereziartua-Badiola / Zeberio III.a-Urko
- Ezkurra-Etxabe / Elizalde-Altuna I.a-Aizpurua
- Altuna II.a-A. Lekunberri / Matxin-Lizaso
- Kalonge-Zubeldia / Bitoria-Txikuri.

EUSKAL AKTOREEN BATASUNAK ANTOLATURIKO EKITALDIA BIHAR IZANGO DA VICTORIA EUGENIA ANTZOKIAN

Euskal aktoreek lankideen interpretazio onenak sarituko dituzte urteko jaialdian

■ 'Manolito Laubegi', 'Ione, sube al cielo' eta 'El señorío de Larrea' lanek jaso dute izendapen gehien, antzerkia, zinema eta telebistan

■ Agurtzane Intxaurrek ikuskizun «poetiko-kabaretistikoa» zuzendu du jaialdirako, hogeita hamabi aktoreen eskuhartzearekin

■ Ibilbide profesionala omentzen duen Besarkada saria eta aktore errebelazioaren Jokulari saria ekitaldian bertan ezagutuko dira

Jon Eskisabel / Donostia

EUSKAL aktoreak urtean behin biltzen dira jai giroan, martxoaren 27ko Antzerkiaren Nazioarteko Egunaren inguruan. Elkartzeko parada izateaz gain, lankideek urtean zehar antzerkian, zinematik eta telebistan egindako lan onenak saritzeko baliatzen dute aktoreek jaialdia.

Duela zazpi urte ekin zion Euskal Aktoreen Batasunak (EAB) Aktoreen Jaialdia eta sarien banaketa antolatzeari. Iaz Jokulari izenez bataiatu zituen sariak, eta aurten lehen aldiz gizonezkoen eta emakumezkoen arteko bereizketa egingo da —orain arte arlo bakoitzean sari bakarra ematen zuten—.

Izendatuen eta irabazleen izenak EABko kideek erabakitzen dituzte, bozketa bidez. Aurten hiru lanetan bildu dira izendapenen erdia baino gehiago. Izan ere, antzerkian Ados taldearen *Manolito Laubegi* antzezlanak lau izendapen jaso ditu: Koldo Losada —iazko antzerki sariko irabazlea—, Nagore Aranburu —iazko Jokulari errebelazio saria—, Mila Espiga eta Jon Ezkurdia. Txalo taldearen *Dama eta Kardinala* antzezlaneko bi aktoreek, Kandido Urangak eta Ane Gabarainek, jaso dituzte beste bi izendapenak.

Besarkada eta Jokulari Berria sariak

Zinema arloan, Joseba Salegik zuzendutako *Ione, sube al cielo* filmeko hiru aktorek jaso dute izendapena —Martxelo Rubio, Klara Badiola eta Iñake Irastorza—. Gainerakoak, Elena Irureta, Ramon Ibarra eta Joseba Apaolaza-rentzat izan dira.

Telebistan, *El señorío de Larrea*-k jaso ditu sei izendapenetatik lau. Isidoro Fernandez, Leire Zuazua, Carmen Sanesteban eta Iñaki Garcia dira hautagaiak. Haien ondoan, Anartz Zuazua eta Esther Uriak osa-

EDURNE KOCH

Agurtzane Intxaurre, Francisco Hernando eta Belen Cruz, EABko jaialdiaren aurkezpenean.

Jokulari sarietako hautagaiak

ANTZERKIKO GIZONEZKO AKTORE ONENA

- Koldo Losada (*Manolito Laubegi*)
- Kandido Uranga (*Dama eta Kardinala*)
- Jon Ezkurdia (*Manolito Laubegi*)

ZINEMAKO GIZONEZKO AKTORE ONENA

- Martxelo Rubio (*Ione, sube al cielo*)
- Ramon Ibarra (*Pecata Minuta*)
- Joseba Apaolaza (*Si, quiero*)

TELEBISTAKO GIZONEZKO AKTORE ONENA

- Anartz Zuazua (*Sorginen laratza*)
- Iñaki Garcia (*El señorío de Larrea*)
- Isidoro Fernandez (*El señorío de Larrea*)

ANTZERKIKO EMAKUMEZKO AKTORE ONENA

- Ane Gabarain (*Dama eta Kardinala*)
- Mila Espiga (*Manolito Laubegi*)
- Nagore Aranburu (*Manolito Laubegi*)

ZINEMAKO EMAKUMEZKO AKTORE ONENA

- Elena Irureta (*Flores de otro mundo*)
- Klara Badiola (*Ione, sube al cielo*)
- Iñake Irastorza (*Ione, sube al cielo*)

TELEBISTAKO EMAKUMEZKO AKTORE ONENA

- Esther Uria (*Goenkale*)
- Carmen Sanesteban (*El señorío de Larrea*)
- Leire Zuazua (*El señorío de Larrea*)

tzen dute Aktoreen Jaialdiko izendapen zerrenda.

Horrez gain, ohorezko bi sari banatzen ditu EABk. Batak, Besarkada sariak, ibilbide luzeko profesional baten lana omentzen du. Iaz Lukax Dorronsoro izan zen saritua. Bestetik, Jokulari Berria sariak urteko aktore

errebelazioa nabarmentzen du. Aurtengo bi sarituen izenak ez dira ezagutuko banaketaren momentura arte.

Azken urteetan bezala, jaialdia Donostiako Victoria Eugenia antzokian egingo da bihar, 20:00etan hasita. Leku horretan egingo den azken aldia izango da, EABk Bilbon

zabalduko duen egoitzan egingo baita hurrengo urtean, Francisco Hernando EABko idazkariak azaldu zuenez.

Aktoreen lanari egindako omenaldia

Agurtzane Intxaurrek zuzendu du jaialdirako egokitu den ikuskizuna. Ikuskizun «poetiko-kabaretistikoa» izango dela aurreratu zuen Intxaurrek. Aktoreek osaturiko musika banda batek eramango du haria, eta haien artean Romeo eta Julieta, Arlekino, Cyrano eta Charlot azalduko dira.

Hogeita hamabi aktorek hartuko dute parte ikuskizunean, eta horien artean izango dira «abestu eta dantza egiten duten aktoreak, magoak, pailazoak, antzerki klasi-ko aktoreak, kale antzerki-koak...», azaldu zuen Intxaurrek. Izan ere, aktore lanak eskatzen duen prestakuntza-aren isla izan nahi du ikuski-

Antzerkiko lan hitzarmena sinatzeaz

■ EUSKAL AKTOREEN BATASUNAK (EAB) apirilean espero du sinatzea antzerkigintza arloko lehen lan hitzarmena, Francisco Hernando EABko idazkariak atzo adierazi zuenez. «Hartueman positiboak ditugu antzerkiko ekoiztetxeekin, langileen eta enpresen arteko lan hitzarmenaren sinadurarako. Esan dezakegu apirilean sinatuko dugula hitzarmen hori, antzerkigintzako aktoreek inoiz izan dugun lehenengoa», esan zuen Hernandok.

Ikus-entzunezkoen arloan lan hitzarmena sinatzeko negoziazioak zailagoak gertatzen ari dira. «Katuaren eta arratoiaren jokoa dirudi: nori nori egiten dion iskin. Espero dut 2001. urtean behin-goz modu serioan esertzea mahai batean, interpretarien eta ikus-entzunezko sektore ekoizlearen arteko joko arauak hitzartzeko», azaldu zuen EABko idazkariak.

Arlo artistikoan, euskal aktoreen egoera «baikorra» dela esan zuen Hernandok. «Sektorea sendotuta dago, EABk 300 profesional biltzen ditu, eta hori islatzen da antzerki eta zinema ekoizpenen kalitatean. Telebistetan ere gero eta gehiago dira lanbidea hemen ikasi duten profesionalen agerraldiak».

zunak, eta aldi berean aktore izateak eskatzen duen ahalegina «omendu» nahi du, aktore izatea «ez baita batzuek dioten bezain erraza, alderantziz», adierazi zuen Agurtzane Intxaurrek Hika taldeko zuzendariak.

Aktoreen Jaialdira joateko gonbidapenak EABren egoitzara deituta gorde daitezke.

«Birtuosismoa ezin da musikaren gainetik jarri»

Mistxa Maisky txelo jolearen ustez, «burua eta bihotza» behar ditu artistak

Montse Arregi / Bilbo

Mistxa Maisky biolontxelo jole letoniarra Bilbon da, Elkarte Filarmonikoaren egoitzan emanaldi bi eskainiko baititu bertako bazkideentzat. Atzo Bachen suiteak interpretatu zituen, eta gaur ere halaxe egingo du. Musikariaren ustez, «artearen ezin da elitista izan», eta sentsibiltatea duen edonork goza dezake kontzertu on batez.

MISTXA MAISKY musikaria *Bach Bira* egiten ari da munduko agertokietatik zehar, haren biolontxelorako suiteak interpretatuz. Atzo, Bilbon, aritu zen, Elkarte Filarmonikoaren egoitzan, bertako bazkideentzako kontzertua eskaintzen; eta gaur ere beste emanaldi bat eskainiko du. Txelo joleak *Meditation* izeneko diskoa aurkezteko aprobetxatu du bisitaldia.

Johann Sebastian Bach konpositorea hil zela 250 urte betetzen direla eta, haren suiteak interpretatzen ari da hilabeteotan Maisky letoniarra. «Duela 40 urte hasi nintzen suite horiek jotzen, eta ahal dudan guztietan interpretatzen ditut», azaldu zuen atzo Bilbon. Urteekin interpretazio modua aldatu egiten dela onartu zuen, «baina bilakaera izaten ohi da, ez iraultza».

Iaz berriro grabatu zituen Bachen suiteak, «konturatu nintzelako nire interpretatzeko modua asko aldatu zela azken grabazioetatik». Maisky kontatu zuenez, «Zurichera egindako bidaian bozgorailu berriak ikusi nituen erakusleiho batean, eta dendara sartu nintzen haiek probatzera. Suiten diskoa jarri genuen proba egiteko, eta, une hartan, egiten nuen lanaren karkatura iruditu zitzaidan grabazioa. Orduan erabaki nuen disko berria grabatzea». Grabazio bien arteko aldea «hamabost urteko heldutasuna» dela deritzo.

Bira amaitu ostean Bachen suiten inguruan bideoa argitaratzeko asmoa duela iragarri zuen, eta bertan egingo duen interpretazioa lazko diskoaren aldean «ezberdina» izango dela uste du, «urtebetean ere aldatu egun baita nire jotzeko modua».

Bachen suiteetan «gizakiak izan ditzakeen sentimendu guztiak» adierazten direla deritzo Maiskyk. «Promotoreek

musika sofistikatuaren irudia zabaldu dute, baina Bach hori baino gehiago da. Interpretate batek haren musika sentsibiltatez eskaintzen bada, entzulearengana iritsiko da», ziurtatu zuen.

Gero eta gazteago

Biolontxelo jatzeko eran «gero eta gazteago» sentitzen dela aitortu du Bilbon Maiskyk. «Ez dakit seme-alaba gazteak ditudalako izango ote den, baina, hala jarraituz gero, urte batzuk barru ume batek legez joko dut», esan zuen txantxa artean.

Duen helburu garrantzitsuenetako bat bere musika «ahalik eta jende gehiengana iristea» dela azpimarratu zuen biolontxelo joleak. «Edozein arte handiren xedea hori izan behar du, eta artista orok nahi du jende gehiengarengana heldu. Arteak pertsonak batzea oso ondo dago», azaldu zuen.

Musika klasikoak ez duela elitista izan behar uste du, ez zaiola multzo mugatu bati bideratu behar. «Ez dago musika ikasketarik izan beharrik, sentsibiltatea duenak musikarekin gozatu du», berretsi zuen.

Rostropovitx maisua irakasle izan zuen Maiskyk, eta

XOUSE SIMAL

Mistxa Maisky biolontxelo jolea, atzo, Bilboko Elkarte Filarmonikoaren egoitzako agertokian.

MISTXA MAISKY

Maisuen irakaspena

■ ■ ■ «Rostropovitx eta beste maisu handiengandik jaso dudana irakaspen garrantzitsuena zera da: inportanteena ez dela musika tresna, musika bera baizik»

haren eragina zein beste maisu handi batzuen «erabatekoa» izan dela aitortu zuen. «Munduko biolontxelo jolerik garrantzitsuena naiz izan ditudan irakasleak ikusita». Rostropovitx, gainera, «aita bat bezalakoa» izan zuela adierazi zuen. Bere esanetan, «haiengandik jaso dudana irakaspen garrantzitsuena zera izan da: inportanteena ez dela musika tresna, musika bera baizik».

Gaur egun musikari askok «jokabide arriskutsua» dutela deritzo Maiskyk. «Lehiaren eraginez azkarrago eta modu zailagoan jotzen saiatzen dira asko, eta musika bera alde batera uzten dute. Musika euren abilezia erakusteko

tresna huts bilakatzen dute, eta hori oso arriskutsua da. Birtuosismoa ezin da musikaren gainetik jarri», azpimarratu zuen Maiskyk.

Musikariaren eta entzuleen artean harreman maila ezberdinak daudela uste du. «Oinarritzko maila da musikariak soinuak igortzen dituen eta entzuleak jaso. Bigarren maila intelektuala da, interpretateak ideiak igortzen baititu, eta jendeari iristen zaizkio. Eta nik hirugarren maila bat ikusten dut: aurreko biez gain, interpretateak sentimenduzko loturak lortzen dituen eta entzuleekin. Maila horrek ezberdintzen ditu musikari ona eta artista», ziurtatu zuen.

agenda

"Habil mundu gurrinat marrazki erkusketa"
Iparraldeko zein katalunako umoredun lanak erakusgai.
Apirilaren 7.a bitarte
Haize Berri kultur etxean
Antolatzaile: Haize Berri kultur etxea
IZURA

"Argazkiniela"
Asmatu zein herritar den umetako argazkian azaltzen dena Martxoaren bukaerarte
Arrano elkartearen
Antolatzaile: Arrano elkarte
GERNIKA

"Itoiz ez ito"
Martxoak 22, asteazkena
19:30tan Ibaiondon
Antolatzaile: Lezantzi elkarte
LEZO

"Txetxeniar buruzko hitzaldia"
Hizlaria: Gabirel ezkurdia
Martxoak 23, ostegunean 19:30tan
Harizpe elkartearen
Antolatzaile: Arrano elkarte
GERNIKA

"Euskal Herria eta abertzaletasuna ikastaroa"
Gaia: Emakumea gure historian
Hizlaria: Alicia Sturtze
Martxoak 24, ostiralean 18:00tan Arrano Kabia elkartearen
Antolatzaile: Arrano Kabia elkarte
ZARAUZ

"Xiberuko Botzaren aldeko ikusgarria"
Mustraka ikuskizuna + Xiberuko kantariak
Martxoak 25, larunbatean 22:00tan Lezoko kiroldegian
Antolatzaile: Xiberuko Botza eta lezoko udala
LEZO

Información
argibidea
INFORMACION

649 16 74 30
05 59 25 73 03

Lagundu ezazu euskal kultura
30350092580920039843

Berehalakoan

JAKiN 116/117

Aurkibideak 1956-1999

- IDAZLEEN ARABERA
- GAIEN ARABERA
- JAKIN SORTA (1969-1976)

Nafarroako Bertsolari Txapelketa

Hasi berriak buruan

Amets Arzallus eta Xabier Terreros sailkatu dira zuzenean finalerdietarako

Jon Abril / Erratzu-Betelu

Lehendabiziko aldiz plazaratutako hiru bertsolarik lortu dituzte finalerdietara zuzenean sailkatzeko kanporaketetan erdietsi beharreko lehen postuak. Sustrai Kolinak irabazi zuen joan den astean Tafallan, eta aste honetan bide beretik aritu dira Amets Arzallus eta Xabier Terreros.

ERRATZUN ortziralean jokatutako saioa, oro har, aitzina-ko astean Tafallan jokatutakoa baino motelagoa izan zen, nahiz eta garaile ateratako Amets Arzallusek inork baino puntu gehiago bildu zituen. Maila altua eman zuen Jexux Arzallusen semeak. Izugarri sendo aritu zen zortziko nagusian, batik bat, pattalago zortziko ttikian, bikain bakarkako ariketetan, eta kartzelan lehendabiziko bertsoak ihes egin ondotik bigarreanean txukundu zuen jarduna.

Arzallusentzat bezala Ekhiñe Etxepetekurentzat ere lehendabiziko aldia zen txapelketan kantatzen zuela. Ongi hasi zen bertsotan, ofiziotako lanetan maila ona eman zuen, baina bakarkakoetan goitik beiti joan zen.

Txapelketara itzulitako Txomin Ezpondak ere bere lana tajuz bete zuen, eta bigarren postuan sailkatu ostean finalerdietan izanen da. Bera bezala finalerdietan izanen da Fermin Mihura. Badira zenbait urte Mihurak ez duela finalerdietarako txartela eskuratzen.

Mikel Altzuart ere sailkatu da finalurrekoan kantatzeko, baina gora-behera franko izan zuen. Kanpoan, aldiz,

JOXE LACALLE

Nerea Bruño, Xabier Terreros eta Juan Joxe Zubieta Etxabe, saioa hasi aitzinako afarian.

Etxepetekurekin batera Laka gelditu da.

Larunbatean, Betelun

Larunbateko saioa hiru kanporaketetan motelena izan zen. Xabier Terreros lesakar gaztea gailendu zen, eta puntuazioei erreparatuta antze-man daiteke saioa ez zela bertzeen pare izan. Akats gehiago egin zituzten, eta bi bertsolari nabarmendu ziren guztien gainetik: Terreros bera, eta Joxe Juan Zubieta Etxabe. Lehendabiziko aldia zuten bi lesakarrak. Etxabek bere poza ezin izan zuen gorde sailkapenarekin. Nerea Bruñok bigarren urtez lortu du sailkatzea finalerdietarako, eta Araitx bailarako hiru ordezkariak kanpoan gelditu ziren. Aritz Saraguetak gauza politak egin zituen, eta sailkatzetik hurbil geratu zen;

Sailkatuak

Bertsolaria	Puntuak
Amets Arzallus	411 (*)
Sustrai Kolina	392,5 (*)
Xabier Terreros	371,5 (*)
Manolo Arozena	391,5
Txomin Ezponda	374
Mikel Altzuart	366,5
Fermin Mihura	363
Joxe Juan Zubieta	361
Ekintza Landa	354
Nerea Bruño	352,5

(*) Zuzenean sailkatutakoak

Oskar Estangak ez zuen bere maila eman, eta Jon Arregi Zubialdek ale onak eskaini zituen bere estrainekoan.

Saio bakoitzeko lehena zuzenean sailkatu da finalerdietarako, zazpi puntuazio altuenekin batera, eta joan den urteko zortzi finalistekin. Hurrengo igandean Bida-rrain Bittor Elizagoien, Estitxu Arozena, Amets Arzallus, Txomin Ezponda, Fermin Mihura eta Mikel Altzuart ariko dira. Beran apirilaren 2an Iñigo Olaetxea, Estitxu Fernandez, Juan Mari Lopez, Joxe Juan Zubieta Etxabe, Xabier Terreros eta Manolo Arozena ariko dira, seiak lesakarrak. Azken finalerdia Atarrabian izanen da. Xabier Silveira, Xabier Legarreta, Joxema Leitza, Sustrai Kolina, Ekintza Landa eta Nerea Bruño ariko dira.

Haize berria dator Iparraldetik

Eneko Bidegain

HIRU kanporaketetako irabazleak lehen aldikotz esku hartu dute. Sustrai Kolinak lortu zuen lehen postua Tafallan. Urruñarrak bere buruaz duen segurtasuna, bertsotarako erraztasuna —zenbait aldiz Joxe Lizasok bezain laster hasten zuen ofiziolakoa— eta hitz jokoetarako dohain ohargarria erakutsi zituen. Amets Arzallus ere aise nagusitu zitzaizen bertzei. Iparral-

deko bertso eskoletako lehen fruitu horiek zuku frango atera dezakete. Xabier Terrerosak saioa aitzinatuz bezala kantatu zituen bertsoek ezagutara zi zuten haren dohaina.

Beteranoek ere hor dardela erakutsi zuten: Arozenagandik hasiz; Mihura finalerdietara pasatu da; Ezponda berriz itzuli da. Bertsolaritzan ez dela erretreta edo jubilaziorik ere argi utzi zuen.

Egoitz Unamuno izan da Prudentzio Deuna bertso sariko onena orain arte

■ Ostiralean jokatuko da azken final laurdena, eta sei bertsolarik egingo dute aitzina, puntuazioen arabera

I. Santamaria / Gasteiz

AURTENGO Prudentzio Deuna - Estibalizko Ama bertso sariko lehen bi kanporaketak jokatu ziren joan den asteburuan. Gasteizko Txusta tabernan eta Araiaiko zineman izan ziren lehenbiziko bi saioak.

Onena momentuz Egoitz Unamuno izan da. Bertsolariak 83 puntu lortu zituen Gasteizko saioan, eta ia ziurtaturik dauka hurrengo kanporaketarako sailkapena. Izan ere, hiru final laurdenak jokatu eta gero puntuaziorik onena lortzen duten sei bertsolariek egingo dute aitzina, eta ostiralean Izar-rako azken saioa egin arte ez da jakingo zeintzuk izango diren. Alta, abantaila du Unamunok.

Bigarren postuan Irati Lotina dago. Unamunoren saio berean aritu zen Lotina, eta 75 puntu erdietsi zituen. Hirugarren postuan berdinketa hirukoitza dago, 70 punturekin baitaude Maiteider Sasietta, Eñaut Frantzesena eta Andere Arriolabengoa. Azken hura Araiaiko saioaren irabazlea izan zen. Araiaiko kanporaketa makalagoa izan zen, emaitzetan bederen.

Lehen txapelketa gazte askorentzat

Prudentzio Deuna bertso sariko helburuetako bat bertsolari gazteek oholtzara igotzeko lehenbiziko aukera izatea izan da. Horixe da, txapelketaren ezaugarria lehen kanporaketan. Patxi Aizpurua antolatzailearen ustez, «aurreneko aldia izan da askorentzat, eta horrek eragina izan du, batzuegan urduritasuna nabaria izan delako».

Txapelketak Araia bisitatu zuen estreinakoz larunbatean, eta esperientzia egokia izan zela uste dute antolatzaileek: «Inguruan beste ekitaldi batzuk zeuden arren, giro polita sortu zen zineman, eta gustura gaude erantzunarekin».

Ayuntamiento de Pamplona
Iruñeko Udala

HITZALDIA

Martxoak 21, asteartea. 20:00 h.

Erraldoien Txokoa

XABIER MENDIGUREN

Robert Laxalt-en "Kafea hartzea Iruñean"

NAFAR ATENEOAren ELKARLANEA

Gaur abiatuko da Bertsolari Gazteen VIII. BBK Sariketea

Bizkaiko sei eskualdetako taldeak ariko dira norgehiagoka

Montse Arregi / Bilbo

Bertsolari Gazteen VIII. BBK Sariketea gaur hasiko da, Markinan. Arratia, Bilbo, Busturia, Durango, Lea-Artibai eta Txorierriko taldeak lehiatuko dira bertan, eta

talde bakoitzean sei bertsolari ariko dira. Ohi bezala, bi maila izango dira: 18 urte artekoena batetik, eta 19tik 23 urte bitartekoena bestetik. «Lehiaketa baino gehiago sariketa izango da ekitaldia», azpimarratu dute antolatzaileek.

JOSU ETXEBARRIOSTE

Bizkaiko Bertsozale Elkarteko, Ikastolen Elkarteko eta BBK-ko ordezkariak aurkeztu zuten atzo sariketa.

GAUR hasiko da Bertsolari Gazteen VIII. BBK Sariketea. Sei kanporaketa egingo dituzte Arratia, Bilbo, Busturia, Durango, Lea-Artibai eta Txorierriko taldeek gaurtik apirilaren 5a bitartean. Klasifikatzen diren eskualdeetako taldeek apirilaren 9an jokatu dute finala, Bilbon, Kafe-Antzokian.

Gaur, goizeko 11:30etan, Markinako Institutu Teknikoan, Lea-Artibaiko eta Durangoko taldeen arteko saioa izango da. Bihar, berriz, Igorreko Institutuan, Arratiako eta Bilboko taldeak lehiatuko

dira, eguerdian. Hurrengo saioak datorren astean eta hamabost egun barru egingo dira, Derioko Institutuan, Txurdinagako Gabriel Arestin, Durangoko Institutuan eta Bermeokoan.

Ohitura den Sariketea

Sariketaren aurkezpena atzo egin zuten, Bilbon, Bizkaiko Bertsozale Elkarteko idazkari Jose Luis Basterretxea *Altza-lei-k*, Bizkaiko Ikastolen Elkarteko bertsolaritza arloko arduradun Juanjo Respaldizak eta Bilbao Bizkaia Kutxa-

ko (BBK) ordezkari Joserra Bilbaok. Altxaleik azpimarratu zuenez, Bertsozale Elkartearen erronka nagusia "datorren mendera egokitzea da". Respaldizak, bestalde, adierazi zuen ez dela zailtasunik izan sariketan parte hartzeko taldeak osatzeko. "BBK Sariketea oso ezaguna da jada, eta ohitura badago bertan parte hartzeko".

Bilbaoren arabera, "Sariketea Bizkaiko Bertsolari Gazteen Txapelketa ez-ofiziala da parte-hartzaileentzat". Halaber, bere ustez, gazteak "indartsu" datoz.

Bertako eta atzerriko taldeen lehia Antiguako Abesbatzan

■ *Hiru emanaldi izango dira Zumarragan*

Amagoia Mujika / Donostia

LAUGARREN urtez, Antigua Abesbatzak lehiaketa izango da Zumarragan, Antiguako ermitan. Haurren kontzertua martxoaren 26an izango da, eta helduen bi kontzertuak apirilaren 8an eta 9an.

Apirilaren 8an, ahots berdinen kontzertua izango da, eta hiru taldek hartuko dute parte: Pontevedrako (Galizia) Camerata Vivace emakume taldeak, Dulantziko (Araba) Vocalia taldeak eta Angeluko (Lapurdi) Adixkideak abesbatzak. Hiru talde horiek derrigorrezko obra bat dute errepertorioan: Norberto Almandozen *Txeru* lana. Gainerako hiru piezak taldeek aukeratuak izango dira.

Bigarren kontzertuan,

apirilaren 9an, ahots nahasien txanda izango da, eta lau taldek hartuko dute parte: Sine Nominasi Iruñeko Musika Lantegiak, Angeluko Orekan taldeak, Valladolideko Tensibiliak eta Errioxako Virgen de Nieva orfeoak. Talde horiek derrigorrez abestu beharko dute *Ara Nun Diran* Bello Porturen lana. Horretaz gain, beste hiru pieza kantatuko dituzte.

Bestalde, haurren kontzertuak ez du lehia izaera izango, erakusketarena baizik, Jose Mari Aierdi Gipuzkoako Abesbatzen Federazioko presidenteak atzo prentsaurrekoan adierazi zuenez: "Aurten erakusketak izango da, galtzen dutenek abesten jarraitzeko motibazioa galtzen baitute besteak".

Iruñeko hamahiru antzerki talde Udalak antolatu zikloan

■ *Hiru konpainia hautatuak Gaiarren ariko dira*

Eduarne Elizondo / Iruñea

Iruñeko hamahiru antzerki taldek euren azken lanak taularatzeko aukera izanen dute, Udalak antolatutako antzerki zikloan.

Helburua da Iruñeko konpainiek egiten ari diren aurkeztea jendearen eta kultur kudeatzaileen aurrean. Epaimahai batek, gainera, hamahiru taldeen artean hiru aukeratuko ditu euren ikuskizunak Gaiarre antzokian aurkeztuz.

Ali Oli konpainiak *Déjate llevar* lana taularatuko du bihar; hilaren 23an, Jus La Rotxako antzerki taldea

izango da; hilaren 24an, Talo taldea ariko da; 25ean, haurrentzako ikuskizuna eskainiko du Zirko Ttipia taldeak, eta 28an, Gabriel Arestiren *Beste mundukoak eta zoro bat*, euskaraz ikusgai den lan bakarra, aurkeztuko du Iturruma Institutuko taldeak.

Ondoren izango dira Marro, Txirristra, Amadis de Gaula taldeak, Iñaki de Miguel eta Maria Jesus Jodarren taldeak, Pabellon konpainia eta Xahutondo taldea.

Emanaldi guztiak Iruñeko Erraldoien Txokoan izanen dira, 20:30etan.

IRAGARKI MERKEAK 943 300 222

31 x 33 mm

31 x 33 mm
MODULO
(Iparralde)

Eguna: **92 l.**
Astea (6 egun): **85 l.**
2 aste (12 egun): **72 l.**
Hilabetea (24 egun): **57 l.**

31 x 33 mm

31 x 33
MODULO
(Araba-Nafarroa)

Eguna: **2.200**
Astea (6 egun): **1.900**
2 aste (12 egun): **1.600**
Hilabetea: (24 egun): **1.200**

31 x 33 mm

31 x 33
MODULO
(Edizio orokorra)

Eguna: **3.000**
Astea (6 egun): **2.300**
2 aste (12 egun): **2.100**
Hilabetea: (24 egun): **1.500**

66 x 69
4 MODULO
(Edizio orokorra)

Eguna: **12.000**
Astea (6 egun): **9.200**
2 aste: (12 egun): **8.400**
Hilabetea (24 egun): **6.000**

Lete
itzulpenak
egokitzapenak

administrazioa • publizitatea
enpresak • filmak • liburuak
zuzenketak

Tel.: 943 515 346
Faxa.: 943 521 380

**IRAGARKI
MERKEAK**

UDALEKUAK 2000
BEGIRALEAK

EZINBESTEKOAK 18
URTE EDO GEHIAGO
ETA BEGIRALE
IKASTAROA EGINA
IZATEA

DOKUMENTAZIOA:
(00.04.05 arte).
Argazki bat / ENA fotokopia bat
/ gure inprimakia beteta eta bertako datuak egiaztaturik.
POSTAZ BIDALETAKOAK
EZ DIRA ONARTUKO
NON/NOIZ: AIF Extremadura
kalea 7, behea - Vitoria-Gasteiz.
(Astegunetan 16:30 - 18:30).

Ikastola Elkartea
Araba

antzerkia ♦ LA REINA DE LA BELLEZA DE LEENANE

Irlanda gure gogoan

Antzezlan: La reina de la belleza de Leenane. **Egilea:** Martin McDonagh. **Gaztelaniazko bertsioa:** Vicky Peña. **Konpainia:** Teatro de la Abadía. **Zuzendaria:** Mario Gas. **Eszenografia:** Jon Berrondo. **Jantziak:** Emma Escolano. **Soinua:** Jose A. Gutierrez, Alex Pons. **Argiztapena:** Quico Gutierrez. **Antzezleak:** Vicky Peña, Montserrat Carulla, Alex Casanovas, Jacob Torres. **Non:** Barakaldo antzokian. **Noiz:** Martxoak 18.

MODAN dago Irlanda gure artean azken bolada honetan denok ezagutzen ditugun arrazoiak direla medio, eta Irlandan kokatzen da, hain zuzen, *La reina de la belleza de Leenane* (Leenane edertasunaren erregina) antzezlan, Donostiatik igaro ostean Barakaldon izan dena.

Irlandako paisajeak, Irlandako pobrezia, Irlandako etsipena igartzen dira Folandarraren etxeko leihotatik. Herri zokoratu batean bizi izan da berrogei urtez Maureen Folan (Vicky Peña), azken hogeia bere ama (Montserrat Carulla) zaintzen, eta eszenatokian ikusten dugun sukaldean garatzen da bien arteko drama humanoa, Irlanda triste hori atzealdean duena. Izan ere, halako herrixka batek ahalbidetzen duen irteera bakarra etxeko hormen artean hil arte bizitzea da, edo bestela Britainia Handira edo Estatu Batuetara emigratzea.

Teatro de La Abadía konpainia, *La reina de la belleza de Leenane* ikuskizunean.

EGUNKARIA

Antzezlan honen egileak aipamen berezia merezi du. Hogeita zazpi urte besterik ez du Martin McDonaghek, eta dagoeneko Irlanda, Britainia Handi zein Europako hainbat hiriburutan antzeztu dira bere testuak, New Yorken ere lau Tony sari eskuratu dituela ahaztu barik. Era berean, esan beharra dago Teneeseko Williamsen dentsitatea eta Ken Loachen gordintasuna duten McDonaghen lanak beti kokatzen direla bere jatorrizko irlan.

Argumentu trinko eta sakona

Ederki zainduta daude muntaia honetako alderdi guztiak

Mario Gasek zuzendutako lan guztietan bezala (gogoratu besteak beste gure artean izandako *El tiempo y los Conway* edota *El zoo de cristal*), eta Gasek behar beste denbora eman dio dramaren garapenari, jakitun zelako argumentu trinko eta sakon bat zeukala esku artean, ikuslerik zorrotzena ere asetzeko modukoa dena. Bestalde, bereziki gustatzen zait eremu eszenikoan dena egiazkoa izatea. Harraskako txorrotari benetako ura dario, sukalde zaharrean benetako sua dago, euriak leihoen kontra jotzen du, eta irratia bolumena Maureenek berak maneiatzen du.

Baina egiazko giro horretan

aktuzioak dira egiazkoenak. Bikain daude ama eta alaba bakoitza bere rolean, eta Dooley anaiak (Alex Casanovas eta Jacob Torres) ez dira atzean geratzen. Alabaren pertsonaia den artean gailentzen den arren, laurak dira ezinbesteko piezak ama eta alabaren arteko gatazkan eta laurak eroaten dute muturre-raino beren gaitasun aktoralak.

Emanaldia amaitutakoan, txaloen berotasunak argi erakusten zuen publikoan piztutako emozioa eta nabariak ziren oraindik Vicky Peñarengan Maureen pertsonaia eraiki izanaren aztarnak.

Agus Perez

ESKELAK

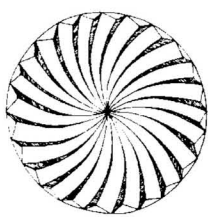
Joxelu Geresta Mujika

"IRUÑA"

"Hautsi, txikitu, puskatu"

1999.eko martxoaren ? eraila

2000ko martxoak 21

Benito San Sebastian

(Ioritz San Sebastian ikaslearen aita)

*Urak dakarrena
Urak darama
Zuk emandakoa
Gurekin gelditzen da*

LANGILE IKASTOLA

2000ko martxoak 21

Ali Ibarrolaza Zabala

(Ainara irakaslearen ama)

Ez adio gero arte baizik.

LEA ARTIBAICO

2000ko martxoak 21

ESKELAK

Gaueko 9ak arte hartzen dira

(943) 300 222

'Hermes' aldizkaria ardatz duten erakusketa eta hitzaldiak Bilbon

■ *Mende hasierako argitalpena eta kultur belaunaldia aztertuko dira*

Montse Arregi / Bilbo

ATZO inauguratu zuten Bilboko Bidebarrieta Kulturunean *Hermes*. Hiria, gizona, aldizkaria izeneko erakusketa. Bertan, 1917. urtetik 1922. urtera bitartean, euskaraz, gaztelaniaz, frantsesez eta ingelesez argitaratu zen *Hermes* aldizkariaren historia eta testuingurua azaltzen dira.

Gainera, aldizkariaren eta garai hartako kultur belaunaldien inguruan hitzaldi sorta antolatu da. Bihar arratsaldeko 19:30-etan, Bidebarrieta Kulturunean, hitzaldia emango dute German Yanke, Rafael Ossa Etxaburu, Maria Jesus Cava, Koldo San Sebastian, Iñaki de la Sota eta Angel Ortiz Alfauk. Etzi, berriz, ordu eta toki berean, mahai-inguruan bilduko dira Alfonso Carlos Saiz Valdivieso, Joseba Agirreazkuenaga, Alvaro Chapa, Adelina Moya, Begoña Rodríguez eta Jose Maria de la Sota.

«Bilbokoa eta unibertsala»

Atzoko inaugurazio ekitaldian Iñaki Azkuna Bilboko alkateak azpimarratu zuenez, «*Hermes* aldizkaria Bilbokoa eta unibertsala zen aldi berean; abertzaletasunean sortu baina esparru guztietara ireki zen».

Erakusketaren karietara, Bidebarrieta Kulturuneak katalogo oparoa argitaratu du, euskaraz eta gaztelaniaz, non aldizkariaren eta Jesus de Sarria sortzailearena historia eta garaiko testuingurua azaltzen diren. Joseba Agirreazkuenaga Bidebarrieta Kulturuneako arduradunaren arabera: "XX. mendea joan zaigu, eta nola baiteko balantzea egiteko garaia da. Euskal Herriko kultur erakundetxean garai garrantzitsua izan zen 1917. urte ingurukoa, eta hori aztertu nahi dugu».

Erakusketa didaktikoa dela nabarmendu zuen Agirreazkuenagak. Bilbotik beste herri batzuetara ere eramango da.

MUSIKA

BASAURI

- **Los 5 Bilbainos.** Social antzokian, 17:00etan.

BURLATA

- **A Quemarropa.** Black Rose aretoan, 20:30etan.

DONOSTIA

- **Ariel Rot.** Egiako Kultur Etxean, 21:00etan.

GASTEIZ

- **Mikel Urdangarin.** Parral tabernan, 20:30etan.
► **Jesus Guridi Musika Eskolako Ikasleak.** Vital Kutxako aretoan, 20:00etan.

ANTZERKIA

BAIONA

- **Barbe bleu...** C. du Jabron rougeren eskutik, Scene Nationale, 20:00etan.

BILBO

- **Perdidos en la miel.** R. Zumalabe eta Ester Ezparzaren eskutik kafe antzerkia, Mistyk aretoan, 20:30etan.

DONOSTIA

- **Inauteri festa.** Ttak eta Hamabi Tribu, Egiako Kultur Etxean, 00:00etan.

EIBAR

- **A viaxe de Lola.** Alala Produccionesen eskutik, Unibertsitateko areto nagusian, 20:30etan.

GASTEIZ

- **Kattalin (euskaraz).** Panta Rheiren eskutik, Beñat Etxepare aretoan, 10:30etan eta 15:30etan.

MAULE

- **Haurra Xutik.** Theatre des chimeresen eskutik.

VILLABONA

- **Librótricos.** Txamuskinaren eskutik, Gurea Cineman, 11:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

BILBO

- **The loss of sexual innocence.** Carmen aretoan (Indautxu), 19:45etan. Jatorrizko bertsioan.

LIZARRA

- **Ene errailetara.** Diaporama emanaldia, musika eskolan, 20:00etan. Antolatzailea: Euskara Batzordea.

BERTSOLARITZA

MARKIÑA

- **Lea-Artibai eta Durangoko taldeak.** Institutu teknikoan,

HITZALDIA

EGUNKARIA

‘Inperialismoa eta balore aldaketa gaurko gizartean’

Inperialismoa eta balore aldaketa gaurko gizartean izenburupean hitzaldia emango du gaur Alizia Sturtze historialariak Iruñean, Gaztetxean, 20:00etan. Abiadura Handiko Trenaren Aurkako Asanbladak antolatu du emanaldi hori, III. Hamabostaldi Antidesarroilista izeneko jardunaldien barruan.

11:30etan. Bertsolari Gazteen VIII. BBK Sariketa.

HITZALDIA

ADUNA

- **Zer behar da espedizio bat prestatzeko.** Hizlaria: Josu Izutueta. Kultur Etxean, 20:30etan.

ANTZUOLA

- **Kantuaren eta jolasaren garrantzia umearen garapen afektiboan.** Hizlaria: Miriam Azpiri. Udaletxean, 18:30etan.

ARRASATE

- **Emakumeak Hego Ameriketara, hiru adibide: Peru, Guatemala, Txipapas.** Hizlariak: Marycruz Rocio Briones, Edith Cervantes Trejo, Carlota Eugenia Caceres. Monterroneko hitzaldi aretoan, 19:00etan.

AZPEITIA

- **Rol maskulinoa eta femeninoa?** Hizketaldia Enparan dorretxean, 20:00etan. Pasaiaiko Sarraskiaren XVI. Urtemuga.

BILBO

- **Mujeres artistas. Caroline Leaf.** Hizlaria: Bego Vicario. BilboArten (Urrazurrutia, 32), 19:30etan.
► **La situación de Colombia.** Errekaldeberriko Onki-Xin elkartearen, 20:00etan. Errekaldeko Aste Internazionalista.
► **Nuestra poesia. Lectura de poemas originales de los asistentes a la tertulia.** Boulevard kafetegian, 19:30etan.

DONOSTIA

- **El Comercio Justo.** Deustuko Unibertsitatean.

ERREENTERIA

- **Mujer en los medios de comunicación.** Zintzilik irratiko egoi-

tzan, 20:00etan. Zintzilik irrati librearen 15. urtemuga.

GASTEIZ

- **Euskal Herritik euskal hirira** Aldabe gizarte etxean, 20:00etan. Hizlaria: Alberto Frías, Eguzkiko bozeramailea.

IRUÑEA

- **Robert Laxalten ‘Kafe hartzea Iruñean’.** Hizlaria: Xabier Mendiguren idazle eta itzultzailea. Erraldioen Txokoan (Deskalzokalea, 72), 20:00etan.

ZARAUTZ

- **Kartzela eta erbesteko literatura.** Hizlaria: Koldo Izagirre. Sanz Enea kultur etxean, 20:00etan. Vladimir Brigadak.

BESTELAKOAK

BERA

- **Bai Euskarari akordioaren**

gizarteratze plana. Aurkezpena. Gure Txokoa elkartearen, 20:00etan.

BURLATA

- **Bai Euskarari akordioaren gizarteratze plana.** Aurkezpena. Axularren, 20:00etan.

DONOSTIA

- **Colectividades y ocupación rural.** Liburuaren aurkezpena, Egiako Insumituen taldearen elkartearen, 19:30etan. Hizlariak: Oizartzungo Arditurri etxea eta Nafarroako Arizkuren herria. Desmilitarizazioaren Aldeko III. Astea.

GASTEIZ

- **Osasun alternatiboaren gainera jardunaldiak.** Sumendik antolatuta, Villasuso jauregian, martxoaren 20tik 23ra egunero, 19:30etan. Gaur Eneko Landaburuk hitz egingo du, higienismoaz.

IRUÑEA

- **La idea euskara de Navarra.** Liburuaren aurkezpena, Nafarroako Unibertsitate Publikoan, 11:30tan.
► **Bai Euskarari akordioaren gizarteratze plana.** Aurkezpena, Zaldiko Maldikon (Alde Zaharra), 20:00etan.

ERAKUSKETAK

ABANTO

- **Jaiak Iragartzeko Kartelen Lehiaketako lanen erakusketak.** Kultur etxean, martxoaren 23a arte.

BALMASEDA

- **Trenbidea Balmasedako historian.** Santa Clara elizan, apirilaren 3a arte.

BARAKALDO

- **Burgos, vestido y tradición.** Udal erakusketa aretoan, martxoaren 31 arte.

BEASAIN

- **Iñaki Ardeoren pinturak.** Usurbe antzokiko erakusketa aretoan.

BERA

- **Enbutua: Panamako adin-ttikikoendako kartzela bateko argazkiak.** Sodepaz, Salhake-ta, eta IPESeK antolatutako argazki erakusketa. Kultur etxean, apirilaren 2a arte.

BILBO

- **Elena Asinsen lanak.** Vanguardia galerian, apirilaren 25a arte.
► **Bilboko estanpak 1575-1860.** Euskal Museoa, ekainaren 25a arte.
► **Jean Dubuffeten Dubuffetak.** Arte Ederretako Museoa, apirilaren 24a arte.
► **David Salleren lanak.** Guggenheim museoan, maiatzaren 7a arte.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Las normas de la casa de la sidra: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Man on the moon*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Operación Gonada*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Inocencia interrumpida*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El talento de Mr Ripley*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Falsas apariencias*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *El final del romance*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. *Toy story 2*: 17:30. *Como ser John Malkovich*: 20:00 - 22:30. *Falsas apariencias*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Acordes y desacuerdos*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Doble traición*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Tres reyes*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *American beauty*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Solas*: 17:00. *La milla verde*: 19:00 - 22:30. *El sexto sentido*: 17:00. *Magnolia*: 19:00 - 22:30. *La playa*: 17:15 - 20:00 - 22:30.

SAMANIEGO. *La playa*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El hombre bicentenario*: 17:30. *El coleccionista de huesos*: 20:00 - 22:30. *Toy story 2*: 17:30. *El sexto sentido*: 20:00 - 22:30. *Los tres reyes*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

AVENIDA. *Como ser John Malkovich*: 11:30 - 22:15. *La playa*: 17:15 - 19:45. *Falsas apariencias*: 11:15 - 17:30 - 20:00 - 22:30. *American beauty*: 11:15 - 17:15 - 19:45 - 22:15. *Tres reyes*: 11:30 - 17:15 - 19:45 - 22:15. *Doble traición*: 11:30 - 17:30 - 20:00 - 22:30. *Una historia verdadera*: 11:30 - 17:15 - 19:45 - 22:15.

CAPITOL. *Las normas de la casa de la sidra*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *El fin del romance*: 17:00 - 20:00. *Doble traición*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *American Beauty*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

COLISEO ALBIA. *Magnolia*: 17:15 20:45.

IDEALES. *Man on the moon*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Falsas apariencias*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Inocencia interrumpida*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Toy story 2*: 17:30. *El sexto sentido*: 19:45 - 22:30. *Tres reyes*: 17:15 - 19:45 - 22:30. *Operación Gonada*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El talento de Mr Ripley*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *El hombre bicentenario*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

MIKELDI. *Doble traición*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *American Beauty*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Toy story 2*: 17:30. *Sexto sentido*: 20:00 - 22:30.

hiriburuetako filmak

AMERICAN BEAUTY. EEBB, 1999. Zuz.: Sam Mendes. 122 m. Akt: Kevin Spacey, Annette Bening. 18 urtetik gorakoentzat. Lester Burnhamek denetik dauka: lana, emaztea, alaba, etxe ederra... Hala ere, egun batean bere bizitza osoa denbora galtzea dela ohartu da, eta bakezko une guztiak ezabatuko ditu. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Avenida, Capitol, Mikeldi), Donostia (Astoria, Principe, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Olite).*

COMO SER JOHN MALKOVICH / DANS LA PEAU DE JOHN MALKOVICH. EEBB, 1999. Zuz.: Spike Jonze. Akt: John Malkovich, Cameron Diaz, Catherine Keener, John Cusack. 112 m. Emakume bat John Malkovichen azalean sartuko da, eta berak nola pentsatzen eta sentitzen duen jakitea lortuko du. Irudimena eta umore beltza nahasten dira film harrigarri honetan. Besteak beste, zuzendari eta gidoi orjinal onenei dagokien Oskar sarietarako izendatu dute. Ipar Euskal Herrian aspaldi estreinatu zen. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Aveni-*

da, Multi), Donostia (Bretxa), Iruñea (Golem Yamaguchi).

EL DILEMA/REVELATIONS. EEBB, 1999. Zuz.: Michael Mann. 157 m. Akt.: Al Pacino, Russel Crowe. Jeffrey Wigand kalera bota dute tabako konpainia batean urte askoan lanean egon eta gero. Wigandek industria honi buruz dakiena kontatzeko eskatuko dio 60 Minutes saio ezagunaren produktoreak. Protagonistak arazoak izango ditu zer egin erabakitzeko orduan, baina azkenean kontaktatu egingo du. *Baiona (Marine), Donostia (Principe).*

FALSAS APARIENCIAS. EEBB, 1999. Zuz.: Jonathan Lynn. Akt: Bruce Willis, Matthew Perry, Rosanna Arquette, Natasha Henstridge. 98 m. 13 urtetik gorakoentzat. Diruaren truke jendea hiltzen duen gizon baten (Willis) inguruko istorioa kontatzen du, baina modu barregarrian, komedia da eta. *Gasteiz (Guridi, Mikeldi zinemak), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Garbera, Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Principe de Viana).*

HURACAN CARTER. EEBB, 1999. Zuz.: Norman Jewison. 7 urtetik gorakoentzat. Akt.: Dezel Washington, on Shannon. 60ko hamarkadan New Jersey hiru gizon zuri hil zituzten. Robbin Huracán Carter boxeolaria eta bere jarraitzaile bat —bia beltzak— hilketa gertatu zen lekuan zeuden eta, errugabeak izan arren, 19 urte egin zituzten kartzelan. Gazte bat bere egoerarekin arduratu zen. *Donostia (Bretxa).*

INOCENCIA INTERRUPTIDA. EEBB, 1999. Zuz.: James Mangold. Akt: Winona Ryder, Angelina Jolie, Clea DuVall. 127 m. 18 urtetik gorakoentzat. Psikiatriko batean girotutako istorioa da. 17 urteko neska bat bere buruaz beste egiten ahaleginduko da, baina ez du lortuko. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

LA CHICA DEL PUENTE. Frantzia, 1999. Zuz.: Patrice Leconte. Akt: Vanessa Paradis, Daniel Auteuil, Demetre Georgalas. 90 m. 7 urtetik

‘Venus salón de belleza’

Tonie Marshallek zuzendu duen film honetan edertasun zentro bateko langileen kontuak kontatzen dira. Angélek estetizista moduan egiten du lan, eta lanetik irtendakoan ligatzen saiatzen da. Gehienetan ez du bere helburua lortzen, baina behin Antoine ezagutuko du, eta maitemindu egingo da. Antoinetek neska-laguna du eta hilabete barru ezkontzekoa da. Bilbon dago ikusgai.

Acordes y desacuerdos: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MULTI. *The acid house*: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:30. *Venus salón de belleza*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Una historia verdadera*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Como ser John Malcovich*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Todo sobre mi madre*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Oriente es oriente*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Solas*: 17:30 - 19:45. *La chica del puente*: 22:30. *La milla verde*: 17:00 - 20:15.

BARAKALDO

BARAKALDO ANTZOKIA. *Ametsen lapurrak*: 09:30.

MAX CENTER. *El fin del romance*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Operación Gonada*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Falsas apariencias*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *American beauty*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *La milla verde*: 16:45. *Inocencia interrumpida*: 19:45 - 22:30. *Acordes y desacuerdos*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Las normas de la casa de la sidra*: 16:45 - 19:45 - 22:30.

La playa: 17:00. *Sexto sentido*: 20:00 - 22:30. *Doble traición*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Man on the moon*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *Toy story 2*: 17:30. *El talento de Mr. Ripley*: 19:45 - 22:30. *Tres reyes*: 17:00 - 20:00 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. *Man on the moon*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Las normas de la casa de la sidra*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *American beauty*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Acordes y desacuerdos*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *El talento de Mr. Ripley*: 17:00 - 19:45. *El sexto sentido*: 22:30. *El sexto sentido*: 17:15. *Tres reyes*: 20:00 - 22:30. *Toy story 2*: 16:30. *Falsas apariencias*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Doble traición*: 17:15 - 20:00 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. *Toy story 2*: 20:00. *El dilema*: 22:00.

DURANGO

ZUGAZA. *El dilema*: 19:00 - 22:00.

GETXO

LAUREN. *Tres reyes*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Magnolia*: 17:00 - 21:30. *El sexto sentido*: 18:15 - 20:30 - 22:45. *Toy story 2*: 16:00. *La playa*: 16:30 - 19:30 - 22:30. *Como ser John Malkovich*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *El hombre bicentenario*: 16:00 - 18:45. *La milla verde*: 21:30. *Acordes y desacuerdos*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. *American beauty*: 16:15 - 19:15 - 22:15. *El talento de Mr Ripley*: 16:20 - 19:20 - 22:20. *Las normas de la casa de la sidra*: 16:30 - 19:30 - 22:30. *Doble Traición*: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:40. *El fin del romance*: 16:20 - 18:30 - 20:40 - 22:45. *AREETAKO GRAN CINEMA.* *Magnolia*: 17:30 - 21:00.

LEIOA

CINESA ARTEA. *Inocencia interrumpida*: 16:00 - 19:00 - 22:00. *Doble traición*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

Falsas apariencias: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *El fin del romance*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *La playa*: 16:00. *Stigmata*: 18:30 - 20:30 - 22:45. *Tres reyes*: 16:15 - 19:15 - 22:15. *Acordes y desacuerdos*: 16:15 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *American beauty*: 16:15 - 19:15 - 22:15. *Toy story 2*: 16:00 - 18:00. *El sexto sentido*: 20:00 - 22:15.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. *Man on de moon*: 17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. *American beauty*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Man on the moon*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Huracán Carter*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. *La vida de Brian*: 20:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. *El fin del romance*: 17:00 - 19:30 - 22:15. *Operación Gonada*: 17:30 - 20:00 - 22:15. *Doble traición*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *American beauty*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Huracán Carter*: 17:00. *Tres reyes*: 19:45 - 22:15. *Acordes y desacuerdos*: 17:30 - 20:00 - 22:15. *El talento de Mr. Ripley*: 17:00 - 19:45. *El sexto sentido*: 22:30.

ANTZOKI ZAHARRA. *Don Juan de Molière*: 17:30 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. *Doble traición*: (JBA) 17:15 - 19:30 - 22:15. *Una historia verdadera*: (J.B.A.) 17:15 - 19:30 - 22:15.

PRINCIPE. *Inocencia interrumpida*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *Las normas de la casa de la sidra*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Man on the moon*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *Acordes y desacuerdos*: 17:00 - 19:00 - 21:00 - 23:00. *American beauty*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Magnolia*: 17:00 - 20:30.

GARBERA. *Doble traición*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Operación Gonada*: 17:00 - 18:50 - 20:40 - 22:30. *Tres reyes*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *Toy story 2*: 17:30. *Inocencia interrumpida*: 19:45 - 22:15. *Las normas de la casa de la sidra*: 17:00 - 19:35 - 22:15. *Falsas apariencias*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Man on the moon*: 17:15 - 19:45 - 22:15.

BRETXA. *Tres reyes*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *La playa*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Doble traición*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Falsas apariencias*: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Todo sobre mi madre*: 16:30 - 18:30 - 20:45 - 22:45. *El fin del romance*: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Toy Story 2*: 16:00 - 18:10. *Como ser John Malkovich*: 20:15 - 22:30. *El hombre bicentenario*: 17:00 - 19:30. *Huracán Carter*: 22:00. *Asterix y Obelix*: 16:00. *La milla verde*: 18:00 - 21:30.

WARNER LUSOMUNDO. *American beauty*: 17:00 - 19:30 - 22:30. *El sexto sentido*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Toy story 2*: 16:15 - 18:30. *Stigmata*: 20:40 - 23:00. *Las normas de la casa de la sidra*: 16:45 - 19:15 - 22:00. *Tres reyes*: 16:30 - 19:15 - 22:15. *Man on the moon*: 16:15 - 19:00 - 22:00. *Inocencia interrumpida*: 16:30 - 19:30 - 22:15. *El talento de Mr. Ripley*: 16:30 - 19:15 - 22:00. *La playa*: 16:15 - 19:00. *La milla verde*: 21:30. *Falsas apariencias*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

ARRASATE

ALAI. *El sexto sentido*: 19:00 - 21:30.

gorakoentzat. Bizirik jarraitzeko gogorik ez duen neska bat eta labana jaurtitzaila bat dira istorioko pertsonaia nagusiak. Neskak bere burua hil nahi duen unean ezagutuko dute elkar. *Bilbo (Multi).*

LA MILLA VERDE/LA LIGNE VERTE. EEBB, 1999. Zuz.: Frank Darabont. 13 urtetik gorakoentzat. 180 m. Akt.: Tom Hanks, David Morse. Paul Edgecomb zaharrak heriotzaren korridorean lan egiten zueneko garaiak gogoratzen ditu. Bereziki arraza beltzeko John Coffeyren kasua dauka buruan. *Baiona (Marine), Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Multi), Donostia (Bretxa), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

LA PLAGE/LA PLAYA. EEBB, 1999. Zuz.: Danny Boyle. 112 m. 13 urtetik gorakoentzat. Akt.: Leonardo DiCaprio, Tilda Swinton. Richard estatu batuar gaztea aspertuta dago bere belaualdiaren bizikera faltsuarekin, eta Bangkokera joango da erreala den zerbaiten bila. Han, Daffy ezagutuko du. *Baiona (Marine), Gasteiz (Mikeldi zinemak, Sama-*

niego), Bilbo (Avenida), Donostia (Bretxa, Warner Lusomundo).

LAS NORMAS DE LA CASA DE SIDRA. EEBB, 1999. Zuz.: Lasse Hallstrom. Akt: Tobey Maguire, Charlize Theron, Michael Caine. 131 m. 13 urtetik gorakoentzat. Zazpi Oskar saritarako izendatu dute, horien artean zuzendari eta film onenetarako. John Irvingeneleberrian oinarrituta dago. Homer Wellsek 30 urte egin ditu umezurtz-etxe batean, legez kanpoko abortuak egiten dituen mediku atsegin batekin. Baina Wellsen bizimodua guztiz aldatuko da bikote gazte bat ezagutzerakoan; izan ere, bikotea ume bat izateko dago, baina ez dute nahi. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol), Donostia (Garbera, Principe, Warner Lusomundo, Iruñea (Golem Baiona).*

LE GOUT DES AUTRES. Frantzia, 1999. Zuz.: Agnes Jaoui. 112 m. Akt.: Anne Alvaro, Jean Pierre Bacri. Enpresari bat ikaragarri aspertzzen da, eta bizi poz handirik gabe egiten du aurrera. Behin, emazteak antzerkia ikustera eramango du,

behartuta. Han daudela, gizona liluratuta geratuko da aktoreetako batekin, eta harengana inguratzen saiatuko da. *Baiona (Vauban).*

LES ROIS DU DESERT/TRES REYES. EEBB, 1999. Zuz.: David O.Russel. 18 urtetik gorakoentzat. Akt.: George Clooney, Mark Wahlberg. 1991. urteko martxoan nahaste-borrastea dago Golkoko gerran. Aliatuak Iraken sartu dira, baina Bush presidentek Saddam Hussein salbatzea erabaki du. Saddam Husseinen tropak mendekua hartzen ari dira eta Ipar Amerikako soldaduek ezin dute ezer egin, ezer ez egiteko agindua dutelako. *Baiona (Marine), Gasteiz (Mikeldi Zinemak, Samaniego), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Astoria, Garbera, Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana).*

SIXIEME SENS/SEXTO SENTIDO. EEBB, 1999. Zuz.: Nigh Shyamalan. Akt: Bruce Willis, Haley Joel Osmett. 91 m. Cole zortzi urteko haurra da eta ahalmen paranormalak ditu. Sarritan mamuek bisita egiten dio-

zinema

EIBAR

RIALTO. *La milla verde*: 18:30 - 22:00.
UNZAGA. *Man on the moon*: 19:30 - 22:15.

ERRETERIA

ON BIDE. *La playa*:19:30 - 22:30.

IRUN

TXINGUDI. *Doble traición*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *American beauty*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Dogma*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *La playa*: 19:45 - 22:30. *Man on the moon*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Inocencia interrumpida*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Cascabel*: 16:00. *Tres reyes*: 18:15 - 20:30 - 22:45. *Falsas apariencias*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

LASARTE-ORIA

MANUEL LEKUONA. *Sobreviviré*: 22:00.

TOLOSA

LEIDOR. *La playa*: 19:30 - 22:30.

ZARAUTZ

MODELO. *La playa*:19:30 - 22:15.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALANTE. *The war zone*:20:45.
Charbons ardents: 19:00.*Himalaya*: 17:00.

VAUBAN. *Le gout des autres*: 11:00 - 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Le libertin*: 11:00 - 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30.*Scenes de crimes*: 11:00 - 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Personne n'est parfaite*: 11:00 - 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Man on the moon*: 11:00 - 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15. *Toy story 2*: 11:00 - 13:30 - 15:45. *Le talenteux Mr Ripley*: 18:00 - 20:15 - 22:30.

MARINE. *La ligne verte*: 14:00 - 20:30. *Revelations*: 14:00 - 20:30. *Si-xieme sens*: 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *The million dollar Hotel*:13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *L' homme bicentenaire*:13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15. *Les rois du desert*: 18:00 - 22:30. *American pie*: 13:30 - 18:00 - 22:30. *La plage*: 15:45 - 18:00 - 20:15.

HENDAIA

LES VARIETES. *Anna et le roi*: 21:00.

MIARRITZE

ROYAL. *Le gout des autres*: 13:30 - 15:45 - 18:00 - 20:15 - 22:30. *Venus beaute*: 15:45 - 18:00 - 20:15. *Les rois du dessert*:13:30 - 22:30.

te. Malcom Crowe hauarren psikiatra da eta haurrak dioenaren atzean zer dagoen argitzen saiatuko da. *Baiona (Marine)*, *Gasteiz (Mikeldi Zinemak, Samaniego)*, *Bilbo (Ideales, Mikeldi)*, *Donostia (Astoria, Warner Lusomundo)*, *Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana)*.

SOLAS. Espainia, 1998. Zuz: Benito-Zambrano. Akt: Ana Fernandez, Maía Galiana, Carlos Alvarez. 95m. Neska gazte bat haurdun dago, eta amarekin bizi da, apartamentu eskas batean. Haseran ama-alaben arteko harremanak zailak izango dira. *Gasteiz (Mikeldi zinemak)*, *Bilbo (Multi)*.

STIGMATA. EEBB, 1999. Zuz.: Rupert Wainwright. 13 urtetik gorakoentzat. Akt.: Patricia Arquette, Gabriel Byrne. 102 m. Parrandaz parranda dabilen ileapaintzaile bati Jesukristo gurutzean zela egin zizkioten zauriak irten zaizkio gorputzean. Vaticanok ikertzailerik onena bidaliko du kasua ikertzera *Donostia (Warner Lusomundo)*.

estreinaldiak

Tommy Lee Jones *Doble Traición* filmean.

■ **ACORDES Y DESACUERDOS** . EEBB, 1999. Zuz.: Woody Allen. Akt: Sean Penn, Samantha Morton. 95 m. Emmet Ray, parrandazale galanta ez ezik, Jazz musikako gitarra jole bikaina ere bada. Konplexuz beteta dago, Frantzian bera baino hobearen musikari bat dagoelako. Bere ziurtasunik ezak jasan-gaitza bihurtzen du, eta bere bizitzari behar duen oreka ematen dion neska-laguna ere oso gaizki tratatzen du. Iparraldean aspaldi estreinatu zuten. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak)*, *Bilbo (Mikeldi)*, *Donostia (Astoria, Principe)*, *Iruñea (Golem Yamaguchi)*, *Barakaldo (Max Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Getxo (Lauren)*, *Leioa (Artea)*.

■ **DOBLE TRAIACION** . EEBB, 1999. Zuz.: Bruce Beresford. Akt: Tommy Lee Jones, Ashley Judo.13 urtetik gorakoentzat 105 m. Travis Lehmanek baldintzapeko askatasuna aztertze-ko bulegoan egiten du lana. Libby Parsonsek ihes egin du baldintzapeko askatasunean dagoela, senarra hiltzeagatik sei urte espetxean egin ondoren. Kontua da senarra itsasoan desagertu zela emaztea hiltzailetzat jotzen zuten froga faltsuak utzi eta gero. Emaztearen helburua senarra benetan hiltzea da, legez hilda dagoelako. Travis bere atzetik joango da. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak)*, *Bilbo (Avenida, Capitol, Mikeldi)*, *Donostia (Astoria, Trueba, Garbera, Bretxa)*, *Iruñea (Olite, Principe de Viana)*, *Barakaldo (Max Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Getxo (Lauren)*, *Leioa (Artea)*, *Irun (Txingudi)*, *Tutera (Cinemax)*.

■ **OPERACION GONADA** . Espainia, 1999. Zuz.: Daniel F. Ansmselem. Akt: Mariano Mariano, Daniela Cardone. 90 m. Franco eta Hitler diktadoreak Hendaian elkartu ziren 1940. urtean. Film hau bilera horren inguruko fartsa bat da. Bertan, Hitler hiltzeko ahalegin batean nahi gabeko erantzule moduan agertuko da Franco. *Gasteiz (Guridi)*, *Bilbo (Ideales)*, *Donostia (Astoria, Garbera)*, *Barakaldo (Max Center)*, *Tutera (Cinemax)*.

■ **EL FIN DEL ROMANCE** . Erresuma Batua, 1999. Zuz.: Neil Jordan. Akt: Ralph Fiennes, Julianne Moore. 13 urtetik gorakoentzat 109 m. Maurice Bendrix nobelagileak Sarah Milesekin harreman sakona izan zuen bi urtean. Maurice gerran zauritzen dutenean, Sarah-k adulterioarekin amaituko duela zin egiten dio Jainkoari. Maurice bere bila ibiliko da, zergatik utzi duen ezin ulerturik. *Gasteiz (Guridi)*, *Bilbo (Capitol)*, *Donostia (Astoria, Bretxa)*, *Iruñea (Golem Baiona)*, *Barakaldo (Max Center)*, *Getxo (Lauren)*, *Leioa (Artea)*.

■ **THE ACID HOUSE** . Erresuma Batua, 1999. Zuz.: Paul McGuigan. Akt: Ewen Bremmer, Kevin McKidd. 105 m. Irvine Welsh idazle Eskoziarraren *The Acid House* liburua hartu dute oinarritzat film hau egiteko. Bertan, sexua, futbola, rocka eta drogak gaitzat dituzten hiru istorio kontatzen dira. *Bilbo (Multi)*.

■ **MAN ON THE MOON.** EEBB, 1999. Zuz.: Milus Forman. Akt: Jim Carrey, Danny DelVito. 7 urtetik gorakoentzat. 118 m. Andy Kaufman komikoak areto txikietan landu zuen umoreari buruz zeukan ikuspegi iraultzailea. Laster, oso ospetsua egin zen, telebista saio bati eta hainbat lani eskerrak. Bere inguru-koek harrituta ikusi zuten Kaufmanek egin zuen igoera azkarra. *Baiona (Vauban)*, *Gasteiz (Guridi)*, *Bilbo (Ideales)*, *Donostia (Principe, Garbera, Warner Lusomundo)*, *Iruñea (Principe de Viana)*, *Barakaldo (Max Center)*, *Basauri (Bilbondo)*, *Portugalete (Java)*, *Santurtzi (Serantes)*, *Eibar (Unzaga)*, *Irun (Txingudi)*, *Tutera (Cunemax)*.

■ **SCENES DE CRIMES.** 1999. Zuz.: Frederic Schoendoerffer. Akt: Charles Berling, Andre Dussolier. 100 m. Neguko goiz batean, emakume bat desagertu egingo da. Kasua ikertzeko ardura Versallesko brigada kriminalak izango du. Halako batean, emakumearen gorpua aurkituko dute, lurpean. *Baiona (Vauban)*.

American beauty: 15:45 - 20:15. *Salsa*: 18:00 - 22:30.

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA). *El fin del romance*: 17:30 - 20:00 - 22:45. *Las normas de la casa de la sidra*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Tres reyes*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *El talento de Mr. Ripley*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *American Beauty*: 17:15 - 20:00 - 22:45. *Toy story 2*: 17:15. *El sexto sentido*: 20:10 - 22:45.

GOLEM (YAMAGUCHI). *Acor-des y desacuerdos*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:45. *La vida prometida*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Como ser John Malkovich*: 17:30. *Inocencia interrumpida*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Mag-nolia*: 18:30 - 22:00. *La milla verde*: 22:00. *Todo sobre mi madre*: 16:30 - 20:00.

OLITE. *Doble traición*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Falsas apariencias*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *American beauty*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

PRINCIPE DE VIANA. *Man on the moon*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Doble traición*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Tres reyes*:20:00 - 22:30. *El sexto senti-do*:17:30.

LIZARRA

LOS LLANOS. *Toy story 2*: 17:45 - 20:00. *Stigmata*:17:30 - 20:15 - 22:30. *El dilema*: 19:45 - 22:30. *Tres reyes*: 22:30. *El sexto sentido*: 17:30 - 22:30.

TUTERA

VERSALLES. *Stigmata*: 20:15.
CINEMAX. *American beauty*: 18:00 - 20:15 - 22:30. *Falsas apariencias*: 18:00 - 20:00 - 22:00. *Doble traición*: 18:00 - 20:15 - 22:30. *Man on the moon*:18:00 - 20:00 - 22:15. *Operación gonada*: 18:00 - 20:30 - 22:45. *El talen-to de Mr Ripley*: 18:00. *Tres reyes*: 20:30 - 22:45. *Inocencia interrumpi-da*:18:00 - 20:15 - 22:30. *La playa*: 18:00 - 20:00. *Magnolia*: 22:15. *Las normas de la casa de la sidra*: 18:00 - 20:30 - 22:45.

NAFARROA BEHEREA

DONAPALEU

SAINT LOUIS. *Himalaya*: 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. *Toy story 2*: 20:30.

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marxoak 21 - apirilak 20

Egunetik egunera ederrago zaude. Hainbeste jateari utzi beharko zenioke!

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Aspaldi igaro zitzaizun nera-bezaroa. Burua txoriz betea duzu oraindik, ordea.

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20.

Ez ezazu hainbeste sofritu Realarengatik. Azken jardunaldian salbatuko du.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Hobe irribarre txiki eta sintzeroa, belarritik belarrirako artifiziala baino.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Saia zaitetz lankideen artean bakea jartzen, zure beharra badute eta!

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Dagueneko udako planak egiten hasi zara. Oraindik, aste santua iristeko dago eta!

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Gutxi ligatzen duzula eta beti bezala zabiltz. Saia-tzen al zara baina?

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Ederra izaten den lanetik etxera itzultzean afaria mahai gainean izatea, ezta?

SAGITTARIUS
azaroak 24 - abenduak 23

Burua ohartzeke joan zaizula? Lo besterik ez duzu egin eta!

CAPRICORNUS
abenduak 24 - urtarrilak 20

Ko zaizu, berriro horrela-ko pagotxa aurkitze! Gauzak birritan pentsatu behar dira.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

ra bezalakotxea zara zu! Oilo guztiak zuretzat soilik nahi dituzu.

P I S C I S
otsailak 19 - marxoak 20

Irrekoak jartzea ez da nahikoa intelektual baten moduan hitz egiteko.

efemerideak

Juan Garmendia
jaio zen

1898ko martxoaren 21ean, Juan Garmendia euskaltzain urgazlea jaio zen, Lasarten. Gazterik, Placentziara aldatu zen familiarekin. Han hasi zen bere kontura eus-kara lantzen. Gerra aurretik, antzerki lan batzuk plazaratu zituen, hala nola *Itxutasun madarikatua*, *Patxi kirten*... 1944an, garai hartako euskaltzaleen biltoki izan zen li-buru denda bat zabaldu zuen Donostian.

1983 Bruno Etxenike euskaltzalea ehortzi zuten Iruñean.

1983 Lasa eta Zabalaren gorpuak Alacanten azaldu ziren.

SANTUAK

Serapio, Milla.

Araba

GASTEIZ. *09:00-22:00*: BUESA, Ballester apez-pikuaren kalea z/g (Aranbizkarra). **ESPARZA**, Gurutze Zuriko kalea, 8. **DÍAZ ZERIO**, Jacinto Benavante kalea, 44 (Santa Luzia). *Gauze*: GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** *Gau eta egun*: MENOYO, Ugarte ka-lea, 5. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.** *Gau eta egun*: IARZA, Elexondo kalea, 33.

Bizkaia

BILBO. *09:00-22:00*: ARIETA-ARAUNABEÑA Agirre Lehendakariaren etorbidea, 1. **ARRU-FÁT**, Juan Garai kalea, 33. **GANDARIASBEI-TIA**, E. Ibarreta, 1 (Santutxu). **LOIZAGA**, Gar-doki kalea, 9. **PELAIO**, Zurbaren-barri. **SAN SEBASTIAN**, Autonomia kalea, 76. *22:00**etatik aurrera*: ETXARRI, Huertas de la Villa, 12. **MA-CUREGI** Zababuru Plaza, 4. **ARRATIA.** *Gau eta egun*: ZAMALLOA, Askata-sun kalea, 15 (Areatza). **BARAKALDO.** *Gau eta egun*: ZALBIDEGOTIA, Askatasun etorbidea, 5. **BASAURI.** *Egunez*: CARAZO, Karmelo Torre, 12. *Gauze*: BEASKOA, San Antonio kalea, 7 (Etxebarri).

BERMEO, MUNDAKA. *Gau eta egun*: ZABALA, Intxausti kalea, 38 (Bermeo). **DURANGALDEA.** *Gau eta egun*: SAN-ROMA, Uribarri kalea, 5 (Durango). **ERANDIO-TXORIHERRI.** *09:00-22:00*: GASTEARENA, Mezo kalea, 24-26. Astrabudua. (Erandio). **GALDAKAO.** *09:00-22:00*: GARCIA FERNANDEZ, Bizkaiko Jaurerria, 39. **GERNIKA, BUSTURIA, FORUA.** *Gau eta egun*: BOYRA, Arteka, 1 (Gerni-ka). **GETXO.** *Gau eta egun*: LACALLE, Al-dapas kalea (Algorta). **LEIOA.** *09:00-22:00*: RUIZ, Artaza ka-lea, 8. **LEKEITIO-EA.** *Gau eta egun*: ARRIE-TA, San Kristobal plaza z/g (Lekeitio). **MEATZALDEA.** *Gau eta egun*: GUE-RRA, Zendexa auzoa, 41 (Muskiz).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun*: ESPINAR, Aritz bidea, 11 (Mungia). **ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA.** *Gau eta egun*: ARRIOLA, Antiguako Ama, 6 (Ondarroa). **PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO.** *Egu-nez*: SARRIA LAPEYRA, Castaños Jeneralaren kalea, 20 (Portugalete). RUEDA, J.M. Baran-diaran, 26 (Santurtzi). SANCHEZ DE ALAIZ, Gran Via, 39 (Sestao). *Gauze*: NÚÑEZ BABA-RRO, Txabarri kalea, 22 (Sestao). **URIBE-KOSTA.** *Gau eta egun*: LINARES SAN SEBASTIAN, Bide Nagusia, 9 (Barrika). **ZORNOTZA.** *Gau eta egun*: GUARROTXENA, Jauregizar auzoa, 1.

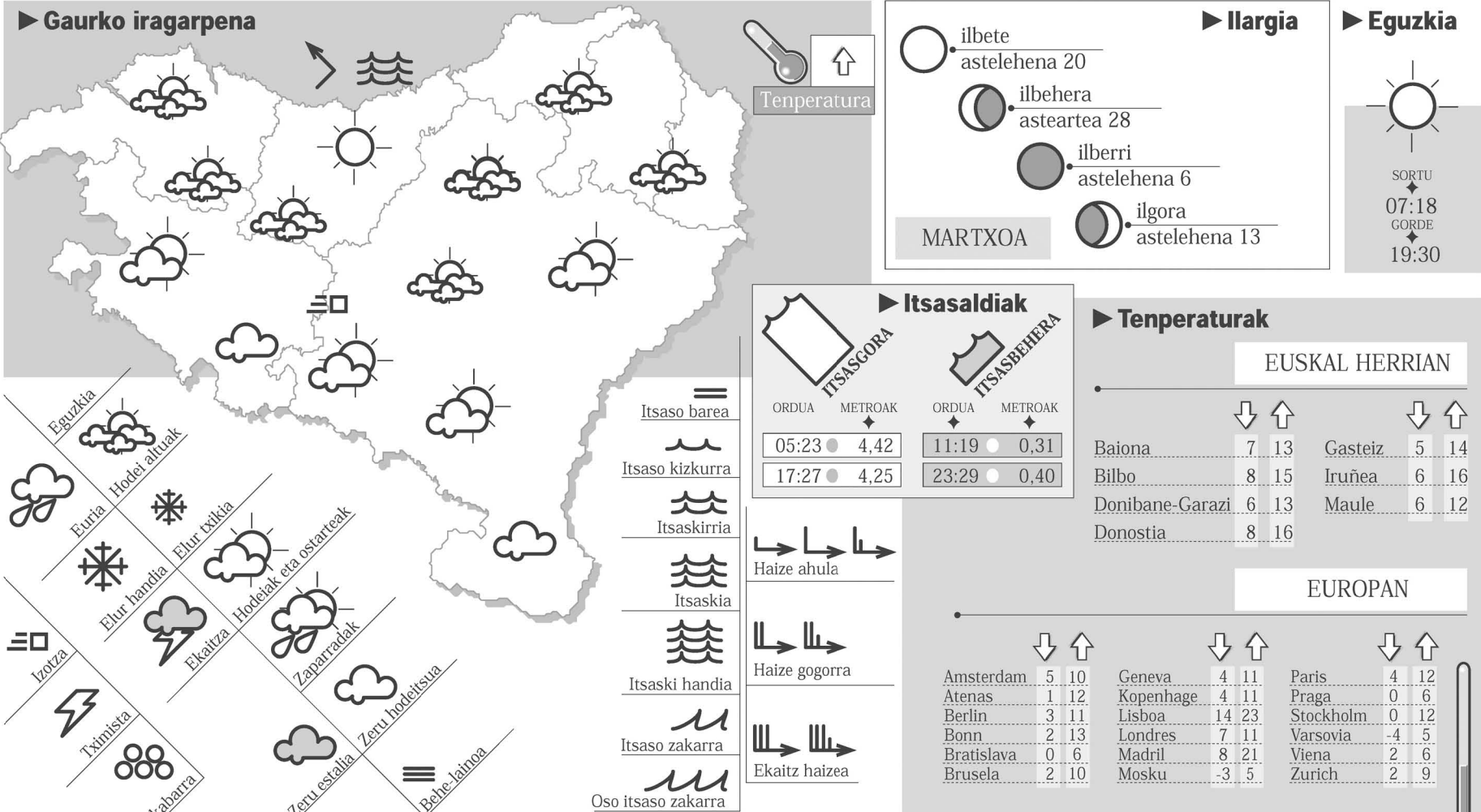
Gipuzkoa

DONOSTIA. *09:00-22:00*: URRETABIZKAIA, San Marzial kalea, 17. **OTAEGI**, Tolosa etor-bidea, 27. **BEITIA**, Peña y Goñi kalea, 9 (Gros). **ZULAIKA**, Bertsolari Txirrita (Larra-txo-Alta). *Gauze*: MOKOROA, Legazpi kalea, 7. **ANDOAIN.** *Egunez*: ANSA, Ondarreta. *Gauze*: GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani). **ARRASATE.** *Gau eta egun*: AMEZUA, Sta Ma-rina, 32. **AZKOITIA, AZPEITIA.** *Gau eta egun*: RUIZ, Kale Nagusia, 13 (Azkoitia). *Egunez*: ASEGI-NOLAZA, Goiko kalea, 2. **BEASAIN, ORDIZIA.** *Egunez*: CUESTA, Nafu-rra etorbidea, 39 (Beasain). *Gauze*: URBIZU, Kale Nagusia, 8 (Beasain). **BERGARA.** *Gau eta egun*: PUY, Barrenkalea, 25. **VILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZI-ZURKIL.** *Gau eta egun*: BRONTE, Korreo ka-lea, 20 (Tolosa). **DEBA, MUTRIKU.** *Gau eta egun*: PORTILLO, Untziola kalea, 2 (Deba). **EIBAR, ERMUA.** *Gau eta egun*: LEKUNBERRI, Otaola kalea, 3. **ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO.** *Gau eta egun*: BIDASOLO, San Frantzisko kalea, 48 (Elgoibar). **ERRETERIA, LEZO, PASAIA.** *Gau eta egun*: KEREJETA, Pablo Iglesias kalea, 7 (Errente-ria). **ESKORIATZA, GATZAGA.** *Gau eta egun*: ITU-RRALDE, Mitarte kalea, 18. **HERNANI, URNIETA.** *Gau eta egun*: GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani). **HONDARRIBIA.** *Gau eta egun*: ERAUSKIN, San Pedro kalea, 28. **IRUN.** *Gau eta egun*: CALABUIG, Hondarribia kalea, 14. **LASARTE-ORIA, USURBIL.** *Egunez*: DE MI-GUEL, Kale Nagusia, 32 (Lasarte). *Gauze*: GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani). **OIARTZUN.** *Gau eta egun*: IRAGORRI, Mikele-teak kalea (Albizan). **ONATI.** *Gau eta egun*: BARRENETXEA, Kale Zaharra, 1. **TOLOSA.** *Gau eta egun*: BRONTE, Korreo ka-lea, 20 (Tolosa). **URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI.** *Gau eta egun*: ONATIBIA, Izaspi kalea, 1 (Zumarraga). **ZARAUTZ, ORIO, AIA.** *Gau eta egun*: URAN-GA, Zigordia kalea (Zarautz). **ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AIZARNAZA-BAL.** *Gau eta egun*: ZURUTUZA, Okerra ka-lea, 1 (Zestoa).

Nafarroa

IRUNERRIA. *09:00-22:00*: ARRETXEA, Oliveto Kondearen kalea, 1. **NAVARRO.** Lakuaren kalea, 13 (Mendillorri). **SENO-SIAN**, Barañiogo etorbidea. **IRIZAR**, Orbina. **GONZÁLEZ**, Zumardi parkea, 8 (Zizur Nagusia). **IRIBAS**, Pedro Bidagor z/g (Barañain). *Gauze*: AGINAGA, Zapa-teria kalea, 25. **GONZÁLEZ**, Zumardi parkea, 8 (Zizur Nagusia). Iruñea aldeko farmazietara jotzeko SOS Navarra: 948-22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, se-gurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debeka-turik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu be-harra dago derrigorrez.

GAUR

Presioak nabarmen egingo du behera. Hala ere, hego-ekialdeko haizea nagusituko da eta horren ondorioz, giroa epelduko du. Dena den, egonkortasun atmosferiko nahikoa handia izango da. Goizean goiz lanbroa eta behelainoa azalduko badira ere, izotza botako du barnealdean, bereziki; orduak aurrera egin ahala ostarteak nagusitzen hasiko dira, eguzkia eta hodei altuak gailenduko dira Euskal Herriko lurraldearen zati gehienean.

BIHAR

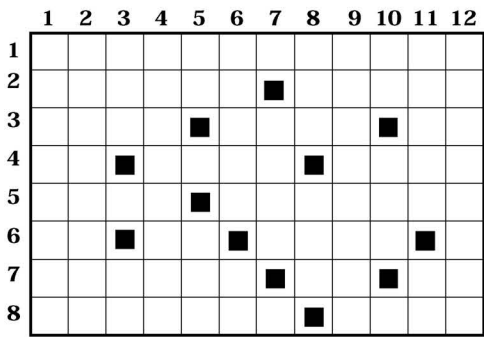
Eguerdia bitarte eguraldiak ez du aldaketa nabarmenik izango. Goizean goizeko lanbro, behelaino eta izotzak ostarte bihurtuz joango dira orduak aurrera egin ahala. Arratsalde partean, hego haizeak Penintsulatik ekarritako hodeiak sartzen hasiko dira barnealdetik, eta beraz, eguzkia estalita geratuko da zeruan.

ITSASOA

Kantauri itsasoko lehenengo 20 milietan haizea hego-ekialdetik ibiliko da 3-4 bitarteko indarrarekin eta itsaskia sortaraziko du. Bisibilitatea nahiko ona izango da eta ipar-mendebaldeko hondoko itsasoak, metro bete eta bi metro arteko olatuak altxa araziko ditu.

denbora-pasa ♦

GURUTZEGRAMA

EZKER ESKUIN:

1.- Gipuzkoako herria. 2.- Britainia Handiaren zerbitzupeko Indiako soldadu. Oso. 3.- Soro. Ore jangarria. Utik! 4.- Musika nota. Auzi, hitz elkarketan. Hegazti beltz. 5.- Ogi egile. Aterreak. 6.- Jainko egiptoarra. Interjekzioa. Karrika. Bokala. 7.- Areroa. Bi. Iridioa. 8.- Batek daki! Alfer.

GOITIK BEHERA:

1.- Barazki-mota. 2.- Bihurtu. 3.- Batrazio-mota. Bokala. Gipuzkoako ibilgailuetan. 4.- Pl., fruitu-mota. 5.- Titanioa. Uranioa. Gipuz-

koako herria. 6.- Ekialdean, zoaz. Aluminioa. 7.- Bat. Berak. Oxigenoa. 8.- Putre. Beta, astia. 9.- Lore-mota. 10.- Erbua. Nire. Bokala. 11.- Oholtza. Alderantziz, Gironako ibilgailuetan. 12.- Astean behin kaleratzen den agerkari.

Aurrekoaren Soluzioa

1. Bokale. 2. Ostiko. 3. Arrats. 4. Bideak. 5. Ailedi. 6. Iraul. 7. Aralar. 8. Beldar. 9. Eztiak. 10. Ekaitz. 11. Unaiak. 12. Laztan. 13. Dantza. 14. Ikasle. 15. Iaiok. 16. Talaia.

E-2874

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA		• Errepideetako informazioa		• Santa Marina		• Renfeko geltokia	
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Ertzaintza-Arkaute	945282000	• Gurutzetako ospitalea	943006000	• EuskoTren	943450131
• SAMU	15/59633333	• Miñoiak	945135500	• Sondikako aireportua	944869301	• Easo taxiak	943466676
• Pozoitze kasuetan	56.96.40.80	• Guardia Zibila	945256100	• Renfe	944238633	• Santa Clara taxiak	943466455
• Suhlitzailak	18	• Txagorritxuko Ospitalea	945007000	• EuskoTren	944338008	• Radio Telefonoa	943426642
• Suhlitzailak BAMen	59635555	• Santiagoko O. Orokorra	945007600	• Bizkaia irrati taxiak	944162222	• Suital taxiak	943398018
• Polizia	17	• Ospitale Militarra	945136577	• Radio Taxi	944448888	• Donosti Gas	943450200
• Baionako Suprefetura	59590919	• Poliklinika	945140900	• Tele Taxi	944442333	• Tolosagasa	943650782
• Elekrika-gas arazoak	14/59521018	• Arana Erietxea	945282800	• Naturgas 902- 123456/ 900- 400523		• Gas Hernani	943330928
• Errepideetako berri	56963333	• 'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500	• Alkoholiko Anonimoak	944150751	• Informazio sexuala	943320444
• Kontseilu Orokorra	59257840	• Asepeyo klinika	945274655/66	• Hiesari aurre egiteko		• Donostiako suhiltzaileak	080
• Miarrizteko aireportua	59239066	• Araba klinika	945142100	• Hiritar Elkarte, T-4	944221240	• Gipuzkoako suhiltzaileak	088
• SNCFko trenbideak	59555050	• Forondako aireportua	945163591				
• Laborantza Gambera	59295043	• Gasteizko Renfe					
• Ordua telefonoz	3699	• geltokia	945230202				
• Meteo agiria (grabatua)	59220330	• Autobus geltokia	945258400				
• Meteo zerbitzuak	59238415	• Radio Taxi	945273500				
• Baiona Taxi	59594848	• Elbarrituentzako taxiak	608870144				
HEGOALDEA		• BIZKAIA		• GIPUZKOA		• NAFARROA	
• SOS Deiak	112	• Diputazioko suhiltzaileak	949422800	• DYA	943464622	• SOS Deiak/Foruzaingoa	112
• Udaltzaingoa	092	• Bilboko suhiltzaileak	944233000	• Gurutze Gorria	943222222	• Iruñeko suhiltzaileak	948222222
• Polizia Nazionalea	091	• Gurutze Gorria	944222222	• Itsasoko Gurutze Gorria	943272222	• DYA	948171717
• Ordua telefonoz	093	• DYA	944319200	• Ospitale Proibintziala	943006000	• Gurutze Gorria	088
• Telefono argibideak	1003	• Ertzaintza	944441444	• Erresidencia	943007000	• Gurutze Gorria (Donostia)	943214500
		• Larrialdiak (Osakidetza)	944007474	• Gurutze Gorria (Iruñe)	943611203	• Guardia Zibila	948221100
		• Basurtuko ospitalea	944006099	• Poliklinika	943462200	• Eguneke Psikiatri O.	948273812/61
		• Galdakako erietxea	944007000	• Debagoieneko erietxea	943035300	• Nafarroako Ospitalea	948422100
				• Zumarragako ospitalea	943035000	• Bideko Ama Birjina O.	948429400
				• Bidasoako ospitalea	943007700	• Noaingo aireportua	948168700
				• Mendaroko ospitalea	943032800	• Iruñeko Autobus	
				• Amaroko ospitalea	943007400	• geltokia	948223854
				• Ertzaintza	943288888	• Renfeko geltokia	948130202
				• Guardia Zibila	943211100	• Radio Taxi	948221212
				• Hondarribiko aireportua	943642240	• Teletaxi	948232300

zozketak ♦

Bonoloto				Loteria primitiboa			
Astelehena, 20	Asteartea, 14	Asteazkena, 15	Ostirala, 17	Osteguna, 16	Larunbata, 18	Igandea, 19	
12 - 20 - 22	01 - 07 - 17	01 - 17 - 22	02 - 10 - 33	07 - 09 - 11	04 - 09 - 14	Saritzarra	
25 - 30 - 36	22 - 27 - 48	27 - 35 - 41	41 - 43 - 44	31 - 35 - 46	25 - 26 - 39	04 - 18 - 20	
OSAGARRIA: 37	OSAGARRIA: 34	OSAGARRIA: 30	OSAGARRIA: 21	OSAGARRIA: 24	OSAGARRIA: 30	OSAGARRIA: 16	
ITZULKETA: 7	ITZULKETA: 5	ITZULKETA: 6	ITZULKETA: 3	ITZULKETA: 0	ITZULKETA: 2	ITZULKETA: 2	
ONCE				Kupoitzarra			
ASTELEHENA-20	ASTEARTEA-14	ASTEAZKENA-15	OSTEGUNA-16	OSTIRALA-17	IGANDEA-19		
69.021	19.792	37.149	92.470	71.623	24.308		
040 seriea				004 seriea			

telebista ♦ irratia

Euskadi Gaztea, 10 urte uhinetan

laburrean

1990eko martxoaren 21ean sortu zen irratiak 100.000 entzule ditu egunero

Erredakzioa / Donostia

Euskadi Gaztea EITB taldeko irrati gazteenak hamar urte beteko ditu gaur. 1990eko martxoaren 21ean landatutako kimuak sustrai sendoak ditu egun eta dagoeneko 100.000 lagun dira egunero irrati entzuten dutenak, EGMren azken datuen arabera.

HAMARKADA bat iragan da eta irrati gaztea den arren, heldutasun puntu bat ere baduela dio Eburne Ormazabalek, Euskadi Gazteako koordinatzaileak: «Gure seina-leak oihartzuna du, entzuten ez gaituztenok ere gure berri badutelako. Bestalde, irrati gaztea izaten jarraitzen du, egunez egun berritzeko eta forma berriak bilatzeko gogo baitu». Une pozgarria da hau Ormazabalentzat, «irratia une onean dagoelako eta duela hamar urte ezinezkoa iruditzen zitzaiguna posible egin delako».

Urteurrena ospatzeko, Euskadi Gazteak kontzertu berezia prestatu du datorren maiatzaren 26rako. Seattle-go (Estatu Batuak) Pearl Jam taldea izango da Donostiako Belodromoan. «Horrez gain, Gor diskoetxe-arekin batera diskoa kalera-tzeko asmoa dugu udako kanta onenekin. Entzuleen proposamenak jaso ditugu eta ondoren, epaimahai batek aukeraketa bat egingo du» gaineratu du Ormazabalek. Bide batez, irrati herri-tarregana hurbiltzeko as-

ETB

Hamar urte bete dituen Euskadi Gaztea irratiako egungo lan taldea.

moz, *Hi bizi haiz hi* saioa hiriburuetatik egingo da zuzenean.

Euskadi Gaztearen bilakaera

Euskadi Gaztearen bilakae-ran une gogoangarriena bi irrati izatetik —bata euska-raz egiten zen eta bestea gaztelaniaz— bakarrera

pasa zenekoa da Ormazaba-len hitzetan: «Aurrerapauso handiena, euskarazko irrati bakarra egitea izan da, aha-legin guztiak alde bakarrera zuzendu baikenituen».

Halaber, irrati formulaz gain irratsaioak sartzeak ere norabide aldaketa ekarri zuen orain dela lau urte. Eburne Garmendiak gidatu-tako *Salgai* eta Dani Arizala

eta Ainhoa Urkiaren *Hi bizi haiz hi* izan dira aitzindariak. «Erronka handia izan zen gure-tzat, ez genekielako jen-deak nola erantzungo zuen eta, are garrantzi-tsuago, gazteekin ko-munikatzeko gai izango ote ginen», azaldu du Euskadi Gazteako koor-dinatzaileak.

Euskadi Gaztearen Ma-keta Lehiaketak eta Gaztea sariek ere une gozoak biziari dizkiote Eburne Ormazabali: «urteroko zita horietan ere txalogarria da entzu-leen parte-hartzea eta milaka gutun jasotzen ditugu».

Musika eskaintzari da-gokionez aldiz, «progra-mazioan hasierako iriz-pideak gorde ditugu; hots, bertan egiten den musika eta kanpotik datorrena tartekatu, baina beti ere euskal musikari garrantzia emanez. Nire ustez Eus-kadi Gaztea oso ondo etorri zaio euskal musi-kari eta bereziki euskal musika industriari», dio Eburne Ormazabalek.

Hamar urteak bizkor joan dira Euskadi Gazteako koor-dinatzailearentzat eta etor-kizunari itxaropentsu begi-ratzen dio. «Teknologia berriak eta komunikabideen globalizazioa dira gure arerio nagusiak. Beraz, kanpoan gertatzen dena ikusita, Eus-kal Herrian egindako irrati-a aurrera ateratzen saiatuko gara, ez gara beldurtzen».

Semana Catalanako 2. etapa La2etik zuzenean

TVE-ko La2 kateak, Sema-na Catalanako (txirrindula-ritza) 2. etapako azken kilo-metroak eskainiko ditu gaur, 16:45etatik aurrera. Lloret de Mar-en atera eta Empuriabravan izango dute helmuga txirrindulariek. Orotara, 171 kilometroko ibilbidea dute eta bi menda-te gainditu beharko dituzte. Unai Etxebarria (Euskaltel) durangarra dago lasterke-tako lehen postuan.

Quique de Santiago Sarobeko zuzendaria 'Forum' saioan

ETB2eko *Forum* saioak Quique de Santiago Sarobe Arte Eszenikoen zentroko zuzendari eta Zinealdea proiektuaren sustatzailea hartuko du gaur. Donostia-tik gertu zine hiria sortzea-ren asmoa izango dute hiz-pide elkarrizketan, De San-tiagok eta David Barbero kazetariak. Horrez gain, Euskadiko zinearen eta, oro har, ikus-entzunezko industriaren gainean ariko dira.

'Galdestreet' etorkinek Bilbon egindako manifestazioan

Arrazakeria eta Xenofobia-ren Aurkako Nazioarteko Egunean, iragan igandean, etorkinek Bilbon egindako manifestazioaren berri emango du gaur ETB1eko 'Galdestreet' saioak. Bes-talde, lanak eragiten dituen gaixotasun eta kalteen gai-nean bideoa landu dute. Garai batetik hona emaku-meek sexuaren alorrean zein lorpen eta garapen izan duten jakiteaz ere arduratuko da *Galdestreet*.

'Bertatik bertara' saioa barrunbeak ikusgai

■ Hilabete eman dute atal berezia prestatzen

Erredakzioa / Donostia

EUSKAL TELEBISTAKO ikus-entzuleek *Bertatik ber-tara* saioa nola egiten den ikusteko aukera izango dute gaurko atal berezian. Hilabete eman du presta-tzen *Bertatik bertara* saioa lan taldeak *making-off* deri-tzon atal berezi hau. Beste-ak beste, barruan dagoen

saltsa guztia eta programa-ren alde ezkutua emango dituzte ezagutera.

Andoni Aizpuruk egunero aurkezten duen programa-ren atzean dagoen ikaraga-rrizko lana erakutsiko du saioak: lan tekniko, erre-portariak kanpoan egiten dituzten grabazioak, errea-lizazio lanak... hots, egune-roko aurretiko lan guztia.

Anjel Illarramendi 'Sorginen Laratza' saioan

■ Musikagile zaraiztarra elkarrizketatuko dute

Erredakzioa / Donostia

ANGEL ILLARRAMENDI konpositoreari elkarrizketa egingo dio gaur Xabier Eguzkitzek *Sorginen Lara-tza* saioan. Zaraiztarrak zi-nema munduan lan asko egin du. Gracia Querejeta-ren *El ultimo viaje de Robert Ryland* filmerako musika sortu du, besteak beste.

Horrez gainera, estreina-tzekoak diren *Karramarroen uhartea* marrazki bizidun filmaren eta Helena Taber-naren Yoyesen musika ida-tzi du. *Emakumezkoen za-patak* operaren musikaren egilea ere bada Illarramen-di. Beste eduki batzuen ar-tean, *Linea lizuna* sailaren pasadizo gehiago ikusteko aukera izango da.

Ordaindutako telebistaren inguruko azterketa kaleratu du EHUK

Carmelo Garitaonandiak, Emilio Fernandezek eta Jose A. de Oleagak, ordain-dutako telebistari buruz egindako azterketa kalera-tu berri du EHU-k. Ordain-dutako telebista multika-nalak erabiltzaileen artean eragin dituen ohitura alda-keten berri ematen du proiektuak.

telebista ♦ irratia

Javier
Madrazorekin
berbetan

ETB2 • 09:30etan

Juan Luis Bikuñak aurkeztzen duen *El Punto* saioan, Javier Madrazo Ezker Batuko koordinatzaile nagusia izango da.

Iñaki
Anasagastiri
elkarriketa

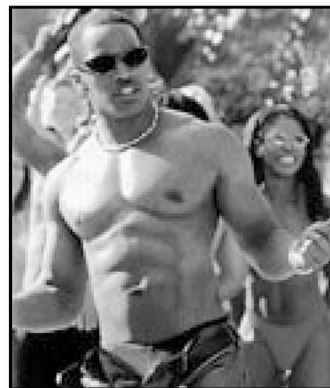
TVE1 • 09:00etan

Los desayunos de RTVE saioan, Iñaki Anasagasti, EAJK diputatuaren kongresuan duen bozeramaleak hitz egingo du.

Zineko
estreinuen
berri

La2 • 02:00etan

Gaurko *Dias de cine* saioan, *Un domingo cualquiera* filmeari buruz hitz egingo dute. Filme hau ostiralean estreinatuko da.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal. Albistegia.
09:00: Los Desayunos de RTVE. Gorbida-tua: Iñaki Anasagasti EAJK ordezkaria Madrigo Kongresuan.
09:50: La usurpadora. Telenobela.
11:20: Saber vivir.
12:45: Así son las cosas.
13:35: Noticias.
13:45: Magazine territorial.
14:00: Informativo territorial. Albistegia.
14:30: Corazón de Invierno.
15:00: Telediario 1. Albistegia.
16:00: El tiempo.
16:05: Calle nueva.
16:45: La Mentira. Telenobela.
18:05: El precio justo.
19:20: Gente.
20:30: Futbola. Txapel-dunen Liga: Valentzia-Manchester United.
Telediario 2. (Atsedernaldian).
Sparta Pragakoa-Barzelona (22:45etan)
01:00: Telediario 3.
01:45: Eurocops. Telesaila.
02:45: Corazón de primavera. Errepikapena.
03:15: Telediario 4.
03:45: Huracán. Telesaila.
05:15: Gente. Errepikapena.

LA 2

06:05: Euronews.
06:30: El arca de Noe.
07:00: That's english.
07:30: TPH Club.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV. Educativa: la aventura del saber.
11:00: Zinema.
El hijo de Espartaco.
Zuz.: Sergio Corbucci. Akt.: Steve Reeves, Jacques Sernas, Gianna Maria Canale. 1962.
13:00: TPH club.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes Documentales. Conversaciones con Koko.
16:45: Txirrindularitza. Kataluniako Astea: Lloret de mar-Empuriabrava.
18:20: Hyakutake.
19:00: Erremontea. Ezkurra-Urretabizkaia II / Zeberio II-Eizagirre.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Ellen.
21:00: Quatro.
21:30: Matrimonio con hijos. Telesaila.
22:00: La 2 noticias.
22:25: El tiempo.
22:30: Versión española.
Adosados.
Zuz.: Mario Camus. Akt.: Antonio Valero, Ana Duato, Jaime Valls. 1995.
02:00: Días de cine.
03:05: Conciertos de Radio-3. Cecilia Ann.
03:30: Zinema.
Maria y la otra.
Zuz.: Fernando Ayala. Akt.: Conchita Velasco, Vicente Parra, Analia Gade. 1967.
05:10: Amaiera.

TF1

05:50: Des filles dans le vent.
06:10: Passioni. Foiletoia.
06:40: TF1 info.
06:45: Météo.
06:50: TF1 jeunesse.
08:30: Télésopping.
09:05: En toute amitié. Foiletoia.
10:20: Balko.
11:15: Dallas. Telesaila.
12:05: Tac o tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:50: Les feux de l'amour. Foiletoia.
14:45: Arabesque. Telesaila.
15:45: Magnum. Telesaila.
16:40: Pacific blue. Telesaila.
17:35: Sunset beach. Foiletoia.
18:25: Exclusif.
19:05: Le bigdil.
19:50: Hyper net.
20:00: Le journal.
20:55: Zinema:
Un grand cri d'amour.
Zuzendaria: Josiane Balasko. Aktoreak: Josiane Balasko, Richard Berry.
22:35: Célébrités.
00:00: Les rendez-vous de l'entreprise.
00:30: Futbola.
02:10: TF1 nuit.
02:25: Reportages.
02:50: Très chasse.
03:45: Enquêtes à l'italienne. Telesaila.
04:40: Musique.
04:55: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:35: La chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureux-ment vôtre.
09:00: Amour, gloire et beauté.
09:25: C'est au programme.
10:55: Flash info.
11:00: Motus.
11:40: Les Z'Amours.
12:20: Pyramide.
12:50: Paroles de terroir.
13:00: Le journal.
13:55: Inspecteur Mor-se. Telesaila.
15:50: La chance aux chansons.
16:50: Des chiffres et des lettres.
17:25: Cap des pins. Foiletoia.
17:35: Nash brigdes.
18:45: Friends. Telesaila.
19:15: Qui est qui?
19:50: Un gars, une fille. Telesaila.
20:00: Le journal.
20:50: Zinema:
Passager 57.
Zuzendaria: Kevin Hooks. Aktoreak: Wesley Snipes, Bruce Payne.
22:25: La vie à l'en-droit.
00:10: Le journal.
00:35: Zinema:
Cool world.
Zuzendaria: Ralph Bakshi. Aktoreak: Kim Basinger, Brad Pitt.
02:10: Mezzo l'info.
02:25: Dieu, quelles familles.
03:20: Les Z'Amours.
03:50: 24 heures d'info.
04:10: Pyramide.
04:40: Ballons glacés.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:40: Les minikeums.
08:45: Un Jour en France.
09:55: Fame.
10:40: Drôles de dames.
11:30: Bon appetit, bien sûr.
11:55: Le 12-13.
13:20: Regions.com.
13:50: C'est mon choix.
14:40: Keno.
14:45: Le magazine du sénat.
14:55: Assemblée nationale.
16:00: Saga-cités.
16:35: Les minikeums.
17:45: Le kadox.
18:20: Questions pour un champion.
18:45: Un livre, un jour.
18:50: Le 19-20.
20:05: Fa si la.
20:35: Tout le sport.
20:55
Les bêtises de monsieur Pierre

Ikuskizuna.
22:50: Soir 3.
23:25: Texto. Literatur saioa.
00:20: Libre court.
00:35: Le Magazine olympique.
01:00: C'est mon choix.
01:45: Nocturnales.
02:20: Amaiera.

A 3

07:15: Cosquillas mágicas.
07:35: Club Megatrix.
09:15: Noticias.
09:30: El Primer Café.
10:30: Antena3 Directo.
11:00: Como la vida misma.
12:55: Farmacia de guardia. Telesaila.
13:35: Salvados por la campana (Nafarroan). Telesaila.
13:35: Noticias: Informativo territorial (EAE).
14:00: Nada es para siempre. Telesaila.
14:30: Cosas de mar-cianos. Telesaila.
15:00: Noticias. Albistegia.
16:00: La botica de Txumari. Txumari Al-farok aurkeztutako saioa.
16:30: Sabor a ti. Magazina.
19:30: Alta tensión.
20:30: Los Simpson.
21:00: Noticias 2.
22:00: Sorteo del Cupón de la ONCE.
22:30: Policías. Telesaila.
00:00: Ver para creer.
01:45: Noticias 3.
02:20: Sentinel. Telesaila.
03:05: Televenta.
04:05: Zinema.
El camino difícil.
Zuzendaria: Michael Dryhurst. Akt.: Patrick McGoochan, Lee Cleef, Donald McLann. 1979.
05:30: Televenta.

T 5

06:30: Informativos Telecincos.
10:00: Padre Dowling. Telesaila.
11:00: Día a Día.
14:00: El juego del euromillón.
14:30: Informativos Telecincos. Albistegia.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:15: Zinema.
La seducción fatal.
Zuzendaria: Charles Wilkinson. Akt.: Melissa Gilbert, Dennis Weaver. 1997.
18:15: Médico de familia. Telesaila.
19:45: ¿Quiere ser millonario? Lehiaketa.
20:30: Informativos Telecincos. Albistegia.
21:30: El informal.
22:00: Zinema.
Por encima de la ley.
Zuzendaria: Andrew Davis. Akt.: Steven Seagal, Sharon Stone, Pam Grier. 1988.

24:00

Crónicas marcianas

Mariano, Mariano.

02:00: Informativos Telecincos.
02:45: Infocomerciales.
04:45: Zinema.
Agente del F.B.I.
Zuzendaria: Bill Duke. Akt.: Howard Rollins, Richard Lawson, William Allen Young. 1986.

M 6

06:05: M comme musique.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
12:00: M6 express.
12:05: Moesha.
12:35: Docteur Quinn, femme médecin. Telesaila.
13:35: Telefilma.
L'amour en otage.
Zuzendaria: Bill L. Norton. Aktoreak: Tracey Gold, Thomas Calabro.
15:20: Central park west.
16:10: M comme musique.
17:35: Les nouvelles aventures de Robin des bois.
18:30: Sliders: les mondes parallèles.
19:15: Cosby show.
19:54: 6 minutes.
20:05: Notre belle famille.
20:40: E=M6 decouverte.
20:50: Culture pub enlève le bas.
22:45: Telefilma:
Mardi suspense: Meurtre au bout de l'amour.
Zuzendaria: David Greene. Aktoreak: Tracey Gold, Sharon Gless.
00:20: Capital.
02:04: La Minute Internet.
02:05: Culture pub.
02:30: Scénarios sur la drogue.
02:35: Plus vite que la musique.
02:55: Gus Gus.
03:50: Patty Smith.
04:20: Serge Gainsbourg: initiales.
05:05: Frequentstar.

CANAL + (e)

06:08: Zinema: Bailar hasta morir. 07:34: Cuadernos de rodaje. 08:00: CNN+. Noticias. 08:20: Nuestro cine. 08:35: El día después. 10:00: Zinema: Medianoche en el jardín del bien y del mal. 12:30: Especial Canal+. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Mas deporte. 14:55: CNN+. Noticias. 15:00: Dame un respiro. Telesaila. 15:30: Estrellas de la FOX. Jimmy Stewart. 16:15: Zinema: Una rubia auténtica. 17:58: Zinema: Barrio. 19:33: Piezas. 19:45: Especial Canal+. 20:00: Lo + Plus. 21:00: Friends. 21:25: Contrarreloj. 21:30: Redaccion. Noticias. 21:52: Las noticias del Guinfol. 22:00: Zinema: Annie Hall. 23:38: Miradas de cine. 23:54: Zinema: Oscar y Lucinda. 02:00: NBA. 02:00: NBA. 05:00: Zinema: Hana-bi (Flores de fuego).

CANAL + (f)

07:40: Le vrai journal. 08:30: Telefilma: George best. 10:15: Titanic, effets spéciaux. Dokumentala. 10:55: Zinema: Argent comptant. 12:30: Le journal du cinema. 12:40: Un autre journal. 13:45: Zinema: Une journée de merde. 15:20: 1 an de+. 16:05: Du sexe et des animaux. 16:40: Zinema: Demain, on se marie! 18:20: Nulle part ailleurs. 20:15: Futbola. 20:45: Ligue de champions. Fiorentina-Girondins Bordele. 23:45: Zinema: Une fiancée pour deux. 01:15: Zinema: Le temps du massacre. 02:50: Debranche le fer César! 03:05: Telefilma: Le dernier atterrissage. 04:35: Histoires d'otages. 06:35: A la une.

LA CINQ

06:25: Méthode Victor. 06:45: Ça tourne bromby. 08:10: Les écrans du savoir. 09:55: Burkina-Faso. 10:20: Les grandes aventures du 20e siècle. 10:50: Ripostes. 11:45: Cellulo. 12:15: Service public. 12:45: 100 % question. 13:10: Le monde des animaux. 13:40: Le journal de la santé. 14:00: Les dessous de la terre. 14:30: La cinquième rencontre... 15:25: Entretien. 16:00: Et l'homme créa le Mont-Blanc. 16:35: Alfred Hitchcock presente. 17:00: Galilée, l'esprit des lois. 17:10: Qu'est-ce qu'on mange? 17:30: 100% question. 17:55: Côté cinquième. 18:25: Météo. 18:30: Le monde des animaux. 18:55: C'est quoi la France?

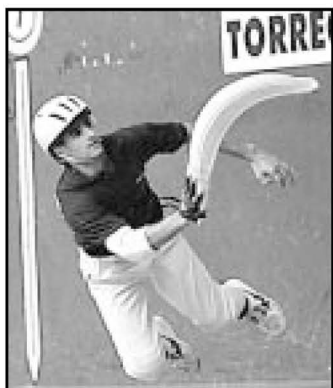
ARTE

19:00: Archimède. 19:45: Arte Info. 20:15: Madame tendances. 20:45: L'A-faire MMM. Dokumentala. 21:40: Francis Ponge, la fureur d'écrire. (1.zatia). Dokumentala. 22:30: Dieu sait quoi. Dokumentala. 23:55: Francis Ponge, la fureur d'écrire. (2.zatia). 00:45: Zinema: Smoke. 02:35: Joyeuse crémation. Filma Laburra. 03:00: Amaiera.

Erremonteko partidua Uhartetik

La2 • 19:00etan

Uharteko Euskal Jai Berri frontoitik, Ezkurra-Urretabizkaia/Zeberio II.a-Eizagirre partidua eskainiko dute

gaurko filmak Ane Muñoz

■ PODEROSA AFRODITA.

Allen maisuaren miresleontzat, tarte gozagarria igarotzeko aukera bikoitza eskainiko dute telebistakoek. Izan ere, *Annie Hall* maisulanaz gain, lerroon bitartez gomendatu nahi dizuedan tragedia komiko fresko eta polit hau eskainiko baitute gaur bertan. Mira Sorvinok egundaino egin duen antzeppen onena Woodyren aginduetara film honetan egingakoa da, dudarik gabe. Alleenek, berriz, rol nagusia jokatzen du, ohiko pertsonaia erromantikoa antzeztuz. Narraketa eta eszenaratzea, gidoia, soinu banda eta antzeppenak bezain goraipagarriak dira.

■ PLATOON.

Oliver Stone prestijiozkoaren lan sarituenetakoa da zinemagile horrek berak maiz pantailaratu duen Vietnamgo gerrari buruzko film beliko gogor eta biolento hau. Zuzendariak diru eta baliabide askorekin lan egin zuen, ohi bezala, eta kameraren parean modako izarrak bilduz, batik bat bere herrialdeko ikusleak aho zabalik uzteko istorioa kontatu zuen. Berenger, Sheen, Dafe eta, tartean, filmatu zeneko garaian ezagutzen ez genuen Forest Whitaker, efektismo handiko eszena krudel eta biolentoetan topatuko ditugun aktoreak dira. Eszenok, oro har, ez dira guztiz sinesgarriak, efektu horien eraginez.

■ POR ENCIMA DE LA LEY.

Nahikoa film pobre eta baztergarria da, egun modan dagoen Steven Seagal gihartsuak protagonizatua bada ere. Seagal, ekoizle bezala aritu zen, eta gidoiaren sorreran parte hartu zuen, halaber; horregatik, ez da harritzekoa kameraren parean plano gehienak berak betetzea. Akziozko zinta biolentoa da, protagonistaren neurrira egokitua eta aktore mirestu horren lana gustuko duzenek soilik gozatzeko

Maisu txiki eta erromantiko baten amodiozko kontuak

■ **ANNIE HALL.** Woody Allenen filmografia zabalean lehen lan garrantzitsua, maisu horren lan ederretakoa, interesgarrietakoa eta, dudarik gabe, dibertigarriena da. Diane Keatonek, Allenen musa ohiak, Annie jatorra jokatzen du, eta zuzendari eta aktoreak, berriz, haren maitale baldar, erromantiko eta bakartia. Filmak, bikote horren harremana sakonki aztertzen du, bide batez gizakion harreman ororen gorabeherak, zailtasunak, une polit eta tristeak, aztertuz. Elkarrizketa nahiz egoera azkar eta gozagarri jositako film handi hau umoretsua da, eta, halaber, tragikoa. Bestetik, zahartxoa bada ere, berreskuratzea merezi du. Nahitaezko zita, beraz, zinemazaleontzat.

El hijo de Espartaco 1962, Sergio Corbucci, 97 m. 11:00 La2	♦ ♦	Platoon 1986, Oliver Stone, 114 m. 22:15 ETB2	♦ ♦ ♦
La seducción fatal 1997, Charles Wilkinson, 89 m. 16:15 T5	♦ ♦	Adosados 1995, Mario Camus, 92 m. 22:55 La2	♦ ♦
La legión invencible 1949, John Ford, 98 m. 17:30 ETB2	♦ ♦ ♦ ♦	Une fiancée pour deux 1998, Doug Ellin, 90 m. 23:45 C+ (f)	♦ ♦
Passager 57 1992, Kevin Hooks, 85 m. 20:50 F2	♦ ♦	Poderosa Afrodita 1995, Woody Allen, 90 m. 02:20 ETB2	♦ ♦ ♦ ♦
Un grand cri d'amour 1997, Josiane Balasko, 90 m. 20:55 TF1	♦ ♦	Maria y la otra 1967, Alberto Etxebarri, 96 m. 03:30 La2	♦ ♦
Por encima de la ley 1988, Andrew Davis, 95 m. 22:00 T5	♦ ♦	El camino difícil 1979, Michael Dryhurst, 85 m. 04:05 A3	♦ ♦
Annie Hall 1977, Woody Allen, 89 m. 22:00 C+ (e)	♦ ♦ ♦ ♦ ♦	Agente del F.B.I 1986, Bill Duke, 90 m. 04:45 T5	♦ ♦

♦ TXARRA ♦ ♦ ESKASA ♦ ♦ ♦ BALEKOA ♦ ♦ ♦ ♦ ONA ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ BIKAINA

Mira Sorvino eta Woody Allen *Poderosa afrodita* filmeko irudi batean.

modukoa. Bigarren mailako rolean, azken mito erotikoa azaltzen da, hau da Sharon Stone erakargarria. Zenbaitek

entretengarria aurkituko badu ere, film garesti baina arrunta da, eta, beraz, ez du balio handirik.

ETB 1

- 06:30: Bertatik bertara.
- 07:00: Superbat. Marrazki bizidunak.
- 'Pinguinoen mendekua', 'Pantera arrosa', 'Huckleberry Hound', 'Juanxo musker', 'Hirukiak', 'Espazioko zaindaria', 'Ninja dorkak.
- 09:05: Euskal Herriak.
- 09:35: Sustrai. Errepikapena.
- 10:05: Sorginen laratza. Errepikapena.
- 11:35: Bidaide. Dokumentalak.
- 13:00: Iparaldearen orena.
- 13:05: Dragoi basatia. Marrazki bizidunak.
- 13:30: Gauegun.
- 14:10: Goenkale.
- 14:45: Txirrita. Marrazki bizidunak.
- 14:55: Galdestreet.
- 15:25: Egin Kontu.
- 17:00: Bidaide. Lehoia: Afrikako piztien erregea. Basabizita ikusgai.
- 18:20: Tex Avery-ren marrazki bizidunak.
- 18:30: Karate kid.
- 19:20: Parker Lewisek ez du sekula galtzen. Telesaila.
- 19:45: KTM! Gazteentzako saioa.
- 20:28: Gaur Egun.
- 21:10: Bertatik Bertara.
- 21:45: Goenkale.
- 22:35: Sorginen Laratza.
- 00:05: Hau Komeria.
- 00:30: Teknopolis.
- 01:05: Bakarrik. Estepan Aldamiz-Etxebarriak aurkeztutako saioa.
- 02:50: Galdestreet. Errepikapena.
- 03:20: Egin kontu. Errepikapena.
- 04:40: Haran eta gailur.
- 05:30: Misterio giltzak.
- 05:55: Ikusgela.
- 06:30: Osabideak.

ETB 2

- 07:05: Del país de los vascos. Dokumental saila.
- 07:35: El mundo de los hongos. Dokumental saila.
- 08:05: Teknopolis.
- 08:50: Crías salvajes.
- 09:30: El punto.
- 10:00: Forum.
- 10:30: Boston.
- 10:50: Clásicos en serie: Luz de luna. Remington Steele. Telesaila.
- 12:30: La cocina de Pedro Subijana.
- 12:50: Bonanza. Telesaila.
- 13:40: Informativo territorial.
- 14:00: ¡Mira, mira!
- 14:28: Teleberri.
- 15:30: Lo que faltaba.
- 17:05: Zinema.
- La legión invencible.**
Zuz.: John Ford. Akt.: John Wayne, Joanne Dru, John Agar. 1949.
- 19:15: Esta es mi gente.
- 20:15: Zoombados.
- 20:58: Teleberri.
- 22:00: La noche de...
- Platoon.**
Zuz.: Oliver Stone. Akt.: Tom Berenger, Charlie Sheen, William Dafoe.
- 00:50: Brooklyn Sur. Telesaila.
- 02:20: Zinema.
- Poderosa afrodita.**
Zuz.: Woody Allen. Akt.: F. Murray Abraham, Pamela Blair, Rene Ceballos. 1995.
- 03:50: Lo que faltaba.
- 05:35: Forum.
- 06:05: Amaiera.

irratia ♦

Euskadi Irratia. Gaurko Goizean behin saioari Zarauzko literatura asteari buruz hitz eginez emango diote hasiera. 10:00etan, *Euskadi Gaztea*-ren hamargarren urtemugari buruz jardungo dute, eta *Tas Tas* irratia munduko beste irati ugariarekin batera prestatu duen ekimenaren berri emango dute. 11:00etatik aurrera, Maria Jose Olaziregirekin emakume idazleez jardungo dute solasean, eta ondoren, udaberrian etortzen diren alergiak izango

dituzte hizpide. Arratsaldean, *Lauretan Babel* saioan, Andoni Egañaren *Zaudete geldix pixka batean* liburua irakurriko dute. 18:00etan tertulia egingo dute. *Atlantida* saioa, gaueko 00:00etan hasiko da, eta Juan Ramon Mancuso filosofoak maitasun gaiak izango ditu hizpide.

Arrate Irratia. Goizeko 09:00etan meza eskainiko dute Mutrikuko elizatik zuzenean. 10:05etan edadetu eta gaixorik daude-

nentzat egiten duten *Gora bihotzak* saioari ekingo diote. 11:10ean, efemerideen tarte irekiko dute, eta gaurko egunez historian gertatu diren gertakari esanguratsu batzuen kontaketa egingo dute. 11:15etan, sukaldariak egingo du bisita, eta errezeta bat emango du. 11:45etan Eibarren egiten ari diren antzerki jardunaldien gainean jardungo dute. Arratsaldeko 20:00etatik aurrera bertsoak entzuteko aukera eskainiko dute.

ZAKILIXUT

© Olariagak

Izarrak Hegohemisferiotik

■ Humboldt esploratzaile alemaniarren bidaien inguruko erakusketa prestatu du Iruñeko Planetarioak

DUELA 200 urte, Alexander Von Humboldt esploratzaile alemaniarra Coruñatik irten zen Ameriketara. Bost urtez Hego Ameriketako landare, mineral eta fosilak aztertu zituen, eta lehenengo aldiz ikusi zituen, Hego hemisferiotik, izarrak, konstelazioak, eta hango izaki eta leku bereziak.

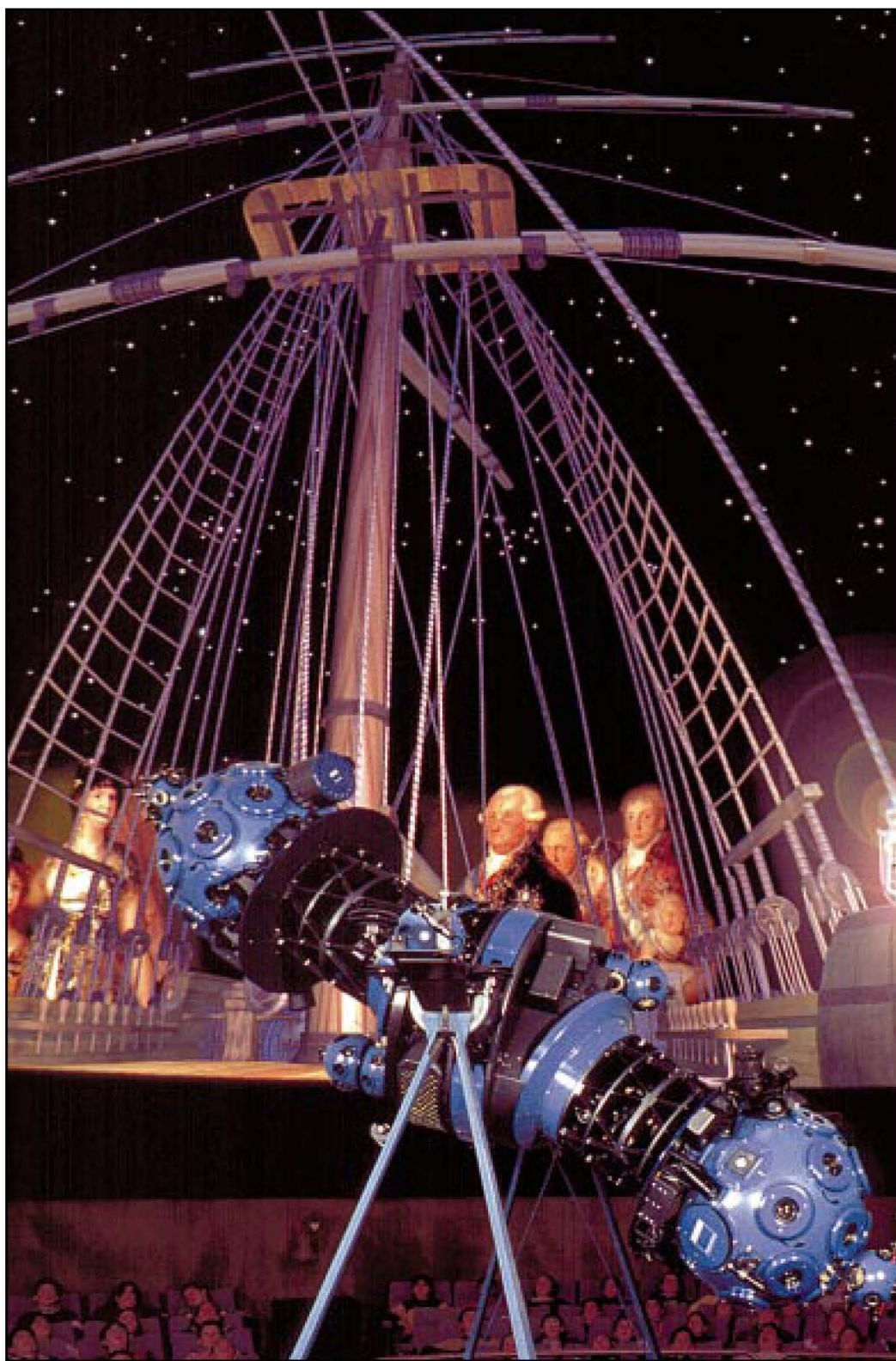
Ordudunik 200 urte pasatu direla eta, Iruñeko Planetarioak ikus-entzunezkoen programa berezia prestatu du; Humboltek egindako bidaia, Coruñako portua garai hartan zen bezala, Tenerifeko Orotava bailara, Venezuelako oihana, Andeetako Mendilerroa, eta Ozeano Atlantikoa ikus daitezke, baina batez ere Hego hemisferiotik ikusten den zerua, handik bakarrik ikusten ahal diren izar eta konstelazioak.

Humboltek izar distiratsuenak aztertu zituen Hego Ameriketarako bidaia hartan. Europatik sekula ikusi ezin diren konstelazioen azterketa egin zuen; orain, Iruñeko Planetarioan ikus daitezke Iparaldeko Gurutzea konstelazioa, edo Magallanes hodei distiratsuak.

1799tik 1804ra

1799an irten zen Alexander Von Humboldt Coruñatik, Aime Bonpland botanikoarekin. Itsasontzian, lehenengo gauean bertan, ekainean ikusten diren konstelazio garrantzitsuenek puntu gorena lortu zuten. Horiek guztiak eta udako triangulua osatzen duten izarrak ere ikus daitezke orain Planetarioan.

Itsasontziz egin zuen Humboltek Hego Ameriketarako bidaia; eta han zegoela, ura-

Alexander von Humboldt esploratzailearen bidaiak izarretara begiratzeko aitzakia zoragarria dira Iruñean.

ren konposizioa, uraren tenperatura aldaketak, zeruaren kolorearen intentsitate aldaketak... aztertzen saiatu zen; baina gauez, zeruko elementuak bakar-bakarrik zituen aztergai.

Bost urte geroago, Europara itzuli zelarik, bizi eta ikusitakoa testuetan bildu zuen: «Izar distiratsuek antolaketa berezia dute, nebulosa batzuk Esne Bidea bezain distiratsuak dira, eta zeruan alde beltz-beltzak ageri dira; hau guztia ikusita, astronomia ikasketak egitea ez da beharrezkoa Europan ez gaudela ulertu ahal izateko».

Venezuelaraino heldu ziren lehendabizi Humboldt eta Bonpland, Cumana hirira, eta animalia eta landare espezie berriak ezagutzeko asmotan, Caripe haitzuloraino heldu ziren; Orinoco ibaitik Amazonasaraino heltzea lortu zuten; oihan tropikalak ikusi zituzten, Andeetako gailurrak, eta Pichicha eta Chimborazo sumendiak. Garai hartan Chimborazo munduko gailurrik altuena zela uste zuten.

Limara abiatu ziren gero, Guayaquil hirira, eta Acapulcora azkenik. Hemendik Kariberainoko bidea hartu zuten, eta 1804ko ekainean Europara itzuli ziren. Bai naturaren eta bai zeruaren inguruan ikusi eta aztertutakoak ikeritzen, idazten eta ezagutarazten eman zituen Humboltek hurrengo urteak, eta orain, Iruñeko Planetarioak erakutsiko du, honen guztiaren inguruan atondutako ikus-entzunezko emanaldian.

Miren Iriarte

IRUÑEA

Egunkaria

Loregintza

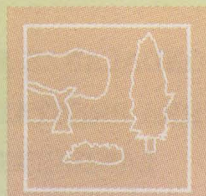
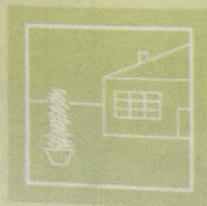
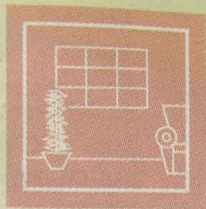
Loretu da udaberria

Testuak ■■ Jon Abril

udaberria etxean

endanea

zure gustuko txokoak

apaindu eta edertzeko

endanea
 vivero . loregintza

Arkolla auzoa
 (Llobregat-eko igoera)
 943 64 17 10
 HONDARRIBIA

Astelehenetik larunbatera 9 etatik 13:30 etara eta 15:30 etatik 20:00 etara. Igandetan eta jai egunetan 10:00 etatik 13:00 etara.

Ikerketaren usainetik

Loregintzan, gainerako eremuetan bezalaxe, teknikak eta espezieak hobetzeko gero eta azterketa gehiago egiten dira

EGUNKARIA

■ Fraisoro bezalako nekazaritza ikastetxeetan ez da ikerketa lantzen, baina Neiker erakundeak egindako azterketak ikasgai izaten dituzte.

LOREAK denbora behar izaten du ereiten den unetik hazten den arte, eta gero gure etxera iristerako. Erabat hazkuntza naturala izaten du loreak. Hala ikasi izan dugu, bederen. Naturaren adierazle nagusienetako bat dira lore eta landareak, eta mundua mundu denetik hazten dira, kasik toki guztietan, leku bakoitzean mota batekoa edo bertekoa.

Hala ere, gero eta garrantzi gehiago du gizakiaren esku hartzeak eremu hauetan. Ez

da oraingo kontua gizakiak arreta berezia paratzea loreen hazkuntzan, eta hori jorratzen dute modu batera, edo bertzera. Teknologia berriek esku hartze hori areagotu egin dute, eta gaur egun horien erabilera ez ezik, lore eta landareen gaineko ikerketa egiten da. Ikerketa hauen bidez, makina bat helburu bilatzen bada ere, oro har, landare horien kalitatea hobetzea da xede nagusia, barietate berriak lortzearekin batera.

Euskal Herrian erakunde

gutxi aritzen da ikerketa lan horietan. Euskal Autonomi Erkidegoan Neiker arduratzen da horretaz (Nekazaritza Ikerkuntzarako Erakundeak). Enpresa hori Eusko Jaurlaritzako Nekazaritza Sailaren erakunde da, eta ez da bertzelako erakunderik lore, landare, eta oro har, nekazaritzaz arduratzen dena. Bi

gunetan egiten ditu ikerketa horiek Neikerrek: Arkauten eta Derion.

Azken hamarkadetan gero eta jende guttiagok hautatu du baserria bizibide gisa. Hala ere, baserriari eustea erabakitzen duten anitzek ikasketekin osatzen dute ardura hori, eta prestakuntza jasotzen dute. Derion, Arkauten, edota Zizurkilgo Fraisoron ikas daizteke nekazaritza

ikasketak. Horietan ikerkuntza ez da lantzen, soilik Neikerreko emailtzak aplikatu egiten dira.

Neikerrek aldi berean 20tik 30 proiektutara eduki ditzake esku artean. «Egitasmo kopurua ere horien tamainaren eta iraupenaren arabera alda daitezke», argitu digu Neikerreko arduradun batek. Lau atal nagusitan lantzen dute ikerketa hori: sustratuak, espezien hobekuntza, kontsumorako produktuak eta lurrik gabeko landaketak.

EAEn Neiker
erakundeak bakarrik
arduratzen da
nekazaritza
ikerketak egiteaz

TRACTORES LA VEGA

Nekazal tresnen salmenta eta konponketa

AGRIA **ISEKI-shindaiwa**

IBARRA KALEA, 10 INDUSTRI POLIGONOA, PAB. 12a
48300 GERNIKA Tel.: 94 625 04 89 FAXA: 94 625 04 89

HONDALANAK
GAIMAZ S.A.
ETA OIHANEZTATZEA

HONDALANAK ETA OIHANBIDEAK EGITEA
LURRA PRESTATZEA, SASTRAKA KENTZEA,
LANDAKETAK, OIHANEZTATZEA
ETA LORAZAINTZA

Agustin Deunaren kalea, 3 behe - 48270 MARKINA (Bizkaia)
Tel.: 94 616 74 36 / 94 616 74 45 - Faxe: 94 616 76 11
e-mail: gaimaz@lander.es

San Kristobal Lorak

LANDAREAK
BEREZO
LORAK,
EZKONTZAK,
LORE SORTAK,
MAHAI ERDIKO
BITXIAK,
KOROAK...

San Kristobal auzoa
Tel.: 94 625 03 08 - Mugikorra: 908 97 37 76
48350 BUSTURIA (Bizkaia)

Zer gai ikertu aukeratzeko mahai bat osatzen da. Eusko Jaurlaritzako teknikariak eta foru aldundietakoak elkartzen dira, kooperatibetako teknikariekin elkarlanean. Jarraipen mahai horrek erabakitzen du ikerketetan zeri eman lehentasuna.

Ikerketa gaiak aukeratzeko tenorean, derrigorrezkoa da nazioartera begirada luzatzea. «Dударik gabe jakin beharrekoa da nazioartean zertan ari diren beste lurraldeetan, hemen ikerketak bideratzeko». Horretan Europan egiten denak izaten du lehentasuna. Baina ez da hori, hala ere, erabiltzen den irizpide bakarra. Neikerrek 1998tik 2002ra ikerketa plan bat prestatua du. Plan horren asmoa egiten diren ikerketa lanen bidez nekazariak hobe bizitzea da. Ez hori soilik, ekoizten diren produktuen kalitatea hobetzea, nekazarien bizimodua hobetzeko

modua, eta etekin ekonomikoa nola handitu bilatzen da. «Ez da soilik etekin ekonomikoa bilatzen, kontuan hartu behar baita ingurugiroarekin errespetua ere eduki behar dela, eta horien

arteko oreka bilatzen da», gaineratu dute Neikerretik.

Horren baitan hainbat barrietaren gainean ikerketa lanak egiten dira, hala nola, Tolosako babarrunak, Gernikako piperrak, zerbak, Ibarako piperminak... Urteen joanean espezie horietako bariedade anitz eskastuz doaz. Ikerketaren bidez, bariedade nahasketak saihestuz, jatorrizko lore edo landarera iritsi nahi izaten da. Bertze batzuetan, berriz, hain justu, horixe da bilatzen dena, bariedade ezberdinen arteko nahasketak ekar dezakeen onura.

Euskal Herrian tradizio gutiko kontua izanagatik ere, gero eta indar gehiago har-

tzen ari da lurrik gabeko landaketa sistema. Bertze zenbait kulturetan hedatuagoak dauden teknika hauek. Horien gaineko ikerketa eta zabalakundea egiten dute Neikerren. Baina teknika hauen alde egiteko arrazoiak, neurri batean, salbuespen egoerak edo bide berriak uztartu ahal izatea izaten da. NFT teknika edo ekoizpen hidropnikoak aztertzen dira. Ureztatze sistemak aztertzen dihardute Neikerren, eta landareen elikadura hobetzeko moldeak bilatzen dira. Gero eta gehiago erabiltzen dira teknika horiek babestutako ustiapenetan.

• Bertako landareen hobekuntza

Plangintzaren bertze programa bat tokiko landareen aukeraketa eta hobekuntza egitea da. Lan hori elkargo profesionalekin batera egiten da. Arestian aipatu bezala, zerbak, Gernikako piperra eta Ibarako pipermina dira programa honetako aztergai nagusiak.

Dauden landare bariedadeen artean hoberenak aukeratzeko, eta ondoren horiek nekazari elkarteetara banatzeko, ustiapenetan zabal daitezkeen. Bertze hainbat lan-

EGUNKARIA

Neikerrek hogeita hamar proiektu inguru ditu esku artean.

darerekin bariedadea baino ekoizpen mota ezberdinak aztertzen dira, eta ekoizpen modu egokiena bilatzen da. Kanpoko landareen kasuan, ontzi handietan ekoiztutako landareak aztertu dira, beti ere Euskal Herriko ekoizpen baldintzetara egokitua.

Sustratoen kasuan uraren erabilera aztertu da, eta horrek sustratoaren azken izaieran duen eragina gertutik

jarraitu dute azken ikerketa lanetan. Burdingintzako hondakinekin eta pinuaren azalarekin zenbait ikerlan egin da, lurtean eduki dezakeen eragina ikusteko.

Etengabe aztertzen dira gai berriak eta jarraipen mahaia beharretara egokitzen ahalegintzen da. Mendeetako ohi-turak hobetzeko bidea bilatzen dihardute, oraindik orain.

Administrazioa eta unibertsitatearen esku

Ikerketa lana administrazioaren eta unibertsitatearen esku egon ohi da, batez ere, inbertsio handiak eskatzen dituelako. Nekazaritzaren kasuan ere horrela gertatzen da, ez da salbuespena. EAEn, hala ere, nekazaritzari lotutako unibertsitate ikasketarik ez izaterakoan, administrazioak hartu zuen bere kargu lan hori, Eusko Jaurlaritzako Nekazaritza Sailaren bitartez. Hala ere, Gipuzkoa, Araba eta Bizkaiko Foru Aldundiak dira EAEn teknikoak dituztenak gai honetan. Horregatik jarduten dute elkarlanean, administrazio bateko eta bertze teknikek behar eta lan esparru ezberdinak izaten bai-

tituzte. Nafarroako kasuan, berriz, unibertsitate arduratzen da horretaz. Unibertsitatean nekazaritzako ingenieritza ikasketak egin daitezke Nafarroan, eta horien bidez ikerketa ugari bideratzen da. Baina ez soilik ikerketak, horiek aurrera eramateko guneak ere bada dira, eta garrantzitsuena dena, goi mailako teknikariak prestatzen dira bertan. Hala ere, unibertsitate eta administrazioaren arteko harreman eza kontuan hartuz EAEn unibertsitatea ez dagoela somatzen da. Bi esparruek elkarrekin, orain egiten den ahalegina areagotzea, handitzea eta hobetzea ekarriko lukete.

EGUNKARIA

Nekazarien bizi baldintzak hobetzea da nekazaritza ikerketaren helburu nagusia.

ITZIARKO NEKAZARI KOOPERATIBA

Itziarko Industrialdea, E-13 partzela
20829 ITZIAR-DEBA (Gipuzkoa)
Tel.: 943 199 300
Faxa: 943 199 270

- PENTSUAK
- BARAZKI HAZIAK, BELAR HAZIAK eta LORE BULBOAK
- TURBAK
- PLASTIKOAK baratagintza nahiz negutegietarako
- HERBIZIDAK, FUNJIZIDAK, INSEKTIZIDAK

GARDEN-IGORRE
Centro de Jardineria
LORAK eta LANDARAK

Tel. eta Faxe: 94 631 92 26

Garakoi, z/g

IGORRE

EXCLUSIVAS
IKAR
 Loregintzako osagaiak

Bekoibarra, z/g - 27 pab.
 Tel./ Faxe: 946 258 282
 48300 GERNIKA (Bizkaia)

- Artisautza Harri Artifizialean
- Terrakota eta Zeramikazko Lore-ontziak
- Plastikozko Jardinerak
- Substratuak, Azala, Ongarria
- Barbakoak, Iturriak, Altzariak
- Txilarra, Koltza, Zumea
- Kazola Erregogorak
- Eta abar.

ALMAZEN - BANATZAILEA

Etxera eramaten dira lore mota guztiak: etxerako, portaletarako, ezkontzetarako, hiletetarako koroak nahiz sortak, eta oparitarakoak.

Flores
diaz
argote

INTERFLORA ZERBITZUA
 ETXEZ ETXEKO ZERBITZUA

LOREAK - LANDARE NATURALAK ETA ZERAMIKOAK
 EMAZTEGAIK - ELIZAK - JATETXEAK - HILETAK
 - LORE LEHOR ETA ARTIFIZIALAK

Alava Jenerala, 4
 Gasteiz etorb., 66

23 11 52
 22 30 53

Egunkaria

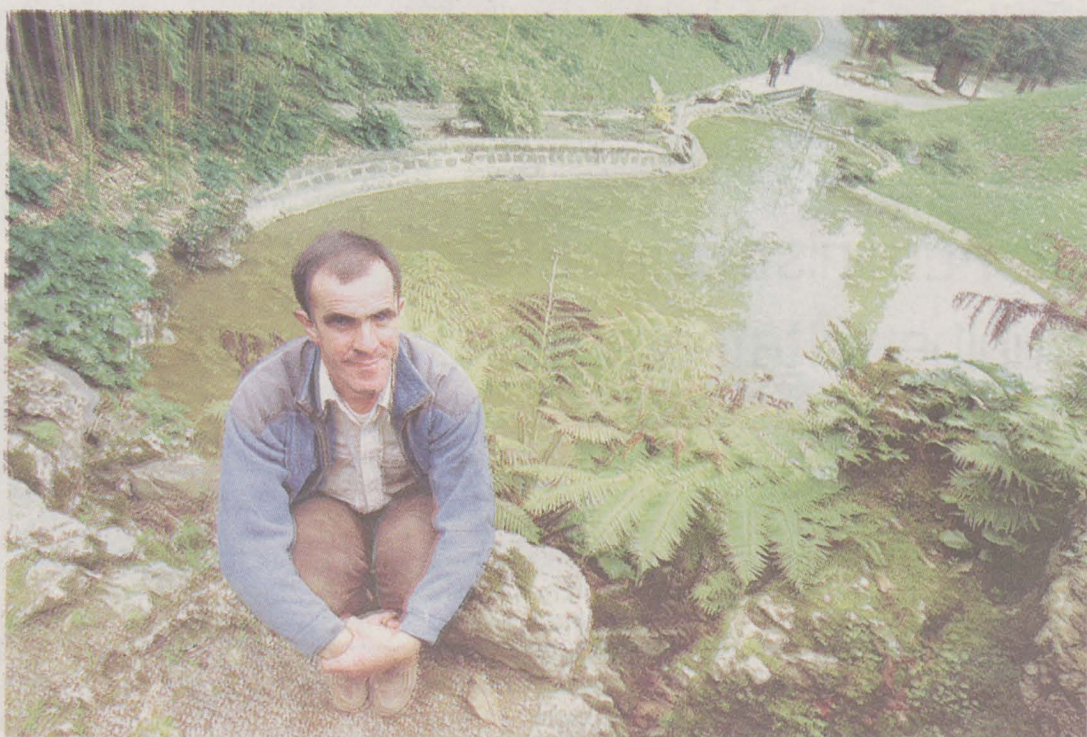
IRAGARKIAK

943
 300 222

Joakin Pagola ■ Paisajista

«Oraindik orain astakeria asko egiten da lorategietan»

Joakin Pagola paisajista-arkitektoa da ikasketaz. ■ Etxean hainbat belaunalditako tradizioa duen langintzaren bidez iritsi zen lan horretara. ■ Behin baino gehiagotan, gaztaroan, halabeharrez egin beharreko lana, gaur egun hobbie eta ogibide bilakatu zaio.

EDURNE KOCH

■ Joakin Pagola Aieteko parkean ari da lanean gaur egun.

■ Nolatan iritsi zinen paisajista izatera?

Zorionez edo zoritxarrez nire birraitonarengandik, familiar, belaunaldi guztietan lorazainak egon dira, baita nire aitona eta nire aita ere. Adin batean ez nuen oso gustuko, baina. Txikitari aita bezala lorazain izango ote nintzen galdetuta, nik beti ezetz esaten nuen. Azkenean, txikitatik hau jan dugu, pixka bat ikasi, eta honetan nabil gaur egun. Txiki-txikitatik loreen eta arbolaren izenak ikasi izan ditugu... gaur egun, hobbie, lana eta guztia batera da hau niretzat.

■ Prestakuntza berezirik jaso zenuen?

Bai. Hasieran aitarekin ikasi nuen, gero Parisera joan nintzen paisajista-arkitekto titulua ateratzera eta geroztik ere ikastaroetan, kongresuetan parte hartzen dut. Pixka bat autodidakta izan naiz, baina titulua ere badut, eta kanpora aterata ere ikasi dut. He-

men gainera ez dago horrelako ikasketarik. Bartzelona aldean badago zerbait...

■ Zein alde dago lorezain eta paisajistaren artean?

Izenak esaten duen bezala lorazaina loreak zaintzen dituen da, lorategia egin dago, eta horiek kimatu, zaindu... egiten ditu. Paisajista hori baino zerbait gehiago da. Zerbait berria sortu behar du. Inguruko paisaiak hartu behar dira kontuan, zer dagoen, eta horietatik abiatuta sortu.

Nire buruari galdetzen diot zeozer egin behar denean, «zergatik jarri behar da hau hemen?» Ongi pentsatu behar dira gauzak, aztertu, zenbat metro dituzun... Zailena zergati hori bilatzea da, baina galdera sakon horiei erantzuna bilatzeak laguntzen du lanean. Joera handia

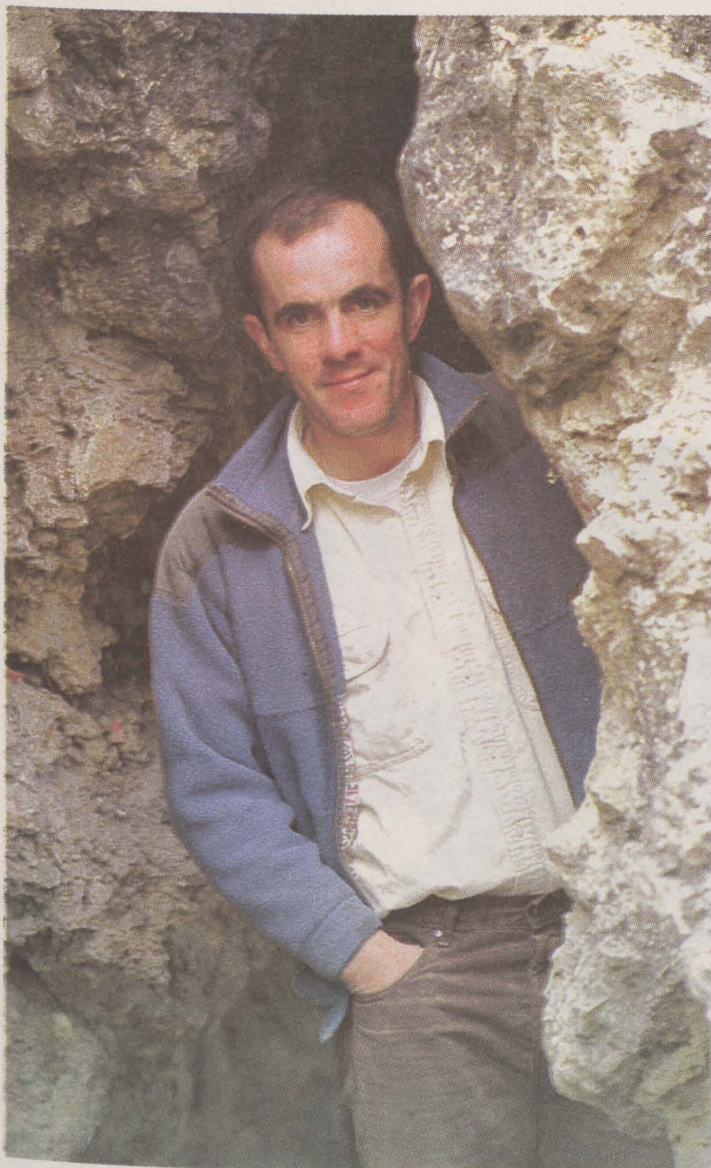
dago zergati horri erantzutekoan «lehenago ere horrela egiten zen» erantzutea, eta agian lehenago ere gaizki egiten zen.

Nagusiarekin ere hitz egin behar izaten da, diseinua aurkeztu, bere proposamenak entzun, sortuko diren egoerak ikusi, jakinaren gainean jarri... Askok pentsatzen du lorategi bat ko-

«Paisajista lorezaina baino zerbait gehiago da; gauza berriak sortu behar ditu»

adro bat, jertse bat edo auto bat bezalakoa dela, eta oso desberdina da. Lorategiek funtzio bat bete behar izaten dute askotan.

Pentsatu behar da polita izatea, baina batez ere nola emango duen lan gutxi mantentzen. Mantentzeko erraza izan behar du. Lan asko ematen duenean, nahiz eta langile asko izan, lorategi hori galtzen hasten da pixkanaka-pixkanaka. Ahalik eta landare gutxienez nahi izaten dut loreak, zuhaitzak.

EDURNE KOCH

■ Euskal Herriko parkeetako egoera hobetzen ari dela uste du Pagolak.

landareak... lortu, eta gutxi hazten direnak. Segituan handitzen bada bistak kenduko dizkigu, lore pila bat ematen duen zuhaitza izango da, lorategia jango diguna... Gauza horiek ikusi behar dira. Nire bizitzan ikusi dut, azkar egiten diren lorategiak, inor konturatu baino lehena go lorategia estalita dago, pabimendua altxatzen du...

■ Zein ezaugarri du zure lorategi batek?

Asko ikusita dauden lore eta arboletatik kanpo ibiltzea gustatzen zait. Landareari tokia ematea ere gustatzen zait. Joera handia dago metro gutxian arbola asko sartzeko. Nire ideia izan da askoz hobe dela bi polit landatu eta ederrak, ez hogei elkarren ondoan jarri eta elkarri joka hasten direnak baino. Materialak ahalik eta hobekien konbinatzen saiatzen naiz. Lorategi baten barrikarrik zuhaitzak edo loreak jartzea baino, harriak ere jar daitezke, arroka bat, mendiko adar ihartu batzuk, ura... gauzak pixka bat konbinatu, elementu ezberdinekin konbinatu. Gertatzen zait, hala ere, lorategi bat ikusi, eta gero akatsak ikustea, «hau horrela ez nuen egin behar» esatea... Barruan hobetzen joateko espiritua edukitzea komeni da.

■ Diseinatzerako orduan aurrekontuak hainbeste baldintzatzen du?

Beti da merkeago zuhaiska

eta lore merkeekin egitea. Kate handi bat da azkenean, merkeago egiteko, material merkeagoak sartu behar dira. Truko ugari dago, eta horietaz ere baliatu behar da. Landareetan bezala, materialetan ere, harriak sartuz gero... Belar hazia oso polita da, adibidez, eta ondo mantenduz gero oso polita da, baina urtean behin moztuta belar hori ez da polita izaten, urtean 40-45 aldiz mozten duzun belarrarekin alde handia du.

■ Nola hasten da lorategi bat diseinua?

Lehendabizi ingurua ongi aztertzen da, nagusiarekin hitz egiten da, zein asmo dauzkan ezagutzeko. Segituan konturatu zara pertsona batek ezagutzarik baduen edo ez, zein interes duen... Jendeak ere kanpotik ideiak hartzen ditu, eta batzutan eraman ahal izaten dira ideia horiek ere. Oraindik, hala ere, astakeria asko egiten da, metro askorik ere izaten ez delako, eta gauza asko sartu nahi izaten delako. Gero bideak jartzen joaten dira, lur ona ekartzen da, zimaurtzen da, koniferekin, landareekin, zuhaiskekin... konbinatzen da... Hori nire

gustua da, izaten da jendea beste gustu bat izaten duena. Baina tokia ikusi behar da.

■ Ureztatze sistema egokiak jartzea ere komeniko da, ezta?

Bai, gero eta gehiago jartzen dira azpitik ureztatze sistematik. Euri asko egiten duen toki batean bizi gara, baina ekaina, uztaila eta abuztuan belarra berde mantendu nahi bada, mozteko ureztatu behar da. Euria egin arren, bada momentu bat, ureztatuko ez balitz, belarra horituko litzatekeena. Ureztatze sistema horiek ez badira egoki jartzen arazoak eman ditzakete, gorabeherak izaten dira, baina beharrezkoak dira.

■ Mantenimenduaz ardurtzen denak zuen lana errespetatzen du, edo bere eskua nabaritzen da?

Nor den arabera. Jende asko dago lorazain gisa batere prestakuntzarik gabe hasten dena. Belarra mozteko ez da gauza handirik behar, baina beste lanetarako zerbaitek gehiago jakin behar da. Kimaketetan adibidez, oraindik orain, astakeria asko egiten dira. Adar guztiak mozteko izugarritzko joera dago.

■ Zein egoeratan daude parke eta lorategi publikoak, oro har, Euskal Herrian?

Hobetzen ari da, batik bat, hirietakoak. Hala ere, alde handia dago zaindariak dituzten parkeetatik besteetara. Jendeak, umeak, txakurrak... parke ireki bat denean ez dakigu oraindik zaintzen, batek zuhaitzari zeozer egin diola, txakurrak kaka egin duela... Txakurrena izugarritzko arazoa da parkeetan.

■ Zein lurraldetan daude parke eta lorategirik onenak?

Nire ustez Ingalaterran, beno, Erresuma Batua osoan, Eskozian, Irlandan... Frantzia ere ondo zaintzen dituzte, baina mantenimendu askoz gehiago eskatzen du, beste garai bateko egitura da, beste garai bateko pentsamoldearekin eginak daude. Lerro zuzenak, barrerak, hesiak egitea parke batean ez zait gehiegi gustatzen.

«Lorategi bat jartzerakoan pentsatu behar da polita izatea, baina batez ere nola emango duen lan gutxi mantentzen. Mantentzeko erraza izan behar du»

Madril etorb., 2
© 943 45 46 70
DONOSTIA

Lislore

DIPLOMADUNAK LORAGINTZAN

- LOREAK, LANDAREAK
- EZKONGAI SORTAK ETA ELIZ APAINKETAK
- KOROAK
- ETXEZ-ETXeko ZERBITZUA

Nagusia, 70 - Tel.: 948 22 51 79 - IRUÑEA

LORAZAINTZA

- Lorezaintzako proiektuak.
- Mantentze lanak: (berdeguneak, sasiak kentzea, tratamendu fitosanitarioak, lurra arrotzea, e.a.)
- BELAR EREITEA (kontratistak, herrilanak, partikularrak)
- Landaketak: HESIAK, zuhaitzak, eta abar
- Ureztatze instalazioak
- Publikoarentzako salmenta

Eskatu aurrekontua konpromisorik gabe

01194 GASTEIZ
Aretxabaleta, 9

945 142 401

Faxa: 945 139 543 Sakelakoa: 608 974 944 - 607 327 568

GOIZPER
Transmisioak

Enbrageak, balaztak eta balazta-enbrage mekaniko, pneumatiko, elektromagnetiko eta hidraulikoak.

Espeka globika, lau eta zilindrikadun etenkako biragailuak. Espeka bereziak.

MATABI
Ihinztagailuak

Nekazaritzan, lorategietan, industrian eta etxean tratamendua egiteko ihinztagailu eta hautsezttagailuak.

FABRIKAZIOA
GOIZPER KOOP. ELK.

ANTIGUA AUZOA, 4
20577 ANTZUOLA (GIPUZKOA)
211 Posta Kutxatila

Tf.: (34 - 943) 78 60 00
Faxa: (34 - 943) 76 60 08
(34 - 943) 78 70 95
e-mail: goizper@jet.es
http://www.matabi.com
Telexa: 38856 GOIS-E

Lehortuta ere, eder

Oraindik ohitura handirik ez egon arren, emeki-emeki zabaltzen ari den merkaturak da lore lehorrena

LOREAK lehortzea ez da oraingo gauza. Aspaldidanik egin izan den prozesua da. Luzea izan ohi da loreak lehortzeko prozesua, baina ez da zaila. Hala ere, gaur egun, kanpotik etorri ohi dira dendetan saltzen diren lore lehorrak, batik bat Asiatik eta hirugarren munduko herrialdeetatik.

Gurean ez da ohitura gehiegirik lore lehorretarako. Jendeak joera handiagoa du lore naturalak erosteko. Poliki-poliki bada ere, gero eta jende gehiagok aukeratzen ditu lore lehorrak apainduretako. Xatur Larralde, Adaxka loradendetako arduradunak, bezero mota bat irudikatu digu: «Gehien bat bulegoetarako eta hoteletarako erabiltzen da lore lehorra, zaintzeko errazagoa delako. Baina pixkanaka etxeetan ere sartzen ari da. Hemen, hala ere, ez dago ohitura handirik oraindik». Hainbat tokitan egiten ari diren ikastaroekin, hala ere, somatu dute igoera salmentan.

Hoteletan, berriz, aldaketa somatzen ari dira loradendetan. «Garai batean ezkontzetarako eta, lore naturalak erabiltzen zituzten. Orain zenbait hoteletan lore lehorrekin egindako zentroak erabiltzen dituzte, eta horrela, ezkontza batetik bertze mantentzen ahal dituzte zentro berak», azpimarratu du Larralde.

Lorontzi mota anitzetan egiten ahal da edozein zentro,

baina gehienetan saskiak eta lorontzi arruntak erabili ohi dira. Altuera gutikoak baldin badira, hobeki egiten da lana. «Beti bezala, bezeroaren eskarietara moldatu behar duzu, eta berak bertzelako lorontzi batzuk baldin baditu, horietara egokitzen duzu lana». Saskiak gehiago oparitarako erabiltzen dira. Azkenaldian, adibidez, modan kaina lotuekin egindako ontziak daude. «Edozein ontzitaragokitzeko erraztasuna ematen du», aitatu digu Larralde.

Kanpotik ekartzea bertan

Euskal Herrian ez dago lore lehorrak izateko ohitura handirik. Hala ere, pixkanaka-pixkanaka gero eta gehiago ikusten dira, batez ere bulegoetan

JOXE LACALLE

... Lore lehorrak oso erraz zaintzen direnez, gero eta etxe gehiagotan ikus daitezke.

lehortzea baino merkeagoa izaten da, eta horregatik ere, eta errazagoa delako, kanpotik ekartzen da lore lehorra. Etxean lorea lehortu nahi duenak, lehenik eta behin, lorea buruz behera jarri behar du. Temperatura normalean

utzi behar da lehortzen, 15-16 gradutan, hezetasun normalarekin, ez heze ez lehor. 15 egun eta hilabete bitartean edukitzen da horrela. Ondoren temperatura konstante batean jartzen dira loreak, hezetasunik gabe. Bertze hi-

labete baten buruan idor-idorra gelditzen da lorea. «Behin horrat ailegatutakoan tintea ematen zaio, eta berriz ere idortzen uzten da», gehitu du Larralde. Hamabortz bat egun behar ditu tintek lehortzeko. Denetara bi hilabe-

PROMOZIO HANDIA

Colon pasealekua, 54 - 56
Tel.: 943 27 56 30
Faxa: 943 27 78 60
DONOSTIA

ZERBITZU TEKNIKO PROPIOA GARANTIZATUA

Belarra mozteko Outils Wolf makinaren salmenta berezia. Betiko kalitateko materialekin. Diseinu paregabearrekin. Ebaketa primerakoa, eta bilketa ezin hobea.

AHOLKULARI BANATZAILEA
POCIELLO
DENA ZURE LORATEGIRAKO

Outils WOLF

A/C 5 - 98

Derioko Nekazaritza Eskola

HEZKUNTZA ESKAINTZA:
Aurretiko izen-ematea Maiatzan

Maila Ertaineko Heziketa Zikloa

- Nekazaritzako ustategi intentsiboetako teknikaria.
- Lorezaintzako teknikaria.

Goi Mailako Heziketa Zikloa

- Natur baliabideen eta baliabide paisajistikoaren kudeaketa eta antolaketako goi mailako teknikaria.

Borreaga kalea, 5 - Tel.: 94 454 14 21 - Faxa: 94 454 01 62
E-mail: eaderio@mendikoi.net
DERIO (Bizkaia)

te eta erdi inguru behar izaten du lorea lehorteak. Gainera, egokiena lorea tintean sartzea izaten da, baina anitzetan spray batekin egiten da hori. Emaitea, bistan da, ez da bera izaten. Kalitatea hobea izaten da tintearekin. Prozesua hain luzea izaten denez, prezio hobea lortzen da hirugarren mundutik datozen loreena. Badira, hala ere, kolore naturala mantentzen dutenak. Larrosa gorriak, adibidez, kolorea mantentzen du ongi idortzen baldin bada.

Lore lehorra mantentzeko hezetasuna zaindu behar da, baita behin lehortuta ere, bertzelakoan ondoak ateratzen baitzaizkio erraztasun handiz.

Lore gehienak lehortu daitezke

Lore gehienak lehortu daitezke. Zurtoina egur antzekoa dutenak dira errazen lehortzen direnak. Belarki beratzek zailtasun gehiago ematen dute. Lintsusak eta bezala zurtoina hutsik dutenak edo kaina motakoak izaten dira errazen lehorte orduan. Lorearen kalitatea ere hobea izaten da zurtoin horren arabera.

«Gure herrietan lehortzen ahal den lore anitz dago», aitortu du Larralde. «Etxean egiten ahal da, baina kalitatea lortzea zailagoa da, ez bada behintzat gainean anitz egoten», gehitu du. Lore batzuekin ohitura handiagoa dago bertze batzuekin baino lehorte. «Hortentsiak, ainarra... idortzen dira, baina haritz baten adarra ere idortzen ahal da, hostoak erori baino lehen eta hostoak berde daudela, abuztu aldera moztu behar da. Berez dena lehortzen ahal da, batzuekin errazago bertze batzuekin baino».

Zentro bat osatzeko orduan, erreferentzi puntu batzuk hartzen dira. Erreferentzi horiek, normalean, hosto handiak izaten dira, baina oro har, guk gehien nabarmentzea nahi dugun lorea izanen da erreferentzi puntu hori. Horren inguruan betegarri paratuko dira gainerako loreak, lehorrak ere bai, baina desberdinak, ez hain nabarmenak. Bertze funtzio bat betetzen dute horiek. Bi atal eginez, gorputz handia duten loreak izaten dira egokienak nabarmentzeko, ekilorea bezalako loreak, adibidez. Betegarri gisa, aldiz, lore tikiagoak erabiltzen dira.

Koloreei dagokionean, modak agintzen du arlo hori. «Urte batean modan pastel

tonoak izaten dira, eta bertze batzuetan kolore biziak. Egia da, hala ere, lore lehorretan ez direla hagitik kolore biziak erabiltzen normalean», aitortu digu Larralde. Hala ere, hor bada bertze zerbait kontuan hartu beharrekoa: non paratuko dugun zentro hori. «Gela kolore xuabeetan apaindua baldin badago, hori xehetzeko kolore biziak zentro bat erabiliko da, edo alderantziz, kolore biziko gela batean, kolore lasaiak erabiliko dira, kontrastea lortze aldera», gehitu du Adaxkako arduradunak.

JOXE LACALLE

■ Loreak tintatuta kalitatea hobetzen da.

FRAISORO

NEKAZARITZA IKASTETXEA

HEZKUNTZA-ESKAITZA

● MAILA ERTAINEKO HEZIKETA-ZIKLOAK

* Abeltzaintzako ustiatagietako teknikaria (2 urte).

(Ondoko arlo hauetarako prestakuntza: nekazaritzako famili ustiatagien antolaketa eta kudeaketa, instalazioak, mekanizazioa, abereen gobernua, abeltzaintzako ekoizpen intentsiboa eta abar).

* Lorezaintzako teknikaria (2 urte).

(Ondoko arlo hauetako prestakuntza: lorategi, erabilera publikoko gune berdeak eta naturaguneak egin eta artatzea, barruko lorezaintza, landareen ekoizpena eta abar).

● GOI-MAILAKO HEZIKETA-ZIKLOA

* Nekazaritza eta abeltzaintzako espresen kudeaketa eta antolaketako goi-mailako teknikaria (2 urte).

(Ondoko arlo hauetarako prestakuntza: landareak ekoizteko enpresen, eta nekazaritzako eta abeltzaintzako enpresen kudeaketa eta antolaketa, mekanizazioa, fitopatologia eta abar).

ESKOLAREN BALIABIDEAK

- 22 ha, ikasleek lan praktikoak egin ditzaten.
- Abeltzaintzako ustiatagietako: erabilera informatizatua eta arraza bat baino gehiago.
- Berotegiak (4.000 m²): barazkiak eta landare apaingarriak ekoizteko teknikarik modernoenez horniturik daude.
- Nekazaritzako makinariako lantegi, makina eta tresnarik aurreratuenekin.
- Erlazaintzako instalazioak.
- Frutabola-saila.
- Nekazaritzako praktiketarako laborategia.
- Meteorologi estazioa.
- Jantokia eta ikasle-egoitza.

Zer eskaintzen du:

Fraisoro Nekazaritza Ikastetxea, Eusko Jaurlaritzaren Nekazaritza eta Arrantza Sailako ikastetxea da. Nekazaritza eta Ingurugiro Hezkuntzaren arloan, Fraisoro Nekazaritza Ikastetxeak arautu eta ezaraututako hezkuntza alorrean, barnetegi edo erdi-pentsio erregimenean dihardu.

Helburuak:

Bere helburua bikoitza da:

I.- Nekazaritza, Ingurugiro eta Elikagai Sektoreko teknikariak, gizarte, teknika eta enpresa mailetan prestatzea, beraien lanbide-etorkizuna arrakastaz aurrera eramateko.

II.- Nekazaritza, Ingurugiro eta Elikagai Sektorean goimailako ikasketak egin nahi dituzten gazteak prestatzea eta bideratzea.

Fraisoro Nekazaritza Ikastetxeak, 1998-99 ikasturterako hau eskaintzen du:

MENDIKOI

FRAISORO NEKAZARITZA IKASTETXEA - Eibarrena auzoa, z/g - 20159 ZIZURKIL (GIPUZKOA)

Tel.: 943 69 21 66 / Faxa: 943 69 22 47 • E-mail: eafraisoro@mendikoi.net • <http://www.mendikoi.net>

Etxerako loreak

Beti ez da erraza izaten loreak izatea etxean. Zaindu egin behar dira eta tratatu egokia eman. Landare bakoitzak bere ezaugarriak ditu. Hona hemen ondoko lore batzuek zaintzeko zenbait aholku.

Iturri-belarra

Iturri belarrak hosto pinatuak ditu, kolore berdea du, kolore berde bizi eta distiratsua. Hostoaren txortanak marroiak dira. Landarea 30-40 zentimetro bitarte garatu ohi da, eta ugalketa hostopean dituen esporen bidez egiten du. Garoaren familiakoa izaki, ez du ez lorerik, ez fruiturik ez hazirik ematen.

Barietate ugari dago, Brilliant Else-tik hasita, hasieran hosto gorriak dituen; Double Leaflet-ek hosto pinatuak ditu, 2-4 aldiz pinatutakoak; Grandiceps zintzilikatzeko erabiltzen da, Kensington Gem-en tamaia izugarri handia izaten da, metro bat bitarteko hostoekin, eta Fritz Luthi-a, berriz, kolore bizikoa izaten da.

Iturri-belarrak argi handia behar du, baina inoiz ere ez zuzeneko eguzkia. Temperatura epeletan mantentzea komeni da, 15 gradu eta 20 gradu artean. Ureztaketari dagokionean, berriz, hostoak hagitz maiz ihintzatzea komeni da. Landare osoak hezetasuna maite du, baina ahal den neurrian lurra ez da bustiegia eduki behar. Ongarriei dagokionean, berriz, udan bi edo hiru astetik behin ongarri likidoa eman dakiodere urarekin batera, izugarri eskertzen du landareak.

Aechmea fasciata

Hegoamerikako tropikoan du jatorria landare honek. Zuzeneko argiak bezala, itzalak ere kalte egiten dio, eta beraz erdi-itzalean gustura bizitzen da. Temperatura goxoak atsegin ditu, ahal dela, aldaketa handirik gabe. Berogailutik aparte jartzea komeni da. Ureztatzeko unean, hostoen artean dagoen zuloa erabili behar da horretarako, lurra lehor antzean mantenduz, eta ura bi edo hiru astetik behin eman behar zaio. Ura gela dagoen temperatura berean edukitzea komeni da, eta euri-ura bada, hobe. Ez du ongarririk behar izaten normalean. Ugalketa etxean egin nahi badugu, landarea loratu ondoren, altsuma berriak sortu ohi dira. Une hori aprobetxatu behar da, horietako bakoitza zoikatza, goroldioa eta horbelaz egindako nahasketa batean paratuz, eta lorontzian landatuz.

Onddoak hartzeko joera izaten du, eta lurra lehor mantentzea komeni da. Kukurutxak agertuz gero, alkoholez bustitako kotoi batekin igurtziz kendu ahal izanen dugu. Hostoek ile batzuk izaten dituzte, eta ez dira oihalek edo esponja batez garbitu behar. Lau edo bost urtez loratu gabe egon daiteke. Behin loratuta hil egiten da, eta horregatik komeni izaten da altsumak landatzea, mantendu ahal izateko.

LORAZAINTZA ZERBITZUAK

- Parke, lorategi eta berdegune proiektuak
- Sorkuntza lanak, mantenimendua, inausketak
- Udal, etxegile, urbanizazio, jabego pribatu etab...
- Denboraldiko loreen aukera bikaina
- Barrurako landareak

Illarra, 4 - 20009 - DONOSTIA
Tel.: 943 31 04 40 - Faxe: 943 31 03 63
Web gunea: www.grupogureak.com

Plectranthus coleoides

■ Ez du arazo handirik izaten argiarekin, eta argi anitz, zein itzalguneetara egokitzen da. Lurra lehortsu ahala ureztatu behar zaio, batez ere udan, eta hostaila astean behin edo bitan ihintzatea komeni da. Udaberritik udazkenera artean: bi astetik behin ongarri likidua ematea komeni da eta ugaltzeko landarea zatitu, lurra berritzean. Bertzela, zurtoin-aldaskak landatuz ugaltu daiteke.

Platycarum bifurcatum

■ Argitasun handia behar du, baina eguzkitan ez da sekula eduki behar (15-20° artean). Ureztaketa: lorontzia uretan sartu behar da, astean behin. Ez du ongarriketarik behar. Kukurutxa lapa da gaitzarik ohikoa, eta mutur zorrotza duen orratz edo laban batez kendu behar zaizkio, izerdia zurupatu ez dezan. Landarea ez igurtzea komeni da. Landare epifitiko da.

Mandevilla splendens

■ Erdi itzalean egotea eta beroa komeni zaio. Anitz ureztatu behar da udaberritik udazkenera, eta neguan, aldiz, gutxi. Maiz ihintzatu. Udaberritik udazkenera, hilean behin, urarekin batera, ongarri likidua gehitu. Ez dago gaitz berezirik; hala ere, kukurutxa eta armiarma gorriarekin kontuz. Udaberrian, urtero, lurra aldatu behar zaio, eta lorapote zabalean landatu behar da.

Kalanchoe blossfeldiana

■ Argitasun handia behar du, baina ez zuzena. Etxe barruko tenperaturetan ongi bizi da (neguan 10°tik gora). Udan lurra lehortsu ahala ureztatu behar da; neguan, gutxiagotan; eta aldian ur gutxi. Udan hilean behin emanen zaio ongarri likidua. Izurriteak: Kukurutxarekin eta zurinarekin kontuz. Hostoan hauts zuri gisa agertu ohi dira.

Ficus pumila

■ Argi asko behar du, baina ez eguzki izpirik. Temperatura epela; 22° azpitik. Maiz ureztatu, aldian ur gutxi eman. Lurra heze mantendu. Ongarria: udan hilabete behin, eta bi urtetik behin lurra berritzera koan. Kukutxa eta armiarma gorria ditu arerioak; beraz maiz ihintzatu. Eraso gogorra bada malathionez tratatu.

Dizygotheca elegantissima

■ Argitasun handia behar du, baina eguzki izpirik ez (20° inguru). Neguan noizbehinka ureztatu; udan, maizago. Hostoak maiz ihintzatu. Ongarriketa: apiriletik iraila artean. Zorriak erasotzen bada banaka kendu behar dira; kukurutxa ere anitzetan agertzen da. Bi urtez behin lurra berritu, area, turba eta lur beltza proportzioan erabiliz.

DENBORALDIKO LANDAREEN MINTEGIA

PRODUKTOREAK GARA %100

KALITATEZKO LANDAREAK PROFESIONALENTZAKO

KANPO ETA BARNEKO LANDAREAK

GERANIO, BEGONIA ETA ZIKLAMENEN ESPEZIALISTAK

PARTIKULARRENTZAKO SALMENTA

Iparralde bidea, z/g (Astigarragako futbol zelaiaren aurrean)

Tel.: 666 416 625 - Faxa: 943 55 61 09 - 20014 - ASTIGARRAGA

Kirolarien oinetan

**Oinarria ez ezik,
ureztaketa, mozketa
eta mantenimendu
zorrotza eskatzen du
kirol zelaietako
belarrak egoera
onean mantentzeko**

■ Golf zelaietako belarrak arreta berezia eskatzen du bere zainketan.

EDOZEIN belardi berde eta egoera onean edukitzea ez da erraza, eta are zailagoa kirolaren kasuan, egiten den erabilera motagatik izugarri kalteztzen delako belarra. Hala ere, zelai on bat funtsezkoa da kirola egiten den gunetarako. Hainbat urrats jarraitu behar izaten da kirol instalazioetan, emaitzak ongi loratu daitezken. Kirolean aritzerakoan belarra izugarri zigortzen da. Lurra ere hagitz zanpatua gelditu ohi da, batik bat, rugbyaren kasuan, eta horregatik, garrantzitsua izaten da etenik gabe zaintzea belarra.

Garrantzitsua da belarren azpiko oinarria egoki prestaturik egotea. Hiru geruzaz osatu behar da azpiko alde hau. Geruzarik sakonene-

an legarraz eta hartxintzarrez egindako drenaje bat osatzen da, 50 bat zentimetroko altuerakoa. Bertan doaz ura xurgatzeko tutuak ere. Honen gainean, eta bigarren geruza, are bereziz osatua egoten da. Honek urari pasatzen utzi behar dio, baina bide batez, bi geruzak bereizi behar ditu, eta azalean dagoen geruzako materialak lur sakonera ez sartzeko betekizuna du. Goiko geruza arez eta lurrez osatua dago, area lurra baino gehiago, nahiz eta leku lehorretan lur gehixeago eransten zaion. 30 eta 50 zen-

timetro bitarteko lodiera izan behar du.

■ Ongi sustraiturik

Belarra sendoa izan dadin, garrantzitsua sustraiak ongi hartzea da. Sustraiak 15 zentimetrotik goitiko sakonera hartzen badu errazago iraunen du gerora ere. Kontuan hartu beharrekoa da belarra maiz moztzen dela kirol zelaietan, eta sustraiak ongi

sendotuak baldin badaude, belar hori motza izanik ere, sendoa izanen da, eta belar ugari atera ahal izanen da.

Kirol instalazioetako belarra bertan landatutakoa izan badaiteke ere, gero eta gehiago erabiltzen da plaketan edo roloetan eramaten den belarra, tepe izena duena. Azken horren abantaila nagusia, belarra lehenago zanpatzen ahal dela da. Bertan egindako landaketa batean komeni izaten da belarra urte betez edo urte eta erdiz ez zapaltzea. Tepearen kasuan, berriz, loditasunaren arabera, bizpahiru egunetik hilabete bitartekoa izaten da denbora hori. Tepea plaketan izaten denean bizpahiru egun aski dira belarra erabili ahal izateko. Gero eta gehiago erabiltzen da hori. Emaitzak antzekoak dira kasu batean zein bertzean.

Baina belar berdea eta polita lortzea baino zailagoa da hori egoki mantentzea. Gauza ugari hartu behar izaten da kontuan horretarako. Lehenik eta behin, astean behin edo bi aldiz moztu behar izaten da belarra kirol zelaie-

**Belarra sendotu
dadin, sustraiak 15
zentimetroko
sakonera hartu
behar du**

tan. Ahal dela, hezetasun gehiegi ez duela egin behar da mozketa, eta ahalik eta makina arinenekin. Partida baten ostean zelaia kalte-tua suertatzen bada, bi modutan egin deza-

kegu moldaketa hori, kaltearen arabera: areaz eta lurraz osatutako nahasketa batekin edota belar zati batzuk bertze batzuegatik ordezkatzu.

Baina kalte horiek ez daitezken gerta, eta belarra ahalik eta sendoen hazi dadin, badi-ra bertze zenbait neurri hartzea komeni direnak. Fernando Calvo Goroldi enpresako teknikariak adierazi digunez, «lurra zulatzea oso garrantzi-

KILBER
JARDINERIA S.L.
PROIEKTUAK
MANTENIMENDUA
UREZTATZE SISTEMAK

Tfnoa. eta Faxa: 943 63 01 37
IRUN

LORAZAINTZA
- Parkeajardinak eta herdegueak osorik zaintzea.
- Zuhaitzak kimatzea.
- Irrigazio-instalazioak proiektatu eta egitea.
- Azalera jardindak eta paisajia berreskuratzeko moduko proiektatu eta sortzea.

LORELAN - LORAZAINTZAKO ZENTRUA
- Zuhaitza, zuhaitz, etxebarruko landare eta lorazaintzako osagaien salmenta.
- Etxe-barruko diseinua egitea.
- Etxebarruko landareak alokatzea eta zaintzea, olizak dekoratzea, ezkontzajauentzako, etab. etab.

LORAZAINTZA
Pol. Legizamon, K/Gipuzkoa, 7 - 48450 ETXEBARRI (Bizkaia) - Tel. (94) 426.41.00 - Fax. (94) 426.36.66

lorak esther
ARTABIDE, 31 - TEL.: 683 09 60 - ONDARRIOA

Urtinea Lorategia

- Barruko landareak
- Kanpoko zuhaitz eta zuhaiskak
- Lore natural eta lehorrekin apainketak

943 36 22 55
Egun guztian zehar irekita

San Esteban auzoa - 20170 USURBIL

COMERCIAL BRUNET

Oraia, 11-13 beheko - BERRARA (Gipuzkoa)
Tfnoa. 943 76 31 52 - Tfnoa/Faxa 943 76 70 12 - Mugikorra: 670 82 49 76

SALMONTA, KONPONKETA ETA ALKILERRA

COMERCIAL BRUNET
1979-1999
20 ANAK

DEBA GARAI eta BEREKO BANATZAILE OFIZIALA

50th Anniversary

SEMILLAS ELÓSEGUI

1916an sortutako etxea

**Haziak • Ongarriak
Loreak • Erraboiak
Fitosanitarioak**

Fermin Calbeton, 9 beheko
943 42 22 34
20003 DONOSTIA

Tepea, soluzio azkarra

■ Zelaiaren zati batek moldaketa behar duenean Tepea ezin egokiagoa da. Horretarako, gaizki dagoen gunean belarra kentzen da, eta lurra egoki paratzen da (lehendabiziko argazkian bezala). Ondoren, tepea alfombra baten gisara jartzen da, zatika-zatika. Guztia estali denean bazterretan zainketa berezia egiten da (2. argazkia), eta tepearen loditasunaren arabera bi egunetik astebeterako tartean belarra zapaldu gabe utziko dugu. Behin lanak amaitutakoan (3. argazkia), ez harmailetan dagoen jarraitzaileak, eta jokalariai berak ere, ez du ezagutuko zein zati izan den tepearekin moldatua eta zeinetan dagoen lehenagotik belarra.

tsua da». Lan hori zertan den azaldu digu: «Orratz batzuen bidez lurrean zulaketa txiki batzuk egiten dira, zapalketaren ondorioz lurra bateratzen baita, eta honen bidez lurra solteago gelditzen da, harrotuagoa». Bertze bidea, aldiz, urtean birritan egiten dena, area zabaltzearena da. «Area zelai guztian zehar botatzen da, lurra maila bera izan dezan guztian zehar», azaldu du Calvok.

Belar hori ongarritzea derrigorrezko lana da. Kirol zelaietan ia-ia funtsezko kontua ere bada Fernando Calvoren aburuz. «Egokiena traktorearekin egitea da, gurutzaturik egitea eta zelaiaren beharren arabera». Urtean gutenez lau bider egitea komeni da, eta ahal dela, bost edo sei aldiz egiten da. Goroldiko kideek, gainera, lantzean behin, hogei bat lagin hartzen dituzte belarraren eboluzioa ikusteko. Lagin horiek emandako emaitzen arabera ere modu batean edo bertzean jokatu da ongarririk ematerako tenorean zein zainketan. Lagin horiek belarra hazi ostean egitea komeni da, eta hazten ari den bitartean, baldin eta behar bezala ez dela hazten ari iruditzen bazaigu.

Bertzelako zainketen bidez ere hobetu daiteke belarraren mantenua, hala nola, herbizida bereziak erabiliz, fungizidak, intsektizidak... Herbizidarekin belar txarrak hiltzen ditugu, anitzetan belar onari ateratzen uzten ez diona. Fungizidak onddoei aurre egiteko erabiltzen dira, eta intsektizidak, aldiz, intsektuentzat. Hala ere, kontuan hartu behar da kirol batzuetatik bertzeetara modu ezberdinean eragin behar izaten dela, nahiz eta funtsean arazo berak errepikatzen diren. «Rugbyan zelaia gehiago zapaltzen da futbolekin baino, eta kalteak bertzelakoak izaten dira. Lurra gehiagotan harrotu behar izaten da», gaineratu du Fernando Calvok.

Kontuan hartzekoa da, era berean, zelaiko gune guztiak ez direla berdin kaltetzen. Izan ere, atearen ingurua beti errazago zurrutzen da. Horregatik, tepeak gune ttikietarako zein zelai osorako baliotzat izaten du. Gune soil horietan belarra berriz ere erein daiteke, sendoago atera dadin. Komeni da, hala ere, erabili behar ez den garaian, urtean behin belarra berriz ere landatzea. Ahal dela udaberrian edo udazkenean eragin behar da lan hau.

ADAXKA

LORAZAINTZA

Mantewnimendua eta kontzerbazioa.

Proiektuak.

Ureztatze sistema automatizatuaren instalakuntza.

Alde hondatuak.

berreskuratzea (birlandatzea) Harrobiak, meatzeak...

MENDIAK OHINTZEA

Garbiketak

Itxiturak

Landaketak

LORADENDA

Interflora zerbitzua

Loreak, mahai erdirako lorontziak, lore sortak, koroak, landareak, etxeko zerbitzua

BULEGO TEKNIKOA • AHOLKULARITZA PROIEKTUAK

Hiper Eroski (28 galeria) - Tel. eta faxa: 948 30 30 46 - IRUÑEA

Mintegiak: Frantzia etorbidea, z/g - HUARTE-IRUÑEA
Tel.: 948 33 50 26 - Faxa: 948 33 50 87

San Jorge etorbidea, 71-73 - Tel.: 948 12 11 42 - IRUÑEA

Hiper Eroski - Tel.: 948 82 84 54 - TUTERA

Bilbondo - Tel.: 94 449 36 08 - BASAURI

Garbera - Tel.: 943 39 75 02 - DONOSTIA

Alcampo - Tel.: 943 62 50 83 - IRUN

Famatuek ere loreak behar izaten dituzte

Jende ezagunari eguneroko lanak ordu anitz kentzen dizkion arren, lore eta landareentzat tarterik aurkitu ohi dute, gehiago edo gutiago. Oihane Enbeitia, Kontxu Odriozola eta Andoni Aizpururen loreekiko zaletasuna ezagutu dugu.

Oihane Enbeitia ■■■ Bertsolaria

«Naturak sortutako lorea nahiago dut landatutakoa baino»

OIHANEK Gernikako etxean loreak badituela aitortu arren, «amak zaintzen ditu, eta beraz, bereak direla esatea da egokiagoa». Bereak diren landareak, «oparitan hartutakoak» direla argitu digu. «Loreak norbaiti oparitzeko erosten ditut soilik. Ez dut inoiz niretzako lorerik erosi». Etxean lore ugari dituzte Enbeitatarrek: «egongelan zazpi landare ditugu, sukaldean bat, balkoian denboraldikoak, eta kaktus txikiak ordenagailu eta telebistaren ondoan, erradioarentzat». Oihane ez du landareak zaintzeko zaletasun berezirik. «Zumar-bonsai bat oparitu zidaten, eta hori zaintzen dut, baina ez besterik». Ikasketak tarteko Bilbon bizi da astean zehar, eta han ez du landarerik pisuan.

Loreak eta landareak oparitzen ditu. «Ez dut lore jakinik oparitzen, pertsonaren arabera aukeratzen dut, batzuetan landare bat izaten da, beste batzuetan lore sorta bat, edo lore bakar bat ere izan daiteke». Horretan, hala ere, «berezko esanahia galdu eta beste batzuk hartu ditu

loreak, eta ez bere zentzua, alegia, lore izatea». Oparitan jasotzeko, berriz, ez du lore berezirik. «Larrosa bat eta zumar bat jaso izan dut. Ez nuke jakingo bietatik zein aukeratzen. Zumarak denboran luzarago irautea duela kontuan hartuz beste esanahi bat izan dezake, baina ezingo nuke aukeratu bien artean», gaineratu du Oihane Enbeitak.

Etxean lore asko izatea baino, «inguruan nahiago dut lorez inguratua egotea, etxetik atera ahal izatea eta natura gertu edukitzea. Aukeran, naturak sortutako lorea nahiago dut gizakiaren eskuek landatutakoa baino».

EGUNKARIA

■■■ Oparitzeko baino ez ditu erosten loreak Oihane Enbeitak, eta etxean dituenak amak zaintzen ditu.

**TXUKUN
LORAZANTZA, S.L.**

**BASO-USTIAPENA
ETA LORAZAINTZA
MANTENIMENDUA**

Juan Etorle, 18 - 2. ezk. • 20809 AIA (Gipuzkoa)
Tel.: 943 13 07 69 - Mug.: 608 57 55 25

LORATETXEA

MINGE PROPIOAK

Tel.: 943 49 32 41
Mug.: 626 09 56 42
Iturriotz auzoa
20180 OIARTZUN

Egunkaria

IRAGARKIAK

9 4 3
3 0 0 2 2 2

Kontxu Odriozola ■■ Aktorea**«Beti saiatzen naiz barruko zein kanpoko loreak edukitzen»**

■■ Lore gehiegi izaten ez duen arren, gustukoak ditu Kontxu Odriozolak.

LOREAK eta landareak maite ditu Kontxuk. Inguruan lore edo landararik izatera ohituratua dago, eta ez da oraingo kontua, gainera. «Beti izaten dut lore edo landareren bat, baina orain gutxi ditut. Garai batean gehiago izaten nien». Orain gutxiago edukitzearen arrazoiak bat baino gehiago dira, Kontxu Odriozolak adierazi digun moduan: «Horiek zaintzeak lana eta denbora asko eskatzen du. Gutxi direnean errazago zaindu daitezke, baina asko piltzen direnean lan asko eskatzen dute». Hala ere, etxe barruan zein kanpoan edukitzen ditu landareak Kontxu Odriozolak. «Bai, beti saiatzen naiz loreak kanpoan zein barruan edukitzen. Ba-

rruan erraz galtzen zaizkit beroarekin, eta kanpoan berriz, balkoia ez da oso egokia landareak edukitzeko. Orientazio txarra du eta Donostiako itsasoko haizeak gogor jotzen du balkoian. Orain, berriki, hala ere, landare berriak jarri ditut balkoian, ia hazten zaizkidan!».

Landareak ez ezik, loreak erosteko ohitura badu. «Lore guztiak ditut atsegin. Paseatzera ateratzen naizenean, ohitura dut loreak biltzeko, edo erosteko». Bere etxerako ez ezik, oparitzeko ere erosi ohi ditu Kontxu Odriozolak loreak. «Ohitura badut loreak oparitzeko, eta nik ere gustura hartzen ditut. Oparitzeko orduan, nori oparitutako dizkidan begiratzen dut lehe-

nik. Ezagunei larrosa egiten dizkiet, baibaitakit horiekin ongi geratuko naizela beti. Larrosa gorri ilun antzekoak gustatzen zaizkit». Berak oparitan hartzeko, larrosak maite dituen arren, «edozein lore» jasotzen duela gustura aitortu digu, «baita bide bazterreko bitxiloreak, edo mendian bildutakoak ere».

Aktore lanean ere egokitu izan zaio landareekin jardutea. «Goenkalen hasi nintzenean gidoilariak asko jartzen zidaten loreekin hizketan, landareen psikologo bainintzan. Orain, aldiz, aspaldian ez dute horrelakorik egin. Ez da harritzekoa, inguruan ere ez ditugu landare asko izaten, han egiten duen beroarekin ez bailukete asko iraungo».

Andoni Aizpuru ■■ Telebistako aurkezlea**«Etxe inguruan loreak edukitzeak estetikoki ere politagoa egiten****du»**

LOREZALEA da, hagitx, Andoni Aizpuru. Kontua, hala ere, aspalditik datorkio. «Ama lorezalea izan da beti, eta berak sartuta naiz ni ere», aitortu digu. Etxe barruan lorerik izaten badu ere, kanpoko loreak ditu maiteen. «Etxe barruan garo eta huntz motakoak izaten ditut, baina kanpoak nahiago ditut», argitu digu aurkezle gabiriarrak.

«Pentsamenduak, primulak, udaberriak... ditut orain landatuak», gehitu du. Bere etxe ingurua lorez beteaz izaten du: «udan geranioak, alegriak, azaleak izaten ditugu. Azaleak asko gustatzen zaizkit, ziklamena baino gehiago». Etxean limoi landare bat jarri du. «Oso usain goxoa du,

eta ale batzuk atera zaizkio orain», gaineratu du. Baratz lanetan ere aritzen da, batetik bertzerara. «Lasaitasuna lortzen dut. Goizean aritzen naiz loreekin eta baratzean. Estetikoki ere polita egiten du etxea lorez edukitzea».

Eguraldi iragarlea izaki, loreak zaintzeko orduan gauzak errazten ote dizkion galdetuta, «niri ere lehortzen zaizkit, ez erabat igartu, baina bai lehortu», esan digu. Amagandik ikasia du ilargiari erreparatzea lanak egiteko orduan. Bioletak usaindunak izugarri gustatzen zaizkio Andoniri. «oso erromantikoak dira». Sukaldean jartzeko ohitura du. «Oparitzeko zein oparitan jasotzeko lore biziak nahiago ditut, dendetan erosten direnak baino. Hala ere,

■■ Egutero aritzen da lanean Andoni Aizpuru Elorrioko bere etxeko lorategian.

Baratzazaintza Berotegietan eta Lorazaintza Ikastaroak**norentzat:**

- ✓ 18 urte beteak dituzten neskamutiletzat

antolaketa:

- ✓ praktikoa gehienbat.
- ✓ irailtik maiatzara bitartean

Informazio eta izen ematea**arteaga-zabalegi fundazioa**

- gipuzkoa donostia kutzaren
- gizarte-ekintza

Oriamendi Pasealekua, 170. - Tfnoa.: 943-552020 - Donostia

Loreen mintzamena

Lore bakoitzak badu bere esanahia, eta hainbat gauza komunika dezakete
Beraz, oparitu baino lehen ongi pentsatu zein lore aukeratu

LORE bat oparitan jasotzen duenak poztasuna erakutsi ohi badu ere, loreek poztasuna baino zerbait gehiago adierazten dute. Loreak oparitarako erabiltzea ez da gauza berria, eta normalean, eskerrona adierazi ohi du loreak oparitan jasotzen dituenak. Loreak oparitzeak maitasuna adierazi ohi du, jendearekiko errespetua eta laguntasuna. Baina tentuz ibili behar da, baldin eta loreek hizkuntza dutela onartuz gero. Lore bakoitzak bai baitu erranahien bat. Mundu guztiko kulturek ematen diote erranahiren bat bere inguruko loreei, eta baita horiek jantzia dauden koloreei ere. Hala, loreak udaberriaren, edertasunaren eta gauzen iheskortasunaren lekuko dira. Koloreak ere bere eragina du loreek adierazten dutena jakiterakoan. Laranja eta horiek eguzkiarekin dute lotura; gorriek animalien bizitzarekin, odolarekin eta pasioarekin; urdina, berriz, ezinaren sinbolo da. Loreek osatzen duten hiztegi zabal horretatik, lagin bat hartu dugu.

Krabelin gorria

■ Bekatuzko amodioaren ezaugarriarik adierazgarriena da, Portugalgo iraultzaren sinboloa. Greziako kultura klasikoan ere agertzen ziren krabelin gorriarekiko erreferentziak, deabruzko loretzat zuten han. Teogastok odolarekin, besta orgiastikoekin, bakanikoekin lotu zuen. Lore bizigarritzat hartu izan da, sorgindutzat. Merimeek desertziora errestan eramandako soldadu gaixoaren drama irudikatu zuen, pasio-hilketara eta bide-lapurreriara eroria. Krabelina zuria bada, aldiz, garbitasunaren erranahia hartzen du. Kolore jakinik gabekoa denean, maitasun proposamen bati uko egiten zaio.

Larrosa

■ Loreen erreginatzat hartu izan da, kolore aniztasunik handiena bere baitan hartzen duelako —urdina inoiz ere ez—, eta erranahia aldatzen zaio, kolorearen arabera. Larrosa zuriak isiltasuna adierazten du, Venus-Afroditen bularretik atera zelako. Bacok isuritako ardoarekin larrosa kolorea hartu zuen, edertasunaren aitzinean urduritasuna adieraziz. Horia baldin bada, aldiz, infidelitatearen adierazle da, Venusek Marterekin Cupido izan zueneko gogora ekarriz. Larrosa gorriak edertasuna eta maitasun-pasioa erakusten du. Larrosari perfekzioa eta helburu guztiak erdiestearren erranahia ere eman izan zaio.

AZANZA MINTEGIAK

Kanpoaldeko eta barnealdeko lorazaintzako landareak

Alestaran auzoa - Tel.: 808 67 18 17 - ZALDIBIA (Gipuzkoa)

LANDARE HAZTEGIA S.L.

Zuhaixkak eta Koniferak jardineritzarako

Bikuña almirantea, 14 - 1. • 20230 LEGAZPI (Gipuzkoa)
Mintegia: Arana-Haundi etxea, Teileriarre auzoa • Legazpi
Tel./ Faxa: 943 73 02 48 • Mug.: 609 84 13 59

Carlos Oyarbide Albizu

ZELAETA

Beasain - Ormaiztegi errep. (18. area) - 20216 ORMAIZTEGI
Tel./ Faxa: 943 16 15 15 - Tel.: 943 88 24 73

COMECA - SABO

DEUTZ - FAHR

Jonsered

LOREDER LORAZANTZA, S.L.

☎ 609 43 54 27 / 608 17 77 97

Central de la Flor
INTERFLORA - FLEUR
FTD

Tramitrea

Loradenda Nagusia

Santesteban, 15
Tel.: 948 12 36 64
Faxa: 948 13 08 56
31015 IRUNEA

Zerbitzu telefonikoa

Anos. Unamuno, s.l.

NEKAZAL ZERBITZUAK

- Haziak ● Nekazal Tresneria ● Abeltzaintzako materiala ●
- Metalezko Itxiturak ● Burdindegia ● Pinturak ● Loragintza ●
- Baratzgintza ● Fruitugintza ● Gai fitosanitarioak ●
- Gai zoosanitarioak ● Albaitari klinika zakur eta katuentzako ●

IKUS ITZAZU GURE PREZIOAK!

Ondarria Ind. Pol. Altsasu-Iruña errepidea 48,5 Km. ALTSASU Tel.: 948 56 28 29 - Faxa: 948 56 30 02

ZUHAITZ

- Lorezaintza
- Erregadioak
- Inausketak
- Tratamendu fitosanitarioak
- Sasi garbiketa

Atxondoa A., 9 - Tel.: 94 625 49 16
Mug.: 629 35 82 73

FORUA (Bizkaia)

ARIATZA LORATEGIA

- Barnealdeko eta kanpoaldeko landareak
- Ureztatze automatikoa
- Zeramika, zumea, letoia eta abar
- Lore sortak, zentroak eta koroak
- Lore lehorra eta landare artifiziala
- Barnealdeko, bulegoen, atarien eta aberren dekorazio bejelata

Ariatza auzoa, z/g
Zornotza- gernika errep.
48392 MUXIKA (Bizkaia)

Tel.: 94 625 67 33 - Faxa: 94 625 67 35

Krisantemoa

■ Japoniako lore nazionala da, errege familiaren sinboloa. Noblezia eta duintasuna adierazten du. Santu guztien egunean erabiltzen da mendebaldean, bere loraldia udazkenean izaten delako. Bizitza iraganbide bat dela adierazten du, eta heriotzak berpizkundera garamatzala erakutsi nahi du. Izakiaren, bizitzaren eta heriotzaren eraldaketan adierazle da.

Nartzisoa

■ Greziako mitologian, Nartzisok bere burua ezin ederragotzat zuen. Hain zegoen bere buruarekin liluratuta, ezen urari begira pasatzen baitzuen eguna. Bera bezain ederra zenik ezin aurkituta, bere buruaz bertze egitea erabaki zuen, eta bere odola isuri zenean, lore bat sortu zen. Horregatik dago lotua heriotzarekin. Nartziso batekin amestea baino gauza okerragorik ez ei dago.

Bitxilorea

■ Galdeketa loretzat hartu izan da aspaldidanik, beti ere maitasunaren inguruko galdeketerako erabilia. Nork ez du sekula bitxilore bat hostoz hosto desegin, maite nau, ez nau maite jokoari jarraiki. Xalotasunaren, xumetasunaren lorea izan da, zeina luxuetatik kanpo dagoen, eta inozentziara loturikoa. Xumetasun hori berez jaiotzeko duen erraztasunera lotzen duenik ere bada.

Tulipa

■ Zorigaitzeko amodioa adierazi izan du India eta Pertiako kontakizunetan. Bakawaliko larrosaren ezpainekiko inbidia bazuela badirudi, eta zauri batzuen eraginez odola galdu zuen. Horregatik, larrosen ondotik alde egitea erabaki zuen, maitasun minez, bihotza odoleztatua eta bularra erre zuela.

Jasmina

■ Lore hau gabe ezin da ulertu ekialdeko poesia, eta ezta mendebaldeko zati handi batekoa ere. Paradisuarekin lotu izan da, baina hilerrietan hazten diren jasminek emakume lizunetatik urrun egon behar dutela bildu izan da. Maitaleengan eragiteko indarra ere aipatu izan da. Egun kosmetikan eta medikuntzan anitz erabiltzen da, neuralgien aurkako dohainak dituelakoan, nahiz eta hau gehienetan ez den lotu izan. Erdi Aroan arabiar herrietan erregeen morroi anitzi jasmin izena paratu zitzairen, eta hauek erregearen emazteetaz maitemindu ohi ziren, emakumearen maitasuna bueltan jasoz.

**Azpeitia
Kimu bat**
UROLAKO JARDINERITZA

Azpeitia-Urrestila errepidea
Tel./ Faxe: 943 15 00 85

Santiago kalea, 11
Tel.: 943 81 63 96
20730 AZPEITIA

TXINGURRI
Koop. Elk.

NEKAZAL INJINERU TEKNIKOAK

- Jardinen diseinu eta mantenimendua
- Ureztapen sistemak
- Kirol zelaien mantenimendua
- Nekazal zerbitzuak
- Informe eta aholkularitza teknikoak
- Balorapenak

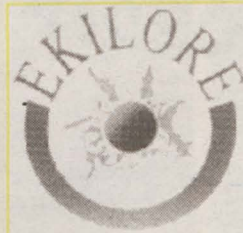
ESTAZIOKO kalea, 25 - 20750 ZUMAIA • GIPUZKOA kalea, 33 C-3 - 20800 ZARAUZ
Tel.: 943 86 07 78 - 943 14 09 40

LORELAN
LORAZAINTZA - MANTENIMENDUA
LANDAREAK - LOREAK
ARROKAILA - PROIEKTUAK - DISEINUA

Iñaki Intxaurburu Lizarralde

Lizeaga, 16 - 1. B
Tel.: 943 55 63 95 - 689 58 35 89
20120 HERNANI - Gipuzkoa

**Jardingintza
Zentroa**

Astelehenerik larunbatera
10:00etatik 13:00etara eta
16:00etatik 20:00etara.
Igandeetan 10:00etatik 14:00etara.
Erakusketak
Arrasate - San Prudencio errep.
Tel./Faxe: 943 79 55 46

IZADI
LORADENDA

- Loreak
- Landareak
- Lore lehorrak
- Ezkongai sortak
- Etxez etxeko zerbitzuak

San Juan kalea, 1. - ☎ 943 20 33 29 - **EIBAR**

PAGOLA mintegiak

PARKI, LORATEGI ETA BERDEGUNEEN PROIEKTUAK,
GAUZATZIA ETA KONTSERBAZIOA

Portu auzoa, 51 "PORTU BERRI" - Tel.: 943 55 22 47 - FAXA 943 33 05 57
E-mail: Pagola@adegi.es / 20120 HERNANI Gipuzkoa

Blanca
Ramos de Novia - Coronas

Pregunte sin compromisos
SERVICIO INTERFLORA

ISASI, 18 - **EIBAR** - ☎ 943 20 88 47

Florenia, loreen bailara

Lore eta landare mota ugari ikus daitezke Urruñako Florenia parkean

■ Hiru kilometrotako ibilbidean lore mota asko ikus daiteke.

Florenia parkeko lekurik interesgarriena larrosategia da. Bertan 30 larrosa mota baino gehiago ikus daitezke. Usain gozoa sumatzen da bertan, eta edertasun paregabea

kera sartu ahala, hiru kilometroko ibilbidea egin daiteke, nahiz eta bidea laburtu daitekeen, bisitariak hala nahi badu. Bide guztia asfaltaturik dago, eta edozein jende motarentzat dago prestatua, haurrengandik hasi eta hirugarren adinekoentzat bitarte, eta baita gorpildun aulkian dabilzanentzat ere. Parkea bisitatzeko sasoirik egokiena apirila eta uztaila bitartean da. «loreak orduan baitaude ederren», Beatriz Faizon ardura-

dunak jakinarazi digun bezala. Parkearen lehendabiziko partea pinudiak hartzen du. Parkea eraiki zenean, 1991 eta 1992 urteen artean, bertan zegoen pinudia mantendu zuten-egun, 40 bat urte dituzte pinuek. Horien inguruan makina bat landare

hazten da, oro har, hezetan altua behar dutenak, eta lur azidoetan hazten direnak. 10.000 erraboi landatzen dituzte urtean inguru horretan, tulipanak eta gisakoak batik bat. Maiatzean, berriz, bertze 10.000 lore landatuko dituzte, alegriak, berbenak... Inguru horretan ere makina bat hortentsia, azalea japoniar (500 ale baino gehiago daude landare berezi honetatik),

magnolia, kamelia eta bertze aurki daitezke.

■ 30 larrosa mota

Bidean aitzinera egin ahala, apaizaren lorategira iristen da. Lorategi ttipia da, arbolaz inguratua. «Apaizen lorategi guztiek bete behar dituzten hiru osagaiak biltzen ditu: sukaldaritzarako landareak eta frutabolak, gero konfiturak egiteko; sendabelarrak; eta etxearen apaindurarako erabiltzen diren loreak», azaldu digu Faizonek.

Gune interesgarrienetakoa larrosategia da. Bertan 30 larrosa mota baino gehiago ikus daitezke, horietatik gehienak antzinakoak. Usain gozoa sumatzen da bertan, eta edertasun paregabea. Hala ere, eremu hau handitzeko «zailtasun handiak» daudela aitortu digu Beatriz Faizonek, «loreetako batzuk ez baitira bi aldiz loratzen».

Parkeko ikuspegiarik politenetakoa mediterraneoko te-

rrazetan dago. Mediterraneoko lurraldeetako lore eta landareak nabarmentzen dira gune horretan, izpiliku, Italiako altzifre, mimosak...

Terrazen beheko aldean, parkea eraiki zenean egindako aintzira ttipi bat dago, loto loreek udan osorik estaltzen dutena. Horiekin batera, makina bat uretako lore eta hezetan handiko eremuetan hazten direnak biltzen dira. Japoniako arrainekin eta dortokekin batera. Parkearen azken eremua, berriz, eraiki aitzinean zeuden haritzekin dago osatua nagusiki, baina baita bertzelako landarediarekin ere. Hau da, pinudiarekin batera, gizakiaren eskua-
ren eragina gutien jasan duen lekua. Orain kaktus lorategi bat egin nahi dute arduradunek. Halaber, makina bat ekintza antolatzen dituzte urtean, loreekin loturiko azokak batik bat. Zalantzarik gabe Florenia da Euskal Herriko lekurik ederrenetakoa.

■ Florenia bisitatzeko garairik onena udaberria da.

EUSKAL HERRIKO lore parkerik handiena da Florenia. Urruñako lurretan kokatua, Behobiatik hiru kilometrora dago parke hori, bailara-tpi batean egituratua. 18 hektareako lur eremua hartzen du parkeak, eta hainbat gune ditu.

Urruñatik Behobiara doan errepidean eskuinean gelditzen da parkea, errepidetik hurbil. Bisitarietako makina bat zerbitzu eskaintzen dio parkeak. Bere sarreran, bertzeak bertze, kafetegia, loreak, loregintzako osagaien salmenta eta oparien denda ttipia. Par-

GORRITI MINTEGIA

* Baratzeko landareak: Tipula, porruak, letxugak eta abar.

* Kalitate oneko piper eta tomateak.

Bista-Eder baserria. Atxega-Alde poligonoa. USURBIL - Tel.: 943 36 14 63

LOREAK HUNTZ

Matia, 44 - Tel.: 943 31 06 41 - DONOSTIA

Loreak
Landareak
Lore lehorrak
Ezkontgai sortak

OÑATI

JACARANDA LOREAK

ARCCO

Irun plaza, 6 - 1. solairua
© 943 46 57 55
DONOSTIA

Goizeko 10etatik
gaueko 10etara
IREKITA

AGIN

JOAKIN PAGOLA

Arkitekto paisajista (I.M.)

Parke eta lorategien diseinua

ITXASKU BERRI - Tel.: 943 37 25 53 - USURBIL

D.M.P.

dimarpe, s.a.

Biltegi bateratzearen hurrengo zabalera
Oria etorbidea, 6

◀ mangerak eta urreztatzeko tresnak
◀ tutueriak eta akzesorioak

Oria etor., 6

Tel.: 943 37 26 86

Faxa: 943 37 33 03

20160 LASARTE-ORIA